တာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သော
ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ဦးဗကြိုင် (ဘီအေ၊ ဘီအယ်လ်)

3500

ဒို့တာဝန် အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး	ဒို့အရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

* ပြည်ပအားကိုးပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ၊
* နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ၊
* နိုင်ငံတော်၏ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ၊
* ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ၊

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

* နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊
* အမျိုးသား ပြန်လည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေး
* ခိုင်မာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရေး၊
* ဖြစ်ပေါ်လာသည့်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး၊

စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

* စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်တည်ဆောက်ရေး၊
* ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာဖြစ်ပေါ်လာရေး၊
* ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး၊
* နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး၊

လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

* တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓါတ်နှင့်အကျင့်စာရိတ္တမြင့်မားရေး၊
* အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး၊
* မျိုးချစ်စိတ်ဓါတ်ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး၊
* တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး၊

-စာပေ
ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့

တာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သော
ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ဦးမကြိုင်(ဘီအေ၊ဘီအယ်လ်)

ပြုစုတင်ပြသည်။

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၂၁၆/ ၂၀၀၄(၃)
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၂၈၅/ ၂၀၀၄(၄)

ပထမအကြိမ်ပုံနှိပ်ခြင်း
၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ဇူလိုင်လ
အုပ်ရေ ၅၀၀ အုပ်
တန်ဖိုး ၃၅၀၀ိ/-

မျက်နှာဖုံးနှင့်အတွင်းစာသားကို ဝင်းသိင်္ဂီအော့ဆက် တွင်ရိုက်နှိပ်ပြီး
သလ္လာဝတီစာပေ၊ဦးခင်မောင်သိန်းဆွေ၊တိုက်(၂၄၀)၊အခန်း(၃)၊
၂၅ ရပ်ကွက်၊သုဝဏ္ဏ ကထုတ်ဝေသည်။

စာရေးသူမူပိုင်

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

စာရေးသူ၏အမှာ

စာရေးသူသည် ၁၃-၁-၆၄ ရက်နေ့မှ စတင်ပြီး အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာနတွင် လက်ထောက်မြို့နယ်အရာရှိ (ယခင်အခေါ်အဝေါ် လက်ထောက် မြို့ပိုင်) အဖြစ် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်တွင် တာဝန်ဝတ္တရားများ ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၉ ခုနှစ် အတွင်း ဖောင်ကြီး၊ ဗဟိုပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကျောင်း (ယခုဗဟို ဝန်ထမ်းတက္ကသိုလ်) တွင် နည်းပြအရာရှိအဖြစ် ဆက်လက်၍ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခွင့်ရရှိခဲ့ပါသည်။

ဗဟိုပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကျောင်း (ယခု ဗဟိုဝန်ထမ်းတက္ကသိုလ်) တွင် တာဝန်ပေးအပ်ချက်အရ ပြည်သူ့ရဲအရာရှိငယ်သင်တန်းအမှတ်စဉ် (၂) မှ (၅) အထိတွင် ရာဇသတ်ကြီးဥပဒေကို သင်ကြားပို့ချရပါသည်။ ထိုစဉ်ကတည်းက ရဲလုပ်ငန်းများနှင့် ရဲတာဝန်များကို စိတ်ဝင်စားမိခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် ၁၉၆၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၂ ခုနှစ်အတွင်း မန္တလေးတိုင်း၊ ကျောက်ဆည်မြို့နယ်တွင် မြို့ပိုင်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့စဉ်က မြို့နယ်လုံခြုံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်မှုကော်မတီ (ယခုမြို့နယ်အေးချမ်း သာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ) တွင် အဖွဲ့ဝင်၊ အတွင်းရေးမှူး၊ ခေတ္တ ဥက္ကဋ္ဌ စသည့်တာဝန်များကိုပါ တာဝန်ပေးအပ်သည့်အတိုင်း ပူးတွဲထမ်းဆောင်ခဲ့ရသဖြင့် မြို့နယ်အတွင်း အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး လုပ်ငန်းတာဝန်များတွင် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် မည်မျှတာဝန်ကြီးလေးစွာ ဆောင်ရွက်ရကြောင်းကို နားလည်ခံစားစာနာမိပါသည်။

ယခုအခါ ရှေ့နေချုပ်ရုံး၏ ညွှန်ကြားရေးမှူး (ဥပဒေရေးဆွဲရေးနှင့် ဥပဒေဘာသာပြန်ဌာန) တာဝန်မှ ၂၀-၁၀-၁၉၉၉ ရက်နေ့တွင် အငြိမ်းစားယူပြီးဖြစ်၍ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ၏ တာဝန်များနှင့် အများဆုံးသက်ဆိုင်သော -

(က) ရဲစခန်းများသို့ အများဆုံးတိုင်တန်းလာသော ရာဇသတ်ကြီးဥပဒေပါ ပြစ်မှုများမှ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ

(ခ) ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပါ ရှာဖွေခြင်း၊ ဖမ်းဆီးခြင်း၊ သက်သေခံပစ္စည်း သိမ်းဆည်းခြင်း၊ ပထမသတင်းပေးတိုင်တန်းချက်၊ ပြစ်မှုကြိုတင်ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်၊ စွဲချက်လွှာ၊ အာမခံကိစ္စ စသည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်များ

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

(ဂ) အထူးနှင့်အထွေထွေဥပဒေများဖြစ်သော လက်နက်ဥပဒေ၊ အရေးပေါ်စီမံမှုဥပဒေ၊ လော
ကစားဥပဒေ၊ ခြေချုပ်နှင့်ခံဝန်ဥပဒေ၊ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ဥပ
အများနှင့်သက်ဆိုင်သော ပစ္စည်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဥပဒေ၊ အစိုးရနှင့် သက်ဆို
သော လျှို့ဝှက်ချက်အက် ဥပဒေ၊ အဂတိလိုက်စားမှု တားမြစ်ရေးဥပဒေ စသည့် ဥပဒေမျ

(ဃ) သက်သေခံဥပဒေ သိကောင်းစရာဆောင်းပါး

(င) ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ရဲအက်ဥပဒေအရ ရဲစခန်းများက တရားစွဲဆိုခွင့်ရှိသည့် ပြစ်မှုများနှင့်သက်ဆို
သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ

(စ) ရန်ကုန်ရဲအက်ဥပဒေအရ ရဲစခန်းများက တရားစွဲဆိုခွင့်ရှိသည့် ပြစ်မှုများနှင့် သက်ဆိုင်သ
ပြဋ္ဌာန်းချက်များ

(ဆ) ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ (ယခု မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့) စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ (ဥပဒေ အမှ
၄ / ၉၅)

(ဇ) မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ (ဥပဒေအမှ
၃/၉၇)

(ဈ) ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ (ယခုမြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့) စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးနည်းဥပဒေများ (ပြည်
ရေးဝန်ကြီးဌာနက ၁၈-၇-၉၅ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂/၉၅ အရ ထုတ်ပြ
ထားသော နည်းဥပဒေများ)

အပါအဝင် "ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ" ဥပဒေပညာပေးစာအုပ်ကို ပြုစုတင်
လိုသော ဆန္ဒဖြစ်ပေါ်လာ၍ ပြုစုတင်ပြလိုက်ရပါသည်။ ယင်းဥပဒေပညာပေးစာအုပ်တွင် ရဲလက်စွဲအ
(၁) နှင့် အတွဲ (၂) တို့ပါ ဖော်ပြချက်များကို ချန်လှပ်ထားပါသည်။ အကြောင်းမှာ ယင်းရဲလက်စွဲအတွဲ (
နှင့် အတွဲ (၂) မှာ မြို့နယ်အဆင့်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့စခန်းများတွင် အသင့်ရှိပြီးဖြစ်၍ စာရေးသူ
ထပ်မံကိုးကားတင်ပြရန်လိုအပ်မည်မဟုတ်ဟု ယူဆသဖြင့် ချန်လှပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ (ယခုနိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှ
ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ) အမိန့်အမှတ် ၁/၉၅ ဖြင့် ၁-၁၀-၉၅ ရက်နေ့မှစ၍ "ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံပြည်သ
ရဲတပ်ဖွဲ့" အား "မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့" ဟူ၍ အမည်ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ခဲ့သဖြင့် တည်ဆဲဥပဒေများ၊ နည်းဥပ
များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ အမိန့်များနှင့် ညွှန်ကြားချက်များတွင် ပါရှိသည့် "ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့" ဆိုသ
စကားရပ်ကို "မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့" ဆိုသည့်စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်ဟုလ
ဖော်ပြပါရှိပါသည်။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် မိမိတို့ တာဝန်ကျရာနယ်မြေဒေသ၏ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် ရာဇဝတ်မှုခင်းများလျော့နည်းရေးနှင့် ပပျောက်ရေး၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို အရေးယူခြင်း၊ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် တရားစွဲဆိုခြင်း စသည့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို နေ့ညမရွေး တာဝန်ပေးအပ်သည့်အတိုင်း ကြီးလေးစွာ ထမ်းဆောင်ကြရသည့်အပြင် ရပ်ရွာပြည်သူ့အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများ၊ လူမှုရေး၊ သာရေးနာရေးတို့တွင်လည်း ပါဝင် ကူညီဆောင်ရွက်ကြရသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများလည်းဖြစ်ကြပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပြည်သူများ၏ အခက်အခဲ များကို ကူညီဖြေရှင်းပေးကြရသော ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သည့်အလျောက် ရဲစခန်းများ၏ အဝင်ဝ တွင် "ကူညီပါရစေ" ဆိုသည့်စာတန်းကို ထင်ရှားစွာ ချိတ်ဆွဲထားသည်ကို ရဲစခန်းရောက်ဖူးသူတိုင်း မြင်တွေ့ရပါမည်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေကို လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသည့်အပြင် အရပ်သား ပြည်သူများ လိုက်နာကြရသော တည်ဆဲဥပဒေများကိုပါ လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသဖြင့် သာမန်အရပ်သားများထက် ဥပဒေကို ပိုမိုလေးစားလိုက်နာကြရသူများလည်း ဖြစ်ကြပါသည်။

စာရေးသူမှ ယခု ပြုစုတင်ပြသော "ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ" ဥပဒေပညာပေးစာအုပ်ကို ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ လေ့လာဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ ဥပဒေအရည်အသွေး ပြည့်ဝမြင့်မားပြီး ရဲတာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပိုမိုထိရောက်မှုရှိလာမည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ထိုသို့ဆိုလျှင် ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် ရာဇဝတ်မှုခင်းများကို ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးတို့ကိုလည်း အထောက်အကူပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟုလည်း သုံးသပ်ရရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များအားလုံးနှင့် မိသားစုဝင်များ ကျန်းမာရွှင်လန်းချမ်းမြေ့ကြပါစေ။ လိုအင်ဆန္ဒအပေါင်းတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံနိုင်ကြပါစေဟု စာရေးသူမှ ဆုမွန်ကောင်းတောင်းအပ်ပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့။
၂၀-၄-၂၀၀၃ ရက်နေ့တွင်
ပြုစုပြီးစီးပါသည်။

(ဗကြိုင်)
စာရေးသူ
ညွှန်ကြားရေးမှူး (ငြိမ်း)
ရွှေနေချုပ်ရုံး
အိမ်ဖုန်း - ၅၈၄၂၈၉

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

မာ တိ ကာ

(က)

စဉ်		အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	နိဒါန်း		

အပိုင်း (က)

ရာဇသတ်ကြီးဥပဒေမှ ကောက်နုတ်တင်ပြသော ပုဒ်မများနှင့် ပြစ်မှုများ

၂။	အခန်း (၂)။	အရပ်ရပ်ဆိုင်ရာရှင်းလင်းချက်မှ ကောက်နုတ်ချက်	၂၀
၃။	အခန်း (၃)။	ပြစ်ဒဏ်များ	၃၀
၄။	အခန်း (၅)။	အားပေးကူညီမှု	၃၂
၅။	အခန်း (၆)။	ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရကိုဆန့်ကျင်သော ပြစ်မှုများ	၄၅
၆။	အခန်း (၈)။	နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ရေးကိုပျက်စေသောပြစ်မှုများ	၅၀
၇။	အခန်း (၁၁)။	မမှန်သက်သေခံမှုနှင့် ဖြောင့်မှန်စွာ တရားစီရင်ရေးကို ဆန့်ကျင်သော ပြစ်မှုများ	၅၃
၈။	အခန်း (၁၄)။	ပြည်သူ့ကျန်းမာမှု၊ လုံခြုံမှု၊ သက်သာမှု၊သိက္ခာစောင့်စည်းမှုနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားရှိမှုကိုထိခိုက်စေသောပြစ်မှုများ	၇၈
၉။	အခန်း (၁၆)။	လူ့ကိုယ်ကို ထိခိုက်သော ပြစ်မှုများ၊ လူ့အသက်ကို ထိခိုက်သော ပြစ်မှုများ	၈၇
၁၀။		လူခိုးမှု၊ သွေးဆောင်ဆွဲခေါ်မှု၊ ကျွန်ပြုမှုနှင့် အနိုင်အထက် ခိုင်းစေမှုမဗ္ဗတာနှင့်ဆန့်ကျင်သောပြစ်မှုများ	၁၀၉
၁၁။	အခန်း (၁၇)။	ပစ္စည်းကို ထိခိုက်သည့်ပြစ်မှုများ။ ခိုးမှု	၁၁၆
၁၂။		လုယက်မှုနှင့် ဓားပြမှု	၁၂၃
၁၃။		ရာဇဝတ်မကင်းသော ပစ္စည်းအလွဲသုံးစားမှု	၁၂၆
၁၄။		ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေးဖောက်ဖျက်မှု၊	၁၂၉
၁၅။		ခိုးရာပါပစ္စည်းလက်ခံမှု	၁၃၁
၁၆။		လိမ်လည်မှု	၁၃၂

ရဲဝတ္တရားဝန်ထမ်းများနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

မာ တိ ကာ

(ခ)

စဉ်		အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၇။		စာချုပ်စာတမ်းကို လိမ်လည်လှည့်ဖြားချုပ်ဆိုခြင်းနှင့် ပစ္စည်းကို လိမ်လည်လှည့်ဖြားစီမံခန့်ခွဲခြင်း	၁၃၆
၁၈။		ရာဇဝတ်မကင်းသော ကျော်နင်းမှုများ	၁၄၂
၁၉။	အခန်း (၁၈)။	စာတမ်းအမှတ်အသားနှင့်လည်းကောင်း၊ ကုန်တံဆိပ် သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းတံဆိပ်များနှင့်လည်းကောင်း၊ စပ်လျဉ်းသော ပြစ်မှုများ၊	၁၄၈
၂၀။	အခန်း (၂၂)။	ရာဇဝတ်မကင်းသော ခြောက်လှန့်မှု၊ စော်ကားမှုနှင့် စိတ်ငြိုငြင်စေမှုများ	၁၅၇
၂၁။	အခန်း (၂၃)။	ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှုများ	၁၆၀

အပိုင်း (ခ)

အထူးနှင့်အထွေထွေ ဥပဒေများမှ ကောက်နုတ်တင်ပြသော ပြစ်မှုများ

၂၂။	(၁)	၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ လက်နက် (ယာယီ) မြင်ဆင်ချက် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉-က ပြစ်မှုအကြောင်း	၁၆၃
၂၃။	(၂)	၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ အရေးပေါ်စီမံမှုအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃ နှင့် ပုဒ်မ ၅ ပြစ်မှုများအကြောင်း	၁၆၆
၂၄။	(၃)	၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်းနေထိုင်သူများ မှတ်ပုံတင်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ ပြစ်မှုအကြောင်း	၁၇၄
၂၅။	(၄)	၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ လက်နက် (အရေးပေါ်ပြစ်ဒဏ်စီရင်မှု)(ယာယီ) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂ ပြစ်မှုအကြောင်း	၁၇၅
၂၆။	(၅)	၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ပြည်တန်ဆာနှိပ်ကွပ်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၊ ၅၊ ၆၊ ၇ နှင့် ၈ ပြစ်မှုများအကြောင်း	၁၇၇

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

မာတိကာ

(ဂ)

စဉ်		အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၇။	(၆)	၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ အဂတိလိုက်စားမှု တားမြစ်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၄ ဖြစ်မှုအကြောင်း	၁၈၅
၂၈။	(၇)	၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ (၁) ဖြစ်မှုအကြောင်း	၁၉၃
၂၉။	(၈)	၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ သွင်းကုန် ထုတ်ကုန် ကြီးကြပ်ရေး (ယာယီ) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ ဖြစ်မှုအကြောင်း	၂၀၂
၃၀။	(၉)	၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ အရေးကြီးကုန်ပစ္စည်းများ နှင့်ဆောင်ရွက်မှုများ ဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၈ (၁) နှင့် ပုဒ်မ ၈ (၃) ဖြစ်မှုများ အကြောင်း	၂၀၆
၃၁။	(၁၀)	၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ရဲအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၅၊ ၃၆၊ ၄၀၊ ၄၇၊ ၄၈ နှင့် ၄၉ ဖြစ်မှုများအကြောင်း	၂၁၂
၃၂။	(၁၁)	၁၉၁၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံယစ်မျိုးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀(က)(ဃ)၊ ၃၁၊ ၃၃ နှင့် ၃၇ ဖြစ်မှုများအကြောင်း	၂၁၇
၃၃။	(၁၂)	၁၉၀၇ ခုနှစ်၊ မြို့များအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၉-က၊ ၁၀(၃)၊ ၁၀-က(၃)၊ ၁၁-က (၃) ပါ ဖြစ်မှုများအကြောင်း	၂၃၀
၃၄။	(၁၃)	၁၉၀၇ ခုနှစ်၊ ကျေးရွာ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၊ ၁၆ (၁) နှင့် ၂၁-က (၃) ဖြစ်မှုများအကြောင်း	၂၃၃
၃၅။	(၁၄)	၁၉၀၅ ခုနှစ်၊ တူးမြောင်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇၅ ဖြစ်မှုများ အကြောင်း	၂၃၆
၃၆။	(၁၅)	၁၈၉၉ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်ရဲအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀၊ ၃၁၊ ၃၆၊ ၄၀၊ ၄၁၊ ၄၂ နှင့် ၄၃-ဃ ဖြစ်မှုများအကြောင်း	၂၃၇
၃၇။	(၁၆)	၁၈၇၈ ခုနှစ်၊ လက်နက်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉ ဖြစ်မှုများအကြောင်း	၂၄၇

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

မာတိကာ

(ဃ)

စဉ်		အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၃၈။	(၁၇)	တရားမဝင်သော နည်းလမ်းဖြင့် ရရှိသည့် ပစ္စည်းများ ပိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ ရောင်းဝယ်ခြင်းကို အရေးယူသည့်ဥပဒေမှ ပြစ်မှုများအကြောင်း	၂၄၉
၃၉။	(၁၈)	လောင်းကစားဥပဒေမှ သိမှတ်ဖွယ်ရာများ	၂၅၀
၄၀။	(၁၉)	ကလေးသူငယ်ဥပဒေ (နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ဥပဒေအမှတ် - ၉/၉၃) မှ ကောက်နုတ်ချက်များ	၂၅၈
၄၁။	(၂၀)	ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ သစ်တောရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနက (၁-၁၂-၉၅) ရက်စွဲဖြင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၀၆/၉၅ ဖြစ်သည့်သစ်တော နည်းဥပဒေများမှ ကောက်နုတ်ချက်များ	၂၆၁
၄၂။	(၂၁)	သစ်တောဥပဒေ (နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေး အဖွဲ့ ဥပဒေအမှတ် - ၈/၉၂) မှ ကောက်နုတ်တင်ပြသော ပြစ်မှုနှင့်ပြစ်ဒဏ်များ	၂၆၃
၄၃။	(၂၂)	မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသောဆေးဝါးများ ဆိုင်ရာဥပဒေ (နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ ဥပဒေအမှတ် ၁/၉၃) မှ ကောက်နုတ်တင်ပြသော ပုဒ်မ များနှင့် ပြစ်မှုများ	၂၆၇
၄၄။	(၂၃)	ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနက (၁၇-၇-၉၅) ရက်စွဲဖြင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများဆိုင်ရာနည်းဥပဒေများမှ ကောက်နုတ်ချက်များ	၂၇၄

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအာပြာပြာ

မာ တိ ကာ

(င)

စဉ် | အကြောင်းအရာ | စာမျက်နှာ

အပိုင်း (ဂ)

ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေမှ ကောက်နုတ်ချက်များ

၄၅။	အခန်း (၅)။	ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ထွက်ပြေးခြင်းနှင့် ပြန်လည်ဖမ်းဆီးခြင်း	၂၉၇
၄၆။	အခန်း (၆)။	တရားရုံးသို့မပျက်မကွက်ရောက်ရှိစေရန် ဆင့်ဆိုခြင်းများ	၃၀၅
၄၇။	အပိုင်း ၄။	ပြစ်မှုများမဖြစ်ပွားစေရန် ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်း၊	
၄၈။	အခန်း (၈)။	ငြိမ်ဝပ်စွာနေထိုင်ရန်နှင့် ကောင်းမွန်စွာကျင့်ကြံ နေထိုင်ရန်အာမခံတောင်းခြင်း	၃၀၉
၄၉။	အခန်း (၉)။	ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သည့် အစုအဝေး	၃၁၅
၅၀။	အခန်း (၁၀)။	အများပြည်သူနှောင့်ယှက်မှုများ	၃၁၇
၅၁။	အခန်း (၁၁)။	အဆောတလျင် ဖြစ်သည့်စိတ်ငြိုငြင်စေမှု သို့မဟုတ် အန္တရာယ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု စိုးရိမ်ဖွယ်ရာရှိသည့်အမှု များတွင် ချမှတ်နိုင်သည့်ယာယီအမိန့်များ	၃၂၃
၅၂။	အခန်း (၁၃)။	ရဲတို့၏ ကြိုတင်ကာကွယ်သောဆောင်ရွက်ချက်	၃၂၄
၅၃။	အပိုင်း ၅ ။	ရဲထံသတင်းပေးခြင်းနှင့် ရဲတို့၏ စုံစမ်းထောက်လှမ်းရန် အာဏာများ	၃၂၆
၅၄။	အခန်း (၂၄)။	စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများ၊ စစ်ဆေးစီရင်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ယေဘုယျပြဋ္ဌာန်းချက်များ	၃၄၁
၅၅။	အခန်း (၃၉)။	အာမခံအကြောင်း	၃၄၅
၅၆။	အခန်း (၄၂)။	ခံဝန်ချုပ်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်များ	၃၄၇
၅၇။	အခန်း (၄၃)။	ပစ္စည်းများကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း	၃၅၀

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအပြားပြား

မာ တိ ကာ

(ခ)

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	အပိုင်း (င)	
	ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ (ယခုမြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့) စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေနှင့် ယင်းဥပဒေ၏နည်းဥပဒေများမှ ကောက်နုတ်ချက်များ	
၅၈။	ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့(ယခုမြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့) စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေမှ ကောက်နုတ်ချက်များ	၃၅၅
၅၉။	မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေကိုပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေမှ ကောက်နုတ်ချက်	၃၇၇
၆၀။	ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ (ယခုမြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့)စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးနည်းဥပဒေများမှ ကောက်နုတ်ချက်	၃၇၈
၆၁။	နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ (အမိန့်အမှတ် ၁/၉၅) မှ ကောက်နုတ်ချက်	၄၁၁
	အပိုင်း (စ)	
	သက်သေခံဥပဒေသိကောင်းစရာ (ဆောင်းပါး)	၄၁၅
	အပိုင်း (ဆ)	
	အထွေထွေဥပဒေသိမှတ်ဖွယ်ရာများ	
၆၂။	ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေသများ အကြောင်း သိကောင်းစရာ	၄၂၅
၆၃။	ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ချက်များ	၄၃၁
၆၄။	၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ဥပဒေပြင်ဆင်ချက်အက်ဥပဒေ	၄၄၄
၆၅။	ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေမှအပ အခြားအထူးဥပဒေများနှင့် သက်ဆိုင်သောပြစ်မှုများ၊ ဝရမ်းမပါဘဲ ဖမ်းဆီးနိုင်ခွင့် ရှိ မရှိ၊ ဝရမ်းမှု၊ သမ္မာန်မှုသတ်မှတ်ခြင်း၊ အာမခံပေးနိုင်ခြင်း၊ အာမခံမပေးနိုင်ခြင်း၊ ကျေအေးခွင့်ရရှိခြင်း၊ ကျေအေးခွင့်မရနိုင်ခြင်း၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ စီရင်ပိုင်ခွင့် သတ်မှတ်ခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ။	၄၅၇

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

နိဒါန်း

အလျဉ်းသင့်၍ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့၏သမိုင်းကြောင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့၏ အသွင် နှင့် အနှစ်သာရကိုပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ၁-၁၀-၂၀၀၂ ရက်နေ့ထုတ် ကြေးမုံသတင်းစာပါ **"မောင်ကြင်နာ"** ၏ ဆောင်းပါးဖြစ်သော **"မျိုးချစ်စိတ်ရှိ၍ စွမ်းရည်ပြည့်ဝခေတ်မီသော မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့"** ခေါင်းစဉ်ပါ (၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့၏ နှစ်ပတ်လည်နေ့ကို ဂုဏ်ပြုသောဆောင်းပါး) မှ အချို့ကို လေ့လာ ဖတ်ရှုမှတ်သားနိုင်ရန် ကောက်နုတ်တင်ပြအပ်ပါသည် —

"နိုင်ငံတော်အတွင်း တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်သည် ရှေးမြန်မာမင်းများလက်ထက်ကပင် တည်ရှိခဲ့သည်။ မြို့စား၊ မြို့ဝန်၊ စစ်ကဲ၊ နာခံ၊ ကွမ်းဘိုး၊ ထိန်းဝန်၊ မြို့သူကြီး၊ ရွာသူကြီးတို့က အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ထောင်ပြုမြို့၊ ရာပြုမြို့၊ ဆယ်ပြုမြို့ဟူ၍ မြန်မာဘုရင့်တပ်မတော်အတွက် စစ်သည်အင်အားစု ဖွဲ့ပေးသည့်စနစ်သည် အာသံ၊ မဏိပူရ၊ အယုဒ္ဓယအထိ ခြေဇာဖြန့်ကြက် သက်ရောက်စေခဲ့သော အင်အားစုကြီးများဖြစ်သည်။ အထက်ပါ ထောင်ပြု၊ ရာပြု၊ ဆယ်ပြုမှူးတို့သည် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးတို့အတွက် ရဲလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ကြသော အဖွဲ့အစည်းလည်း မည်ပါသည်။

အဆိုပါလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်သော ရဲတပ်ဖွဲ့အား Police ပုလိစ်ဟုခေါ်ပါသည်။ အင်္ဂလိပ်တို့ အုပ်စိုးစဉ် အဆိုပါစကားအား ပုလိပ်ဟု အလွယ်တကူခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြကြောင်း တွေ့ရှိရပေသည်။ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးကို သိမ်းပိုက်ခဲ့သော ဗြိတိသျှတို့သည် ၎င်းတို့၏အုပ်ချုပ်မှုစနစ် ပိုမိုခိုင်မာ ထိရောက်စေရန်အလို့ငှာ ၁၈၈၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ကျေးရွာအက်ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းပြီး ကျေးရွာပုလိပ်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ မြန်မာဘုရင်များလက်ထက်ကတည်းက အုပ်ချုပ်ခဲ့သည့် ရွာသူကြီး၊ ဆယ်အိမ်မှူး၊ ရာအိမ်မှူး အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်အား ဗြိတိသျှတို့သည် ၎င်းတို့၏ အလိုတော်ရိများကို လက်နက်နှင့်အာဏာပေး၍ ကျေးရွာရဲအဖွဲ့တွင် ထွက်ဆိုချက်ဟူသမျှသည် ရုံးတော်၌တရားဝင်သည်ဟု သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ၎င်းမှာ ကိုလိုနီစနစ်၏ အစိကသော့ချက်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၈၈၉ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်ပုလိပ် အက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီး ရန်ကုန်ပုလိစ်အဖွဲ့ (Rangoon City Police) ကို ခွဲထုတ်ဖွဲ့စည်းခဲ့ရာ စစ်ပုလိစ်အဖွဲ့၊ မြို့ပြပုလိစ်အဖွဲ့၊ ရန်ကုန်မြို့တော် ပုလိစ်ဟူ၍ ရှိခဲ့သည်။

၁၉၃၇ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံကို အိန္ဒိယမှ ခွဲထုတ်၍ Home Rule ခေါ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးပေးခဲ့သည်။ ပုလိစ်အဖွဲ့တွင် ပုလိစ်မင်းကြီးတစ်ဦးက အုပ်ချုပ်ပြီး သာမန်ပုလိစ်နှင့် စစ်ဘက်အရာရှိကြီးတစ်ဦးအုပ်ချုပ်သည့် စစ်ပုလိစ်ဟူ၍ ခွဲထုတ်အုပ်ချုပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဒုတိယကမ္ဘာ

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

စစ်ကြီးပြီး၍ ဗြိတိသျှတို့ မြန်မာနိုင်ငံသို့ စက္ကူဖြူစီမံကိန်းဟူသော သကာဖုံးထားသည့် ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်မှုစနစ်အသွင်တစ်မျိုးဖြင့် ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ (Armed Police) နှင့် မြန်မာပြည် နယ်ခြားစောင့်တပ်နှင့် သောင်းကျန်းမှုလက်နက်ကိုင် နှိမ်နင်းရေးတပ်ဖွဲ့ (Frontier Constabulary Police) ဟု ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အဆိုပါ ပုလိစ်အဖွဲ့သည် ကိုလိုနီစနစ်ကို ကာကွယ်သော အဖွဲ့အစည်းသာလျှင် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်၍ အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်သော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ လက်နက်ကိုင် ပုလိစ်အဖွဲ့များအား ပြည်ထောင်စု စစ်ရဲတပ် [Union Military Police (UMP)] အဖြစ် ပေါင်းစည်းဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ တပ်ရင်းပေါင်း ၂၁ ရင်း ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ စစ်ရဲမင်းကြီးက ကွပ်ကဲဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ နယ်ခြားစောင့်တပ်နှင့် ပြည်တွင်းလုံခြုံရေးတပ်ဟူ၍ နှစ်ပိုင်းခွဲထမ်းဆောင်စေသည်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီး မကြာမီတွင် ရောင်စုံသောင်းကျန်းသူများ ထကြွသောင်းကျန်းခဲ့သည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၉ ရက်နေ့တွင် ပေါင်းတည်နှင့် နတ်တလင်းအကြားရှိ ဖိုးသာအောင် ခုံးတံတားတိုက်ပွဲတွင် ပြည်ထောင်စုရဲတပ်ရင်း (၂၁) နှင့် ဗိုလ်မှူးအေးချို နှင့် စစ်သည်များက ရှပ်ရှပ်ချွံချွံ တိုက်ထုတ်ခဲ့ကြသည်။ ထိုတိုက်ပွဲတွင် ဗိုလ်မှူးအေးချိုသည် ခေါင်းဆောင်ပီသစွာ ကွပ်ကဲတိုက်ခိုက်ရင်း ကျဆုံးခဲ့သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးနေ့တွင် အောင်ဆန်းသူရိယဘွဲ့ကို ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ ၎င်းဘွဲ့သည် တပ်မတော်ဆိုင်ရာ စွမ်းရည်ဘွဲ့တံဆိပ်များတွင် အမြင့်ဆုံးဘွဲ့တံဆိပ်ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုစစ်ရဲ (UNP) ကို ပြည်စောင့်ရဲ (Union Constabulary) ဟု ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

၁၉၆၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ (Peoples Police Force) အမည်ဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည် —

(က) ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ဌာနချုပ်

(ခ) ပြည်နယ်/တိုင်း ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့များ

(ဂ) ခရိုင်ရဲတပ်ဖွဲ့များ

(ဃ) ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့စခန်းနှင့် ကင်းစခန်းများ

(င) အထူးသတင်းထောက်လှမ်းရေးတပ်ဖွဲ့ခွဲ (သတင်းတပ်ဖွဲ့)

(စ) မှုခင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးတပ်ဖွဲ့ခွဲ (မှုခင်းတပ်ဖွဲ့)

(ဆ) မီးရထား၊ ခရိုင်ရဲတပ်ဖွဲ့ (ရထားတပ်ဖွဲ့)

(ဇ) အထူးတပ်ဖွဲ့များတို့ ဖြစ်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ကိုလိုနီစရိုက်လက္ခဏာဖြစ်သော ကျေးရွာအက်ဥပဒေသည် ကျေးရဲထံ ထွက်ဆိုချက်မှု သည် တရားရုံးတော်၌ တရားဝင်သည်ဟူသော ပုဒ်မကို ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် ပယ်ဖျက်ခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့၏ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်ကို နိုင်ငံတော်၏ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်အညီဖြစ်စေရန် ၁၉၉၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး (၁) ဗိုလ်ချုပ်ကြီးခင်ညွန့် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ ရဲချုပ်မှ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ပါဝင်သော မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၎င်းကော်မတီ၏အောက်တွင် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ပါဝင်သော တရားရေးရာဆပ်ကော်မတီ၊ စစ်ဥပဒေချုပ် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ပါဝင်သော ဥပဒေရေးရာ ဆပ်ကော်မတီ၊ တပ်မတော်ထောက်လှမ်းရေးဌာနချုပ် ဒုတိယ တပ်မတော်ထောက် လှမ်းရေးမှူးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကျော်ဝင်း ဦးဆောင်သော ထောက်လှမ်းရေးရာဆပ်ကော်မတီ၊ အောက်မြန်မာပြည် ၎င်းဝန်ထမ်းတက္ကသိုလ်ပါမောက္ခချုပ် ဦးဆောင်သော လေ့ကျင့်ရေးဆိုင်ရာ ဆပ်ကော်မတီ၊ ဝန်ထမ်းရွေးချယ် လေ့ကျင့်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာသန်းညွန့် ဦးဆောင်သော စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာဆပ်ကော်မတီ၊ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးဆောင်သော လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်ရေး ဆပ်ကော်မတီဟူ၍ ဆပ်ကော်မတီခြောက်ရပ်ဖွဲ့စည်းပြီး ရဲတပ်ဖွဲ့စနစ်တစ်ခုလုံးအား စိစစ်၍ ရေတို၊ ရေရှည် စီမံချက်များ ရေးဆွဲကာလိုအပ်သော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့အမည်ဖြင့် ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

၁၉၉၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ ပထမခြောက်လပတ် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်း အစည်းအဝေးတွင် နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေက —

ရဲတပ်ဖွဲ့ဆိုတာ နိုင်ငံတော်ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်တယ်။ တိုင်းပြည်ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေ အားလုံးကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ကောင်းအောင်လုပ်ရမယ်။ ဒါမှ တိုင်းပြည်ကောင်းသွားမှာ ဖြစ်တယ်။ ရဲတပ်ဖွဲ့ဟာ တပ်မတော်ပြီးရင် ဒုတိယလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်တဲ့အတွက် Disciplined Force ဖြစ်ရမယ်။ လုပ်ငန်းပိုင်းရော လုပ်နည်းစနစ်တွေမှာပါ Disciplined Force ဖြစ်ဖို့လိုတယ်။ လုပ်နည်းစနစ် Disciplined Force မဖြစ်တဲ့အခါ အုပ်ချုပ်ကွပ်ကဲမှု အားနည်းလာပြီး ပြည်သူလူထုက ရဲတပ်ဖွဲ့အပေါ် ယုံကြည်ကိုးစားမှု နည်းပါးလာတတ်တယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့အနေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံသာမက နိုင်ငံတကာကပါ လေးစားရတဲ့ အဖွဲ့အစည်းကြီးဖြစ်စေရမယ်ဟု လမ်းညွှန်ခဲ့ပါတယ်။

၁၉၉၈ ခုနှစ် မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့ (၅၃) နှစ်မြောက် တပ်မတော်နေ့ စစ်ရေးပြအခမ်းအနားတွင် နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေ မိန့်ခွန်းမြွက်ကြားရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ လမ်းညွှန်ချက်အဖြစ် —

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့ဟာ တပ်မတော်ရဲ့ ညီနောင်တပ်ဖွဲ့ဖြစ်ပြီး ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးမှာ အဓိကကျတဲ့ အဖွဲ့အစည်းဖြစ်တယ်။ အရေးကြုံလာလျှင် တပ်မတော်နှင့်လက်တွဲပြီး နိုင်ငံတော်ကို ကာကွယ်နိုင်တဲ့အထိ လေ့ကျင့်ထားတဲ့ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းလည်းဖြစ်တဲ့အတွက် ပြည်သူလူထုအတွက် အားကိုးရာပဲဖြစ်တယ်ဟု လမ်းညွှန်မိန့်ကြားခဲ့ပါသည်။

Police ဟူသောစကားရပ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့တစ်ရပ်လုံးအနေဖြင့် ပြည့်စုံရမည့်အရည်အချင်းများမှာ —

(က)	P	Politeness	ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ခြင်း၊
(ခ)	O	Obedience	အမိန့်နာခံတတ်ခြင်း၊
(ဂ)	L	Loyalty	သစ္စာရှိခြင်း၊
(ဃ)	I	Intelligence	ထိုးထွင်းသိမြင်တတ်ခြင်း၊
(င)	C	Courage	သူရသတ္တိနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊
(စ)	E	Efficiency	အရည်အသွေး တောက်ပြောင်ခြင်း

ဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။

ကိုလိုနီစရိုက်ကို ဖျောက်၊ နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူ့အကျိုးကို စောင့်ရှောက် ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ကို နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေက လမ်းညွှန်မှုဝါဒ ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ကိုလိုနီအရိပ်၌ ကြီးပြင်းခဲ့သည့် ရဲတပ်ဖွဲ့နှင့် ပြည်သူ့အကျိုးကို ရှေးရှုဆောင်ရွက်နေသည့် ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့တို့၏ အသွင်နှင့် အနှစ်သာရကိုပါ ပြောင်းလဲစေခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ယခင်က ရဲတပ်ဖွဲ့၏ ရည်မှန်းချက် တာဝန်သုံးရပ်သာ ရှိခဲ့သော်လည်း ၁၉၉၉ ခုနှစ် ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေက ပြည်သူ့အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရေး ရည်မှန်းချက်တာဝန်ကို ထပ်မံဖြည့်စွက်ပေးခဲ့ရာ —

(က) ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေး၊

(ခ) တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊

(ဂ) မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်တားဆီးကာကွယ်ရေး၊

(ဃ) ပြည်သူ့အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရေး

ဟူ၍ ရည်မှန်းချက်တာဝန်လေးရပ်ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါရည်မှန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လုပ်ငန်းတာဝန်ကြီး ခြောက်ရပ်ကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည် —

(က) ပြစ်မှုကြိုတင်ကာကွယ်ရေး၊

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

(ခ) ဖြစ်ပွားသော ပြစ်မှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးဖော်ထုတ် တရားစွဲဆိုရေး၊

(ဂ) စည်းကမ်းသေဝပ် တည်ငြိမ်ရေး၊

(ဃ) ပြည်သူလူထုလုံခြုံရေး၊

(င) မူးယစ်ဆေးဝါး နှိမ်နင်းရေး၊

(စ) ပြည်သူ့အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရေး ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၉၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီအတွင်းရေးမှူး (၂) ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးတင်ဦး ဦးဆောင်၍ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီးက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည့် မှုခင်းကျဆင်းရေးနှင့် ပညာပေးသတင်းထုတ်ပြန်ရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ —

(က) နယ်မြေအတွင်း ကင်းလှည့်စောင့်ရှောက်ခြင်း၊

(ခ) ပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူများ၊ အလားအလာရှိသူ လူဆိုး သူခိုးများကို စောင့်ကြပ်ထိန်းသိမ်းခြင်း၊

(ဂ) ဒုစရိုက်မှုများ နှိမ်နင်းခြင်း၊

(ဃ) ထိရောက်ဟန့်တားလောက်သော ပြစ်ဒဏ်ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ပါ တာဝန်များကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် —

(က) မှုခင်းကျဆင်းရေးဆပ်ကော်မတီ၊

(ခ) ပညာပေးရေးဆပ်ကော်မတီ၊

(ဂ) သတင်းထုတ်ပြန်ရေးဆပ်ကော်မတီ၊

(ဃ) ထိရောက်သော ပြစ်ဒဏ်ရရှိရေး ဆပ်ကော်မတီ တို့ ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ရှိ မှုခင်းတပ်ဖွဲ့၊ သတင်းတပ်ဖွဲ့၊ ရထားရဲတပ်ဖွဲ့ နှင့် စည်ပင်သာယာရေးရဲတပ်ဖွဲ့တို့မှ မှုခင်းကျဆင်းရေး၊ ပြည်သူ့ဘဝလုံခြုံရေးတို့အား စောင့်ရှောက်ကာကွယ်ရင်း ဒုစရိုက်မှုများကို နှိမ်နင်းပေးလျက်ရှိပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့တော်ကြီး အစဉ်အမြဲလှပရေးနှင့် သောက်သုံးရေ လုံခြုံစိတ်ချရေးတို့ကိုလည်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက်လျက် ပြည်သူတို့၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့နှင့် မန္တလေးမြို့အပါအဝင် မြို့ကြီးများ၌ လူဦးရေထူထပ်လာခြင်း၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး ပြဿနာများ၊ အဖျက်အမှောင့်လုပ်ငန်းများ ကာကွယ်နိုင်ရန်၊ အရေးကြီးပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စီမံကိန်းစက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံများ၊ သံရုံးနှင့် သံတမန်များ၏ လုံခြုံရေးတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်နိုင်ရန် ၁၉၇၄ ခုနှစ်မှစ၍ လုံခြုံမှုထိန်းသိမ်းရေးတပ်ရင်း၊ ၎င်းမှတစ်ဆင့် ရဲတပ်ရင်းများအား တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ဘိန်းခင်းဖျက်ဆီးရေး၊ ပြေး (၄) ပြေး ဖမ်းဆီးရေး၊ မှုခင်းကျဆင်းရေးနှင့် လုံခြုံရေးတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်လျက်ရှိပါသည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ပြည်သူများ လွယ်ကူလျင်မြန်စွာ သွားလာနိုင်ရေးအတွက် ယာဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်းကမ်းထိန်းသိမ်း ပေးခြင်း၊ ယာဉ်တိုက်မှုများအား စုံစမ်းဖော်ထုတ်တရားစွဲဆိုတင်ပို့ခြင်း၊ ပြည်သူလူထုအတွင်း အန္တရာယ် ကင်းရှင်းစေရေးအတွက် ယာဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်းကမ်းများ အသိပညာပေးခြင်း၊ စည်းကမ်းချိုးဖောက်သော ယာဉ်များအား စစ်ဆေးအရေးယူခြင်းများအား ရန်ကုန်တိုင်း ရဲတပ်ဖွဲ့ (ယာဉ်ထိန်း / ကြိုးမဲ့) ဌာနခွဲမှ ကြိုးစားထမ်းဆောင်လျက်ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် အချုပ်အခြာအာဏာတည်မြဲရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးတို့အတွက် သက်စွန့်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရာ ၎င်းတို့အား နိုင်ငံတော်မှ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးများ ချီးမြှင့်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူး ပေးအပ်ခြင်းခံရသူများအား အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည် —

(က) အောင်ဆန်းသူရိယဘွဲ့	၁ ဦး	(၁၉၄၈ ခုနှစ်)
(ခ) သီဟသူရဘွဲ့	၁ ဦး	(၁၉၈၁ ခုနှစ်)
(ဂ) သူရဘွဲ့	၅ ဦး	(၁၉၅၂ မှ ၇၅ ခုနှစ်အထိ)
(ဃ) ရဲသီဟဘွဲ့	၃၂ ဦး	(၁၉၇၉ မှ ၉၉ ခုနှစ်ထိ)
(င) ရဲသူရဘွဲ့	၄၇ ဦး	(〃)
(စ) ရဲဗလဘွဲ့	၁၀၈ ဦး	(〃)
(ဆ) ရဲသူရိန်ဘွဲ့	၂၃ ဦး	(〃)
(ဇ) ရဲကျော်စွာဘွဲ့	၃၅ ဦး	(〃)
(ဈ) ရဲကျော်သူဘွဲ့	၈၀ ဦး	(〃)

အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများ ရဲအဖွဲ့အကြိမ် (၂၀) မြောက် အာဆီယံ ရဲချုပ်များညီလာခံအား ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် မေလ ၈ ရက်နေ့မှ ၁၀ ရက်နေ့အထိ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ခံကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း ၈၆ ဦး တက်ရောက်ခဲ့ပြီး အာဆီယံရဲအဖွဲ့ သတင်းအချက်အလက်များ ဆက်သွယ်မှုစနစ်၊ မူးယစ်ဆေးဝါး တရားမဝင်သယ်ဆောင်မှုများ၊ မှုခင်းဆိုင်ရာကိစ္စများတွင် အပြန်အလှန်ကူညီပေးရေး၊ စီးပွားရေး မှုခင်း၊ ဘဏ်မှုခင်းနှင့် အကြွေးဝယ်ကတ်ပြား အတုပြုလုပ်မှုများ၊ ခရီးသွားလက်မှတ်အတု ပြုလုပ် မှုများနှင့် နိုင်ငံဖြတ်ကျော် လိမ်လည်မှုများအား ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ အပြန်အလှန် စေလွှတ်လေ့လာရေး၊ အာဆီယံ နိုင်ငံများအတွင်း သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ရေး၊ နိုင်ငံဖြတ်ကျော်မှုခင်းတားဆီးနှိမ်နင်းရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံ ဗဟိုဌာန တည်ထောင်ရေးတို့ကို ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပြီး အကြိမ် (၂၀) မြောက် ရဲချုပ်များ ညီလာခံပူးတွဲ ကြေညာချက်အား လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။အာဆီယံရဲတပ်ဖွဲ့ သတင်းအချက်အလက်များ ဆက်သွယ်ဖလှယ်မှုစနစ်သို့ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့မှ ဝင်ရောက်ခွင့်ကိုလည်းညီလာခံမှသဘောတူလက်ခံခဲ့ပါသည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့သည် မိမိတပ်ဖွဲ့ဝင်များ၏ အရည်အသွေး တိုးတက်မြင့်မားရေးနှင့် ကျစ်လျစ်သိပ်သည်းခိုင်မာ၍ နိုင်ငံတော်မှ အားထားရသည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ရေး၊ ပြည်သူလူထုမှ ယုံကြည်အားကိုးရသည့်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ရေးအတွက် အောက်ပါတည်ဆောက်ရေးတာဝန်ကြီးလေးရပ် ချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

(က) စိတ်ဓာတ်ဖြင့် တည်ဆောက်ရေး၊

(ခ) လေ့ကျင့်ရေးဖြင့် တည်ဆောက်ရေး၊

(ဂ) သက်သာချောင်ချိရေးဖြင့် တည်ဆောက်ရေး၊

(ဃ) အုပ်ချုပ်ရေးဖြင့် တည်ဆောက်ရေး

တို့ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်နှင့် အစဉ်အလာကောင်းများကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်အတွက် အစဉ်အလာ (၁၂) ရပ်၊ အား (၁၁) ပါး တို့ဖြင့် မူဝါဒချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့်အပြင် ရဲကျင့်ဝတ်စာမေးပွဲများနှင့် စံပြရဲစာမေးပွဲများအား မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်း မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ ဌာနချုပ်အဆင့်များ ခွဲခြားသတ်မှတ်ပြီး နှစ်စဉ်ကျင်းပ ပြုလုပ်ကာ ထူးချွန်သူများအား ထိုက်တန်စွာ ချီးမြှင့်လျက် ရှိပါသည်။ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် (၅၅) နှစ်မြောက် တပ်မတော်နေ့ အခမ်းအနားမှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့သည် စစ်ကြောင်းတစ်ခုအနေဖြင့် နောင်တော် တပ်မတော်နှင့်အတူ ပူးပေါင်းချီတက် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များအား မန္တလေးတိုင်း ပြင်ဦးလွင်မြို့တွင် ဗဟိုလေ့ကျင့်ရေးဌာန အမှတ် (၁) နှင့် အမှတ် (၂) လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းကျောင်းများ၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်းအလိုက် ဖွင့်လှစ်သော ရဲတပ်သားသစ်သင်တန်း၊ အခြားအဆင့် မွမ်းမံသင်တန်းများအပြင် တပ်မတော်ဆိုင်ရာသင်တန်းများ၊ ပြည်ပသင်တန်းများသို့လည်း ရွေးချယ်စေလွှတ် သင်ကြားစေခဲ့ပြီး တပ်ဖွဲ့ဝင်များ စွမ်းအားပြည့်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် လေ့ကျင့်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေသည် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလ ၉ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ဗဟိုလေ့ကျင့်ရေးဌာန ပြင်ဦးလွင်သို့ သွားရောက်စစ်ဆေးစဉ် **မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့သည် မျိုးချစ်စိတ်ရှိရမည်၊ စွမ်းရည်ပြည့်ဝရမည်၊ ခေတ်မီရမည်** ဟူသော လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ ဖြည့်ဆည်းလေ့ကျင့်ကာ နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူတို့အား ထာဝရအလုပ်အကျွေးပြုလျက်ရှိနေပါကြောင်း တင်ပြရေးသားလိုက်ရပေသည်"

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ယခင်က မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ဖော်ပြပါ ဥပဒေ (၂) ရပ်ဖြင့် စီမံခန့်ခွဲမှုပြုခဲ့ပါသည် —

(က) ၁၈၉၉ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်ရဲအက်ဥပဒေ၊

(ခ) ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ရဲအက်ဥပဒေ။

ယခုအခါ နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ ဥပဒေအမှတ် - ၄/၉၅ ဖြင့် ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ (ယခုမြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့) စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်း၍ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးကို ထိရောက်စွာ စီမံခန့်ခွဲဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါကြောင်း လေ့လာမြင်တွေ့ရပါမည်။

ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ (ယခုမြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့) စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ (နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ဥပဒေအမှတ် ၄/၉၅) ၏ အခန်း (၅)၊ ပုဒ်မ ၁၁ မှ ပုဒ်မ ၂၅ ထိတွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြပါရှိသော ပြစ်မှုများကို ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးဦးက ကျူးလွန်ပါက ယင်းဥပဒေ၏ အခန်း (၇)၊ ပုဒ်မ ၃၀ မှ ပုဒ်မ ၃၄ ထိတွင် ပါရှိသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ယင်းဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့်ရဲတရားရုံးက စစ်ဆေးစီရင်ပြီး ပုဒ်မ ၃၃ ပုဒ်မခွဲ (က) မှ (င) အထိတွင် ဖော်ပြပါရှိသော ပြစ်ဒဏ်တစ်ခုခုကိုသော်လည်းကောင်း၊ တစ်ခုထက်ပို၍သော်လည်းကောင်း ချမှတ်နိုင်ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်အပ်နှင်းထားပါသည်။ ပုဒ်မ ၂၆ တွင်မူ "ဤဥပဒေကို လိုက်နာရသူတစ်ဦးသည် မည်သည့်နေရာတွင်မဆို ဤဥပဒေပါ ပြစ်မှုများမှအပ အခြားတည်ဆဲဥပဒေပါ ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်လျှင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ တရားရုံးက စစ်ဆေးစီရင်နိုင်ရန် လွှဲပြောင်းပေးရမည်" ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့စည်းကမ်း ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ (နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ ဥပဒေအမှတ် ၃/၉၇) ၏ ပုဒ်မ ၂ တွင် "မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေတွင် —

(က) ပုဒ်မ ၂၈၊ ပုဒ်မခွဲ (က) အောက်တွင် အောက်ပါပုဒ်မခွဲကို ပုဒ်မခွဲ (ခ) အဖြစ် ဖြည့်စွက်ရမည် —

(ခ) တိုင်း သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ရဲတပ်ဖွဲ့မှူးသည် ဤဥပဒေပါ ပြစ်မှုတစ်ခုခု ကျူးလွန်သည် ဟု စွပ်စွဲခြင်းခံရသည့် ဒုတိယရဲအုပ်တစ်ဦးအား သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အကျဉ်းနည်းဖြင့် စစ်ဆေးပြီး အောက်ပါပြစ်ဒဏ်တစ်ခုခုကို ချမှတ်နိုင်သည် —

(၁) လစာနှုန်းထားအတွင်း လစာလျှော့ချခြင်း၊

(၂) ရာထူးတိုးမြှင့်ခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းခြင်း၊

(၃) နှစ်တိုးလစာရပ်ဆိုင်းခြင်း၊

(၄) ပြင်းထန်စွာ ပြစ်တင်ရှုတ်ချခြင်း၊

(၅) လစာမှ ပေးလျော်စေခြင်း။

၁၈၉၉ ခုနှစ် ၊ ရန်ကုန်ရဲအက်ဥပဒေ နှင့် ၁၉၄၅ ခုနှစ် ရဲအက်ဥပဒေများတွင်လည်း ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ ၎င်မှဲပျက်ကွက်မှု၊ သူရသတ္တိကင်းမဲ့မှု၊ အချုပ်ခံနေရသူ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ထိခိုက်နာကျင်အောင် ပြုမှု၊ မိရာထူးနှင့် သက်ဆိုင်သော တာဝန်ဝတ္တရားများ ဆောင်ရွက်ရန်ပျက်ကွက်မှု၊ အခြားအလုပ်အကိုင် တစ်စုံ တစ်ရာကို ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည့်ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ကို ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦးက ကျူးလွန်ပါက ပြစ်မှုတရားရုံးတွင် တရားစွဲဆိုခြင်း၊ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခံရခြင်းပြဋ္ဌာန်းပါရှိပါသည်။ ယခုအခါ ယင်း ရဲတာဝန်ဝတ္တရား တစ်စုံတစ်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်ပါက ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ (ယခု မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့) စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေအရလည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေး ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေအရလည်းကောင်း တရားစွဲဆိုခြင်းနှင့် ယင်းဥပဒေပါ ပြစ်ဒဏ်များကို ချမှတ် ခြင်းခံရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသော ရဲတရားရုံးများက အမှုများ ကို စစ်ဆေးစီရင်ရာတွင် လိုက်နာကျင့်သုံးရန်အတွက် ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ (ယခုမြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့) စည်းကမ်း ထိန်းသိမ်းရေးနည်းဥပဒေများကို ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနက ၁၃-၉-၉၅ ရက်စွဲပါ (အမိန့်အမှတ် ၁/၉၅) ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထုတ်ပြန်ထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းနည်းဥပဒေများအပိုဒ် ၇၅ တွင် "ရဲတရားရုံး သည် မှုခင်းကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဤနည်းဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိသော ကိစ္စရပ်များအတွက် ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်မှုမရှိပါက ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေကို တတ်နိုင်သမျှ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်" ဟု ဖော်ပြပါရှိသဖြင့် ရဲတရားရုံးများက အမှုများ စစ်ဆေးစီရင်ရာတွင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အပြည့်အစုံ ပြဋ္ဌာန်း ပေးထားသဖြင့် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့်သက်ဆိုင်သော မှုခင်းများကို မြန်ဆန်ထိရောက်စွာ စစ်ဆေးနိုင်မည်ဖြစ် ကြောင်း သုံးသပ်ရရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့၏ အဓိကလုပ်ငန်းတာဝန်များကို အကျဉ်းချုံး၍ လေ့လာမည်ဆိုပါက —

(က) **ပြစ်မှုကြိုတင်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်း (Prevention of Crimes)** ယင်းလုပ်ငန်းတာဝန်များ ကို -

(၁) နောင်တော်ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များထံမှ မျိုးဆက်သစ်များက လက်တွေ့ သင်ကြားရယူနိုင် ပါသည်။ ရဲသင်တန်းကျောင်းများတွင်လည်း စာတွေ့ပို့ချပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

(၂) မိမိတာဝန်ထမ်းဆောင်ရာ နယ်မြေဒေသတွင် လူဆိုး၊ သူခိုး တို့၏ လှုပ်ရှားမှု၊ ကျက်စားမှုတို့ကို လေ့လာသိရှိထားရပါမည်။

(၃) လူဆိုး၊ သူခိုးများ ပြစ်မှုများကျူးလွန်ခွင့်မရရှိစေရန် နယ်မြေဒေသအတွင်း ကင်းလှည့်ခြင်း၊ ကင်းပုန်းဝပ်ခြင်း၊ စက်ဘီးပတ္တရောင်ထွက်ခြင်း၊ လိုအပ်ပါက ပုံမှန်ကင်းလှည့်လည်ခြင်းအပြင် ရောင်တခင်၊ လျှပ်တပျက် ကင်းလှည့်ခြင်းတို့ကို အင်တိုက် အားတိုက် ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် လူဆိုး၊ သူခိုးတို့၏ လှုပ်ရှားမှုကို ဟန့်တားရပ်တန့်နိုင်ပါမည်။

(၄) လိုင်စင်မဲ့အရက်ရောင်းသူများ၊ လောင်းကစားဝိုင်းနှင့် မကောင်းမှုဒုစရိုက်ကျူးလွန်သောနေအိမ်များကိုဝင်ရောက်စစ်ဆေးခြင်း၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို တရားစွဲဆိုခြင်းများကို ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ရာဇဝတ်မှုခင်းပေါ်ပေါက်နိုင်သော နေရာများကို မျက်ခြေမပြတ်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(၅) သတင်းပေးသူ (informer) များကို ထားရှိရန်လိုအပ်ပါမည်။ သို့မှသာ လူဆိုးတို့၏ လှုပ်ရှားမှုကို အချိန်မီသတင်းရရှိခြင်းဖြင့် မှုခင်းများကို ကြိုတင်တားဆီးကာကွယ်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(၆) ရပ်ကွက်နှင့်ကျေးရွာများတွင် လူဝင်လူထွက်ကိစ္စများကို သိရှိနိုင်ရန် ဧည့်စာရင်းများ စနစ်တကျထားရှိခြင်း ရှိ မရှိ၊ မှန်ကန်စွာ ရေးသွင်းဆောင်ရွက်ထားခြင်း ရှိ မရှိ ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာ အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီဝင်များနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ထားရပါမည်။ ဓားပြမှု၊ လုယက်မှု ကျူးလွန်သူတို့သည် ကျေးရွာအတွင်းသို့ဖြစ်စေ ကျေးရွာနှင့် မနီးမဝေးနေရာတွင် နေရာယူပြီး ညဦးနက်သန်းခေါင်အချိန်ကျမှ ရွာသို့ဝင်ရောက်၍ ပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သဖြင့် လူစိမ်း၊ သူစိမ်းတွေ့ရှိပါက ရပ်ရွာလူကြီးများသို့ ရွာသားများက အချိန်မီသတင်းပေးပို့ပါက ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ အချိန်မီရောက်ရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - တစ်ခုတင်ပြရမည်ဆိုလျှင် လွန်ခဲ့သောနှစ် ပေါင်း (၃၀) ခန့်က ပဲခူးမြို့နယ် ကျေးရွာတစ်ရွာရှိ စေတီမှ ဘုရားစိန်ဖူးတော်ကို လူဆိုး (၂) ဦးက ခိုးယူခဲ့သော မှုခင်းတစ်ရပ်ပေါ်ပေါက်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ပြစ်မှုမကျူးလွန်မီ ညနေခင်းတွင် ယင်းလူဆိုး (၂) ဦးသည် ကျေးရွာအနီးမှ ဖြတ်သန်းသွားသည်ကို ကျေးရွာသားတစ်ဦးက မြင်တွေ့လိုက်ရပါသည်။ ကံအားလျော်စွာ လူဆိုး (၂) ဦးအနက် (၁) ဦးမှာ မည်သူမည်ဝါဖြစ်သည်ကို ယင်းရွာသားက ကောင်းစွာမြင်တွေ့သိရှိသဖြင့် ပြစ်မှုဖြစ်ပွားပြီးနောက် ရက်ပိုင်းအတွင်း လူဆိုးတို့ကို ရဲစခန်းမှ သက်သေခံ

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

စိန်ဖူးတော်နှင့်အတူ ဖမ်းဆီးရမိပြီး တရားရုံးသို့တရားစွဲဆိုတင်ပို့ရာ တရားရုံးက ဟန့်တားသောပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ပေးခဲ့ကြောင်း စာရေးသူကောင်းစွာသိရှိခဲ့ရသည့် ဖြစ်ရပ်မှန် မှုခင်းကို ပြန်လည်တင်ပြအပ်ပါသည်။

(၇) ကျေးရွာများတွင် လူဆိုး၊ သူခိုးတို့ ရွာတွင်းသို့ အလွယ်တကူဝင်ထွက်နိုင်ခြင်းမပြုနိုင်ရန် ကျေးရွာများတွင် ဆူးစည်းဆူးကာများနှင့် ရွာဝင်ပေါက်တံခါးများကို ခိုင်ခန့်မှုရှိစေရန် ရွာလူကြီးများနှင့်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ရွာတွင် ညဘက်ကင်းထားရှိစေရန်နှင့် ကင်းသမားများ နိုးနိုးကြားကြားရှိစေရန်လည်း စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါမည်။

(၈) နယ်မြေဒေသအတွင်းရှိ ပြစ်ချက်ဟောင်းရှိဘူးသော လူဆိုး၊ သူခိုး တို့၏စာရင်းကို ပြုစုထားရှိရပါမည်။ လူဆိုး၊ သူခိုး တို့သည် မိမိကျွမ်းကျင်သည့် အတတ်ဖြင့် ခိုးဆိုးတိုက်ခိုက်လေ့ရှိကြပါသည်။

ဥပမာ - ပိုက်လုံးမှ တစ်ဆင့်တက်ပြီး အိမ်ဖောက်ထွင်းသည့်သူခိုးသည် ယင်းအပြုအမူအတိုင်းပင် ခိုးမှုများကို ထပ်ခါတလဲလဲ ကျူးလွန်လေ့ရှိကြပါသည်။ ဖဲ (၃) ချပ်ကျွမ်းကျင်သူသည် လူအများစုဝေးရာနေရာတွင် ဒလန်များထားရှိပြီး ဖဲ (၃) ချပ်လိမ်လည်ကစားလေ့ရှိကြောင်း မြင်တွေ့နိုင်ပါသည်။ လူဆိုးတစ်ဦးချင်း၏ အမူအကျင့် **(Modus Operandi)** ကို လေ့လာသိရှိထားရန်လိုအပ်ပါသည်။ သို့မှသာ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့်အခါ ဘယ်လူဆိုးဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည်ကို အလွယ်တကူခန့်မှန်းနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - အလွန်ကြီးမားသော ရာထူးတစ်ခုတွင် ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး အငြိမ်းစားယူခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ နေအိမ်သို့ ပိုက်လုံးမှ တွယ်တက်ပြီးနေအိမ်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်ပြီး သိန်းနှင့်ချီ၍ ခိုးယူခဲ့သော ရာဇဝတ်မှုခင်းတစ်ခုကို လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း (၄၀) ခန့်က ရန်ကုန်မြို့တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ ယင်းအမှုတွင် ရဲအရာရှိ ဦးယုနွတ်က လူဆိုးတစ်ဦးချင်း၏ အမူအကျင့်များကို ကောင်းစွာသိရှိထားသဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့သော လူဆိုးကိုရှမ်းပြည်နယ်မှပြန်လည်ဖမ်းဆီးရမိပြီး တရားရုံးသို့ တရားစွဲဆိုနိုင်ခဲ့ပြီး တရားရုံးက ဟန့်တားသော ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခဲ့ကြောင်း စာရေးသူသိရှိထားသော ဖြစ်ရပ်မှန်မှုခင်းကို အလျဉ်းသင့်၍ ပြန်လည်တင်ပြအပ်ပါသည်။

(၉) မြို့နယ်ချင်းဆက်စပ်သော ရဲတပ်ဖွဲ့စခန်းများနှင့် ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းပြီး ပြစ်မှုကြိုတင်ကာကွယ်ရေးစီမံချက်ကို ရေးဆွဲ၍ သတင်းရယူခြင်း၊ ပြစ်မှုဖြစ်ပွားပါက ကျူးလွန်သူ

တရားခံများကို အချိန်မီဖော်ထုတ်ဖမ်းဆီးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ဥပမာ - ကျောက်ဆည်မြို့နယ်သည် တောင်ဘက်တွင် မြစ်သားမြို့နယ်၊ အနောက်ဘက်တွင် တံတားဦးမြို့နယ်၊ မြောက်ဘက်တွင် စဉ့်ကိုင်မြို့နယ်၊ အရှေ့ဘက်တွင် ရှမ်းပြည်နယ်၊ ရွာငံမြို့နယ်တို့နှင့် နယ်ချင်းဆက်စပ်သဖြင့် ဖော်ပြပါမြို့နယ်ချင်း ဆက်စပ်သော မြို့နယ်ရဲတပ်ဖွဲ့စခန်းများနှင့် ပူးပေါင်းညှိနှိုင်း၍ ပြစ်မှုကြိုတင်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ထားပါက မှုခင်းကျဆင်းရေး ကို အထောက်အကူပြုပြီး ပြစ်မှုပေါ်ပေါက်လာပါက ကျူးလွန်သူတရားခံများကို အချိန်မီ ဖမ်းဆီးရမိနိုင်ပြီး တရားစွဲဆိုနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(၁) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို အချိန်မီဖမ်းဆီး၍ ဥပဒေနှင့်အညီ တရားစွဲဆိုတင်ပို့ခြင်းလုပ်ငန်း (Prosecution of Crimes)

(၁) တရားစွဲဆိုသည့်လုပ်ငန်းမှာ တည်ဆဲဥပဒေများနှင့်သက်ဆိုင်နေသဖြင့် မည်သည့် ဥပဒေပုဒ်မဖြင့် တရားစွဲဆိုရမည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေအကြံလိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာဥပဒေအရာရှိထံမှ စာဖြင့်တောင်းခံရယူနိုင်ပါသည်။

(၂) တရားခံဖမ်းဆီးခြင်း၊ သက်သေများကို စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း၊ ရမန်ယူခြင်း၊ အာမခံပေးခြင်း၊ သက်သေခံပစ္စည်းများသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းစသည့်ကိစ္စရပ်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်ကို အစဉ်သတိကြီးစွာထားရှိပြီး လုပ်ဆောင်ရပါမည်။ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအရာရှိများ၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့အရာရှိများအနေဖြင့် ပြစ်မှုကြောင်းအရ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးဦးကို စစ်ဆေးမေးမြန်းရန်ရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ တရားရုံး သို့မဟုတ် အစိုးရဌာနတစ်ခုခုမှ အမှုတွဲ သို့မဟုတ် ရုံးမှတ်တမ်းတစ်စုံတစ်ရာကို ကြည့်ရှုရန်လိုအပ်လျှင်သော်လည်းကောင်း ပေါ်ပေါက်လာပါက သက်ဆိုင်ရာဌာန၏ ခွင့်ပြုချက်ပေးနိုင်သော အထက်အရာရှိထံမှ ခွင့်ပြုချက်တောင်းခံရန်လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် "တရားမဝင်သော နည်းလမ်းဖြင့် ရရှိသည့် ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ ထိန်းချုပ်ရေးဥပဒေ" (နိုင်ငံ တော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ ဥပဒေအမှတ် ၆/၂၀၀၂) ၏ ပုဒ်မ ၉ အရ ဖွဲ့စည်းသည့် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့သည် ယင်းဥပဒေပုဒ်မ ၁၀ အရ အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည် —

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

"၁၀။ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့သည် တရားမဝင်သော နည်းလမ်းဖြင့်ရရှိသည့် ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဗဟိုထိန်းချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ ညွှန်ကြားချက်အရ စုံစမ်းထောက် လှမ်းခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်းပြုလုပ်ရာတွင် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ —

(က) လိုအပ်သောစုံစမ်းထောက်လှမ်းမှုများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။

(ခ) စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းခံရသူထံမှဖြစ်စေ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးထံမှဖြစ်စေ၊ အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းထံမှဖြစ်စေ၊ ဘဏ်နှင့်ငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့အစည်းများထံမှဖြစ်စေ လိုအပ်သော အထောက်အထားများကို တောင်းယူစစ်ဆေးနိုင်သည်။

(ဂ) စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းခံရသူကိုဖြစ်စေ၊ အခြားလိုအပ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကိုဖြစ်စေ ဆင့်ဆို၍ စစ်ဆေးနိုင်သည်။

(ဃ) စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းခံရသူ၏ အဆောက်အအုံ၊ မြေနှင့်လုပ်ငန်းနေရာတို့ကို ဝင်ရောက် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခွင့်၊ ရှာဖွေခွင့်၊ သက်သေခံပစ္စည်းအဖြစ် သိမ်းဆည်းခွင့်ရှိသည်။

(င) တရားမဝင်သောနည်းလမ်းဖြင့် ရရှိသည့် ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများမှ ဆင်းသက်လာပြီး အခြားသူ၏ အမည်ခံထားသော အဆောက်အအုံ၊ မြေနှင့်လုပ်ငန်းနေရာ တစ်ခုခုကို ဝင်ရောက် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခွင့်၊ ရှာဖွေခွင့်၊ သက်သေခံပစ္စည်းအဖြစ် သိမ်းဆည်းခွင့်ရှိသည်"။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးကို ပြစ်မှုကြောင်းအရ ဖမ်းဆီးပါက ယင်းဝန်ထမ်း၏ ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲထံ မည်သည့်အမှုကိစ္စဖြင့် ဖမ်းဆီးခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဆောလျင်စွာ စာဖြင့်အကြောင်းကြားရပါမည်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၇ အရ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးကို ပြစ်မှုကြောင်းအရ တရားစွဲဆိုရန် ခွင့်ပြုမိန့်လိုအပ်သည့်အမှုဖြစ်ပါက ဌာနဆိုင်ရာအကြီးအကဲထံမှ စာဖြင့်ခွင့်ပြုမိန့်တောင်းခံရယူပြီးမှ တရားစွဲဆိုရပါမည်။ ခွင့်ပြုမိန့်လိုအပ်သည့် အမှုတွင် ခွင့်ပြုမိန့်မပါရှိပါက အမှုမှာ ပျက်ပြယ်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ တရားရုံးတစ်ရုံး၏ အမှုတွဲ တစ်စုံတစ်ရာကို ကြည့်ရှုလိုပါက တရားရုံးများလက်စွဲအပိုဒ် ၁၀၄ နှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရပါမည်။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးဦးကို စစ်ဆေးမေးမြန်းသည့်ကိစ္စတွင်လည်း သက်သေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရပါမည်။

(၃) မုဒိမ်းမှု သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ် မှုခင်းများတွင် မိန်းကလေး၏ အသက် သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ်၏ အသက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သံသယရှိပါက သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် ပြည်သူ့ဆေးရုံသို့ ပေးပို့၍ အသက်ကို စစ်ဆေးပေးရန် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ မုဒိမ်းမှုတွင် အမြင်အားဖြင့် မိန်းကလေး၏အသက်သည် (၁၄) နှစ်အောက်ထင်ရှားလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ကလေး

သူငယ် မှုခင်းတွင် ကလေးသူငယ်၏ အသက်သည် (၁၆) နှစ်အောက်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားလျှင် သော်လည်းကောင်း ဆေးစစ်ဆေးရန် လိုအပ်တော့မည်မဟုတ်ပါ။

(၄) အထူးသဖြင့် လူခိုးမှုနှင့် ကလေးသူငယ်မှုခင်းများတွင် မိန်းကလေး သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ်၏ အသက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာ မွေးစာရင်း သို့မဟုတ် အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ကတ်ပြား သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြား သို့မဟုတ် ကျောင်းမှတ်ပုံတင်တွင်ပါရှိသော မှတ်တမ်းမှတ်ရာများသည် သက်သေခံဥပဒေပုဒ်မ ၃၅ အရ ထင်ရှားပြီးဖြစ်သည့် သက်သေခံချက်ဖြစ်သည်ဟု တရားရုံးက မှတ်ယူပါမည်။

(၅) မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများဆိုင်ရာဥပဒေအရ အရေးယူတရားစွဲဆိုသည့် မှုခင်းတွင် တရားခံသည် မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲသူ ဟုတ် မဟုတ် ဆေးစစ်ဆေးရန်လိုအပ်ခြင်း၊ ဖမ်းဆီးရမိသော သက်သေခံပစ္စည်းများကို သက်ဆိုင်ရာသို့ မူးယစ်ဆေးဝါး ဟုတ် မဟုတ် စစ်ဆေးရန်ပေးပို့ခြင်းစသည့် ကိစ္စတို့တွင် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် ကိုက်ညီအောင် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

(၆) အချို့ပြစ်မှုကြီးများတွင် အရေးမပါသော တရားခံတစ်ဦးကို သက်သေပြုလုပ်၍လည်းကောင်း၊ ဖော်ကောင်ပြုလုပ်၍လည်းကောင်း၊ အမှုတည်ဆောက်စွဲဆိုရသည်များလည်း ပေါ်ပေါက်တတ်ပါသည်။ ထိုသို့မဆောင်ရွက်ပါက တရားခံအားလုံး လွတ်မြောက်သွားသည်နှင့် နှိုင်းစာသော် လုပ်သင့်သည့်ကိစ္စဖြစ်ပါသည်။ ပြစ်မှုကြီးများတွင် ဖော်ကောင် ပြုလုပ်သင့် မသင့်၊ အမှုကျေအေးခွင့် ပြုသင့် မသင့်၊ အမှုရုပ်သိမ်းခွင့်ပြုသင့် မသင့် အမှုပိတ်သိမ်းရန်သင့် - မသင့် စသည့် ကိစ္စရပ်များကို သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ၊ မြို့နယ်ဥပဒေအရာရှိတို့နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပါက အမှားအယွင်း ရှိနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။

(၇) အမှုစုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်ကာလ (ရမန်ကာလ) အတွင်း လူသေစေမှု၊ လူသတ်မှု၊ မုဒိမ်းမှု စသည့်အမှုကြီးများတွင် ရဲတပ်ဖွဲ့စခန်းမှ အာမခံပေးနိုင်ခွင့်မရှိပါ။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၄၉၆၊ ၄၉၇ အရ အာမခံပေးနိုင်ခွင့်ရှိသောအမှုတွင် တရားခံကို ရဲစခန်းမှ အာမခံဖြင့်လွှတ်ထားပါက လုံလောက်သောခံဝန်ရယူထားရပါမည်။

(၈) သက်သေအထောက်အထား ပြည့်စုံခိုင်လုံမှုရှိမှသာလျှင် အမှုကိုတရားရုံးသို့စွဲဆိုတင်ပို့သင့်ပါသည်။ သက်သေအထောက်အထားမပြည့်စုံဘဲ အမှုကိုတရားစွဲဆိုတင်ပို့ပါက တရားရုံးတော်က ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း သက်သေအထောက်အထားခိုင်လုံစွာ မတွေ့ရှိရပါက

တရားခံကို တရားရှင် သို့မဟုတ် တရားသေလွတ်မည်သာဖြစ်ပါသည်။ ဓါးပြမှု၊ လူသတ်မှု စသည့်အမှုကြီးများတွင် တရားခံလွတ်သွားပါက ပြည်သူများက တရားစွဲအဖွဲ့အစည်းနှင့် တရားရုံးအပေါ် အမြင်ကြည်လင်မည်မဟုတ်ပါ။

(၉) အမှုတည်ဆောက်ရာတွင် ဖြောင့်ချက်တစ်ခုတည်းအပေါ်တွင် အားကိုးအားထားပြု၍ စွဲဆိုခြင်းမျိုးကိုရှောင်ရှားသင့်ပါသည်။ တရားခံ၏ ဖြောင့်ချက်တစ်ခုတည်းဖြင့် အမှုကြီးများတွင် တရားရုံးများက အပြစ်ပေးရန် အလွန်ဝန်လေးမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-သေဒဏ်မှလွဲ၍ အခြားပြစ်ဒဏ်မချမှတ်နိုင်သော ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၃၀၂ (၁) (က)၊ (ခ) သို့မဟုတ် (ဂ) အမှုဖြစ်ပါက မှားယွင်း၍အပြစ်ပေးမိပါက ကုစားနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ကြီးလေးသော သေဒဏ်ချမှတ်နိုင်သည့် အမှုကြီးများတွင် တရားခံ၏ဖြောင့်ချက်အပြင် လွတ်လပ်သော ထောက်ခံချက် သက်သေလိုအပ်ပါမည်။

(ဂ) **မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့စခန်းများ၏ တာဝန်တစ်ရပ်မှာ စီမံရေးရာ (စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေး) နှင့် တပ်ဖွဲ့ဝင်များ၏ သက်သာချောင်ချိရေးလုပ်ငန်း (Administration and Welfare of Police Personnel) ပင်ဖြစ်ပါသည်။**

(၁) မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့က အခါအားလျော်စွာ ထုတ်ပြန်သောအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် သက်သာချောင်ချိရေးဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရပါမည်။

(၂) ရဲစခန်းတစ်ခုရှိ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ၏ စည်းကမ်းသေဝပ်မှုသည် မြို့နယ်အဆင့်တွင် မြို့နယ်ရဲတပ်ဖွဲ့မှူး နှင့် ရဲစခန်းမှူးတို့၏ ခေါင်းဆောင်မှု အရည်အသွေးပေါ်တွင် များစွာ တည်ပါသည်။

(၃) အရာရှိများ၏ ဦးဆောင်မှုမှန်ကန်ဖြောင့်မတ်ပါက လက်အောက်ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များက စံနမူနာရယူပြီး စည်းကမ်းသေဝပ်စွာ နေထိုင်ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၄) မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ တွင် —

"၂၁။ ဤဥပဒေကို လိုက်နာရသူတစ်ဦးသည် —

(က) သေရည် သေရက်ကို သောက်စားခြင်းကြောင့် မိမိထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည့် တာဝန်ကို မထမ်းဆောင်နိုင်လောက်အောင် မူးယစ်နေလျှင် အရာရှိဖြစ်ပါက ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ ထုတ်ပစ်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည့် လျော့သောပြစ်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အရာခံ၊ အကြပ်နှင့် ရဲတပ်သားဖြစ်ပါက ၆ လအထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည့် လျော့သောပြစ်ဒဏ်ဖြစ်စေ ထိုက်သင့်စေရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

(၄) မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို သေရည်သေရက်ကို သောက်စားခြင်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိခိုက်လောက်အောင် ပြုမူသည်အထိ မူးယစ်နေလျှင် ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ ထုတ်ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည့် လျော့သောပြစ်ဒဏ်ဖြစ်စေ ထိုက်သင့်စေရမည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ သေရည်သေရက်ဆိုသည်မှာ အရက်၊ ဗျစ်ရည်၊ ကဖော်ရည်၊ ထန်းရည်၊ ခနိရည်၊ ခေါင်းရည် စသည့် မူးယစ်စေနိုင်သော အရည်များကိုဆိုသည်။"

(၅) ရဲတပ်ဖွဲ့စခန်းများ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးအရည်အသွေး ကောင်းမွန်မြင့်မားစေရန်မှာ မြို့နယ်ရဲတပ်ဖွဲ့မှူးသည် ရဲစခန်းများကို ပုံမှန်စစ်ဆေးခြင်း၊ ရှောင်တခင်လျော့စွာ စစ်ဆေးခြင်း အပေါ် များစွာတည်ပါသည်။ စစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်ပါမှ အမှားအယွင်းများကို တွေ့ရှိနိုင်ပြီး အချိန်မီပြင်ရန် ညွှန်ကြားနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(၆) ရဲစခန်းများ လုံခြုံရေးနှင့် အချုပ်ခန်းလုံခြုံရေးကိစ္စရပ်များကိုလည်း နေ့စဉ်မျက်ခြေမပြတ် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

(၇) အချုပ်ခန်းရှိ တရားခံများအနက် အချုပ်ခန်းဖောက်ပြီး ထွက်ပြေးသည့် တရားခံများကို ယင်းအခွင့်အရေးမျိုး လုံးဝမရရှိစေရန် တာဝန်မှူးနှင့် တာဝန်ကျရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များက အစဉ်သတိရှိနေရပါမည်။

(၈) အချို့အမှုကြီးများတွင် တရားခံအများအပြား အုပ်စုဖြင့် သို့မဟုတ် ဂိုဏ်းဖွဲ့ပြီး ကျူးလွန်သည့်အမှုတွင် တရားခံ (၁) ဦး သို့မဟုတ် (၂) ဦး လောက်သာ ဖမ်းဆီးရမိထားပြီး ကျန်အရေးကြီးသည့်တရားခံများဖမ်းဆီးရန် ကျန်ရှိသည့်ကိစ္စမျိုးတွင် ဖမ်းဆီးရမိထားသည့် တရားခံကို နည်းမျိုးစုံဖြင့် နှုတ်ပိတ်တတ်သည့် သာဓကများလည်းရှိခဲ့ဖူးပါသည်။ ဥပမာ - အနောက်နိုင်ငံတစ်ခုတွင် မူးယစ်မှောင်ခိုမှုကြီးတစ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ တရားခံ (၁) ဦးကို ဖမ်းဆီးရမိထားပါသည်။ ဥပဒေပြင်ပရောက်ရှိနေသော ဂိုဏ်းခေါင်းဆောင်က ယင်းဖမ်းဆီးရမိထားသော တရားခံက ဖြောင့်ဆိုမည်ကိုစိုးရိမ်ပြီး ထောင်ထဲတွင် လုံခြုံစွာ ချုပ်နှောင်ထားသောတရားခံကို ထမင်းချက်နှင့်ပေါင်းပြီး အာလူးပြုတ်ထဲတွင် သေစေသောအဆိပ်ထည့်ပြီး သတ်ခဲ့သည့် မှုခင်းတစ်ခုကို စာရေးသူမှ ဖတ်ရှုဖူးပါသည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

(၉) အချုပ်တရားခံ (ထောင်ကျတရားခံ နှင့် ရုံးထုတ်တရားခံ) တို့ကို အကျဉ်းထောင်မှ အထုတ်/ အသွင်း၊ ရုံးရှေ့ အထုတ်/ အသွင်း တို့တွင် ထွက်ပြေးတတ်သဖြင့် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ လုံခြုံရေးသတိကြီးမားစွာထားပြီး တရားခံအထုတ်အသွင်းကိစ္စကို ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

စာရေးသူမှ အထက်တွင် တင်ပြသော ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သောအချက်အလက်များမှာ စာရေးသူ၏ ဥပဒေအတွေ့အကြုံနှင့် တရားစီရင်ရေးအတွေ့အကြုံများကို ပြန်လည်တင်ပြ ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဖော်ပြပါ အချက်အလက်များလောက်နှင့် ရဲတာဝန်များ ပြည့်စုံနိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း ဝန်ခံပါသည်။ အားနည်းချက်၊ မှားယွင်းချွတ်ချော်မှုရှိပါက စာရေးသူမှ စေတနာ၊ မေတ္တာရှေ့ထားပြီး တင်ပြခြင်းဖြစ်၍ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များက ခွင့်လွှတ်နိုင်လိမ့်မည် ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့
၂၀-၄-၂၀၀၃ တွင် ပြုစုပြီးစီးပါသည်။

(ဗကြိုင်)
စာရေးသူ
ညွှန်ကြားရေးမှူး (ငြိမ်း)
ရှေ့နေချုပ်ရုံး
အိမ်ဖုန်း - ၅၈၄၂၈၉

အပိုင်း (က)

ရာဇသတ်ကြီး ဥပဒေ

မှ

ကောက်နုတ်တင်ပြသော ပုဒ်မများ နှင့် ပြစ်မှုများ

ရာဇသတ်ကြီးဥပဒေမှ ကောက်နုတ်တင်ပြသော ပုဒ်မ များနှင့် ပြစ်မှုများ

အခန်း (၂)

အရပ်ရပ်ဆိုင်ရာ ရှင်းလင်းချက်မှ ကောက်နုတ်ချက်

× × × × × × × × × × × × × × × × × × × ×

× × × × × × × × × × × × × × × × × × × ×

၂၀။ ။ "တရားရုံး" ဆိုသည်မှာ၊ တရားစီရင်ဆဲအခါတွင် တဦးတည်းတရားစီရင်ရန် ဥပဒေအရ အာဏာရရှိသော တရားသူကြီးကိုသော်၎င်း၊ အစုံအညီစည်းဝေး၍ တရားစီရင်ရန် ဥပဒေအရ အာဏာရရှိသောတရားသူကြီးစုကိုသော်၎င်း ဆိုလိုသည်။

တရားရုံး။

၂၁။ ။ "ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း" ဆိုသည်မှာ၊ အောက်ဖော်ပြပါ သူတမျိုးမျိုးကို ဆိုလိုသည်။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း။

ပဌမ ။ ။ အစိုးရပင်စင်ညာဉ်ခံအမှုထမ်း။

ဒုတိယ ။ ။ နိုင်ငံတော် ကြည်း၊ ရေ၊ လေတပ်ဆိုင်ရာ ရေးရာပိုင် အရာရှိ။

တတိယ ။ ။ တရားသူကြီး။

စတုတ္ထ ။ ။ ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အကြောင်းကိုဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ပျက်ပုံ အချင်းအရာကိုဖြစ်စေ ရာထူးအလျောက် မေးမြန်းစုံထောက်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် အစီရင်ခံရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် စာတမ်းအမှတ်အသားကိုပြုရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် မှန်ကြောင်း လက်မှတ်ရေးထိုးရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထားရှိရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းကိုရယူထိန်းသိမ်းရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် စီမံထုခွဲရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားစီရင်မှုဆိုင်ရာ အမိန့်ဆင့်စာ စသည်များကိုအတည်ဖြစ်အောင်ဆောင်ရွက်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျမ်းသစ္စာတိုက်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဘာသာပြန်ဆိုရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရုံးတော်တွင် ငြိမ်ဝပ်စေရအောင် စောင့်ရှောက်ရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသော တရားရုံးအရာရှိ။ ထို့ပြင် ဆိုခဲ့သည့် တာဝန်ဝတ္တရားအရပ်ရပ်ကို ဆောင်ရွက်ရန် တရားရုံး၏ အထူးသီးခြား အာဏာလွှဲအပ်ခြင်းကို ခံရသူ။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ပဥ္စမ။ ။ တရားရုံးကိုဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကိုဖြစ်စေ ကူညီသော ဂျူရီလူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျေးရွာကော်မတီလူကြီး။

ဆဋ္ဌမ။ ။ ဆုံးဖြတ်ရန်သော်၎င်း၊ အစီရင်ခံရန်သော်၎င်း၊ မည်သည့်အမှုကိုမဆို၊ သို့တည်းမဟုတ် မည်သည့်အကြောင်းအရာကိုမဆို တရားရုံး၏၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာရပြည်သူ့ဝန်ထမ်း အာဏာပိုင်အဖွဲ့၏ လွှဲအပ်ခြင်းကိုခံရသော အနုညာတခုံလူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားလူကြီး။

သတ္တမ ။ ။ တဦးတယောက်သောသူကို ချုပ်နှောင်ပိုင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်နှောင်ထားပိုင်ခွင့် အာဏာရရာထူးလက်ရှိဖြစ်သူ။

အဋ္ဌမ ။ ။ ရာထူးအလျောက် ပြစ်မှုများကို တားမြစ်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုအကြောင်းအရာကို သတင်းပေးရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူတို့ကို ဥပဒေနှင့်အညီဖြစ်စေရန်သော်၎င်း၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးကိုဖြစ်စေ၊ လုံခြုံရေးကိုဖြစ်စေ၊ သက်သာရေးကိုဖြစ်စေ စောင့်ရှောက်ရန်သော်၎င်း တာဝန်ဝတ္တရားရှိသော အစိုးရအရာရှိ။

နဝမ ။ ။ ရာထူးအလျောက်အစိုးရအတွက် ပစ္စည်းကိုရယူရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်ခံရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထားရှိရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် သုံးစွဲရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသော အရာရှိ။ အစိုးရအတွက် စစ်ဆေးခန့်မှန်းရန်၊ သို့တည်း မဟုတ် တန်ဘိုးဖြတ်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခွန်စည်းကြပ်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပဋိညာဉ်ပြုရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသော အရာရှိ။ အခွန်တော်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့်အမိန့်ဆင့်စာစသည်များကို အတည်ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသော အရာရှိ။ အစိုးရငွေကြေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အမှုကိစ္စကို မေးမြန်းစုံထောက်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် အစီရင်ခံရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသော အရာရှိ။ အစိုးရ ငွေကြေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ စာတမ်းအမှတ်အသားကိုပြုရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် မှန်ကြောင်း လက်မှတ်ရေးထိုးရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထားရှိရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသောအရာရှိ။ အစိုးရငွေကြေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အကျိုးစီးပွား ကိုစောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှာ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေကို ကျူးလွန်ခြင်းမရှိစေရအောင် တားဆီးရန် တာဝန် ဝတ္တရားရှိသောအရာရှိ။ ထို့ပြင် နိုင်ငံတော်က ခန့်ထား၍ နိုင်ငံတော်၏ အမှုကိုထမ်းရွက်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် လစာကိုယူသော အရာရှိ။ အများပြည်သူဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရား ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် အခကြေးငွေသော် ၎င်း၊ ကော်မရှင်သော်၎င်း ရရှိသောအရာရှိ၊ သို့တည်းမဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီး။

ဒသမ။ ။ ကျေးရွာတွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မြို့တွင် သို့တည်းမဟုတ် ခရိုင်တွင်၊ အများနှင့်သက်ဆိုင် သော လောကီရေးကိစ္စအတွက် ရာထူးအလျောက်ပစ္စည်းကို ရယူရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်ခံရန်၊ သို့တည်း

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

မဟုတ် ထားရှိရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် သုံးစွဲရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသော အရာရှိ။ စစ်ဆေးခန့်မှန်းရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် တန်ဘိုးဖြတ်ရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသော အရာရှိ။ အခွန်ကောက်ခံရန် တာဝန် ဝတ္တရားရှိသော အရာရှိ။ ကျေးရွာ၊ သို့တည်းမဟုတ် မြို့၊ သို့တည်းမဟုတ် ခရိုင်နေသူတို့ဆိုင်ရာ ဆိုင်ခွင့်များ ကို သေချာစွာ သိသာနိုင်အောင် စာတမ်းအမှတ်အသားပြုရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် မှန်ကန်ကြောင်း လက်မှတ် ရေးထိုးရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထားရှိရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသော အရာရှိ။

ဧကဒသမ ။ ။ ရွေးကောက်ပွဲစာရင်းကို စီမံရေးသားရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထုတ်ပြန်ကျေညာရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထားရှိရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထပ်မံပြင်ဆင်ရန် အာဏာရ ရာထူးလက်ရှိဖြစ်သူ၊ ရွေးကောက်ပွဲ တခုအတွက်ဖြစ်စေ၊ တစိတ်တဒေသအတွက်ဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်ရန်အာဏာရ ရာထူးလက်ရှိဖြစ်သူ။

ဥပမာ

မြူနီစီပါယ်လူကြီးတိုင်းသည် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၁။ အထက်ကဖော်ပြခဲ့သောသူများသည် အစိုးရကခန့်ထားသည်ဖြစ်စေ၊ မခန့်ထား သည်ဖြစ်စေ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၂။ "ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း" ဆိုသည့်စကားရပ် ပါရှိသည့်နေရာတိုင်းတွင်၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း ရာထူးလက်ရှိ ဖြစ်နေခြင်းသည် ဥပဒေသဘောအရ ချို့ငဲ့နေစေကာမူ၊ ထိုရာထူးလက်ရှိဖြစ်နေသူကိုလည်း ဆိုသည်။

ရှင်းလင်းချက် ၃။ ။ "ရွေးကောက်ပွဲ" ဆိုသည်မှာ၊ ပြည်ထောင်စု ပါလီမန်၊ သို့တည်းမဟုတ် မြူနီစီပါယ် အဖွဲ့၊ သို့တည်းမဟုတ် အများပြည်သူဆိုင်ရာ အခြားအာဏာရအဖွဲ့ဝင်လူကြီးကိုဖြစ်စေ၊ အရာရှိကိုဖြစ်စေ ရွေးချယ်ရန်ကိစ္စအလို့ငှါ ဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသည့် စံနစ်အတွင်း ရွေးကောက်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

၂၂။ ။ **"ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်း"** ဆိုသည်တွင်၊ မြေ၊ ထို့ပြင် မြေနှင့်စွဲကပ်သော အရာများ၊ သို့တည်းမဟုတ် မြေနှင့်စွဲကပ်သောအရာတွင် အမြဲတွယ်ထားသည့် အရာများမှတပါး၊ အကောင် အထည်ရှိသော ကျန်ဝတ္ထုပစ္စည်းအမျိုးမျိုးကို ပါဝင်စေရန် ရည်ရွယ်၍ဆိုလိုသည်။

ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်း။

၂၃။ ။ **"မတရားရယူခြင်း"** ဆိုသည်မှာ၊ ရယူသူသည် ဥပဒေနှင့်အညီ ပိုင်ခွင့်မရှိသောပစ္စည်းကို မတရား သော နည်းဖြင့် ရယူခြင်းကိုဆိုလိုသည်။

မတရားရယူခြင်း။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

မတရားဆုံးရှုံးခြင်း

"မတရားဆုံးရှုံးခြင်း" ဆိုသည်မှာ ဆုံးရှုံးသူသည် ဥပဒေနှင့်အညီ ပိုင်ခွင့်ရှိသော ပစ္စည်းကို မတရားသော နည်းဖြင့် ဆုံးရှုံးခြင်းကိုဆိုလိုသည်။

မတရားရယူခြင်း၊ မတရားဆုံးရှုံးခြင်း။

တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် မတရားရရှိသောအခါ၌သော်၎င်း၊ မတရားဆက်လက်ထားရှိသောအခါ၌သော်၎င်း မတရားရယူသည်မည်၏။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် ပစ္စည်းကို မရနိုင်အောင် မတရားတားဆီးခံရသောအခါ၌သော်၎င်း၊ ပစ္စည်းကို မတရားလက်လွှတ်ခံရသောအခါ၌သော်၎င်း မတရားဆုံးရှုံးသည်မည်၏။

မရိုးမဖြောင့်ခြင်း။

၂၄။ ။ မတရားရယူစေရန် အကြံနှင့်ဖြစ်စေ၊ မတရားဆုံးရှုံးစေရန် အကြံနှင့်ဖြစ်စေ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအားပြုလျှင်၊ ထိုသူသည် "မရိုးမဖြောင့်" ပြုသည်မည်၏။

လိမ်လည်လှည့်ဖြားခြင်း။

၂၅။ ။ မည်သူမဆို၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော အကြံနှင့်ပြုလျှင်၊ ထိုသူသည် "လိမ်လည်လှည့်ဖြား၍" ပြုသည်မည်၏။ ထိုအကြံမျိုးမရှိလျှင်၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြား၍ ပြုသည်မမည်။

ယုံကြည်ရန်အကြောင်း။

၂၆။ ။ ယုံကြည်ရန် လုံလောက်သော အချက်အလက်ရှိသောအခါမှာမှတပါး၊ မည်သည့်အရာကိုမျှ "ယုံကြည်ရန်အကြောင်း" ရှိသည်မမည်။

မယား၊ သို့တည်းမဟုတ် စာရေး၊ သို့တည်းမဟုတ် အစေခံလက်ရှိပစ္စည်း။

၂၇။ ။ ပစ္စည်းတစ်ခုသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူ၏ မယား၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူ၏ စာရေး၊ သို့တည်း မဟုတ် ထိုသူ၏ အစေခံလက်တွင် ထိုသူပိုင်ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ရှိသည့်အခါ ဤ ရာဇသတ်ကြီးအလို့ငှာ ထိုပစ္စည်းသည် ထိုသူ၏ လက်ရှိဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

ရှင်းလင်းချက် ။ ။ စာရေးအဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ အစေခံအဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း ခေတ္တဖြစ်စေ၊ သီးခြားကိစ္စတရပ်ရပ်အတွက်ဖြစ်စေ စေခိုင်းခံရသူသည် ဤပုဒ်မ၏အဓိပ္ပာယ်အလို့ငှာ၊ စာရေး၊ သို့တည်းမဟုတ် အစေခံဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

အတုပြုခြင်း။

၂၈။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် အရာဝတ္ထုတစ်ခု၏ ပုံသဏ္ဌာန်ကို ဆင်တူယိုးမှားပြုရာ၌၊ ထိုသို့ ဆင်တူ ယိုးမှားဖြစ်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ လှည့်ဖြားရန်ကြံစွယ်လျှင်၊ သို့တည်း မဟုတ် လှည့်ဖြားခြင်းဖြစ်တန်ရာသည်ကိုသိလျှင်၊ ထိုသူသည် အတုပြုသည်မည်၏။

ရှင်းလင်းချက် ၁။ ။ အတုပြုခြင်းတွင် ပုံသဏ္ဌာန်ထပ်တူကျနရန်မလို။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ရှင်းလင်းချက် ၂။ ။ မှားလောက်အောင် ဆင်တူယိုးမှားဖြစ်နေလျှင်၊ လှည့်ဖြားရန်အကြံမရှိဟုသော်၎င်း၊ လှည့်ဖြားခြင်းဖြစ်တန်ရာသည်ကို မသိဟုသော်၎င်း၊ သက်သေထင်ရှား မပြနိုင်သမျှကာလပတ်လုံး၊ လှည့်ဖြားရန် အကြံရှိသည်ဟုသော်၎င်း၊ လှည့်ဖြားခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်ကို သိသည်ဟုသော်၎င်း ဤကိစ္စ အလို့ငှာ ယူဆရမည်။

၂၉။ စာတမ်းအမှတ်အသား။ ။ "စာတမ်းအမှတ်အသား" ဆိုသည်မှာ၊ အကြောင်းအရာတစ်ခုခု၏ သက်သေခံအဖြစ်ဖြင့် သုံးစွဲရန်ကြံရွယ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် သုံးစွဲနိုင်သော အက္ခရာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဂဏန်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အမှတ်အသားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ထိုနည်းများအနက် တစ်နည်းထက်ပိုသောနည်းများဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မည်သည့်အရာဝတ္ထုပေါ်၌မဆို ရေးသားထားသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖော်ပြထားသော အကြောင်းအရာကိုဆိုလိုသည်။

ရှင်းလင်းချက် ၁။ ။ ဆိုခဲ့သော အက္ခရာများကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ဂဏန်းများကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှတ်အသားများကို မည်သည့်ဝတ္ထုပေါ်တွင် မည်သည့်နည်းဖြင့် ရေးသားဖော်ပြထားသည်ဖြစ်စေ၊ ဆိုခဲ့သော အကြောင်းအရာတို့ကို သက်သေခံအဖြစ်ဖြင့် တရားရုံးအတွက် ကြံရွယ်သည်ဖြစ်စေ၊ မကြံရွယ်သည်ဖြစ်စေ၊ တင်ပြသည်ဖြစ်စေ၊ မတင်ပြသည်ဖြစ်စေ ဤအချက်များသည် အရေးကြီးသော အချက်များမဟုတ်။

ဥပမာများ။

ပဋိညာဉ်ပြုကြောင်း သက်သေခံအဖြစ်ဖြင့် အသုံးပြုနိုင်သည့် စည်းကမ်းချက်များကို ဖော်ပြသော ရေးသားချက်သည် စာတမ်းအမှတ်အသားဖြစ်သည်။

ငွေထုတ်ပေးရန် ဘဏ်တိုက်သို့ ညွှန်ကြားသော ချက်လက်မှတ်သည် စာတမ်းအမှတ်အသားဖြစ်သည်။

"ကိုယ်စားလှယ်စာ" သည် စာတမ်းအမှတ်အသားဖြစ်သည်။

သက်သေခံအဖြစ်ဖြင့် အသုံးပြုရန်ကြံရွယ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် အသုံးပြုနိုင်သော မြေပုံသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အိမ်ပုံစံအစရှိသော ပုံစံသည် စာတမ်းအမှတ်အသားဖြစ်သည်။

အမိန့်ဆင့်ဆိုချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ညွှန်ကြားချက်ပါရှိသောစာသည် စာတမ်းအမှတ်အသားဖြစ်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၂။ ။ ကုန်သည်တို့၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားသူတို့ ထုံးတမ်းအတိုင်း ရေးမှတ်သော အက္ခရာများသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဂဏန်းများသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှတ်အသားများသည်၊ ရေးသားထားသည့်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ်မပေါ်စေကာမူ ကုန်သည်တို့၏၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားသူတို့၏ ထုံးတမ်းအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ဥပမာ။

မိမိညွှန်ကြားသူသို့ ငွေပေးချေရန်ဖြစ်သော ငွေလွှဲစာချုပ်ကျောဘက်တွင် မောင်ဖြူက မိမိ၏ အမည်ကို ရေးသားလျှင်၊ ထိုရေးသားချက်သည် ကုန်သည်တို့ထုံးတမ်းအတိုင်း ထိုလက်မှတ်လက်ရှိဖြစ်သူအား ငွေပေးချေရမည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ထိုရေးသားချက်သည် စာတမ်းအမှတ်အသားဖြစ်သည့်အပြင်၊ အမည်ရေးထိုးသောလက်မှတ်အထက်တွင် “လက်ရှိဖြစ်သူအား ပေးပါ” ဟူသော စကားကိုဖြစ်စေ၊ ထိုအဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်သည့်စကားကိုဖြစ်စေ ရေးသားဘိသကဲ့သို့ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူရမည်။

၃၀။ **အဖိုးတန်စာတမ်း အမှတ်အသား။** ။ “အဖိုးတန်စာတမ်း အမှတ်အသား” ဆိုသည်မှာ၊ တရားဝင်အခွင့်အရေးကို ပြုလုပ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ချဲ့ထွင်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် လွှဲအပ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ကန့်သတ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖျက်သိမ်းသော၊ သို့တည်းမဟုတ် စွန့်လွှတ်သော၊ စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ပြုလုပ်သည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ချဲ့ထွင်သည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် လွှဲအပ်သည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကန့်သတ်သည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖျက်သိမ်းသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် စွန့်လွှတ်သည့်အနေသက်ရောက်သော စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်က ဥပဒေအရ တာဝန်ရှိကြောင်းသော်၎င်း၊ တရားဝင်အခွင့်အရေး မရှိကြောင်းသော်၎င်း ဝန်ခံသော စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ ဆိုလိုသည်။

ဥပမာ။

မောင်ဖြူသည် ငွေလွှဲစာချုပ်ကျောဘက်တွင် မိမိ၏အမည်ကို ရေးသားရာ၊ ထိုရေးသားချက်သည် ထိုငွေလွှဲစာချုပ်ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို တရားနှင့်အညီ စာချုပ်လက်ရှိဖြစ်သူအား လွှဲအပ်လိုက်သော သဘောသက်ရောက်သောကြောင့်၊ ထိုရေးသားချက်သည် “အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသား” ဖြစ်သည်။

၃၁။ **သေတမ်းစာ။** ။ “သေတမ်းစာ” ဆိုသည်မှာ၊ ရေးသားသူ သေဆုံးပြီးသည့်နောက် ပစ္စည်းများကို ခန့်ခွဲစီရင်စေရန် ညွှန်ကြားခဲ့သော စာတမ်းအမှတ်အသားကို ဆိုလိုသည်။

၃၂။ **ပြုလုပ်မှုများကို ရည်ညွှန်းသော စကားများတွင်ဥပဒေနှင့်မညီသော ပျက်ကွက်မှုများလည်းပါဝင်ခြင်း။** ။ ရှေ့နောက်စကားတို့၌ ဆန့်ကျင်သော ရည်ရွယ်ချက်မပေါ်ပေါက်လျှင်၊ ဤရာဇသတ်ကြီး၏ အပိုင်းတိုင်း၌ ပြုလုပ်မှုများကို ရည်ညွှန်းသောစကားများသည်၊ ဥပဒေနှင့်မညီသော ပျက်ကွက်မှုများနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။

၃၃။ ။ "ပြုလုပ်မှု" ဆိုသည်မှာ၊ တစ်ကြိမ်တည်းပြုလုပ်ခြင်းကိုလည်းဆိုလိုသည်၊ ဆက်ကာဆက်ကာ ပြုလုပ်ခြင်းများကိုလည်း ဆိုလိုသည်။ "ပျက်ကွက်မှု" ဆိုသည်မှာ၊ တစ်ကြိမ်တည်း ပျက်ကွက်ခြင်း ကိုလည်း ဆိုလိုသည်၊ ဆက်ကာ ဆက်ကာ ပျက်ကွက်ခြင်းကိုလည်း ဆိုလိုသည်။

ပြုလုပ်မှု၊ ပျက်ကွက်မှု။

၃၄။ ။ တစ်ဦးထက်ပိုသောသူများသည် မိမိတို့၏အကြံတူတခုကို အထမြောက်စေရန် ရည်ရွယ်၍၊ ပြစ်မှုမြောက်သောပြုလုပ်မှုကို ပြုခဲ့လျှင်၊ ထိုပြုလုပ်မှုကို တစ်ဦးတည်းပြုဘိသကဲ့သို့ ထိုသူအသီးသီး၌ တာဝန်ရှိသည်။

အကြံတူတခုကို အထမြောက်စေခြင်းငှာ၊ တစ်ဦးထက်ပိုသောသူများကပြုခြင်း။

၃၅။ ။ ရာဇဝတ်မကင်းသော အသိဉာဏ်နှင့်ဖြစ်စေ၊ အကြံနှင့်ဖြစ်စေ ပြုသောကြောင့်သာ ရာဇဝတ်မှုမြောက်သော ပြုလုပ်မှုတစ်ခုကို တစ်ဦးထက်ပိုသောသူများက ပြုခဲ့လျှင်၊ ထိုပြုလုပ်မှုကိုထိုသို့သော အသိဉာဏ်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့သောအကြံနှင့်ဖြစ်စေ ပြုသူအသီးသီး၌သာ၊ တစ်ဦးတည်းပြုဘိသကဲ့သို့ တာဝန်ရှိသည်။

ရာဇဝတ်မကင်းသော အသိဉာဏ်နှင့်ဖြစ်စေအကြံနှင့် ဖြစ်စေ ပြုသောကြောင့်သာ၊ ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သောအမှု။

၃၆။ ။ ပြုလုပ်မှုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပျက်ကွက်မှုဖြင့်ဖြစ်စေ အကျိုးသက်ရောက်စေခြင်းသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့အကျိုးသက်ရောက်စေရန် အားထုတ်ခြင်းသည် ပြစ်မှုမြောက်လျှင်၊ ပြုလုပ်မှု တစ်စိတ်တစ်ဒေသနှင့် ပျက်ကွက်မှု တစ်စိတ်တစ်ဒေသတို့ ပေါင်းခြင်းဖြင့် အကျိုးသက်ရောက်စေခြင်းသည်လည်း ထိုပြစ်မှုပင်မြောက်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

ပြုလုပ်မှု တစ်စိတ်တစ်ဒေသအားဖြင့်၎င်း၊ ပျက်ကွက်မှုတစ်စိတ်တစ်ဒေသအားဖြင့်၎င်း အကျိုးသက်ရောက်စေခြင်း။

ဥပမာ။

အစားအစာမပေး ဥပဒေနှင့် မညီသော ပျက်ကွက်ခြင်းနှင့် ရိုက်နှက်ခြင်းတို့ပေါင်းခြင်းအားဖြင့် မောင်ဖြူသည် မောင်မဲအား တမင်သေစေ၏။ မောင်ဖြူသည် လူသတ်မှုကို ကျူးလွန်သည်။

၃၇။ ။ ပြုလုပ်မှုအများကို ပေါင်းမှ ပြစ်မှုတစ်ခုမြောက်သည်တွင်၊ မည်သူမဆိုထိုပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရာ၌၊ ဆိုခဲ့သော ပြုလုပ်မှုများအနက် တစ်ခုခုကို တစ်ဦးတည်းသော်၎င်း၊ အခြားသူနှင့် တွဲဖက် ၍သော်၎င်း ပြုခြင်းဖြင့် တမင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျှင်၊ ထိုသူသည် ထိုပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရာရောက်သည်။

ပြုလုပ်မှုအများကို ပေါင်းမှ ပြစ်မှုမြောက်သည်တွင်၊ ထိုပြုလုပ်မှုများအနက်၊ တစ်ခုခုကိုပြုခြင်းဖြင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ဥပမာများ။

(က) မောင်ဖြူနှင့် မောင်မဲတို့သည် တစ်ဦးစီတစ်ချိန်စီ အဆိပ်နည်းငယ်သင့်စေခြင်းဖြင့် မောင်နီကို သတ်ရန် သဘောတူကြသည့်အတိုင်း၊ မောင်နီကိုသတ်ရန် ကြံရွယ်၍ အဆိပ်သင့်စေ၏။ မောင်နီသည် ထိုသို့ အကြိမ်ကြိမ်သင့်စေသည့်အဆိပ်ကြောင့် သေဆုံး၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူနှင့် မောင်မဲတို့သည် လူသတ်မှု ကျူးလွန် ရာ၌၊ တမင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြ၏။ ထို့ပြင် ထိုသူအသီးသီးသည် မောင်နီအား သေစေသော ပြုလုပ်မှု ကို ပြုသည်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသူတို့၏ ပြုလုပ်မှုများသည် တစ်ခြားစီဖြစ်သော်လည်း၊ ထိုပြစ်မှုအတွက် နှစ်ဦးလုံးပင် လူသတ်မှုပြစ်ဒဏ် ထိုက်သင့်သည်။

(ခ) မောင်ဖြူ နှင့် မောင်မဲတို့သည် တွဲဘက်ထောင်မှူးများဖြစ်ကြသည့်အတိုင်း အကျဉ်းသား မောင်နီကို ခြောက်နာရီကျတစ်လှည့်စီ စောင့်ထိန်းကြရ၏။ မောင်ဖြူနှင့်မောင်မဲတို့သည် မောင်နီအား ကျွေးမွေး ရန် ပေးအပ်ရရှိသော အစားအစာကို၊ ဆိုင်ရာအလှည့်ကျသောအခါများတွင် မောင်နီသေစေရန် ကြံရွယ်၍ မကျွေးဘဲ ဥပဒေနှင့်မညီသော ပျက်ကွက်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့အကြံမြောက်စေရန်၊ သိလျက်နှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ကြ၏။ မောင်နီသည် အစာငတ်သဖြင့် သေဆုံးသည်။ ဤတွင် မောင်ဖြူနှင့် မောင်မဲ နှစ်ဦးလုံးသည် မောင်နီ ကို သတ်မှုအတွက် လူသတ်မှုပြစ်ဒဏ်ထိုက်သည်။

(ဂ) ထောင်မှူး မောင်ဖြူသည် အကျဉ်းသား မောင်နီကို စောင့်ထိန်းရသည်။ မောင်ဖြူသည် မောင်နီသေစေရန် ကြံရွယ်၍ မောင်နီအား အစားအစာမပေး၊ ဥပဒေနှင့်မညီသော ပျက်ကွက်မှုကိုပြု၏။ ထို့ကြောင့် မောင်နီသည် အင်အားယုတ်လျော့သည်၊ သို့ရာတွင် သေခြင်းသို့ မရောက်သေးချေ။ ထို့နောက် မောင်ဖြူသည် ရာထူးမှ နုတ်ခြင်းကို ခံရသည်။ မောင်ဖြူကို မောင်မဲက ဆက်ခံသည်။ မောင်မဲသည် မောင်ဖြူ နှင့် ပူးပေါင်းကြံစည်ခြင်းသော်ငှင်း၊ မောင်ဖြူနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းသော်ငှင်း မပြုသော်လည်း၊ မောင်နီ သေတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်အစားအစာမပေး၊ ဥပဒေနှင့်မညီသော ပျက်ကွက်မှုကိုပြုသောကြောင့်၊ မောင်နီအစာငတ်၍ သေဆုံးလျှင်၊ မောင်မဲသည် လူသတ်မှုကို ကျူးလွန်ရာရောက်သည်။ မောင်ဖြူမှာကား မောင်မဲနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သူမဟုတ်သောကြောင့်၊ လူသတ်မှုကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှုအတွက်သာလျှင် အပြစ်ရှိသည်။

၃၈။ ။ တစ်ဦးထက်ပိုသောသူများသည် ရာဇဝတ်မှုမြောက်သော ပြုလုပ်မှုတစ်ခုကို ကျူးလွန်ရာ၌ ပါဝင် ရာဇဝတ်မှုမြောက်သော သက်ဆိုင်ခဲ့လျှင်၊ ထိုသို့ပါဝင်သက်ဆိုင်ခြင်းဖြင့် သီးခြားပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်ရာ ရောက်နိုင်သည်။

ပြုလုပ်မှု တစ်ခုတွင်ပါဝင်သော သက်ဆိုင်သူတို့သည်၊ အသီး အခြားစီဖြစ်သည့် ပြစ်မှုများ ကို ကျူးလွန်ရာရောက်နိုင်ခြင်း။

ရာဇဝတ်မှုများနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ဥပမာ။

မောင်နီသည် မောင်ဖြူအား အလွန်အကျူး အမျက်ဒေါသထွက်အောင် ပြုသဖြင့်၊ မောင်ဖြူက မောင်နီကို သတ်၏။ မောင်မဲက ထိုသို့အမျက်ဒေါသထွက်အောင် ပြုခြင်းမခံရဘဲလျက်၊ မောင်နီအပေါ်၌ မုန်းထား၍၊ မောင်ဖြူက မောင်နီကို သတ်ရာတွင် သေစေရန် အကြံဖြင့်ကူညီ၏။ မောင်မဲမှာ လူသတ်မှုကို ကျူးလွန်သည်။ မောင်ဖြူမှာ ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော လူသေမှုကို ကျူးလွန်ရာရောက်သည်။

၃၉။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် အကျိုးသက်ရောက်စေရန် ကြံရွယ်၍ပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ပြုစဉ် အကျိုးသက်ရောက်မည်ကို သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ အကျိုးသက်ရောက်တန်ရာသည်ကို ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိလျက်နှင့်ဖြစ်စေပြုလျှင်၊ ထိုသူသည် မိမိအလိုအလျောက်ပြုသည်မည်၏။

မိမိ အလိုအလျောက် ပြုခြင်း။

ဥပမာ။

မောင်ဖြူသည် လုယက်ရာတွင် လွယ်ကူစေရန်အလို့ငှာ မြို့ကြီးတစ်မြို့တွင် လူနေအိမ်တစ်ဆောင်ကို မီးရှို့ရာ လူတစ်ယောက်သေဆုံး၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် မည်သူ့ကိုမျှ သေစေရန် မကြံရွယ်ရုံမျှမက မိမိကြောင့် ထိုသို့သေဆုံးရသည်ကိုပင် ဝမ်းနည်းခြင်းဖြစ်သော်လည်း၊ ပြုစဉ်က ထိုသို့သေတန်ရာသည်ကို သိလျှင်၊ မောင်ဖြူသည် လူသေစေခြင်းကို မိမိအလိုအလျောက်ပြုသည်မည်၏။

၄၀။ ။ ဤပုဒ်မရှိ အောက်ပါစာပိုဒ် ၂ နှင့် ၃ တို့တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် အခန်းနှင့်ပုဒ်မများတွင်မှတပါး "ပြစ်မှု" ဆိုသောစကားသည် ဤရာဇသတ်ကြီးအရ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ထိုက်သော အရာကိုဆိုလိုသည်။

ပြစ်မှု။

အခန်း ၄၊ အခန်း ၅ က၊ ထို့ပြင် ပုဒ်မ ၆၄၊ ၆၅၊ ၆၆၊ ၆၇၊ ၇၁၊ ၁၀၉၊ ၁၁၀၊ ၁၁၂၊ ၁၁၄၊ ၁၁၅၊ ၁၁၆၊၁၁၇၊ ၁၈၇၊ ၁၉၄၊ ၁၉၅၊ ၂၀၃၊ ၂၁၁၊ ၂၁၃၊ ၂၁၄၊ ၂၂၁၊ ၂၂၂၊ ၂၂၃၊ ၂၂၄၊ ၂၂၅၊ ၃၂၇ ၃၂၈ ၃၂၉၊ ၃၃၀၊ ၃၃၁၊ ၃၄၇၊ ၃၄၈၊ ၃၈၈၊ ၃၈၉ နှင့် ၄၄၅ တို့တွင် "ပြစ်မှု" ဆိုသောစကားသည်၊ ဤရာဇသတ်ကြီး အရဖြစ်စေ၊ အထူးဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ ဒေသန္တရ ဥပဒေအရဖြစ်စေပြစ်ဒဏ်စီရင်ထိုက်သောအရာကိုဆိုလိုသည်။

ထို့ပြင် ပုဒ်မ ၁၄၁၊ ၁၇၆၊ ၁၇၇၊ ၂၀၁၊ ၂၀၂၊ ၂၁၂၊ ၂၁၆ နှင့် ၄၄၁ တို့တွင် "ပြစ်မှု" ဆိုသော စကားသည်၊ ဤရာဇသတ်ကြီးအရ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ထိုက်သော အရာအပြင်၊ အထူးဥပဒေအရ၊ သို့တည်းမဟုတ် ဒေသန္တရဥပဒေအရ ငွေဒဏ်ပါသည်ဖြစ်စေ၊ မပါသည်ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ် ခြောက်လထက်မနည်း ပြစ်ဒဏ် စီရင်ထိုက်သော အရာများလည်း ပါဝင်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

၄၁။ ။ "အထူးဥပဒေ" ဆိုသည်မှာ သီးခြားအကြောင်းအရာတစ်ခုနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေကို ဆိုလိုသည်။

အထူးဥပဒေ။

၄၂။ ။ "ဒေသန္တရဥပဒေ" ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ ဒေသတစ်ခုနှင့်သာ သက်ဆိုင်သော ဥပဒေကိုဆိုလိုသည်။

ဒေသန္တရဥပဒေ။

၄၃။ ။ "ဥပဒေနှင့်မညီသော" ဆိုသည့်စကားသည် ပြစ်မှုနှင့်ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေအရ တားမြစ်ခြင်းခံရသော အရာနှင့်ဖြစ်စေ၊ တရားမကြောင်း စွဲဆိုနိုင်ရန် ဖြစ်သည့်အကြောင်းအရာနှင့်ဖြစ်စေ သက်ဆိုင်သည်။

ဥပဒေနှင့်မညီသော။

"ဥပဒေအရ ပြုလုပ်ရန်တာဝန်ရှိသောအရာ" ဆိုသည်မှာ၊ မပြုဘဲပျက်ကွက်လျှင်၊ ဥပဒေနှင့် မညီ ဖြစ်နေမည့်အရာဟူသမျှကို ဆိုလိုသည်။

ဥပဒေအရပြုရန်တာဝန်ရှိခြင်း။

၄၄။ ။ "နစ်နာစေခြင်း" ဆိုသည်မှာ ကိုယ်ကိုဖြစ်စေ၊ စိတ်ကိုဖြစ်စေ၊ ဂုဏ်သရေကိုဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ ဥပဒေနှင့်မညီသော ထိခိုက်စေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

နစ်နာစေခြင်း။

၄၅။ "အသက်" ဆိုသည်မှာ ရှေ့နောက်စကားတို့၌ အဓိပ္ပာယ်မဆန့်ကျင်လျှင်၊ လူ၏ အသက်ကိုဆိုလိုသည်။

အသက်။

၄၆။ ။ "သေခြင်း" ဆိုသည်မှာ ရှေ့နောက်စကားတို့၌ အဓိပ္ပာယ်မဆန့်ကျင်လျှင်၊ လူ သေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

သေခြင်း။

၄၇။ ။ "တိရစ္ဆာန်" ဆိုသည်မှာ လူမှတစ်ပါး အခြားသက်ရှိ သတ္တဝါကို ဆိုလိုသည်။

တိရစ္ဆာန်။

၄၈။ ။ "ရေယာဉ်" ဆိုသည်မှာ ရေကြောင်းခရီး၌ လူကိုဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ သယ်ယူပို့ဆောင်သော အရာကို ဆိုလိုသည်။

ရေယာဉ်။

၄၉။ ။ "နှစ်"၊ သို့တည်းမဟုတ် "လ" ဆိုသည့်စကားကို သုံးစွဲသည့်အခါတိုင်းတွင်၊ ထို "နှစ်" ကို၊ သို့တည်း မဟုတ် ထို "လ" ကို ဗြိတိသျှပြက္ခဒိန်အရ ရေတွက်ရမည်။

နှစ်၊ လ။

၅၀။ ။ × × × ×

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

၅၁။ ကျမ်းသစ္စာ။ ။ "ကျမ်းသစ္စာ" ဆိုသည့်စကားတွင် ဥပဒေက ကျမ်းသစ္စာ အစားခွင့်ပြုသော ကတိသစ္စာပြုချက်၊ ထို့ပြင် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းရှေ့တွင် ဥပဒေအရသော်၎င်း၊ဥပဒေ၏ခွင့်ပြုချက်အရသော်၎င်း၊ ပြုသည့်ကျေညာချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားရုံးအတွင်းတွင်ဖြစ်စေ၊ အပတွင်ဖြစ်စေ သက်သေထင်ရှားစေခြင်းအလို့ငှာအသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်သော ကျေညာချက်လည်း ပါဝင်သည်။

၅၂။ သဘောရိုး။ ။ ထိုက်သင့်သော သတိပြုခြင်းနှင့် စိတ်အာရုံပြုခြင်းတို့ ကင်းသော ပြုလုပ်မှုသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ယုံကြည်မှုသည် "သဘောရိုး" နှင့် ပြုလုပ်သည် မမည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ယုံကြည်သည်မမည်။

၅၂-က။ လက်သင့်ခံခြင်း။ ။ ပုဒ်မ ၁၃၀ နှင့် ၂၁၇ တို့တွင်၊ လင်က မယားကိုသော်၎င်း၊ မယားက လင်ကိုသော် ၎င်း၊ လက်သင့်ခံသောအမှုမျိုးမှာမှတပါး၊ "လက်သင့်ခံခြင်း"ဆိုသောစကားရပ်တွင်၊ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား ခိုလှုံရာကိုဖြစ်စေ၊ အစားအသောက်ကိုဖြစ်စေ၊ ငွေကြေးကိုဖြစ်စေ၊ အထည်အဝတ်ကိုဖြစ်စေ၊ လက်နက်ကိုဖြစ်စေ၊ ခဲယမ်းမီးကျောက်ကိုဖြစ်စေ၊ ယာဉ်တစ်မျိုးမျိုးကိုဖြစ်စေ၊ ထောက်ပံ့ခြင်းပါဝင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ဤပုဒ်မ၌ ဖော်ပြထားသော အရာအမျိုးဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ ဖမ်းဆီးခြင်းကို ထိုသူ တိမ်းရှောင်နိုင်စိမ့်သောငှာ တစ်နည်းနည်းဖြင့် ကူညီခြင်း ပါဝင်သည်။

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

အခန်း (၃)
ပြစ်ဒဏ်များ

၅၃။ ပြစ်ဒဏ်အမျိုးမျိုး။ ဤဥပဒေသတ်ကြီးပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူတို့ ထိုက်သင့်သည့် ပြစ်ဒဏ်များမှာ —

ပဌမ ။ ။ သေဒဏ်

ဒုတိယ ။ ။ တကျွန်းပို့ဒဏ်

တတိယ ။ ။ × × × ×

စတုတ္ထ ။ ။ ထောင်ဒဏ်။ ။ ထိုထောင်ဒဏ်မှာလည်း —

(၁) အလုပ်ကြမ်းနှင့်ထောင်ဒဏ်။

(၂) အလုပ်မဲ့ထောင်ဒဏ်။

ပဉ္စမ ။ ။ x x x x x x

ဆဋ္ဌမ ။ ။ ငွေဒဏ်။

၅၄။ ။ သေဒဏ်ချမှတ်သည့် အမှုတိုင်းတွင်၊ ထိုသို့ချမှတ်ခြင်းခံရသူ သဘောမတူဘဲ နိုင်ငံတော်သမ္မတ သည် သေဒဏ်မှ ဤရာဇသတ်ကြီးတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အခြား ပြစ်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးသို့ ပြောင်းလဲနိုင်သည်။

သေဒဏ်ကိုပြောင်းလဲခြင်း။

၅၅။ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ် ချမှတ်သည့်အမှုတိုင်းတွင်၊ ထိုသို့ချမှတ်ခြင်းခံရသူသဘောမတူဘဲ နိုင်ငံတော် သမ္မတသည် တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်မှ ဆယ်လေးနှစ်ထက်မပိုသည့် ထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးသို့ ပြောင်းလဲနိုင်သည်။

တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ကို ပြောင်းလဲခြင်း။

x x x x x x x x x x x x x

x x x x x x x x x x x x x

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

အခန်း (၅)

အားပေးကူညီမှု

၁၀၇။ ။ အရာတစ်ခုပြုခြင်းကို တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူက အားပေးကူညီသည် ဆိုသည်မှာ —

အားပေးကူညီခြင်း။

ပဌမ ။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ထိုအရာကို ပြုစေရန် လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ သို့တည်း မဟုတ်

ဒုတိယ။ ။ ထိုအရာကို ပြုစေရန် အခြားသူတစ်ဦးနှင့်ဖြစ်စေ၊ အများနှင့်ဖြစ်စေ ပူးပေါင်းကြံ စည်သည့်အတိုင်းလည်းဖြစ်၍၊ ထိုအရာကို ပြုရန်အလို့ငှာလည်းဖြစ်သော ပြုလုပ်မှု တစ်ခုသော်၎င်း၊ ဥပဒေနှင့်မညီ ပျက်ကွက်မှုတစ်ခုသော်၎င်း ဖြစ်ပွားလျှင်၊ ထိုသို့ မိမိက ပူပေါင်းကြံစည်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ်

တတိယ။ ။ ပြုလုပ်မှုဖြင့်သော်၎င်း၊ ဥပဒေနှင့်မညီ ပျက်ကွက်မှုဖြင့်သော်၎င်း ထိုအရာပြုခြင်း ကို တမင်ကူပံ့ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ရှင်းလင်းချက် ၁ ။ ။ မည်သူမဆို၊ မမှန်သည့်ကြောင်းခြင်းရာတစ်ခုကို မမှန်ကြောင်း သိလျက်နှင့် တမင်ပြောဆိုခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အရေးပါသည့်ကြောင်းခြင်းရာတစ်ခုကို ထုတ်ဖော်ရန်တာဝန်ရှိလျက် တမင်ထိမ်ချန်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ မိမိအလိုအလျောက် သူတစ်ပါးအား အရာတစ်ခုကိုပြုစေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ပြုစေရန် အားထုတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အရာတစ်ခုပြုမှုကို မိမိအလိုအလျောက်ဖြစ်မြောက်စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ဖြစ်မြောက်စေရန် အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူသည် ထိုအရာကို ပြုစေရန် လှုံ့ဆော်သည်မည်၏။

ဥပမာ။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း မောင်ဖြူသည် မောင်ညိုကို ဖမ်းဆီးရန် တရားရုံးမှ ဝရမ်းအမိန့်ရရှိ၏။ ထိုသို့အမိန့်ရရှိကြောင်းကို မောင်မဲကသိ၏။ မောင်ဝါ အဖမ်းခံရလေအောင် မောင်ဝါသည် မောင်ညိုမဟုတ်ကြောင်း သိလျက်နှင့် မောင်ညိုဖြစ်သည်ဟု မောင်ဖြူအား မောင်မဲက တမင်ပြောဆိုသဖြင့် မောင်ဝါအဖမ်းခံရ၏။ ဤအမှုတွင် မောင်မဲသည် လှုံ့ဆော်ခြင်းဖြင့် အားပေးကူညီရာရောက်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၂။ ။ မည်သူမဆို၊ ပြုလုပ်မှုတစ်ခုကို မပြုမီဖြစ်စေ၊ ပြုဆဲအခါတွင်ဖြစ်စေ ထိုပြုလုပ်မှု ဖြစ်မြောက်လွယ်ကူစေခြင်းငှာ အရာတစ်ခုခုကိုပြု၍ ထိုသို့ပြုခြင်းဖြင့် ပြုလုပ်မှုဖြစ်မြောက်ရန် လွယ်ကူစေလျှင်၊ ထိုသူသည် ထိုပြုလုပ်မှုကိုပြုရန် ကူပံ့သည်မည်၏။

၁၀၈။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကို အားပေးကူညီလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဥပဒေအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာ ရောက်နိုင်သူက၊ အားပေးကူညီသူ၌ရှိသော ကြံစွယ်ချက်မျိုးဖြင့်သော်၎င်း၊ အသိဉာဏ်မျိုးဖြင့်သော်၎င်း ပြုသည်ဖြစ်ပါက ပြစ်မှုမြောက် မည့် ပြုလုပ်မှု ကျူးလွန်ခြင်းကို အားပေးကူညီလျှင် ထိုသူသည် ပြစ်မှုကို အားပေးကူညီသည်မည်၏။

အားပေးကူညီသူ။

ရှင်းလင်းချက် ၁။ ။ ပြုလုပ်မှုတစ်ခုကို ပြုလုပ်ရန် ဥပဒေနှင့်မညီ ပျက်ကွက်ခြင်းကို အားပေးကူညီလျှင်၊ အားပေးကူညီသူသည် မိမိကိုယ်တိုင် ထိုပြုလုပ်မှုကို ပြုရန်တာဝန် မရှိသော်လည်း ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာရောက်နိုင်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၂။ ။ အားပေးကူညီခြင်းခံရသည့် ပြုလုပ်မှုကို ကျူးလွန်မှသာ ပြစ်မှုမြောက်သည်မဟုတ်။ ထိုပြုလုပ်မှုကို မကျူးလွန်စေကာမူ အားပေးကူညီလျှင် အားပေးကူညီမှုမြောက်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုမြောက်ရန် လိုအပ်သည့် အကျိုးသက်ရောက်စေမှသာ ပြစ်မှုမြောက်သည်မဟုတ်၊ ထိုသို့အကျိုးမသက်ရောက်စေကာမူ အားပေးကူညီလျှင် အားပေးကူညီမှုမြောက်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ဥပမာများ။

(က) မောင်ညိုကိုသတ်ရန် မောင်ဖြူက မောင်မဲကို လှုံ့ဆော်၏။ မောင်မဲက မသတ်လိုဟု ငြင်း၏။ ထိုအမှုတွင် မောင်ဖြူသည် လူသတ်မှုကျူးလွန်ရန် မောင်မဲကို လှုံ့ဆော်သည်ဖြစ်သောကြောင့် အားပေးကူညီမှုကို ကျူးလွန်သည်။

(ခ) မောင်ဝါကိုသတ်ရန် မောင်ဖြူက မောင်မဲကိုလှုံ့ဆော်သောကြောင့် မောင်မဲက မောင်ဝါကို ဓားနှင့်ထိုး၏။ မောင်ဝါသည် ထိခိုက်သည့်ဒဏ်ရာနှင့်မသေ၊ ချမ်းသာရာရသော်လည်း မောင်ဖြူသည် လူသတ်မှုကျူးလွန်စေရန် မောင်မဲကိုလှုံ့ဆော်သည်ဖြစ်သောကြောင့် အားပေးကူညီမှုကို ကျူးလွန်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၃။ ။ အားပေးကူညီခြင်းခံရသူသည် ဥပဒေအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာရောက်နိုင်သူဖြစ်ရန် မလို၊ သို့တည်းမဟုတ် အားပေးကူညီသူ၏ အပြစ်မကင်းသော ကြံရွယ်ချက်မျိုးသော်၎င်း၊ အသိဉာဏ်မျိုးသော်၎င်း၊ တစ်ခုခုသောအပြစ်မကင်းသည့် ကြံရွယ်ချက်သော်၎င်း၊ အသိဉာဏ်သော်၎င်း ထိုအားပေးကူညီခြင်းခံရသူ၌ ရှိရန်မလို။

ဥပမာများ။

(က) ကလေးသူငယ်တစ်ယောက်ကိုသော်၎င်း၊ သူရူးတစ်ယောက်ကိုသော်၎င်း၊ မောင်ဖြူသည် အပြစ်မကင်းသော ကြံရွယ်ချက်နှင့် ပြစ်မှုတစ်ခုကို ကျူးလွန်စေရန် အားပေးကူညီ၏။ ထိုပြစ်မှုမျိုးကို ဥပဒေအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာ ရောက်နိုင်သူက မောင်ဖြူ၏ကြံရွယ်ချက်မျိုးနှင့်ပြုလျှင် ပြစ်မှုမြောက်နိုင်ခဲ့သော်၊ အားပေးကူညီခြင်းခံရသူ ကလေးက၊ သို့တည်းမဟုတ် သူရူးက ထိုပြုလုပ်မှုကို ပြုသည်ဖြစ်စေ၊ မပြုသည်ဖြစ်စေ မောင်ဖြူသည် အားပေးကူညီမှုကို ကျူးလွန်သည်။

(ခ) မောင်ဖြူက မောင်မဲကို သတ်ရန်ကြံရွယ်ချက်နှင့် အသက်ခုနစ်နှစ်မပြည့်သေးသူ ကလေးတစ်ယောက်အား မောင်မဲကိုသေစေသော ပြုလုပ်မှုတစ်ခုကိုပြုစေရန် လှုံ့ဆော်၏။ ထိုသို့လှုံ့ဆော်သည့်အတိုင်း ကလေးက မောင်ဖြူမရှိခိုက်တွင် ထိုပြုလုပ်မှုကိုပြု၍ မောင်မဲကို သေစေ၏။ ဤအမှုတွင် ကလေးသည် ဥပဒေအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာရောက်နိုင်သူမဟုတ်သော်လည်း ဥပဒေအရ ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရာရောက်နိုင်၍ လူသတ်မှုကို ကျူးလွန်ဘိသကဲ့သို့ မောင်ဖြူသည် သေဒဏ်ထိုက်သင့်သည်။

(ဂ) လူနေအိမ်တစ်ဆောင်ကို မီးရှို့ရန် မောင်ဖြူက မောင်မဲကို လှုံ့ဆော်၏။ မောင်မဲသည် စိတ်ပေါ့သွပ်ခြင်းကြောင့် ပြုလုပ်မှု၏ သဘောကိုသော်၎င်း၊ မတော်မမှန်သည့် အရာကို၊ သို့တည်းမဟုတ်

ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သည့်အရာကို ပြုလျက်ရှိနေသည်ကိုသော်၎င်း မသိနိုင်သည်နှင့် မောင်ဖြူလှုံ့ဆော်သည့်အတိုင်း အိမ်ကိုမီးရှို့၏။ ဤအမှုတွင် မောင်မဲမှာ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမရောက်သော်လည်း၊ မောင်ဖြူမှာမူကား လူနေအိမ်ကို မီးရှို့သည့်ပြစ်မှုကို အားပေးကူညီသည့်အတွက် အားပေးကူညီမှု ကျူးလွန်သည်ဖြစ်၍ ထိုပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းသည့် ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်သည်။

(ယ) ခိုးမှုကျူးလွန်ရန် ကြံရွယ်၍ မောင်ဖြူက မောင်ညိုပိုင် ပစ္စည်းကို မိမိပိုင်ပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်း မောင်မဲယုံကြည်အောင် သွေးဆောင်လျက် ထိုပစ္စည်းကို မောင်ညို၏လက်ရှိမှယူစေရန် မောင်မဲကို လှုံ့ဆော်၏။ မောင်မဲသည် ထိုပစ္စည်းကိုမောင်ဖြူပိုင်ပစ္စည်းဟု ယုံကြည်သဖြင့် သဘောရိုးနှင့် မောင်ညို၏ လက်ရှိ မှယူ၏။ မောင်မဲသည် အခြင်းအရာအမှန်ကို မသိသဖြင့် ပြုမိရာ မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့် ယူသည်မဟုတ်ခြင်းကြောင့် ခိုးမှုကျူးလွန်ရာမရောက်၊ သို့ရာတွင် မောင်ဖြူမှာကား ခိုးမှုကို အားပေးကူညီသည့် ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာရောက်သဖြင့် ခိုးမှုကို မောင်မဲကျူးလွန်ဘိသကဲ့သို့ မောင်ဖြူသည် ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၄။ ။ ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို အားပေးကူညီခြင်းသည် ပြစ်မှုဖြစ်သည့်အတိုင်း ထိုအားပေးကူညီမှုကို အားပေးကူညီခြင်းသည်လည်း ပြစ်မှုဖြစ်သည်။

ဥပမာ။

မောင်ညိုကိုသတ်ရန် ,မောင်ဝါအား လှုံ့ဆော်ပါဟု မောင်ဖြူက မောင်မဲကို လှုံ့ဆော်၏။ ထိုသို့လှုံ့ဆော်သည့်အတိုင်း မောင်ညိုကိုသတ်ရန် မောင်မဲက မောင်ဝါကို လှုံ့ဆော်သဖြင့် မောင်ဝါက မောင်ညိုကိုသတ်၏။ မောင်မဲသည် မိမိ၏ပြစ်မှုအတွက် လူသတ်မှုပြစ်ဒဏ် ထိုက်သင့်သည့်နည်းတူ မောင်ဖြူသည်လည်း ထိုက်သင့်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၅။ ။ ပူးပေါင်းကြံစည်ခြင်းဖြင့် အားပေးကူညီသော ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရာတွင် အားပေးကူညီသူသည် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူနှင့် ညှိနှိုင်းခြင်းရှိရန်မလို။ ပူးပေါင်းကြံစည်သည့်အတိုင်း ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းရှိခဲ့သော်၊ ထိုသို့ပူးပေါင်းကြံစည်ရာ၌ ပါဝင်ရုံမျှနှင့်လုံလောက်သည်။

ဥပမာ။

မောင်ညိုကို အဆိပ်ဖြင့်သတ်ရန် မောင်ဖြူနှင့်မောင်မဲတို့ ညှိနှိုင်းကြ၏။ မောင်ဖြူက အဆိပ်ခတ်ရန်ဖြစ်သည်ဟု နှစ်ဦးသဘောတူကြ၏။ ထို့နောက်မောင်မဲက ထိုအကြံကို မောင်ဝါအား ပြန်ပြောရာတွင် မောင်ဖြူ၏ အမည်ကိုမထုတ်ဖော်ဘဲ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူက အဆိပ်ခတ်ရန်ဖြစ်သည်ဟုပြောသည်။ မောင်ဝါက အဆိပ်ကိုရှာပေးရန် သဘောတူ၏။ အဆိပ်ကိုရရှိ၍ အထက်က ပြောဆိုခဲ့ကြသည့်အတိုင်း အသုံးပြုစေရန်

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

မောင်ဝါက မောင်မဲသို့ အဆိပ်ကိုပေးအပ်၏၊ မောင်ဖြူက အဆိပ်ခတ်၍ မောင်ညိုသေဆုံး၏။ မောင်ဖြူနှင့် မောင်ဝါတို့မှာ မောင်ညိုကိုသတ်ရန် အချင်းချင်းညှိနှိုင်းခြင်းမရှိခဲ့သော်လည်း မောင်ဝါသည် ပူးပေါင်းကြံစည်ရာတွင် ပါသည်ဖြစ်သောကြောင့် ဤပုဒ်မတွင် ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရာရောက်၍ လူသတ်မှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်သည်။

၁၀၈-က။ **ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ပြင်ပတွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်စေရန် ထိုနိုင်ငံတော်အတွင်းတွင် အားပေးကူညီခြင်း။** ။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ပြင်ပတွင် ပြုလုပ်မှုကို ကျူးလွန်စေရန် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူက ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်းတွင် အားပေးကူညီလျှင်၊ ထိုပြုလုပ်မှုကိုနိုင်ငံတော်အတွင်း ပြုပါက ပြစ်မှုမြောက်ဘိသကဲ့သို့ ထိုအားပေးကူညီသူသည် ဤရာဇသတ်ကြီးအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်စေရန် အားပေးသည်မည်၏။

ဥပမာ။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်း နေထိုင်သူမောင်ဖြူက ဘန်ကောက်မြို့နေ နိုင်ငံခြားသား မောင်မဲကို ထိုမြို့တွင် လူသတ်မှုကျူးလွန်စေရန် လှုံ့ဆော်၏။ ဤအမှုတွင် မောင်ဖြူသည် လူသတ်မှု ကျူးလွန်စေရန် အားပေးကူညီသည့် ပြစ်မှုထိုက်သင့်သည်။

၁၀၉။ **အားပေးကူညီမှုအတွက် သီးခြားပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်ချက်မရှိလျှင် ချမှတ်ရမည့် ပြစ်ဒဏ်။** ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူ၏ အားပေးကူညီခြင်းကြောင့် ထိုသို့အားပေးကူညီခြင်းခံရသော ပြုလုပ်မှု တစ်ရပ် ဖြစ်မြောက်ခဲ့ရာတွင်၊ အားပေးကူညီသူအား ချမှတ်ရန် ပြစ်ဒဏ်ကို ဤ ရာဇသတ်ကြီးက အတည့်အလင်းပြဋ္ဌာန်းခြင်းမရှိလျှင်၊ ကျူးလွန်ခဲ့သော ပြစ်မှုရင်းအတွက် ပြဋ္ဌာန်းသည့်ပြစ်ဒဏ်ကို ချမှတ်ရမည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ လှုံ့ဆော်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ပူးပေါင်းကြံစည်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အားပေးကူညီမှုဖြစ်မြောက်အောင် ကူပံ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေပြုလုပ်မှုသော်၎င်း၊ ပြစ်မှုသော်၎င်း ဖြစ်မြောက်ခဲ့လျှင်၊ ထိုပြုလုပ်မှုသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပြစ်မှုသည် အားပေးကူညီခြင်းကြောင့် ဖြစ်မြောက်သည်မည်၏။

ဥပမာများ။

(က) ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဦးမဲသည် ရာထူးအလျောက် အလုပ်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင်၊ ဦးမဲက မိမိအား အခွင့်အရေးပေးရန် မောင်ဖြူက ဦးမဲသို့ လာဘ်ပေးသည်ကို ဦးမဲကလက်ခံ၏။ ဦးမဲမှာ ပုဒ်မ ၁၆၁ တွင် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြထားသည့် ပြစ်မှုကို အားပေးကူညီရာရောက်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

(ခ) မုသားသက်သေခံရန် မောင်ဖြူက မောင်မဲကို လှုံ့ဆော်၏။ ထိုသို့လှုံ့ဆော်သည့်အတိုင်း မောင်မဲက မုသားသက်သေခံမှုကို ကျူးလွန်၏။ မုသားသက်သေခံရန် အားပေးကူညီမှုကို မောင်ဖြူကျူးလွန်သည်ဖြစ်၍၊ မောင်မဲနှင့် ထပ်တူ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း ခံထိုက်သည်။

(ဂ) မောင်ဖြူနှင့် မောင်မဲတို့သည် မောင်ညိုကို အဆိပ်ဖြင့်သတ်ရန် ပူးပေါင်းကြံစည်ကြ၏။ ထိုသို့ ပူးပေါင်းကြံစည်သည့်အတိုင်း မောင်ဖြူက အဆိပ်ကိုရရှိ၍ မောင်ညိုကိုအဆိပ်ခတ်ရန် မောင်မဲအား ပေးသဖြင့်၊ မောင်မဲက ပူးပေါင်းကြံစည်ခဲ့သည့်အတိုင်း မောင်ဖြူ၏မျက်ကွယ်တွင် မောင်ညိုကို အဆိပ်ခတ်သောကြောင့် မောင်ညိုသေဆုံး၏။ မောင်မဲမှာ လူသတ်မှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်သည်။ မောင်ဖြူမှာ မောင်မဲနှင့် ပူးပေါင်းကြံစည်သောကြောင့် ထိုပြစ်မှုကိုအားပေးကူညီသည့်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်၍ လူသတ်မှု အတွက် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်သည်။

၁၁၀ ။ ။ မည်သူမဆို၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကို အားပေးကူညီရာတွင် အားပေးကူညီခြင်းခံရသူက အားပေးကူညီသူ၏ ကြံရွယ်ချက်အတိုင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အသိဉာဏ်အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ ကွဲလွဲသောကြံရွယ်ချက်နှင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အသိဉာဏ်နှင့်ပြုသော်လည်း၊ အားပေးကူညီသူသည် အကယ်၍ အားပေးကူညီသူ၏ ကြံရွယ်ချက်နှင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အသိဉာဏ်နှင့် အားပေးကူညီခြင်းခံရသူက ပြုခဲ့သော် ကျူးလွန်ခြင်းဖြစ်နိုင်မည့် ပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းကို ခံစေရမည်။

> အားပေးကူညီသူ၏ ကြံရွယ်ချက်နှင့်ကွဲလွဲသော ကြံရွယ်ချက်ဖြင့် အားပေးကူညီခံရသူ ကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှုအတွက် အားပေးကူညီသူ ခံရမည့်ပြစ်ဒဏ်။

၁၁၁။ ။ ပြုလုပ်မှုကို အားပေးကူညီရာတွင်၊ ကွဲလွဲသောပြုလုပ်မှုကို ပြုခဲ့သော် အားပေးကူညီသူသည် ထိုကွဲလွဲသော ပြုလုပ်မှုကို တိုက်ရိုက်အားပေးကူညီဘိသကဲ့သို့ ထပ်တူထပ်မျှ တာဝန်ရှိသည်။

> အားပေးကူညီခြင်း ခံရသည့် ပြုလုပ်မှုမဟုတ်ဘဲ ကွဲလွဲသောပြုလုပ်မှုကို ကျူးလွန်ရာတွင် အားပေး ကူညီသူခံရမည့်တာဝန်။

> ခြွင်းချက်။

သို့ရာတွင် ထိုကွဲလွဲသော ပြုလုပ်မှုသည် အားပေးကူညီခြင်းကြောင့်ဖြစ်ဘွယ်ရာအကြောင်းရှိသော ပြုလုပ်မှုလည်းဖြစ်ရမည့်ပြင်၊ လှုံ့ဆော်ခြင်း၏ပယောဂကြောင့်ဖြစ်စေ၊အားပေးကူညီခြင်းမြောက်သောပူးပေါင်းကြံစည်မှု၏ အကူအပံ့နှင့်ဖြစ်စေ၊ ထိုပူးပေါင်း ကြံစည်သည့်အတိုင်းဖြစ်စေ ကျူးလွန်သော ပြုလုပ်မှုလည်းဖြစ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ဥပမာများ။

(က) မောင်ဖြူက မောင်ညို၏အစာတွင် အဆိပ်ခတ်ရန် ကလေးတစ်ယောက်အား လှုံ့ဆော်လျက် အဆိပ်ကိုပေး၏။ ထိုကလေးသည် မောင်ဖြူလှုံ့ဆော်သည့်အတိုင်း အဆိပ်ခတ်ရာ၌ မှားယွင်း၍ မောင်ညို၏ အစာအနီးရှိ မောင်နီ၏အစာတွင် အဆိပ်ခတ်မိ၏။ ဤအမှုတွင် အကယ်၍ ကလေးသည်မောင်ဖြူ၏ လှုံ့ဆော်မှုပယောဂကြောင့် ဤကဲ့သို့ပြုရခြင်းဖြစ်၍ ထိုပြုလုပ်မှုသည်လည်း မောင်ဖြူ၏အားပေးကူညီခြင်း ကြောင့် ဖြစ်ဘွယ်ရာအကြောင်းရှိသည့် အခြေအနေအရ ကျူးလွန်သောပြုလုပ်မှုဖြစ်လျှင်၊ မောင်ဖြူသည် မောင်နီ၏အစာတွင် အဆိပ်ခတ်စေရန် ကလေးအား လှုံ့ဆော်ဘိသကဲ့သို့ ထပ်တူထပ်မျှ တာဝန်ရှိသည်။

(ခ) မောင်ညို၏ အိမ်ကိုမီးရှို့ရန် မောင်ဖြူက မောင်မဲကို လှုံ့ဆော်၏။ မောင်မဲက အိမ်ကိုမီးရှို့ သည်သာမက ထိုအိမ်မှ ပစ္စည်းများကိုပါ ခိုးယူ၏။ မောင်ဖြူသည် အိမ်ကိုမီးရှို့ရန် အားပေးကူညီသည့် ပြစ်မှုအတွက်သာလျှင် ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်သည်။ ခိုးမှုကို အားပေးကူညီသည့် ပြစ်မှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်မထိုက်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ခိုးမှုသည် သီးခြားပြုလုပ်မှုဖြစ်သည့်ပြင်၊ အိမ်မီးရှို့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ဘွယ်ရာ အကြောင်း ရှိသည့် ပြုလုပ်မှုမျိုးလည်း မဟုတ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

(ဂ) ပစ္စည်းကိုလုယက်ရန်အလို့ငှာ လူနေအိမ်တစ်ဆောင်ကို သန်းခေါင်အချိန် ဖောက်ထွင်းဝင် စေရန် မောင်ဖြူက မောင်မဲနှင့် မောင်နီ တို့ကို လှုံ့ဆော်၍၊ ထိုကိစ္စအတွက် လက်နက်များကိုပေး၏။ မောင်မဲ နှင့် မောင်နီတို့သည် အိမ်ကိုဖောက်ထွင်းဝင်ရာ အိမ်သားမောင်ညိုက ခုခံသဖြင့် မောင်ညိုကိုသတ်ကြ၏။ ဤလူသတ်မှုသည် မောင်ဖြူ၏အားပေးကူညီခြင်းကြောင့် ဖြစ်ဘွယ်ရာအကြောင်းရှိလျှင်၊ မောင်ဖြူသည် လူသတ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းသော ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း ခံထိုက်သည်။

၁၁၂။ ။ အားပေးကူညီခြင်းခံရသော ပြုလုပ်မှုအပြင်၊ တစ်ဆက်တည်းဖြစ်သော အထက်ပုဒ်မအရ အားပေး ကူညီသူ၌ တာဝန်ရှိသည့် ပြုလုပ်မှုကိုလည်းပြုလျှင်၊ ထို့ပြင် ထိုပြုလုပ်မှုသည် ပြစ်မှု အသီးအခြား ဖြစ်လျှင်၊ အားပေးကူညီသူသည် ပြစ်မှုအသီးသီးအတွက် ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်သည်။

အားပေးကူညီခြင်း ခံရသောပြုလုပ်မှုနှင့် သီးခြားပြုသည့် ပြုလုပ်မှုတို့အတွက် အားပေးကူညီသူသည် ထပ်ဆင့်ပြစ်ဒဏ်ခံထိုက်ခြင်း။

ဥပမာ။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးက ပစ္စည်းကို ဝရမ်းဖမ်းရာတွင် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း၏ ဝရမ်းဖမ်းခြင်းကို အတင်း အကြပ် ခုခံစေရန် မောင်ဖြူက မောင်မဲကို လှုံ့ဆော်၏။ ထို့ကြောင့် ဝရမ်းဖမ်းသည်ကို မောင်မဲက ခုခံ၏။ ထိုသို့ခုခံရာတွင် မောင်မဲသည် ဝရမ်းဖမ်းသူ အရာရှိကို မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန် နာကျင်အောင်

ပြု၏။ မောင်မဲသည် ပစ္စည်းဝရန်းဖမ်းခြင်းကို ခုခံသည့်ပြစ်မှုအပြင်၊ မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန်နာကျင်အောင် ပြုသည့်ပြစ်မှုကိုလည်း ကျူးလွန်သည်ဖြစ်သောကြောင့်၊ ထိုပြစ်မှု နှစ်ရပ်လုံးအတွက် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်သည်။ ပစ္စည်းဝရမ်းဖမ်းခြင်းကို ခုခံရာတွင် မောင်မဲသည် မိမိအလိုအလျောက်အပြင်းအထန်နာကျင်အောင် ပြုတန်ရာသည်ကို မောင်ဖြူသိခဲ့လျှင်၊ မောင်ဖြူသည်လည်း ထိုပြစ်မှုအသီးသီးအတွက် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်သည်။

၁၁၃။ အားပေးကူညီသူက အကျိုးသက်ရောက်မှုတစ်ခုဖြစ်စေရန် ကြံရွယ်လျက် ပြုလုပ်မှုတစ်ခုကို အားပေးကူညီရာ၌၊ ထိုပြင်ထိုအားပေးကူညီမှုကြောင့် မိမိ၌တာဝန်မကင်းဖြစ်သည့်ပြုလုပ်မှုတစ်ခုသည် မိမိကြံရွယ်သည့်အတိုင်းမဟုတ်သော အခြားအကျိုးသက်ရောက်မှုတစ်ခုကိုဖြစ်စေရာ၌၊ အားပေးကူညီခြင်းခံရသော ပြုလုပ်မှုကြောင့် ထိုအခြားအကျိုးသက်ရောက်မှု ပေါ်ပေါက်တန်ရာသည်ကို အားပေးကူညီသူကသိလျှင် ထိုအားပေးကူညီသူသည် ထိုအခြား အကျိုးသက်ရောက်မှုအတွက် ကြံရွယ်၍ အားပေးကူညီဘိသကဲ့သို့ ထပ်တူထပ်မျှတာဝန်ရှိသည်။

အားပေးကူညီသူ ကြံရွယ်သည့်ပြုလုပ်မှုနှင့် ကွဲလွဲသော အားပေးကူညီခြင်းခံရသည့် ပြုလုပ်မှုကြောင့်၊ အကျိုးသက်ရောက်မှုအတွက် အားပေးကူညီသူ ခံရမည့်တာဝန်။

ဥပမာ။

မောင်ညိုကို အပြင်းအထန် နာကျင်အောင်ပြုရန် မောင်ဖြူက မောင်မဲကို လှုံ့ဆော်၏။ ထိုသို့ လှုံ့ဆော်သည့်အတိုင်း၊ မောင်မဲက မောင်ညိုကို အပြင်းအထန်နာကျင်အောင်ပြုသဖြင့် မောင်ညိုသေ၏။ ဤအမှုတွင်၊ အားပေးကူညီခြင်းကြောင့် အပြင်းအထန်နာကျင်စေရန်ပြုခြင်းသည် သေစေတန်ရာသည်ဟု မောင်ဖြူသိခဲ့လျှင်၊ မောင်ဖြူသည် လူသတ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းသည့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်သည်။

၁၁၄။ ။ ပြုလုပ်မှုကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရာတွင် မိမိကိုယ်တိုင် မရှိခဲ့လျှင် အားပေးကူညီသူအဖြစ်ဖြင့်သာ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံရမည့်သူသည် အားပေးကူညီမှုကြောင့် မိမိပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံရမည့်ပြုလုပ်မှုကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုကို တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သူက ကျူးလွန်သောအခါ မိမိကိုယ်တိုင် ရှိနေခဲ့လျှင်၊ ထိုသူသည်ထိုပြုလုပ်မှုကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပြစ်မှုကို ကိုယ်တိုင်ကျူးလွန်ဘိသကဲ့သို့ ကျူးလွန်သည်ဟု ယူဆခြင်းခံရမည်။

ပြစ်မှု ကျူးလွန် ရာတွင် အားပေးကူညီသူကိုယ်တိုင် ရှိနေခြင်း။

၁၁၅။ ။ မည်သူမဆို၊ သေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ထိုက်သင့်သော ပြစ်မှုတခုခုကို ကျူးလွန်ရန် အားပေးကူညီသော်လည်း၊ ထိုပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ခြင်းမရှိ။ ထိုအားပေးကူညီမှု အတွက်လည်း ဤရာဇသတ်ကြီးအရ ပြစ်ဒဏ်အတည့်အလင်း ပြဋ္ဌာန်းထား

သေဒဏ်ဖြစ်စေ၊တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေထိုက်သင့်သောပြစ်မှုကိုကျူးလွန်စေ

ရန်အားပေးကူညီသော်လည်း၊ ထိုပြစ်မှုကို မကျူးလွန်လျှင်၊ အားပေးကူညီမှုအတွက် ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်း။

ခြင်း မရှိလျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ဆိုခဲ့သော အားပေးကူညီမှုကြောင့်ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်စေလျှင် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း။

ထိုပြင်ဆိုခဲ့သော အားပေးကူညီမှုကြောင့် အားပေးကူညီသူ၌ တာဝန်ရှိသည်လည်းဖြစ်၍ တစ်ဦးတစ်ယောက်အား နာကျင်စေမှုလည်းဖြစ်သော ပြုလုပ်မှုကို အားပေးကူညီခြင်းခံရသူကပြုလျှင်၊ အားပေးကူညီသူကို ဆယ့်လေးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ဥပမာ။

မောင်ညိုကို သတ်ရန် မောင်ဖြူက မောင်မဲကို လှုံ့ဆော်သော်လည်း၊ မောင်မဲက ထိုပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ခြင်းမရှိ။ မောင်မဲသည် မောင်ညိုကို သတ်ခဲ့လျှင်၊ မောင်ဖြူသည် သေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ ထိုက်သင့်မည်။ မောင်မဲက လူသတ်မှုကို မကျူးလွန်လျှင်၊ မောင်ဖြူသည် ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ပြင် ငွေဒဏ်လည်းထိုက်သင့်သည်။ အားပေးကူညီခြင်းကြောင့် မောင်ညိုအား နာကျင်စေမှုကို ပြုခဲ့လျှင်၊ မောင်ဖြူသည် ဆယ့်လေးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ထိုက်သင့်မည်။

ထောင်ဒဏ် ထိုက်သင့်သောပြစ်မှုကို အားပေးကူညီသော်လည်း၊ ထိုပြစ်မှုကို မကျူးလွန်လျှင်၊ အားပေးကူညီမှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း။

၁၁၆။ ။ မည်သူမဆို၊ ထောင်ဒဏ် ထိုက်သင့်သောပြစ်မှုကို အားပေးကူညီသော်လည်း၊ ထိုပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ခြင်းမရှိ။ ထိုအားပေးကူညီမှုအတွက်လည်း ဤရာဇသတ်ကြီးအရ ပြစ်ဒဏ် အတည့်အလင်းပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိလျှင်၊ အားပေးကူညီခြင်းခံရသော ပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အများဆုံးထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး၏ လေးပုံ တပုံထိဖြစ်စေ၊ ထိုပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ထိုသူအား ချမှတ်ရမည်။

အားပေးကူညီသူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အားပေးကူညီခြင်းခံရသူသည်၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကို တားမြစ်ရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသောပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်လျှင်၊ ထိုအားပေးကူညီမှုအတွက်ခံရမည့်ပြစ်ဒဏ်။

အားပေးကူညီသူဖြစ်စေ၊ အားပေးကူညီခြင်းခံရသူဖြစ်စေ ဆိုခဲ့သည့် ပြစ်မှုမျိုး ကျူးလွန်ခြင်းကို တားမြစ်ရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်လျှင်၊ အားပေးကူညီခြင်းခံရသော ပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အများဆုံးထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး၏ ထက်ဝက်ထိဖြစ်စေ၊ ထိုပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ အားပေးကူညီသူအား ချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ဥပမာများ။

(က) ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း မောင်မဲသည် ရာထူးအလျောက် အလုပ်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်သည်တွင်၊ အခွင့်အရေး ပေးပါမည့်အကြောင်းဖြင့် မောင်ဖြူက လာဘ်ပေးသည်ကို မောင်မဲက လက်မခံငြင်းပယ်သော်လည်း၊ မောင်ဖြူမှာ ဤပုဒ်မအရ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း ခံထိုက်သည်။

(ခ) မုသားသက်သေခံရန် မောင်ဖြူက မောင်မဲကို လှုံ့ဆော်သည်တွင်၊ မောင်မဲက မုသားသက်သေမခံသော်လည်း၊ မောင်ဖြူမှာ ဤပုဒ်မတွင် အဓိပ္ပာယ်ပိုင်းခြား ဖော်ပြပါရှိသော ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရာရောက်သည်ဖြစ်၍၊ ထိုပြစ်မှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်သည်။

(ဂ) လုယက်မှုကို တားမြစ်ရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသော ရဲအရာရှိမောင်ဖြူသည် လုယက်မှုကို ကျူးလွန်ရန်အားပေးကူညီရာတွင် လုယက်မှုကို ကျူးလွန်ခြင်းမရှိသော်လည်း၊ မောင်ဖြူမှာ ထိုပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အများဆုံး ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး၏ ထက်ဝက်အပြင် ငွေဒဏ်လည်း ထိုက်သင့်သည်။

(ဃ) လုယက်မှုကိုတားမြစ်ရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသော ရဲအရာရှိ မောင်ဖြူကို လုယက်မှုကျူးလွန်ရန် မောင်မဲကအားပေးကူညီရာတွင် ၊ လုယက်မှုကို ကျူးလွန်ခြင်းမရှိသော်လည်း၊ မောင်မဲမှာ ထိုပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အများဆုံးထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး၏ ထက်ဝက်အပြင် ငွေဒဏ်လည်း ထိုက်သင့်သည်။

တစ်ဦးတစ်ယောက်က အများပြည်သူတို့ကိုဖြစ်စေ၊ ဆယ်ယောက်ထက်ပိုသော သူတို့ကိုဖြစ်စေပြစ်မှုကျူးလွန်စေရန် အားပေးကူညီခြင်း။

၁၁၇။ ။ အများပြည်သူတို့ကိုဖြစ်စေ၊ ဆယ်ယောက်ထက်ပိုသော သူတို့ကိုဖြစ်စေ၊ ဆယ်ယောက်ထက်ပိုသော လူအမျိုးအစားကိုဖြစ်စေ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန် တစ်ဦးတစ်ယောက်က အားပေးကူညီလျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံး ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ဥပမာ။

စီတန်းလှည့်လည်ဆဲအတွင်း ဆယ်ယောက်ထက်ပိုသော ဂိုဏ်းဝင်လူတစ်စုက ဆန့်ကျင်ဘက် ဂိုဏ်းဝင်လူတစ်စုကို စတင်ရန်မူ စိမ့်သောငှာ၊ သတ်မှတ်သောအချိန်တွင် သတ်မှတ်သော အရပ်၌ စုရုံးကြစေရန် လှုံ့ဆော် သောဆွဲစာကို ပြည်သူတို့နှင့်ဆိုင်သော တစ်နေရာတွင် မောင်ဖြူက ဆွဲကပ်ထား၏။ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မတွင် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရာရောက်သည်။

ရာဇဝတ်မှုများနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

သေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ ထိုက်သင့်သောပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရန် စီစဉ်ချက်ကို ထိမ်ချန်ခြင်း။

ပြစ်မှုကျူးလွန် ရှိခဲ့လျှင်၊

ပြစ်မှုကျူးလွန်မရှိခဲ့လျှင်၊

၁၁၈။ ။ သေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ ထိုက်သင့်သော ပြစ်မှုတစ်ခုခုကျူးလွန်ခြင်းကို လွယ်ကူစေရန် ကြံရွယ်၍သော်၎င်း၊ လွယ်ကူအောင် မိမိကဖြစ်စေ တန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ မည်သူမဆို၊ ပြုလုပ်မှုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော ပျက်ကွက် မှုပြုခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ထိုပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရန် စီစဉ်ချက်ရှိကြောင်းကို မိမိအလိုအလျောက် ထိမ်ချန်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုစီစဉ်ချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မမှန်သည်ကို သိလျက်နှင့် မှန်သည့်အနေဖြင့် မိမိအလိုအလျောက်ပြောလျှင်

ထိုသူကို အဆိုပါပြစ်မှု ကျူးလွန်ခြင်းရှိပါက၊ ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

အဆိုပါ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းမရှိပါက၊ သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ဥပမာ။

ရွာသစ်ရွာတွင် ဓါးပြတိုက်မည့်အကြောင်းကို မောင်ဖြူသိလျက်နှင့် ရွာသစ်ရွာ၏ တဘက်ညောင်ပင်ရွာတွင် ဓါးပြတိုက်လိမ့်မည်ဟု ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကို မမှန်သတင်းပေး၏။ ဤတွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကို လွယ်ကူစေရန် ကြံရွယ်ချက်နှင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကို အထင်လွဲမှားအောင်ပြု၏။ ထို့နောက်စီစဉ်ချက်အတိုင်း ရွာသစ်ရွာတွင် ဓားပြတိုက်သည်။ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်သည်။

တားမြစ်ရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသောပြည်သူ့ဝန်ထမ်းက ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန် စီစဉ်ချက်ကိုထိမ်ချန်ခြင်း။

ပြစ်မှု ကျူးလွန်ခြင်းရှိခဲ့လျှင်။

၁၁၉။ ။ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် ပြစ်မှုတခုကို တားမြစ်ရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းသည်၊ ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကို လွယ်ကူစေရန် ကြံရွယ်၍သော်၎င်း၊ လွယ်ကူအောင် မိမိကဖြစ်စေ တန်ရာသည်ကိုသိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ ထိုပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရန် စီစဉ်ချက်ရှိကြောင်းကို မိမိအလိုအလျောက် ပြုလုပ်မှုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော ပျက်ကွက်မှုပြုခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ ထိမ်ချန်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုစီစဉ်ချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မမှန်သည်ကို သိလျက်နှင့်မှန်သည့်အနေဖြင့် မိမိအလိုအလျောက် ပြောလျှင်၊ ထိုပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကို —

အဆိုပါပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းရှိပါက၊ ကျူးလွန်သောပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အများဆုံး ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး၏ ထက်ဝက်ထိဖြစ်စေ၊ ထိုပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

အဆိုပါ ပြစ်မှုမျိုးမှာ သေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ ထိုက်သင့်သော ပြစ်မှုမျိုး သေဒဏ်အစရှိသော ဖြစ်လျှင်၊ ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည်။

ပြစ် ဒဏ်ထိုက်သင့်သည့် ပြစ်မှု ဖြစ်လျှင်။

အဆိုပါပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းမရှိပါက၊ သက်ဆိုင်ရာပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အများဆုံး ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး၏ လေးပုံတစ်ပုံထိ ဖြစ်စေ၊ ထိုပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းမရှိခဲ့လျှင်။

ဥပမာ။

လုယက်မှု စီရင်ချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မိမိရရှိသော သတင်းကိုတိုင်ကြားရန် ဥပဒေအရ ဝတ္တရားရှိသော ရဲအရာရှိမောင်ဖြူသည် ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကို လွယ်ကူစေရန် ကြံရွယ်ချက်ဖြင့် မောင်မဲ လုယက်မှုကျူးလွန်ရန် စီစဉ်ချက်ရှိသည်ကို သိလျက်နှင့်တိုင်ကြားရန် ပျက်ကွက်၏။ ထိုသို့ပျက်ကွက်ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော ပျက်ကွက်မှုပြုခြင်းဖြစ်သောကြောင့် မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်သည်။

ထောင်ဒဏ် ထိုက်သင့်သော ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန်စီစဉ်ချက်ကို ထိမ်ချန်ခြင်း။

ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းရှိခဲ့လျှင်၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းမရှိခဲ့လျှင်။

၁၂၀။ ။ထောင်ဒဏ်ထိုက်သင့်သော ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ခြင်းကို လွယ်ကူစေရန် ကြံရွယ်၍သော်၎င်း၊ လွယ်ကူအောင် မိမိကဖြစ်စေတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ မည်သူမဆို ပြုလုပ်မှုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သောပျက်ကွက်မှုပြုခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်ရန် စီစဉ်ချက်ရှိသည်ကို မိမိအလိုအလျောက် ထိမ်ချန်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စီစဉ်ချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မမှန်သည်ကိုသိလျက်နှင့် မှန်သည့်အနေဖြင့် မိမိအလိုအလျောက်ပြောလျှင်၊ ထိုသူကို အဆိုပါပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းရှိပါက၊ ကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှု အတွက်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အများဆုံးထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး၏ လေးပုံတစ်ပုံထိဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းမရှိပါက၊ ရှစ်ပုံတစ်ပုံထိဖြစ်စေ၊ ထိုပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

အခန်း ၅ – က။

ရာဇဝတ်မကောင်းသောပူးပေါင်းကြံစည်မှု။

၁၂၀ -က ။ ရာဇဝတ်မကောင်းသော ပူးပေါင်းကြံစည်မှု၏အဂ်ါ။ ။ လူနှစ်ယောက်က၊ သို့တည်းမဟုတ် နှစ်ယောက်ထက်ပိုသော သူများက (၁) ဥပဒေနှင့်မညီသော ပြုလုပ်မှုကိုသော်၎င်း၊ (၂) ဥပဒေနှင့်မညီသောနည်းဖြင့် ဥပဒေနှင့်မညီမဟုတ်သော ပြုလုပ်မှုကိုသော်၎င်းပြုရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြုစေရန်သဘောတူညီလျှင်၊ ထိုသဘောတူညီချက်ကို ရာဇဝတ်မကောင်းသော ပူးပေါင်းကြံစည်မှုဟု ခေါ်သည်။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန် သဘောတူညီချက်မှတစ်ပါး၊ သဘောတူညီချက်တစ်ခုခုတွင် ပါဝင်သူတစ်ယောက်ကဖြစ်စေ၊ အများကဖြစ်စေ သဘောတူညီသော်လည်း သဘောတူညီသည့်အတိုင်း ပြုလုပ်မှုတခုခုကို မပြုသမျှ၊ ထိုသဘောတူညီချက်သည် ရာဇဝတ်မကောင်းသော ပူးပေါင်းကြံစည်မှုမမြောက်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ဆိုခဲ့သော ဥပဒေနှင့်မညီသော ပြုလုပ်မှုသည်၊ ဆိုခဲ့သောသဘောတူညီချက်၏ရည်ရွယ်ရင်း အချက်ဖြစ်သည် မဖြစ်သည်၊ ထိုရည်ရွယ်ရင်း အချက်နှင့်အကြောင်းသင့် ဆက်စပ်နေသည်။ မနေသည်တို့မှာ အရေးပါသောအချက်များ မဟုတ်ပေ။

၁၂၀ -ခ ။ ရာဇဝတ်မကောင်းသောပူးပေါင်းကြံစည်မှုအတွက်ပြစ်ဒဏ်။ ။ (၁) မည်သူမဆို၊ သေဒဏ်သော်၎င်း၊ တကျွန်းဒဏ်သော်၎င်း၊ နှစ်နှစ်၊ သို့တည်းမဟုတ် နှစ်နှစ်ထက်ပို၍သော်၎င်း၊ အလုပ်ကြမ်းနှင့်ထောင်ဒဏ်သော်၎င်း ထိုက်သင့်သော ပြစ်မှုတခုခုကို ကျူးလွန်ရန် ရာဇဝတ်မကောင်းသော ပူးပေါင်းကြံစည်မှုတွင် ပါဝင်သူဖြစ်လျှင် ထိုပူးပေါင်း ကြံစည်မှုအတွက် ဤရာဇသတ်ကြီးအရ ပြစ်ဒဏ်အတည့်အလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိပါက၊ အဆိုပါ သက်ဆိုင်ရာပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရန်အားပေးကူညီဘိသကဲ့သို့ ထိုသူအား ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

(၂) မည်သူမဆို၊ ဆိုခဲ့သည့်ပြစ်ဒဏ်မျိုး ထိုက်သင့်သော ပြစ်မှုမှတစ်ပါး၊ အခြားပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်သောပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရန် ရာဇဝတ်မကောင်းသော ပူးပေါင်းကြံစည်မှုတွင် ပါဝင်သူဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူကို ခြောက်လထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အခန်း ၆ ။

ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံတော်အစိုးရကို ဆန့်ကျင်ကျူးလွန်သော ဖြစ်မှုများ။

၁၂၁ ။ ။ မည်သူမဆို —

နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်ဖျက် ပုန်ကန်ခြင်း။

(က) ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံကိုဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင် တစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ခ) ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံကိုဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်တစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်ရန် အခြားနိုင်ငံ တစ်ခုခုကိုသော်၎င်း၊ လူတဦးဦးကိုသော်၎င်း ပြည်ထောင်စုအတွင်း၌ဖြစ်စေ၊ အပ၌ဖြစ်စေ ကူညီလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ဂ) ထိုသို့စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံအတွင်း၌ဖြစ်စေ၊ အပ၌ဖြစ်စေ လူတစ်ဦးဦးကို လှုံ့ဆော်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် လူတစ်ဦးဦးနှင့် ပူးပေါင်းကြံစည်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ဃ) ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေဖြင့် တည်ထောင်ခန့်အပ်သော ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ၏ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ကိုသော်၎င်း၊ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်၏ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ကိုသော်၎င်း၊ လက်နက်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားသောင်းကျန်းသော နည်းလမ်းဖြင့်ဖြစ်စေ ဖြိုဖျက်ရန် အားထုတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖြိုဖျက်ရန် အခြားနည်းဖြင့်ပြင်ဆင်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့အားထုတ်မှုတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့အားထုတ်မှုနှင့် ပတ်သက်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့အားထုတ်မှုကို ပြုရန်ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့အားထုတ်မှုတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့အားထုတ်မှုနှင့် ပတ်သက်ရန်ဖြစ်စေ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံအတွင်း၌သော်၎င်း၊ အပ၌သော်၎င်း၊ လူတစ်ဦးဦးကို လှုံ့ဆော်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တစ်ဦးဦးနှင့်ပူးပေါင်းကြံစည်လျှင်၊

ထိုသူသည် နိုင်ငံတော် သစ္စာဖောက်ဖျက် ပုန်ကန်မှုကြီးကို ကျူးလွန်သည်။

* ၁၂၂။ (၁) မည်သူမဆို၊ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံအတွင်းတွင် နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်ဖျက် ပုန်ကန်မှုကြီးကို ကျူးလွန်လျှင်၊ သေဒဏ်ဖြစ်စေ၊တစ်သက်တစ်ကျွန်းပို့ဒဏ်ဖြစ်စေချမှတ်ခြင်းခံရမည်။

နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်ဖျက်ပုန်ကန်မှုကြီးအတွက် ပြစ်ဒဏ်။

---

* ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၅ အရ အစားထည့်သွင်းသည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

(၂) ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားဖြစ်သူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် သာမန်အားဖြင့် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံအတွင်းတွင် နေထိုင်သူသည် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံအပတွင်နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်ဖျက် ပုန်ကန်မှုကြီးကို ကျူးလွန်လျှင်၊ သေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းပို့ဒဏ်ဖြစ်စေချမှတ်ခြင်းခံရမည်။

၁၂၃။ **နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်ဖျက်ပုန်ကန်မှုကြီး ကျူးလွန်သူကို အားပေးခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်သင့်ခံခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် နှစ်သိမ့်စေခြင်း။** ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်ဖျက်ပုန်ကန်မှုကြီး ကျူးလွန်ရာတွင် ပါဝင်သူဖြစ်ကြောင်း သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ပါဝင်သူဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ ထိုသူကိုအားပေးလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်သင့်ခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် နှစ်သိမ့်စေလျှင်၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိ အလုပ်ကြမ်းနှင့် ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်ခြင်းခံရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ကင်းလွတ်ချက်။ ။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို လက်သင့်ခံသောသူသည် ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်သူ၏ လင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မယားဖြစ်လျှင်၊ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်မသက်ဆိုင်စေရ။

၁၂၄။ **နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်ဖျက်ပုန်ကန်မှုကြီးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိမ်ချန်ခြင်း။** ။ နိုင်ငံတော် သစ္စာဖောက်ဖျက် ပုန်ကန်မှုကြီး ဖြစ်စေမည့် ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူက ပြုရန်ကြံရွယ်ကြောင်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြုရန် ပြင်ဆင်ကြောင်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြုဆဲဖြစ်ကြောင်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြုပြီးဖြစ်ကြောင်းကို သိလျက်နှင့် မည်သူမဆို၊ မိမိသိသမျှကို ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံတွင်ဖြစ်စေ၊ ရဲအရာရှိထံတွင်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရန် တာဝန်ဝတ္တရား ဆောင်ရွက်နေသူထံတွင်ဖြစ်စေ၊ ချက်ခြင်းဖွင့်ဟပြောဆိုခြင်းမပြုလျှင်၊ ထိုသူသည် နိုင်ငံတော် သစ္စာဖောက်ဖျက် ပုန်ကန်မှုကြီး ထိမ်ချန်မှုကို ကျူးလွန်သည်။ ထိုသို့ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုအတွက်၊ ထိုသူအား ခုနစ်နှစ်ထိ အလုပ်ကြမ်းနှင့်ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ရမည့်ပြင်ငွေဒဏ်လည်းချမှတ်နိုင်သည်။

၁၂၄- က။ **အကြည်ညိုပျက်အောင် ပြုခြင်း။** ။ မည်သူမဆို၊ နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အမှတ်အသားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ထင်ရှားသောပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုအတွက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်များအတွက် ဥပဒေအရ တည်ထောင်ထားသောအစိုးရကို မုန်းထားအောင်သော်၎င်း၊ မလေးစားအောင်သော်၎င်းပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ပြုရန် အားထုတ်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် မေတ္တာပျက်အောင် လှုံ့ဆော်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့လှုံ့ဆော်ရန် အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူကိုငွေဒဏ်နှင့်တကွ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်နှင့်တကွ တစ်သက်တစ်ကျွန်းအောက်လျော့သည့် တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်နှင့်တကွ သုံးနှစ်ထိထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်သက်သက်ဖြစ်စေချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ရှင်းလင်းချက် ၁။ ။ မေတ္တာပျက်စေခြင်း ဆိုသည့်စကားတွင် သစ္စာမဲ့ခြင်းနှင့် အငြိုးထားသော စိတ်လည်းပါဝင်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၂။ ။ မုန်းထားအောင်သော်၎င်း၊ မလေးစားအောင်သော်၎င်း၊ မေတ္တာပျက် အောင်သော်၎င်း ဖြစ်စေရန် လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် လှုံ့ဆော်ရန် အားထုတ်ခြင်းမရှိဘဲ အစိုးရ၏ ဆောင်ရွက်မှုအစီအစဉ်ကို ဥပဒေနှင့်ညီသော နည်းဖြင့် ပြောင်းလဲပြုပြင်စေရန် ရည်ရွယ်လျက်၊ ထို ဆောင်ရွက်မှုကို သဘောမကျကြောင်း ထုတ်ဖော်ခြင်းသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုမမြောက်။

ရှင်းလင်းချက် ၃။ ။ မုန်းထားအောင်သော်၎င်း၊ မလေးမစားအောင်သော်၎င်း၊ မေတ္တာပျက် အောင်သော်၎င်း ဖြစ်စေရန် လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် လှုံ့ဆော်ရန်ကြံစည်အားထုတ်ခြင်းမရှိဘဲ အစိုးရ ၏ စီရင်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားဆောင်ရွက်မှုကို သဘောမကျကြောင်း ထုတ်ဖော်ခြင်းသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုမမြောက်။

* ၁၂၄-က။ ။ မည်သူမဆို —

ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ၏ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ကိုဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စု အဖွဲ့ဝင်၏လုပ်ငန်း အဖွဲ့ကိုဖြစ်စေ အနိုင်အထက် ဖြိုဖျက်စေရန် နှိုးဆော်ခြင်း။

(က) ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ၏ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ကိုသော်၎င်း ပြည်ထောင်စု အဖွဲ့ဝင်၏ လုပ်ငန်း အဖွဲ့ကိုသော်၎င်း အနိုင်အထက်ဖြစ်စေ၊ သောင်းကျန်းသောနည်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အဆိုပါလုပ်ငန်းအဖွဲ့ဝင် အရာထမ်းတစ်ဦးဦးကို သစ္စာမဲ့သတ်ဖြတ်ခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်စေ ဖြိုဖျက်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖျက်ဆီးရန်တာဝန်ဝတ္တရားရှိအပ်သည်၊သို့တည်း မဟုတ် လိုလားအပ်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် တောင့်တအပ်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် လျော်ကန်သင့်မြတ်သည်ဟူ၍၊ သိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ တမင်သက်သက်သော်၎င်း နှိုးဆော်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အကြံပေးလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် သင်ကြားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ခ) အဆိုပါလုပ်ငန်းအဖွဲ့ တခုခုကို အနိုင်အထက်ဖြစ်စေ၊ သောင်းကျန်းသော နည်းဖြင့် ဖြစ်စေ ဖြိုဖျက်စေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖျက်ဆီးစေရန် နှိုးဆော်သော သို့တည်း မဟုတ် အကြံပေးသော၊ သို့တည်းမဟုတ် သင်ကြားသော ရေးသားထားသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုံနှိပ်ထားသည့်အရာတစ်ခုခုကို၊ သိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ တမင် သက်သက်သော်၎င်း ပုံနှိပ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျေညာလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တည်းဖြတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထုတ်လုပ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖြန့်ချိလျှင်၊

---

* ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၅ အရထည့်သွင်း၍၊ ၁၉၅၄ ခုနှစ် အက်ဥပဒေအမှတ် ၃၉ အရ ပြင်ဆင်ထားသည်။

သို့တည်းမဟုတ် ရောင်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝေငှလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အများမြင်သာအောင် ပြထားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ဂ) အဆိုပါလုပ်ငန်း အဖွဲ့တခုခုကို အနိုင်အထက်ဖြစ်စေ၊ သောင်းကျန်းသောနည်းဖြင့်ဖြစ်စေ ဖြိုဖျက်စေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖျက်ဆီးစေရန် သင်ကြားသော သို့တည်းမဟုတ် နှိုးဆော်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် အားပေးသော သူများပါဝင်သည့် အသင်းအဖွဲ့၊ လူစု၊ အစုအဝေး တခုခုကို စည်းရုံးလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စည်းရုံးရာတွင် ကူညီလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ဃ) အဆိုပါအသင်းအဖွဲ့၊ လူစု၊ အစုအဝေးတစ်ခုခု၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို သိလျက်နှင့် ထိုအသင်းအဖွဲ့၊ လူစု၊ အစုအဝေးတစ်ခုခုတွင် အသင်းဝင်အဖြစ်ပါဝင်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုအသင်းအဖွဲ့၊ လူစု၊ အစုအဝေးတစ်ခုခုနှင့်ဆက်သွယ်လျှင်၊

ထိုသူအား သုံးနှစ်အောက်မနည်း ဆယ်နှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင်၊ ငွေဒဏ်လည်းချမှတ်နိုင်သည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ဤပုဒ်မ၏ ကိစ္စအလို့ငှာ "ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ၏ လုပ်ငန်းအဖွဲ့၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်၏လုပ်ငန်းအဖွဲ့" ဆိုသည့်စကားရပ်မှာ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေအရ တည်ထောင်ထားသည့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏လုပ်ငန်း၊ သို့တည်းမဟုတ်ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်၏ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ကို ဆိုလိုသည်။

၁၂၅။ ။ မည်သူမဆို ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် မဟာမိတ်ဖြစ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ငြိမ်းချမ်းလျက်ရှိသော အာရှတိုက် နိုင်ငံတစ်ခုခုကို စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်ရန် အားထုတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်ရန် အားပေးကူညီလျှင်၊ ထိုသူကို ငွေဒဏ်နှင့်တကွ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်နှင့်တကွ ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်သက်သက်ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် မဟာမိတ်ဖြစ်သောအာရှတိုက်နိုင်ငံတစ်ခုခုကို စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်ခြင်း၊

၁၂၆။ ။ မည်သူမဆို ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရနှင့် မဟာမိတ်ဖြစ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ငြိမ်းချမ်းလျက်ရှိသော နိုင်ငံနယ်ပယ်များတွင် တိုက်ခိုက်ဖျက်ဆီးလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တိုက်ခိုက်ဖျက်ဆီးရန် ပြင်ဆင်လျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် တိုက်ခိုက်ဖျက်ဆီး

ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ငြိမ်းချမ်းလျက်ရှိသော နိုင်ငံနယ်ပယ်တွင် တိုက်ခိုက်ဖျက်ဆီးခြင်း။

မှု ကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုသော ပစ္စည်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အသုံးပြုရန် ကြံရွယ်သောပစ္စည်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် တိုက်ခိုက်ဖျက်ဆီး၍ရသော ပစ္စည်းကို သိမ်းယူခြင်းခံထိုက်စေရမည်။

ပုဒ်မ ၁၂၅ နှင့် ၁၂၆ တွင် ဖော်ပြသည့်အတိုင်း စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်ရာတွင်သော် ၎င်း၊ တိုက်ခိုက်ဖျက်ဆီးရာတွင်သော် ၎င်းရသောပစ္စည်းကိုလက်ခံခြင်း။

၁၂၇။ ။ ပုဒ်မ ၁၂၅ နှင့် ပုဒ်မ ၁၂၆ များ၌ ဖော်ပြသော ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရာတွင် ရသော ပစ္စည်းဟု သိလျက်နှင့် ထိုပစ္စည်းကို လက်ခံလျှင်၊ ထိုသူအား ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် လက်ခံထားသည့် ပစ္စည်းကို သိမ်းယူနိုင်သည်။

နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားကို သို့တည်းမဟုတ်စစ်သုံ့ပန်း ကို ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းက မိမိအလိုအလျောက်လွတ်ပြေးစေခြင်း။

၁၂၈။ ။ မည်သူမဆို၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်သည့်အလျောက် နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားကိုဖြစ်စေ၊ စစ်သုံ့ပန်းကို ဖြစ်စေ၊ ထိန်းသိမ်းထားရသည်တွင်၊ ထိုအကျဉ်းသားကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထို စစ်သုံ့ပန်းကို အကျဉ်းထားရာနေရာမှ လွတ်ပြေးစေရန် မိမိအလိုအလျောက် ခွင့်ပြုလျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းပေါ့လျော့မှုကြောင့် နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားကို၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်သုံ့ပန်းကို လွတ်ပြေးစေခြင်း။

၁၂၉။ ။ မည်သူမဆို၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်သည့်အလျောက် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားကိုဖြစ်စေ၊ စစ်သုံ့ပန်းကို ဖြစ်စေ ထိန်းသိမ်းထားရသည်တွင်၊ ထိုအကျဉ်းသားကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုစစ်သုံ့ပန်းကို ချုပ်ထားရာနေရာမှ ဝတ္တရားပေါ့လျော့မှုကြောင့် လွတ်ပြေးစေလျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိအလုပ်မဲ့ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား သို့တည်းမဟုတ် စစ်သုံ့ပန်း လွတ်ပြေးရာတွင် ကူညီခြင်း၊ ကယ်ခြင်း၊ လက်သင့်ခံခြင်း။

၁၃၀။ ။ မည်သူမဆို၊ သိလျက်နှင့် —

(က) နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဖြစ်စေ၊ စစ်သုံ့ပန်းဖြစ်စေ၊ ဥပဒေအရ ချုပ်ထားရာမှ လွတ်ပြေးရာတွင် ကူညီလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ခ) ထိုအကျဉ်းသားကို ဖြစ်စေ၊ စစ်သုံ့ပန်းကိုဖြစ်စေ၊ ဥပဒေအရ ချုပ်ထားရာမှ ကယ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကယ်ရန် အားထုတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ဂ) ဥပဒေအရ ချုပ်ထားရာမှ လွတ်ပြေးသော ထိုအကျဉ်းသားကိုဖြစ်စေ၊ ထိုစစ်သုံ့ပန်းကိုဖြစ်စေ လက်သင့်ခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝှက်ထားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ဃ) ထိုသို့လွတ်ပြေးသော အကျဉ်းသားကိုဖြစ်စေ၊ စစ်သုံ့ပန်းကိုဖြစ်စေ ပြန်လည်ဖမ်းဆီးရာတွင် ခုခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခုခံရန်အားထုတ်လျှင်၊

ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံရှိ သတ်မှတ်ထားသော နယ်နိမိတ်အတွင်း၌ နေပါမည်ဟု ကတိထားရှိသောကြောင့် ထိုနယ်နိမိတ်အတွင်း၌ လွတ်လပ်စွာ နေခွင့်ရသော နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်သုံ့ပန်းသည် ထိုနယ်နိမိတ်ပြင်ပသို့ ထွက်လျှင်၊ ဥပဒေအရ ချုပ်ထားရာမှ လွတ်ပြေးသည်မည်၏။

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

အခန်း ၈ ။

နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ရေးကို ပျက်စေသော ပြစ်မှုများ

ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေး။

၁၄၁ ။ ။ ငါးဦး သို့တည်းမဟုတ် ငါးဦးထက်ပိုသောသူများသည် အောက်ပါတူသော ရည်ရွယ်ချက် တစ်ခုခုနှင့် စုဝေးကြလျှင်၊ ထိုအစုအဝေးကို "ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေး" ဟုခေါ်သည်။

ပဌမ။ ။ ရာဇဝတ် ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော အနိုင်အထက်ပြုခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ထိုကဲ့သို့သော အနိုင် အထက်ပြုဟန်ပြခြင်းဖြင့်သော်၎င်း ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေအရ တည်ထောင်ခန့်အပ်သော ဥပဒေပြု အဖွဲ့ကိုဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်၏ အစိုးရကိုဖြစ်စေ၊ ဥပဒေအရ မိမိအာဏာကို ဆောင်ရွက်နေသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကိုဖြစ်စေ ချောက်လှန့်ရန် ရည်ရွယ်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ်

ဒုတိယ။ ။ ဥပဒေအရသော်၎င်း၊ ဥပဒေနှင့်အညီ ထုတ်ဆင့်သည့် အမိန့်ဆင့်ဆိုချက် စသော ဆောင်ရွက်မှုကိုသော်၎င်း ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ခုခံရန် ရည်ရွယ်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ်

တတိယ။ ။ အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကိုသော်၎င်း၊ ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော ကျော်နင်းမှုကိုသော်၎င်း၊ အခြားပြစ်မှုများကိုသော်၎င်း၊ ကျူးလွန်ရန် ရည်ရွယ်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ်

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

စတုတ္ထ။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော အနိုင်အထက်ပြုခြင်းဖြင့်သော်၄င်း၊ ထိုကဲ့သို့သော အနိုင်အထက်ပြုဟန်ပြခြင်းဖြင့်သော်၄င်း ပစ္စည်းကိုရယူရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် တဦးတယောက်၏ လက်ရှိဖြစ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ခံစားဆဲဖြစ်သော ဖြတ်သန်းသွားလာမှု အခွင့်အရေးကိုဖြစ်စေ၊ ရေသုံးစွဲမှုအခွင့်အရေးကိုဖြစ်စေ၊ အကောင်အထည်မရှိသော အခြားအခွင့်အရေးကိုဖြစ်စေ လက်လွှတ်စေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခံစားခွင့်ရှိသော အခွင့်အရေးကိုဖြစ်စေ၊ ခံစားခွင့်ရှိသည်ဟုထင်မှတ်သော အခွင့်အရေးကိုဖြစ်စေ သုံးစွဲရန် ရည်ရွက်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ်

ပဉ္စမ။ ။ ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော အနိုင်အထက်ပြုခြင်းဖြင့်သော်၄င်း၊ ထိုကဲ့သို့သော အနိုင်အထက်ပြုဟန်ပြခြင်းဖြင့်သော်၄င်း တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ဥပဒေအရ ပြုရန်တာဝန်မရှိသော အလုပ်ကို အတင်းအကြပ်ပြုစေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဥပဒေအရ ပြုပိုင်သောအမှုကို ပြုခြင်းမှ အတင်းအကြပ် ပျက်ကွက်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ အစုအဝေးတစ်ခုသည် စုဝေးစက ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးမဟုတ်သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် မတရားအစုအဝေးဖြစ်လာနိုင်သည်။

ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေး၌ပါဝင်သူဖြစ်ခြင်း။

၁၄၂။ ။ မည်သူမဆို၊ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးဖြစ်မြောက်စေသည့်အကြောင်းချင်းရာများကို သိပါလျက်နှင့် ထိုအစုအဝေးတွင် တမင်ပါဝင်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆက်လက်ပါဝင်နေလျှင် ထိုသူသည် ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သောအစုအဝေးတွင် ပါဝင်သူမည်၏။

ပြစ်ဒဏ်။

၁၄၃။ ။ မည်သူမဆို၊ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးတစ်ခုတွင် ပါဝင်သူဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူကို ခြောက်လထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေချမှတ်ရ မည်။

ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးတွင်သေစေလောက်သော လက်နက်ကိုစွဲကိုင်ကာ ပါဝင်ခြင်း။

၁၄၄။ ။ မည်သူမဆို၊ သေစေလောက်သောလက်နက်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ရန်မူသော လက်နက်အဖြစ်ဖြင့် အသုံးပြုခဲ့သော် သေစေတန်ရာသော အရာဝတ္ထုကို ကိုင်စွဲလျက်၊ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးတွင် ပါဝင်သူဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူကိုနှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

လူစုခွဲရန် အမိန့်ပေးပြီးကြောင်းသိပါလျက်၊ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သောအစုအဝေး၌ ပါဝင်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆက်လက်ပါဝင်နေခြင်း။

၁၄၅။ ။ မည်သူမဆို၊ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးကို လူစုခွဲရန် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အမိန့်ပေးပြီးကြောင်း သိပါလျက် ထိုအစုအဝေးတွင် ပါဝင်သူဖြစ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆက်လက်ပါဝင်နေသူဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ရုန်းရင်းဆန်ခတ်မှု။

၁၄၆။ ။ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးကသော်၎င်း၊ ထိုအစုအဝေးတွင်ပါဝင်သူတစ်ဦးဦးကသော်၎င်း တူသောရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရာ၌၊ အနိုင်အထက်ပြုလုပ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် သောင်းကျန်းလျှင်၊ ထိုအစုအဝေးတွင် ပါဝင်သူတိုင်းသည် ရုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုကို ကျူးလွန်သည်။

ရုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်။

၁၄၇။ ။ မည်သူမဆို၊ ရုန်းရင်းဆန်ခတ်မှု ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

သေစေလောက်သော လက်နက်ကို စွဲကိုင်လျက် ရုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုပြုခြင်း။

၁၄၈။ ။ မည်သူမဆို၊ သေစေလောက်သော လက်နက်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ရန်မူသောလက်နက်အဖြစ်ဖြင့် အသုံးပြုလျှင် သေစေတန်ရာသောအရာဝတ္ထုကိုစွဲကိုင်လျက်၊ ရုန်းရင်းဆန်ခတ်မှု ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးတွင် ပါဝင်သူတိုင်းသည်၊ တူသောရည်ရွယ်ချက် အတိုင်းဆောင်ရွက်ရာ၌ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုအတွက် အပြစ်ရှိခြင်း။

၁၄၉။ ။ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးတွင် ပါဝင်သူတစ်ဦးဦးက ထိုအစုအဝေး၏တူသော ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရာ၌ ပြစ်မှုတစ်ခုကိုကျူးလွန်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့တူသော ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရာ၌ ကျူးလွန်တန်ရာသည်ဟု ထိုအစုအဝေး၌ ပါဝင်သူများက သိသောပြစ်မှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုပြစ်မှုကိုကျူးလွန်စဉ်က ထိုအစုအဝေး၌ ပါဝင်သောသူတိုင်းသည် ထိုပြစ်မှုအတွက် အပြစ်ရှိသည်။

ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးတွင် ပါဝင်စေရန် လူကိုငှားရမ်းခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ငှားရမ်းခြင်းကို အလိုတူရာရောက်ခြင်း။

၁၅၀။ ။ မည်သူမဆို၊ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးတွင် ပါဝင်စေရန် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုငှားရမ်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရယူလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စေခိုင်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ငှားရမ်းခြင်း၊ ရယူခြင်း၊ စေခိုင်းခြင်းတစ်ခုခုကို အားပေးအားမြှောက်ပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အလိုတူရာရောက်လျှင်၊ ထိုသူသည် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးတွင် ပါဝင်သူအဖြစ်ဖြင့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်စေရမည်။ ထို့ပြင် ထိုသို့ငှားရမ်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ရယူခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ စေခိုင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ငှားရမ်းခြင်း သို့တည်းမဟုတ်ရယူခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် စေခိုင်းခြင်းခံရသူက ထိုအစုအဝေး၌ ပါဝင်သူအဖြစ်ဖြင့် ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုအတွက် အဆိုပါငှားရမ်းခြင်း၊ ရယူခြင်း၊ စေခိုင်းခြင်းတစ်ခုခုပြုသူသည် အစုအဝေးတွင် ပါဝင်သူဖြစ်ဘိသကဲ့သို့သော်၎င်း၊ ပြစ်မှုကို ကိုယ်တိုင်ကျူးလွန်ဘိသကဲ့သို့သော်၎င်း ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်စေရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ငါးဦး၊ သို့တည်းမဟုတ် ငါးဦးထက်ပိုသောသူများ၏ အစုအဝေးကို၊ လူစုခွဲရန် အမိန့်ထုတ်ဆင့်ပြီးနောက်၊ ထိုအစုအဝေးတွင် "သိလျက်နှင့်ပါဝင်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆက်လက်ပါဝင်နေခြင်း။

၁၅၁။ ။ ငါးဦး၊ သို့တည်းမဟုတ် ငါးဦးထက်ပိုသော သူများ၏ အစုအဝေး တစ်ခုခုကို လူစုခွဲရန် ဥပဒေနှင့်အညီ အမိန့်ထုတ်ဆင့်ပြီးနောက်၊ ထိုအစုအဝေးက ငြိမ်ဝပ်ရေးကို နှောင့်ယှက်တန်ရာသည်ကိုသိလျက်နှင့် မည်သူမဆို ထိုအစုအဝေးတွင် ပါဝင်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆက်လက်ပါဝင်နေလျှင်၊ ထိုသူကို ခြောက်လထိ ထောင်ဒဏ်တမျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ အစုအဝေးသည် ပုဒ်မ ၁၄၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးဖြစ်လျှင်၊ အထက်ပါပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် ပုဒ်မ ၁၄၅ အရ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်စေရမည်။

ရုန်းရင်းဆန်ခတ် စသည်တို့ကို နှိမ်နင်းနေသောပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကို လက်ရောက်မှုပြုခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဟန့်တားခြင်း

၁၅၂။ ။ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် တာဝန်ဝတ္တရား ဆောင်ရွက်နေစဉ် ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးကို လူစုခွဲရန် ကြိုးပမ်းနေသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ရုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုကိုဖြစ်စေ၊ သတ်ပုတ်နှောင့်ယှက်မှုကိုဖြစ်စေ နှိမ်နင်းရန် ကြိုးပမ်းနေသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကို မည်သူမဆို၊ လက်ရောက်မှုပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်ရောက်မှုပြုရန် ခြိမ်းခြောက်လျှင်၊ သို့တည်း မဟုတ် ဟန့်တားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဟန့်တားရန် အားထုတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကို ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်မှုပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ပြုရန် အားထုတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ပြုရန် ခြိမ်းခြောက်လျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရုန်းရင်းဆန်ခတ်မှု ဖြစ်စေရန်ကြံရွယ်၍ ရမ်းကားလိုသော သဘောဖြင့်ရန်စခြင်း။

၁၅၃။ ။ ရန်စခြင်းဖြင့် ရုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုကို ကျူးလွန်ရန် ကြံရွယ်၍သော်၎င်း၊ ထိုသို့ရန်စခြင်းဖြင့် ထိုပြစ်မှုကိုကျူးလွန်တန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း မည်သူမဆို၊ ဘေးသင့်စေလိုသော သဘောဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ရမ်းကားလိုသော သဘောဖြင့်ဖြစ်စေ ဥပဒေနှင့်မညီသော အရာတစ်ခုကို ပြုခြင်းအားဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကိုရန်စလျှင်၊

ရုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုကို ကျူးလွန်ခဲ့သော်။

ထိုသို့ရန်စခြင်းကြောင့် ရုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုကို ကျူးလွန်ခဲ့သော်၊ ထိုသူကို တစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

မကျူးလွန်ခဲ့သော်။

ရုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုကိုမကျူးလွန်ခဲ့သော်၊ ထိုသူကို ခြောက်လထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

၁၅၃-က။ ။ မည်သူမဆို နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အမှတ်အသားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ထင်ရှားသော

အမျိုးအစားတခုနှင့် တခု ပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင် ရန်ငြိုးထားစေရန် အားပေး အားမြှောက်ပြုခြင်း။

နေထိုင်သူ အမျိုးအစားတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ရန်ငြိုးစိတ်ထားအောင်သော်၎င်း၊ မုန်းတီးစိတ်ထားအောင်သော်၎င်း၊ အားပေးအားမြှောက်ပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့အားပေးအားမြှောက်ပြုရန် အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်တွင်နေထိုင်သူ အမျိုးအစားတစ်ခုနှင့်တခု ရန်ငြိုးစိတ်ထားခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ မုန်းတီးစိတ်ထားခြင်းကိုပြဲ်စေဖြစ်ပေါ်စေသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သောအကြောင်းများကို ဖယ်ရှားရန်အလို့ငှာ မသမာသောကြံရွယ်ချက်မရှိသည့်ပြင် ရိုးဖြောင့်သော သဘောဖြင့် ထိုအကြောင်းများကို ထုတ်ဖော်ခြင်းသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုမမြောက်။

၁၅၄။ ။ မြေရာတစ်ခုတွင် ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော စုဝေးမှုကိုဖြစ်စေ၊ ရုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုကိုဖြစ်စေ၊ ကျူးလွန်သောအခါ ထိုမြေကိုပိုင်သူကသော်၎င်း၊ ထိုမြေကို လက်ရှိအသုံးပြုနေသူကသော်၎င်း၊ ထိုမြေ၌အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူကသော်၎င်း၊ ထိုမြေ၌ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိထိုက်ကြောင်း ပြောဆိုသူကသော်၎င်း၊ ထိုသူတစ်ဦးဦး၏ကိုယ်စားလှယ်ကသော်၎င်း၊ ထိုသူတစ်ဦးဦး၏ မန်နေဂျာကသော်၎င်း —

ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးစုဝေးရာ မြေကို ပိုင်သူ၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်ရှိအသုံးပြုနေသူ။

(က) ထိုပြစ်မှု ကျူးလွန်နေကြောင်းကိုဖြစ်စေ၊ ကျူးလွန်ပြီးကြောင်းကိုဖြစ်စေ သိလျက်နှင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျူးလွန်တန်ရာသည်ကို ယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိလျက်နှင့် ထိုအကြောင်းကို မိမိတတ်စွမ်းသမျှ လျင်မြန်နိုင်သမျှ လျင်မြန်စွာအနီးဆုံးရဲဌာနရှိ အကြီးအကဲအရာရှိထံ မတိုင်ကြားလျှင်၊

(ခ) ထို့ပြင် ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်အံ့ဆဲဆဲဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိလျက်နှင့်တားဆီးရန် ဥပဒေနှင့်ညီသော နည်းအမျိုးမျိုးကို မိမိတတ်စွမ်းသမျှအသုံးမပြုလျှင်၊

(ဂ) ထို့ပြင် ကျူးလွန်သောအခါတွင်လည်း ရုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော ထိုအစုအဝေးကိုဖြစ်စေ လူစုခွဲရန်သော်၎င်း၊ နှိမ်နင်းရန်သော်၎င်း၊ ဥပဒေနှင့်ညီသော နည်းအမျိုးမျိုးကို မိမိတတ်စွမ်းသမျှ အသုံးမပြုလျှင်၊

အဆိုပါမြေပိုင်သူကို၊ သို့တည်းမဟုတ် မြေကိုလက်ရှိအသုံးပြုနေသူကို၊ သို့တည်းမဟုတ် မြေ၌အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူကို၊ သို့တည်းမဟုတ် မြေ၌ဆိုင်ရာ ဆိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း ပြောဆိုသူကို တစ်ထောင်ထက်မပိုသော ငွေဒဏ် ချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

တစ်ဦးတစ်ယောက် သောသူ၏အကျိုးငှာ၊ ရှုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုကျူးလွန်သည့်အတွက်၊ ထိုသူ၏တာဝန်။

၁၅၅။ ။ ရှုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်ပွားရာ မြေကိုပိုင်သူ၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုမြေကို လက်ရှိအသုံးပြုနေသူ၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုမြေ၌သော်၎င်း၊ ရှုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်စေသော အငြင်းပွားမှုဆိုင်ရာအကြောင်း ပစ္စည်း၌သော်၎င်း၊ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိထိုက်ကြောင်း ပြောဆိုသူ၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုရှုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုမှအကျိုးကို လက်ခံခြင်းသော်၎င်း၊ ရယူခြင်းသော်၎င်း ပြုသူ၏အကျိုးငှာဖြစ်စေ၊ ထိုသူတစ်ဦးဦးအတွက်ဖြစ်စေ ရှုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုကိုကျူးလွန်သောအခါ၊ ထိုသူတစ်ဦးဦးကသော်၎င်း၊ ထိုသူတဦးဦး၏ ကိုယ်စားလှယ်ကသော်၎င်း၊ ထိုသူတစ်ဦးဦး၏မန်နေဂျာကသော်၎င်း ထိုရှုန်းရင်းဆန်ခတ်မှု ကျူးလွန်တန်ရာသည်ကိုဖြစ်စေ၊ ထိုရှုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုကို ကျူးလွန်သောဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သည့် အစုအဝေးစုဝေးတန်ရာသည်ကိုဖြစ်စေ ယုံကြည်ရန်အကြောင်း ရှိလျက်နှင့် ထိုအစုအဝေးကို မစုဝေးဖြစ်အောင်သော်၎င်း၊ ထိုရှုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုကို မဖြစ်အောင်သော်၎င်း တားဆီးရန်၊ ထို့ပြင် ထိုအစုအဝေးကိုဖြစ်စေ၊ ထိုရှုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်ခြင်းကိုဖြစ်စေ နှိမ်နင်းရန်နှင့် လူစုခွဲရန်၊ ဥပဒေနှင့်ညီသော နည်းအမျိုးမျိုးကို မိမိတတ်စွမ်းသမျှ အသုံးမပြုလျှင်၊ ထိုမြေပိုင်သူကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုမြေကို လက်ရှိ အသုံးပြုနေသူကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုမြေ၌သော်၎င်း၊ ရှုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်စေသော အငြင်းပွားမှုဆိုင်ရာ အကြောင်းပစ္စည်း၌သော်၎င်း အကျိုးခံစားခွင့်ရှိထိုက်ကြောင်း ပြောဆိုသူကို၊ သို့တည်း မဟုတ် ထိုရှုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုမှအကျိုးကို လက်ခံခြင်းဖြစ်စေ၊ ရယူခြင်းဖြစ်စေပြုသူကို ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

ပိုင်သူ၏၊သို့တည်းမဟုတ် လက်ရှိ အသုံးပြုနေသူ၏ အကျိုးငှာ ရှုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုကျူးလွန်သည့်အတွက် ကိုယ်စားလှယ်၏တာဝန်။

၁၅၆။ ။ ရှုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်ပွားရာ မြေကိုပိုင်သူ၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုမြေကိုလက်ရှိအသုံးပြုနေသူ၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုမြေ၌သော်၎င်း၊ ရှုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်စေသော အငြင်းပွားမှုဆိုင်ရာ အကြောင်းပစ္စည်း၌သော်၎င်း အကျိုးခံစားခွင့်ရှိထိုက်ကြောင်း ပြောဆိုသူ၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုရှုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုမှအကျိုးကို လက်ခံခြင်းသော်၎င်း၊ ရယူခြင်းသော်၎င်း ပြုသူ၏ အကျိုးငှာဖြစ်စေ၊ ထိုသူတစ်ဦးဦးအတွက်ဖြစ်စေ ရှုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုကို ကျူးလွန်သောအခါ ထိုသူတစ်ဦးဦး၏ ကိုယ်စားလှယ်ကသော်၎င်း၊ ထိုသူတစ်ဦးဦး၏ မန်နေဂျာကသော်၎င်း ထိုရှုန်းရင်းဆန်ခတ်မှု ကျူးလွန်တန်ရာသည် ကိုဖြစ်စေ၊ ထိုရှုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုကို ကျူးလွန်သောဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သည့် အစုအဝေး စုဝေးတန်ရာသည်ကိုဖြစ်စေ ယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိလျက်နှင့် ထိုအစုအဝေးကို မစုဝေးဖြစ်အောင်သော်၎င်း၊ ထိုရှုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုကို မဖြစ်အောင်သော်၎င်း တားဆီးရန်၊ ထို့ပြင် ထိုအစုအဝေးကိုဖြစ်စေ ၊ ထိုရှုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်ခြင်းကိုဖြစ်စေ နှိမ်နင်းရန်နှင့် လူစုခွဲရန် ဥပဒေနှင့်ညီသော နည်း အမျိုးမျိုးကို မိမိတတ်စွမ်းသမျှ အသုံးမပြုလျှင်၊ ထိုကိုယ်စားလှယ်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုမန်နေဂျာကို ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးအတွက် ငှားရမ်းခြင်းခံရသူကိုလက်သင့်ခံခြင်း။

၁၅၇။ ။ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးတွင် ပါဝင်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် အစုအဝေးဝင်ဖြစ်ရန် ငှားရမ်းခြင်းခံရသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ရယူခြင်းခံရသော၊ သို့တည်းမဟုတ် စေခိုင်းခြင်းခံရသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ငှားရမ်းခြင်းဖြစ်စေ၊ ရယူခြင်းဖြစ်စေ၊ စေခိုင်းခြင်းဖြစ်စေ ခံရမည့်ဆဲဆဲဖြစ်သော သူများဖြစ်ကြောင်းသိလျက်နှင့် မည်သူမဆို၊ မိမိလက်ရှိ အသုံးပြုနေသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိန်းသိမ်းနေသော၊ သို့တည်းမဟုတ် အုပ်ချုပ်နေသော အိမ်၌ ဖြစ်စေ၊ ဥပစာ၌ဖြစ်စေ ထိုသူများကို လက်သင့်ခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်ခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စုဝေးစေလျှင်၊ ထိုသူကို ခြောက်လထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေး၌သို့တည်းမဟုတ် ရန်းရင်းဆန်ခတ်ပြုမှု၌ ပါဝင်စေရန်သော်၎င်း၊ လက်နက်ဆောင်လျက် သွားရန်သော်၎င်း၊ အငှားခံခြင်း။

၁၅၈။ ။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၁၄၁ တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသော ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကိုပြုရန်ဖြစ်စေ၊ ပြုရာတွင် ကူညီရန်ဖြစ်စေ ရယူခြင်းသော်၎င်း၊ ငှားရမ်းခြင်းသော်၎င်း ခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ငှားရမ်းခံရခြင်းအတွက်သော်၎င်း၊ ရယူခံရခြင်းအတွက်သော်၎င်း ကမ်းလှမ်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်၊ အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူကိုခြောက်လထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံး ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ထို့ပြင်အထက်ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ရယူခြင်းကိုသော်၎င်း၊ ငှားရမ်းခြင်းကိုသော်၎င်း ခံသူက သေစေလောက်သော လက်နက်တစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ၊ ရန်မူသော လက်နက်အဖြစ်ဖြင့် အသုံးပြုလျှင် သေစေတန်ရာသော အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ ဆောင်လျက်သွားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ဆောင်လျက်သွားရန် ကမ်းလှမ်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ဆောင်လျက်သွားရန် တာဝန်ယူလျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

သတ်ပုတ်နှောင့်ယှက်မှု။

၁၅၉။ ။ နှစ်ဦး သို့တည်းမဟုတ် နှစ်ဦးထက်ပိုသောသူများသည် ပြည်သူတို့နှင့်ဆိုင်သော နေရာတွင် သတ်ပုတ်ခြင်းဖြင့် ငြိမ်ဝပ်ရေးကို နှောင့်ယှက်လျှင် ထိုသူတို့သည် "သတ်ပုတ်နှောင့်ယှက်မှု" ကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

သတ်ပုတ်နှောင့်ယှက်မှု ကျူးလွန်ခြင်းအတွက် ပြစ်ဒဏ်။

၁၆၀။ ။ မည်သူမဆို၊ သတ်ပုတ်နှောင့်ယှက်မှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်လထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ တစ်ရာထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

အခန်း ၁၁ ။

မမှန်သက်သေခံမှုနှင့် ပြောင်ပြန်မှန်စွာ တရားစီရင်ရေးကို ဆန့်ကျင်သော ပြစ်မှုများ။

၁၉၁ ။ မမှန်သက်သေခံခြင်း။ ။ မည်သူမဆို ကျမ်းသစ္စာအရဖြစ်စေ၊ ဥပဒေ၌အတည့်အလင်း ဖော်ပြထားသော ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ဖြစ်စေ အမှန်ထွက်ဆိုရန် ဥပဒေအရ တာဝန်ရှိပါလျက်နှင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အကြောင်းအရာတစ်ခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကြေညာချက်ပြုရန် ဥပဒေအရ တာဝန်ရှိပါလျက်နှင့် မမှန်သည်လည်းဖြစ်သည့်ပြင် မမှန်ဟု မိမိသိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ယုံကြည်သည်လည်းဖြစ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် မှန်သည်ဟု မိမိ ယုံကြည်ခြင်း မရှိသည်လည်း ဖြစ်သော ဖော်ပြချက်ကို ပြုလျှင်၊ ထိုသူသည် မမှန် သက်သေခံသည်မည်၏။

ရှင်းလင်းချက် ၁ ။ ။ နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်းဖြစ်စေ ပြုသော ဖော်ပြချက်သည် ဤပုဒ်မ၏ အဓိပ္ပာယ်၌ အကျုံးဝင်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၂။ ။ ထွက်ဆိုသူ၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ကြေညာသူ၏ ယုံကြည်ချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ထိုသူ၏ ယုံကြည်ချက်အတိုင်းမဟုတ်သော ကြေညာချက်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထွက်ဆိုချက်သည် ဤပုဒ်မ၏ အဓိပ္ပာယ်၌အကျုံးဝင်သည်။ ထို့ပြင် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် မိမိမသိသောအရာကို သိသည် ဟု ထွက်ဆိုခြင်းဖြင့် မမှန် သက်သေခံမှု ကျူးလွန်ရာရောက်သည့်နည်းတူ၊ မိမိမယုံကြည်သောအရာကို ယုံကြည်သည်ဟု ထွက်ဆိုခြင်းဖြင့်လည်း မမှန်သက်သေခံမှု ကျူးလွန်ရာ ရောက်သည်။

ဥပမာများ။

(က) မောင်နီထံမှ တရားသဖြင့် ရရန်ရှိသောကြေးငွေ တစ်ထောင်အတွက် မောင်မဲက တရားစွဲဆိုရာတွင် မောင်မဲ၏ တောင်းဆိုချက်အတိုင်း မှန်သည်ဟု မောင်နီက ဝန်ခံသည်ကို မိမိကြားကြောင်း မောင်ဖြူက အမှုစစ်ဆေးစဉ်တွင် ကျမ်းကျိန်၍ မမှန်ထွက်ဆို၏။ မောင်ဖြူသည် မမှန်သက်သေခံသည်မည်၏။

(ခ) အမှန်ထွက်ဆိုပါမည်ဟု ကျမ်းသစ္စာပြုပြီးသော မောင်ဖြူသည် ရေးထိုးသော လက်မှတ်တစ်ခုကို မောင်မဲ၏လက်မှတ်ဖြစ်သည်ဟု မိမိမယုံကြည်ပါဘဲလျက်၊ မောင်မဲ၏ လက်မှတ်ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း ထွက်ဆို၏။ ဤနေရာတွင် မောင်ဖြူသည် မိမိယုံကြည်သည့်အတိုင်း ထွက်ဆိုခြင်းမဟုတ်သည်ကို သိလျက်နှင့်ထွက်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မောင်ဖြူသည် မမှန်သက်သေခံသည်မည်၏။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

(ဂ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲရေးသားမြဲ လက်ရေး၏ပုံပန်းကို သိသဖြင့်၊ ရေးထိုးသော လက်မှတ်တစ်ခုကို မောင်မဲ၏ လက်မှတ်ဖြစ်သည်ဟု သဘောရိုးဖြင့် ယုံကြည်သည့်အတိုင်း၊ မောင်မဲ၏ လက်မှတ်ဖြစ်သည်ဟု မိမိယုံကြည်ကြောင်းထွက်ဆို၏။ မောင်ဖြူ၏ထွက်ဆိုချက်သည် သူ၏ယုံကြည်ချက်နှင့်သာ သက်ဆိုင်သည့်ပြင် သူအကယ် ယုံကြည်သည်လည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါ ရေးထိုးထားသော လက်မှတ်သည် မောင်မဲ၏လက်မှတ်မဟုတ်စေကာမူ မောင်ဖြူသည် မမှန်သက်သေခံသည်မမည်။

(ဃ) အမှန်ထွက်ဆိုပါမည်ဟု ကျမ်းသစ္စာပြုပြီးသော မောင်ဖြူသည် ဤမည်သော နေ့ရက်တွင် ဤမည်သောနေရာ၌ မောင်မဲရှိကြောင်း မသိပါဘဲလျက်၊ ထိုနေ့ရက်၊ ထိုနေရာ၌ မောင်မဲရှိကြောင်း မိမိသိသည်ဟု ထွက်ဆို၏။ မောင်မဲသည် ထိုနေ့ရက်၊ ထိုနေရာ၌ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ မောင်ဖြူသည် မမှန်သက်သေခံသည်မည်၏။

(င) စကားပြန်ဖြစ်သူ၊ သို့တည်းမဟုတ် ဘာသာပြန်ဖြစ်သူမောင်ဖြူသည် ထွက်ဆိုချက်တစ်ခုကိုသော်၎င်း၊ စာတမ်းအမှတ်အသား တစ်ခုကိုသော်၎င်း မှန်ကန်စွာ ဘာသာပြန်ဆိုပါမည်ဟု ကျမ်းသစ္စာပြုထားပါလျက်နှင့် မမှန်သည်လည်း ဖြစ်သည့်ပြင် မှန်သည်ဟု မိမိယုံကြည်ခြင်းမရှိသည်လည်းဖြစ်သော ဘာသာပြန်ဆိုချက်ကိုပြု၏။ သို့တည်းမဟုတ် မှန်သည်ဟုတာဝန်ခံ၏။ မောင်ဖြူသည် မမှန် သက်သေခံသည်မည်၏။

၁၉၂ ။ မမှန်သက်သေခံဖန်တီးခြင်း။ ။ တရားစီရင်သော မှုခင်းကိစ္စတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းက ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် ဥပဒေအရ စီရင်သော မှုခင်းကိစ္စတွင်ဖြစ်စေ အနုညာတခုံ လူကြီးက ဥပဒေအရ စီရင်သော မှုခင်း ကိစ္စတွင်ဖြစ်စေ —

(က) ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင်းခြင်းရာ တစ်ခုကိုသော်၎င်း၊ စာအုပ်၌ဖြစ်စေ၊ မှတ်တမ်း၌ဖြစ်စေ ရေးသွင်းသော မမှန်ရေးသွင်းချက်တစ်ခုကိုသော်၎င်း၊ မမှန်ထွက်ဆိုချက်ပါသော စာတမ်းအမှတ်အသား တစ်ခုကိုသော်၎င်း သက်သေခံအဖြစ်ဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်စေရန်၊ ထို့ပြင်

(ခ) ထိုသို့ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင်းခြင်းရာအားဖြင့်သော်၎င်း၊ မမှန်ရေးသွင်းချက်အားဖြင့်သော်၎င်း၊ မမှန်ထွက်ဆိုချက်ပါသော စာတမ်းအမှတ်အသားအားဖြင့်သော်၎င်း၊ အဆိုပါ စစ်ဆေးစီရင်သောမှုခင်းကိစ္စ၌ သက်သေခံချက်ကို အထောက်အထားပြုကာ ထင်မြင်ကောက်ယူရန်ရှိသောသူအား အမှုဆုံးဖြတ်ရေးတွင်အရေးပါသော အချက်တစ်ခုခုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လွဲမှားစွာ ထင်မြင်မိစေရန် ကြံရွယ်၍ မည်သူမဆို ပြုလျှင် ထိုသူသည် "မမှန်သက်သေခံ ဖန်တီးသည်" မည်၏။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ဥပမာများ။

(က) မောင်မဲပိုင် သေတ္တာထဲတွင် ကျောက်မျက်ရတနာများကို တွေ့ရှိစေ၍၊ ထိုသို့တွေ့ရှိသော ပတ်ဝန်းကျင် ကြောင်းခြင်းရာက မောင်မဲအား ခိုးမှုဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရစေရန် ကြံရွယ်လျက်၊ မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏သေတ္တာ၌ ထိုကျောက်မျက်ရတနာများကို ထည့်ထား၏။ မောင်ဖြူသည် မမှန်သက်သေခံ ဖန်တီးသည်မည်၏။

(ခ) တရားရုံးတွင် အထောက်အခံ သက်သေခံအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ရန်အလို့ငှာ မောင်ဖြူသည် မိမိစာရင်းစာအုပ်တွင် မမှန်ရေးသွင်းချက်တစ်ခုကိုပြု၏။ မောင်ဖြူသည် မမှန်သက်သေခံ ဖန်တီးသည်မည်၏။

(ဂ) ရာဇဝတ်မကင်းသော ပူးပေါင်းကြံစည်မှုဖြင့် မောင်နီကို ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရစေရန် ကြံရွယ်၍ မောင်ဖြူသည် မောင်နီ၏လက်ရေးနှင့်တူအောင် အတုပြုလုပ်ကာ စာတစ်စောင်ရေးသားပြီးလျှင်၊ ရာဇဝတ်မကင်းသော ပူးပေါင်းကြံစည်မှုတွင် ပါဝင်သည့် ကျူးလွန်ဘက်တဦးထံသို့ ရေးသားထားသည့် အနေနှင့် ရဲအမှုထမ်း ရာထမ်းတို့ရှာဖွေမည့်နေရာ၌ ထိုစာကိုထား၏။ မောင်ဖြူသည် မမှန်သက်သေခံ ဖန်တီးသည်မည်၏။

၁၉၃ ။ ။ တရားစီရင်သော မှုခင်းကိစ္စတွင် မည်သည့်အဆင့်၌ဖြစ်စေ၊ မည်သူမဆို တမင်မမှန် သက်သေခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မည်သည့်အဆင့်၌ဖြစ်စေ၊ သက်သေခံအဖြစ် အသုံးပြုရန် မမှန်သက်သေခံကို တမင်ဖန်တီးလျှင်၊ ထိုသူကိုခုနစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

မမှန်သက်သေခံခြင်း အတွက် ပြစ်ဒဏ်။

ထို့ပြင် အခြားမှုခင်းကိစ္စတွင် တမင်မမှန် သက်သေခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မမှန်သက်သေခံကို တမင်ဖန်တီးလျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၁။ ။ စစ်တရားရုံးတွင် စစ်ဆေးစီရင်သော မှုခင်းကိစ္စသည် တရားစီရင်သော မှုခင်းကိစ္စမည်၏။

ရှင်းလင်းချက် ၂။ ။ တရားရုံးတွင်အမှုစစ်ဆေးစီရင်ခြင်းမပြုမီ၊ ဥပဒေညွှန်ကြားချက်အရ ကြိုတင်မေးမြန်း စုံထောက်ခြင်းသည် တရားရုံးတွင် မေးမြန်း စုံထောက်မှုပြုခြင်း မဟုတ်သော်လည်း၊ တရားစီရင်သော မှုခင်းကိစ္စ၏ အဆင့်တစ်ဆင့်ဖြစ်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ဥပမာ။

မောင်မဲ၏အမှုကို စစ်ဆေးပိုင်ခွင့်ရှိသော ရုံးသို့ လွှဲသင့်မလွှဲသင့် သိသာအောင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက စုံစမ်းရာတွင်၊ မောင်ဖြူသည် ကျမ်းသစ္စာပြု၍ မမှန်သည်ကို သိလျက်နှင့်မှန်သည်ဟု ထွက်ဆို၏။ အထက်ပါ စုံစမ်းခြင်းသည် တရားစီရင်သော မှုခင်းကိစ္စ၏ အဆင့်တစ်ဆင့်ဖြစ်သောကြောင့် မောင်ဖြူသည် မမှန်သက်သေခံသည်မည်၏။

ရှင်းလင်းချက် ၃။ ။ ဥပဒေအရ တရားရုံးက ညွှန်ကြား၍ တရားရုံးအမိန့်အရ ဆောင်ရွက်သော မေးမြန်းစုံထောက်ခြင်းသည် တရားရုံးတွင် မေးမြန်းစုံထောက်မှုပြုခြင်း မဟုတ်သော်လည်း၊ တရားစီရင်သော မှုခင်းကိစ္စ၏ အဆင့်တစ်ဆင့်ဖြစ်သည်။

ဥပမာ။

မြေကွက်တစ်ခု၏ နယ်နိမိတ်ကို ထိုနေရာတွင် အမှန်သိသာစေရန် တရားရုံးက လွှဲအပ်ခန့်ထားသော အရာရှိတစ်ဦးက စုံစမ်းရာတွင်၊ မောင်ဖြူသည် ကျမ်းသစ္စာပြု၍ မမှန်သည်ကို သိလျက်နှင့် မှန်သည်ဟု ထွက်ဆို၏။ အထက်ပါစုံစမ်းခြင်းသည် တရားစီရင်သော မှုခင်းကိစ္စ၏ အဆင့်တစ်ဆင့်ဖြစ်သောကြောင့် မောင်ဖြူသည် မမှန်သက်သေခံသည်မည်၏။

၁၉၄ ။ (သေဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုဖြင့်ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရအောင် ကြံရွယ်၍၊ မမှန်သက်သေ ခံခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် မမှန်သက်သေခံ ဖန်တီးခြင်း။) ။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ဥပဒေအရ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို သေဒဏ်ထိုက်သော အမှု ဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရအောင် ကြံရွယ်၍သော်၎င်း၊ ထိုသို့ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင် ခြင်း ခံတန်ရာသည်ကိုသိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ မည်သူမဆို၊ မမှန်သက်သေခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မမှန်သက်သေခံကို ဖန်တီးလျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိ အလုပ်ကြမ်းနှင့်ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

(အပြစ်ကင်းသူမှာ ပြစ်ဒဏ်ထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရ၍ သေဒဏ်ခံရပြီးဖြစ်လျှင်။) ထို့ပြင် ထိုကဲ့သို့ မမှန်သက်သေခံခြင်းအားဖြင့် အပြစ်ကင်းသူတစ်ဦးမှာ ပြစ်ဒဏ်ထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရ၍ သေဒဏ်ခံရပြီးဖြစ်လျှင်၊ ထိုမမှန်သက်သေခံသူကို သေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အထက်ကဆိုခဲ့သော ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအပြားပြား

တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ စီရင်ခြင်းခံရအောင် ကြံရွယ်၍ မမှန်သက်သေခံခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် မမှန်သက်သေခံကို ဖန်တီးခြင်း။

၁၉၅။ ။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ဥပဒေအရ တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သူကို သေဒဏ်ထိုက်သော အမှုမျိုးမဟုတ်ဘဲ တစ်သက်တစ်ကျွန်း ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ခုနစ်နှစ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခုနစ်နှစ် ထက်ပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ထိုက်သောအမှုဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရအောင် ကြံရွယ်၍သော်၎င်း၊ ထိုသို့ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း။ မည်သူမဆို၊ မမှန်သက်သေခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မမှန် သက်သေခံကို ဖန်တီးလျှင် ထိုသူအား ထိုပြစ်မှုဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရသူ တစ်ဦးတစ်ယောက်ခံထိုက်သော ပြစ်ဒဏ်မျိုး ချမှတ်ရမည်။

ဥပမာ။

ဓားပြတိုက်မှုဖြင့် မောင်မဲပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရအောင် ကြံရွယ်၍ မောင်မြသည် တရားရုံးတွင် မမှန်သက်သေခံ၏။ ဓားပြတိုက်မှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်မှာ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်သော်၎င်း၊ ငွေဒဏ်နှင့်တကွ၊ သို့တည်းမဟုတ် ငွေဒဏ်မပါဘဲ ဆယ်နှစ်ထိ အလုပ်ကြမ်းနှင့်ထောင်ဒဏ်သော်၎င်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မောင်မြ သည်တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်နှင့်တကွ သို့တည်းမဟုတ် ငွေဒဏ်မပါဘဲ ဆယ်နှစ်ထိ အလုပ်ကြမ်းနှင့် ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ထိုက်သင့်သည်။

မမှန်ဟုသိသော သက်သေခံချက်ကို အသုံးပြုခြင်း။

၁၉၆ ။ ။ မမှန်ဟုသော်၎င်း၊ ဖန်တီးထားသည်ဟုသော်၎င်း မိမိသိသော သက်သေခံကို အမှန်သက်သေခံ အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အစစ်သက်သေခံအဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်စေ တရားမဲ့စွာ အသုံးပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့အသုံးပြုရန်အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူကို မမှန်သက်သေခံ ဘိသကဲ့သို့သော်၎င်း၊ မမှန်သက်သေခံကို ဖန်တီးဘိသကဲ့သို့သော်၎င်း ထပ်တူပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ရမည်။

မမှန်သော တာဝန်ခံလက်မှတ်ကို ထုတ်ပေးခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း။

၁၉၇ ။ ။ ဥပဒေအရ ထုတ်ပေးရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်မှတ်ရေးထိုးရန် လိုသောတာဝန်ခံလက်မှတ်၌ ဖြစ်စေ၊ ကြောင်းခြင်းရာတစ်ခုခုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေအရသက်သေခံဝင်သော တာဝန်ခံလက်မှတ်၌ဖြစ်စေ၊ အရေးပါသောအချက် တစ်ခုခုတွင်မမှန်ကြောင်း သိလျက်နှင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် မမှန်ကြောင်း ယုံကြည်လျက်နှင့် ထိုတာဝန်ခံ လက်မှတ်ကို မည်သူမဆို ထုတ်ပေးလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်မှတ်ရေးထိုးလျှင် ထိုသူကို မမှန်သက်သေခံဘိသကဲ့သို့ ထပ်တူပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

၁၉၈။ ။ တာဝန်ခံလက်မှတ်တစ်ခု၌ အရေးပါသော အချက်တစ်ခုခုတွင် မမှန်ဟုသိလျက်နှင့် မည်သူမဆို၊ ထိုတာဝန်ခံလက်မှတ်ကို အမှန်အဖြစ်ဖြင့် တရားမဲ့စွာ အသုံးပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့အသုံးပြုရန်အားထုတ်လျှင် ထိုသူကိုမမှန် သက်သေခံဘိသကဲ့သို့ ထပ်တူပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

မမှန်ကြောင်း သိသော သက်သေခံလက်မှတ်ကို အမှန်အဖြစ်ဖြင့် အသုံးပြုခြင်း။

၁၉၉။ ။ ကြောင်းခြင်းရာတစ်ခုခုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်သေခံအဖြစ်ဖြင့် ဥပဒေအရ၊ တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကဖြစ်စေ၊ အခြားသူတစ်ဦးကဖြစ်စေ လက်ခံရန်တာဝန်ရှိသော၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်ခံပိုင်ခွင့်ရှိသော ကျေညာချက်ကို ပြုသောသူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်မှတ်ရေးထိုးသောသူသည် မမှန်သည်လည်းဖြစ်၍ မမှန်ဟုသိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ယုံကြည်သည်လည်းဖြစ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ်မှန်သည်ဟု မိမိမယုံကြည်သည်လည်းဖြစ်သော ဖော်ပြချက်ကို အဆိုပါ ကျေညာချက်ကိုပြုသော၊ သို့တည်းမဟုတ် အသုံးပြုသော ရည်ရွယ်ချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အရေးပါသောအချက်၌ ပြုလျှင်၊ ထိုသို့ပြုသောသူကို မမှန်သက်သေခံဘိသကဲ့သို့ ထပ်တူပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

သက်သေခံအဖြစ်ဖြင့် ဥပဒေအရ လက်ခံနိုင်သော ကျေညာချက်တွင် မမှန်ဖော်ပြခြင်း။

၂၀၀။ ။ ဆိုခဲ့သောကျေညာချက်သည် အရေးပါသောအချက်တစ်ခုခု၌ မမှန်ဟု သိလျက်နှင့် မည်သူမဆို၊ အမှန်အဖြစ်ဖြင့် တရားမဲ့စွာ အသုံးပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် လူတို့အသုံးပြုရန် အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူကို မမှန်သက်သေခံဘိသကဲ့သို့ ထပ်တူပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ရမည်။

ဆိုခဲ့သော ကျေညာချက်သည် မမှန်ဟုသိလျက်နှင့် အမှန်အဖြစ်ဖြင့်အသုံးပြုခြင်း။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ နည်းလမ်းတကျ ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိခဲ့ရုံမျှနှင့် သက်သေခံအဖြစ် လက်မခံနိုင်သော ကျေညာချက်သည် ပုဒ်မ ၁၉၉ နှင့် ပုဒ်မ ၂၀၀ တို့၏ အဓိပ္ပာယ်၌ အကျုံးဝင်သော ကျေညာချက်ဖြစ်သည်။

၂၀၁။ ။ ပြစ်မှုကျူးလွန်ပြီးဖြစ်ကြောင်း သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ မည်သူမဆို၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူအား ဥပဒေနှင့်အညီခံရမည့် ပြစ်ဒဏ်မှကာကွယ်ရန် အကြံဖြင့်၊ ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသော သက်သေခံတစ်ခုခုကို ပျောက်ပျက်စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုအကြံမျိုးဖြင့်ပင်၊ ပြစ်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မမှန်ဟုမိမိသိသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ယုံကြည်သော သတင်းကိုပေးလျှင်၊ ထိုသူကို —

ပြစ်မှု ကျူးလွန်သူကို ကာကွယ်ရန် အလို့ငှာ သက်သေခံကိုပျောက်ပျက်စေခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် မမှန်သတင်းပေးခြင်း။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

သေဒဏ် ချမှတ်ခြင်း ခံထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်ပါက။

ကျူးလွန်ပြီးဖြစ်ကြောင်း မိမိသိသော သို့တည်းမဟုတ် ယုံကြည်သောပြစ်မှုသည် သေဒဏ်ချမှတ်ခြင်း ခံထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်ပါက၊ ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

တစ်သက်တစ်ကျွန်း ဒဏ် ချမှတ်ခြင်း ခံထိုက်သောပြစ်မှု ဖြစ်ပါက။

ထို့ပြင် အဆိုပါ ပြစ်မှုသည် တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်ခြင်း ခံထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်ပါက၊ သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ဆယ်နှစ်အောက် လျော့သည့် ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း ခံထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်ပါက

ထို့ပြင် အဆိုပါပြစ်မှုသည် ဆယ်နှစ်အောက်လျော့သည့် ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း ခံထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်ပါက၊ ထိုပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသော အများဆုံးကာလ အပိုင်းအခြား၏ လေးပုံတစ်ပုံထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ဥပမာ။

မောင်နီကို မောင်မဲသတ်ကြောင်း မောင်ဖြူသိလျက်နှင့် မောင်မဲကိုပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်အကြံဖြင့် မောင်နီ၏အလောင်းကိုဝှက်ထားရန် မောင်ဖြူက မောင်မဲကို ကူညီ၏ ထိုအမှုတွင် မောင်ဖြူသည် ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်သည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်သည်။

ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း သတင်းပေးရန် တာဝန်ရှိသူက သတင်းမပေး တမင် ပျက်ကွက်ခြင်း။

၂၀၂။ ။ ပြစ်မှုကျူးလွန်ပြီးဖြစ်ကြောင်း သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ မည်သူမဆို၊ ထိုပြစ်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေနှင့်အညီပေးရန် တာဝန်ရှိသော သတင်းကို မပေးဘဲ တမင်ပျက်ကွက်လျှင်၊ ထိုသူကို ခြောက်လထိ ထောင်ဒဏ်တမျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ကျူးလွန်ပြီးဖြစ်သော ပြစ်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မမှန် သတင်းပေးခြင်း။

၂၀၃။ ။ ပြစ်မှုကျူးလွန်ပြီးဖြစ်ကြောင်း သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ မည်သူမဆို၊ ထိုပြစ်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မမှန်ဟုမိမိသိသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ယုံကြည်သော သတင်းတခုခုကိုပေးလျှင်၊ ထိုသူကို နှစ် နှစ် ထိ ထောင်ဒဏ်တမျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ပြင်ပတွင်ပြုသော ပြုလုပ်မှုသည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်း၌ ကျူးလွန်ခဲ့သော်၊ ပုဒ်မ ၃၀၂၊ ၃၀၄၊ ၃၈၂၊ ၃၉၂၊ ၃၉၃၊ ၃၉၄၊ ၃၉၅၊ ၃၉၆၊ ၃၉၇၊ ၃၉၈၊ ၃၉၉၊ ၄၀၂၊ ၄၃၅၊ ၄၃၆၊ ၄၄၉၊ ၄၅၀၊ ၄၅၇၊ ၄၅၈၊ ၄၅၉၊ ၄၆၀ တစ်ခုခုအရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်သော ပြုလုပ်မှုမျိုးဖြစ်လျှင်၊ ထိုပြုလုပ်မှုသည် ပုဒ်မ ၂၀၁၊ ၂၀၂ နှင့် ဤပုဒ်မတို့၌ ပါသည့် "ပြစ်မှု" ဆိုသော စကား၌ အကျုံးဝင်သည်။

သက်သေခံအဖြစ် တင်မပြနိုင်အောင်၊ စာတမ်းအမှတ်အသားကို ဖျက်ဆီးခြင်း။

၂၀၄။ ။ တရားရုံးရှေ့တွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းက ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် ဥပဒေနှင့်အညီ စစ်ဆေးစီရင်သော အမှုတစ်ခုခုတွင်ဖြစ်စေ သက်သေခံအဖြစ် တင်ပြစေရန်၊ ဥပဒေအရ အတင်းအကြပ် တောင်းယူနိုင်သော စာတမ်းအမှတ်အသားကို သက်သေခံအဖြစ် တင်မပြနိုင်အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အသုံးမပြုနိုင်အောင် ပြုရန်အကြံဖြင့် —

(၁) မည်သူမဆို၊ ထိုစာတမ်းအမှတ်အသားကို လျှို့ဝှက်ထားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖျက်ဆီးလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုစာတမ်း အမှတ်အသားအားလုံး၌ဖြစ်စေ၊ အချို့အဝက်၌ဖြစ်စေ အမှတ်အသားကိုဖျက်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မထင်ရှားအောင်ပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(၂) မည်သူမဆို၊ စာတမ်းအမှတ်အသားကို သက်သေခံအဖြစ် တင်ပြစေရန် ဥပဒေအရ ဆင့်ဆိုခြင်းခံရပြီးနောက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခိုင်းခံရပြီးနောက် ထိုစာတမ်းအမှတ်အသားကို လျှို့ဝှက်ထားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖျက်ဆီးလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုစာတမ်းအမှတ်အသားအားလုံး၌ဖြစ်စေ၊ အချို့အဝက်၌ဖြစ်စေ အမှတ်အသားကိုဖျက်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မထင်ရှားအောင်ပြုလျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

တရားမမှု၊ ရာဇဝတ်မှုများ တွင် ပြုလုပ်မှုအတွက်ဖြစ်စေမှုခင်းကိစ္စအတွက်ဖြစ်စေ သူတစ်ပါး အယောင်ဆောင်ခြင်း။

၂၀၅။ ။ တရားမမှုတွင်ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ်မှုတွင်ဖြစ်စေ၊ သူတပါး အယောင်ဆောင်၍ ထိုကဲ့သို့ အယောင်ဆောင်အနေနှင့် မည်သူမဆို၊ မဟုတ်မမှန်ဘဲလျက် ဝန်ခံချက်ကိုဖြစ်စေ၊ ထွက်ဆိုချက်ကိုဖြစ်စေ ပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စွဲချက်အတိုင်းဖြောင့်ဆိုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်ဆင့်စာကိုထုတ်စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အာမခံ ဖြစ်စေ၊ ခံဝန်သူဖြစ်စေပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားပြုလုပ်မှုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

အစိုးရ ဘဏ္ဍာတော် အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဇာရီပြုရာ၌ဖြစ်စေ ပစ္စည်းကို မသိမ်းယူနိုင်အောင်၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော သဘောနှင့် ဖယ်ရှားခြင်း၊ ဝှက်သိမ်းခြင်း။

၂၀၆။ ။ တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသော အခြားအရာရှိကဖြစ်စေ စီရင်ချက်ချပြီးသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ချတန်ရာသည်ဟု မိမိသိသော စီရင်ချက်အရ၊ အစိုးရဘဏ္ဍာတော် အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်အတွက်ရရှိရန်ဖြစ်စေ ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းတွင်ရှိသော အကျိုးခံစားခွင့်ကို မသိမ်းယူနိုင်စေရန် အကြံဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားမမှုတွင် တရားရုံးကချပေးပြီးသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ချပေးတန်ရာသည်ဟု မိမိသိသော ဒီကရီကို ဖြစ်စေ၊ အမိန့်ကိုဖြစ်စေ ဇာရီပြုရာတွင် ထိုပစ္စည်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပစ္စည်းတွင်ရှိသောအကျိုးခံစားခွင့်ကို မသိမ်းယူနိုင်စေရန် အကြံဖြင့် မည်သူမဆို၊ ထိုပစ္စည်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပစ္စည်းရှိ အကျိုးခံစားခွင့်ကို လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော သဘောနှင့် ဖယ်ရှားခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝှက်သိမ်းခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် သူတစ်ပါးသို့လွှဲပြောင်းခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် သူတစ်ပါးသို့ ပေးအပ်ခြင်းပြုလျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အစိုးရ ဘဏ္ဍာတော် အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဇာရီပြုရာ၌ဖြစ်စေ ပစ္စည်းကို မသိမ်းယူနိုင်အောင် လိမ်လည်လှည့်ဖြား လိုသော သဘောဖြင့် တောင်းဆိုခြင်း။

၂၀၇။ ။ တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသော အခြားအရာရှိကဖြစ်စေ၊ စီရင်ချက်ချပြီးသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ချတန်ရာသည်ဟု မိမိသိသော စီရင်ချက်အရ အစိုးရဘဏ္ဍာတော် အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်အတွက် ရရှိရန်ဖြစ်စေ ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းတွင်ရှိသော အကျိုးခံစားခွင့်ကို မသိမ်းယူနိုင်စေရန် အကြံဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားမမှုတွင် တရားရုံးကချပေးပြီးသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ချပေးတန်ရာသည်ဟု မိမိသိသော ဒီကရီကိုဖြစ်စေ၊ အမိန့်ကိုဖြစ်စေ ဇာရီပြုရာတွင် ထိုပစ္စည်းကို သို့တည်းမဟုတ် ထိုပစ္စည်းတွင်ရှိသော အကျိုးခံစားခွင့်ကို မသိမ်းယူနိုင်စေရန် အကြံဖြင့် မည်သူမဆို ထိုပစ္စည်းအတွက်သော်၎င်း၊ ထိုပစ္စည်းတွင်ရှိသော အကျိုးခံစားခွင့်အတွက်သော်၎င်း၊ မိမိ၌ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ဖြစ်စေ၊ တောင်းဆိုပိုင်ခွင့်ဖြစ်စေ မရှိဟု မိမိသိလျက်နှင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပစ္စည်းကိုသော်၎င်း၊ ထိုပစ္စည်းတွင်ရှိသော အကျိုးခံစားခွင့်ကိုသော်၎င်း ဆိုင်ပိုင်သော အခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လှည့်ဖြားခြင်းကို မိမိပြုသည်ဟု မိမိသိလျက်နှင့် ထိုပစ္စည်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပစ္စည်းတွင်ရှိသော အကျိုးခံစားခွင့်ကို လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော သဘောဖြင့် လက်ခံခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ရရှိခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် တောင်းဆိုခြင်းပြုလျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ပေးဆပ်ရန်မရှိသော ကြွေးမြီအတွက် လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော သဘောနှင့် ဒီကရီအချခံခြင်း။

၂၀၈။ ။ ပေးဆပ်စေရန် ကြွေးမြီမရှိဘဲလျက် ရှိကြောင်းဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်က တရားမကြောင်းစွဲဆိုသော အမှုတွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပေးဆပ်စေရန် ရှိသည်ထက် ပိုသောကြွေးမြီအတွက် ထိုသူကတရားမကြောင်း စွဲဆိုသောအမှုတွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူဆိုင်ပိုင်ခွင့် မရှိသော ပစ္စည်းအတွက်ဖြစ်စေ၊ ထိုပစ္စည်းတွင်ရှိသော အကျိုးခံစားခွင့်အတွက်ဖြစ်စေ၊ ထိုသူက တရားမကြောင်း စွဲဆိုသောအမှုတွင် မည်သူမဆို၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသောသဘောနှင့် မိမိအပေါ်၌ ဒီကရီဖြစ်စေ၊ အမိန့်ဖြစ်စေ ကျစေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဒီကရီဖြစ်စေ၊ အမိန့်ဖြစ်စေ ချမှတ်သည်ကိုခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မည်သူမဆို၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသောသဘောနှင့် ဒီကရီတစ်ခုဖြစ်စေ၊ အမိန့်တစ်ခုဖြစ်စေ ကျေအေးပြေငြိမ်းပြီးသော်လည်း၊ ထိုကျေအေးပြေငြိမ်းပြီးသော ဒီကရီကိုဖြစ်စေ၊ အမိန့်ကိုဖြစ်စေ ဇာရီပြုစေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဇာရီပြုသည်ကိုခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဒီကရီဖြစ်စေ၊ အမိန့်ဖြစ်စေ ကျေအေးပြေငြိမ်းပြီးခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော အရာဝတ္ထုအတွက် ဒီကရီကိုဖြစ်စေ၊ အမိန့်ကိုဖြစ်စေ၊ ဇာရီပြုစေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဇာရီပြုသည်ကိုခံလျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ဥပမာ။

မောင်ဖြူသည် မောင်နီအပေါ်၌ တရားမကြောင်း စွဲဆို၏။ မောင်ဖြူ ဒီကရီအနိုင်ရတန်ရာသည်ကို မောင်နီသိ၏။ ထိုသို့သိသဖြင့် ပို၍များသော ငွေအတွက် မောင်မဲက မောင်နီကို စွဲသောအမှုတွင် မောင်နီသည် လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသောသဘောဖြင့်၊ မိမိအပေါ်၌ စီရင်ချက်ချမှတ်ခြင်းကိုခံသည်။ အမှန်စင်စစ်မှာ တရားစွဲသော မောင်မဲသည် မောင်နီအပေါ်၌ တောင်းဆိုပိုင်ခွင့်ရှိသူမဟုတ်ချေ။ မောင်နီ ထိုသို့စီရင်ချက် ချမှတ်ခြင်းခံသည်မှာ မောင်မဲက သူ့အတွက်ဖြစ်စေ၊ မောင်နီ၏ အကျိုးအတွက်ဖြစ်စေ၊ မောင်ဖြူအနိုင်ရသော ဒီကရီအရ၊ မောင်နီ၏ ပစ္စည်းရောင်းရငွေထဲမှ ခွဲဝေရယူလိုသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ မောင်နီသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်။

မရိုးမဖြောင့်သော သဘောဖြင့် တရားရုံးတွင် မမှန်သောတောင်းဆိုချက် ပြုခြင်း။

၂၀၉။ ။ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသောသဘောနှင့်ဖြစ်စေ၊ မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်ဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို နစ်နာစေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ်ငြိုငြင်စေရန် အကြံနှင့်ဖြစ်စေ မည်သူမဆို၊ တောင်းဆိုချက်တစ်ခုခုကို မမှန်ကြောင်းသိလျက်နှင့် တရားရုံးတွင်ပြုလျှင် ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

မရထိုက်သော ငွေအတွက်လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသောသဘောနှင့် ဒီကရီရယူခြင်း။

၂၁၀။ ။ မရထိုက်သော ငွေအတွက်ဖြစ်စေ၊ ရထိုက်သောငွေထက်ပိုမို၍ဖြစ်စေ၊ မိမိရထိုက်ခွင့်မရှိသော ပစ္စည်းတစ်ခုခုအတွက်ဖြစ်စေ၊ ထိုပစ္စည်းတွင်ရှိသော အကျိုးခံစားခွင့် တစ်ခုခု အတွက် ဖြစ်စေ မည်သူမဆို၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော သဘောနှင့် တစ်ဦး တစ်ယောက်သောသူအပေါ်တွင် ဒီကရီကိုသော်၎င်း၊ အမိန့်ကိုသော်၎င်း ရယူလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မည်သူမဆို၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသောသဘောနှင့် ဒီကရီဖြစ်စေ၊ အမိန့်ဖြစ်စေ ကျေအေးပြေငြိမ်းပြီးသော်လည်း၊ ထိုသူ အပေါ်တွင် ထိုကျေအေးပြေငြိမ်းပြီးသော ဒီကရီကိုဖြစ်စေ၊ အမိန့်ကိုဖြစ်စေဇာရီပြုစေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဒီကရီဖြစ်စေ၊ အမိန့်ဖြစ်စေ ကျေအေးပြေငြိမ်းပြီးခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော အရာဝတ္ထုအတွက် ဒီကရီကိုဖြစ်စေ၊ အမိန့်ကိုဖြစ်စေ ဇာရီပြုစေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မည်သူမဆို၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော သဘောနှင့် အဆိုပါပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို မိမိ၏အမည်နှင့် အပြုခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြုခွင့်ပေးလျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တမျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ် ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

နစ်နာစေရန်အကြံနှင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဟု မမှန် စွပ်စွဲခြင်း။

၂၁၁။ ။ မှန်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဥပဒေနှင့်ညီသောအကြောင်း ယုတ္တိမရှိဟု သိလျက်နှင့် မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို နစ်နာစေရန် အကြံဖြင့် ထိုသူအပေါ်၌ ရာဇဝတ်မှု စွဲဆိုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စွဲဆိုစေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူအပေါ်တွင် ပြစ်မှု ကျူးလွန်သည်ဟု မမှန် စွပ်စွဲလျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ထို့ပြင် ထိုသို့ရာဇဝတ်မှုစွဲဆိုခြင်းသည် သေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ခုနစ်နှစ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခုနစ်နှစ်ထက်ပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်သော ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည်ဟု မမှန်စွပ်စွဲ၍ စွဲဆိုခြင်းဖြစ်လျှင်၊ စွဲဆိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို လက်သင့်ခံခြင်း။

၂၁၂။ ။ ပြစ်မှုတစ်ခုကို ကျူးလွန်ပြီးရာတွင် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ပြစ်မှုကျူးလွန်သူဖြစ်သည်ဟု သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ ထိုသူကို ဥပဒေနှင့် အညီ စီရင်ထိုက်သော ပြစ်ဒဏ်မှ ကာကွယ်ရန်အကြံဖြင့် မည်သူမဆို၊ ထိုသူအား လက်သင့်ခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝှက်သိမ်းလျှင်၊ ထိုကျူးလွန်သောပြစ်မှုသည် သေဒဏ်ထိုက်သင့်သော ပြစ်မှုဖြစ်ပါက၊ လက်သင့်ခံသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝှက်သိမ်းသောသူကို ငါးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

သေဒဏ်ထိုက်သင့်သော ပြစ်မှုဖြစ်ပါက။

ထို့ပြင် ထိုကျူးလွန်သော တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ထိုက်သင့်သောပြစ်မှုဖြစ်ပါက။

ပြစ်မှုသည် တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ထိုက်သင့်သောပြစ်မှုဖြစ်ပါက လက်သင့်ခံသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝှက်သိမ်းသောသူကို သုံးနှစ် ထိထောင်ဒဏ်တမျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ထို့ပြင် ထိုကျူးလွန်သော ပြစ်မှုသည် တစ်နှစ်မှဆယ်နှစ်အောက်အထိ ထောင်ဒဏ်ထိုက်သင့်သော ပြစ်မှု ဖြစ်ပါက အဆိုပါကျူးလွန်သော ပြစ်မှုအတွက် အများဆုံးပြဋ္ဌာန်းထားသော ကာလအပိုင်းအခြား၏ လေးပုံ တစ်ပုံထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ပြင်ပတွင်ပြုသော ပြုလုပ်မှုသည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် အတွင်း၌ ကျူးလွန်ခဲ့သော် ပုဒ်မ ၃၀၂၊ ၃၀၄၊ ၃၈၂၊ ၃၉၂၊ ၃၉၃၊ ၃၉၄၊ ၃၉၅၊ ၃၉၆၊ ၃၉၇၊ ၃၉၈၊ ၃၉၉၊ ၄၀၂၊ ၄၃၅၊ ၄၃၆၊ ၄၄၉၊ ၄၅၀၊ ၄၅၇၊ ၄၅၈၊ ၄၅၉ နှင့် ၄၆၀ တစ်ခုခုအရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်သော ပြုလုပ်မှုမျိုးဖြစ်လျှင်၊ ထို ပြုလုပ်မှုသည် ဤပုဒ်မပါ "ပြစ်မှု" ဆိုသော စကား၌အကျုံးဝင်သည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါ ပြုလုပ်မှုများအတွက် ဤပုဒ်မ၏ ကိစ္စအလို့ငှာ နိုင်ငံတော်အတွင်း၌ ပြစ်မှုကျူးလွန်ထင်ရှားဘိသကဲ့သို့ ပြစ်ဒဏ် စီရင်ခြင်း ခံထိုက်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

ကင်းလွတ်ချက်။ ။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကလင်ဖြစ်လျှင်၊ မယားက ထိုလင်ကို လက်သင့်ခံခြင်းနှင့်သော်၎င်း၊ ဝှက်သိမ်းခြင်းနှင့်သော်၎င်း၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူက မယားဖြစ်လျှင်၊ လင်က ထိုမယားကို လက်သင့်ခံခြင်းနှင့်သော်၎င်း၊ ဝှက်သိမ်းခြင်းနှင့်သော်၎င်း မသက်ဆိုင်။

ဥပမာ။

မောင်မဲ ဓားပြမှုကို ကျူးလွန်သည့်ဟု မောင်ဖြူသည်သိလျက်နှင့် ဥပဒေနှင့်အညီ မောင်မဲကို ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် မောင်မဲကို မောင်ဖြူက ဝှက်သိမ်းထား၏။ မောင်မဲသည် တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ် ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်သဖြင့်၊ မောင်ဖြူမှာ သုံးနှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး စီရင်ခြင်းခံထိုက်သည်။ ထို့ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်သည်။

ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် လက်ဆောင် စသည်တို့ကို ယူခြင်း။

၂၁၃။ ။ ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို မိမိကထိမ်ချန်ခြင်းအတွက်ဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုတခုခုအတွက် ဥပဒေနှင့် အညီ ချမှတ်ထိုက်သော ပြစ်ဒဏ်မှတဦးတယောက်သောသူကို မိမိက ကာကွယ်ခြင်းအတွက်ဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ဥပဒေနှင့်အညီ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံရစေရန် တရား စွဲဆိုမှုကို မိမိကမပြုခြင်းအတွက်ဖြစ်စေ မည်သူမဆို၊ မိမိအတွက်သော်၎င်း၊ သူတစ်ပါးအတွက်သော်၎င်းတံစိုးကိုလက်ခံလျှင်၊သို့တည်းမဟုတ်ရယူရန်အားထုတ်လျှင်၊

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

သို့တည်းမဟုတ် လက်ခံရန်သဘောတူလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိသို့သော်၄င်း၊ သူတပါးသို့သော်၄င်း၊ ပစ္စည်းပြန်ပေးခြင်းကို လက်ခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရယူရန်အားထုတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်ခံရန်သဘောတူလျှင်၊ ထိုသူကို

သေဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်ပါက။

အဆိုပါပြစ်မှုသည် သေဒဏ်ထိုက်သောပြစ်မှုဖြစ်ပါက၊ ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တမျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်ခြင်း ခံထိုက်သောပြစ်မှုဖြစ်ပါက။

ထို့ပြင် အဆိုပါပြစ်မှုသည် တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ထိုက်သောပြစ်မှုဖြစ်ပါက၊ သုံးနှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ် နိုင်သည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါ ပြစ်မှုသည် ဆယ်နှစ်အောက်လျော့သည့် ထောင်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်ပါက၊ ထိုပြစ်မှုအတွက် အများဆုံးပြဋ္ဌာန်းထားသော ကာလ အပိုင်းအခြား၏ လေးပုံတစ်ပုံထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ပြစ်မှု ကျူးလွန်သူကို ကာကွယ်ခြင်းအတွက်လက်ဆောင်ပေးခြင်းသို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းပြန်အပ်ခြင်း။

၂၁၄။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူက ပြစ်မှုတခုခုကို ထိမ်ချန်ခြင်းအတွက်ဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုတစ်ခုခုအတွက် ဥပဒေ နှင့်အညီ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း ခံထိုက်သူကို ကာကွယ်ခြင်းအတွက်ဖြစ်စေ၊ အခြားသူတစ်ဦးအား ဥပဒေနှင့်အညီ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်းခံရစေရန် တရားစွဲဆိုမှုကို မပြုခြင်းအတွက်ဖြစ်စေ မည်သူမဆို၊ ထိုသူအား တံစိုးပေးလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပေးစေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကမ်းလှမ်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပေးရန်သော်၄င်း၊ ပေးစေရန်သော်လည်းကောင်း သဘောတူလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မည်သူမဆို၊ ထိုသူအား ပစ္စည်းပြန်အပ်ရန်သော်၄င်း၊ ပြန်အပ်စေရန်သော်၄င်း ကမ်းလှမ်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် သဘောတူလျှင်၊

သေဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှု ဖြစ်ပါက။

အဆိုပါပြစ်မှုသည် သေဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်ပါက၊ ခုနစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ် ဖြစ်စေ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်ပါက။

ထို့ပြင် အဆိုပါပြစ်မှုသည် တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်ပါက၊ သုံးနှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ထို့ပြင် အဆိုပါပြစ်မှုသည် ဆယ်နှစ်အောက်လျော့သည့် ထောင်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်ပါက၊ ထိုပြစ်မှုအတွက် အများဆုံးပြဋ္ဌာန်းထားသော ကာလအပိုင်းအခြား၏ လေးပုံတပုံထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ကင်းလွတ်ချက်။ ။ ပုဒ်မ ၂၁၃ နှင့် ၂၁၄ များပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ဥပဒေနှင့်အညီ ပြေငြိမ်းနိုင်သော ပြစ်မှုများနှင့်မသက်ဆိုင်။

နိုးရာပါ ပစ္စည်း စသည်တို့ကို ပြန်ရစေရန် ကူညီသည့်အတွက် လက်ဆောင်ယူခြင်း။

၂၁၅။ ။ ဤရာဇသတ်ကြီးအရ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်သော ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူက ကျူးလွန်သဖြင့် ထိုသူမှာ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လက်လွတ်သည်ကို ထိုသူ ပြန်ရစေရန် မည်သူမဆို၊ ထိုသူကို ကူညီဟန်ဆောင်၍ဖြစ်စေ၊ ကူညီသည့်အတွက်ဖြစ်စေ တံစိုးယူလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တံစိုးယူရန်သဘောတူလျှင် အကယ်၍ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ထိုသူက ဖမ်းဆီးစေ၍ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရစေရန် စွမ်းအားရှိသမျှ နည်းလမ်း အရပ်ရပ်ကို အသုံးမပြုပါက၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ် လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အချုပ်မှ ထွက်ပြေးသော ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကိုဖြစ်စေ၊ ဖမ်းဆီးရန် အမိန့်ချမှတ်ခြင်းခံရသော ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကိုဖြစ်စေ လက်သင့်ခံခြင်း။

၂၁၆။ ။ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရသောသူဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုဖြင့် စွပ်စွဲခြင်း ခံရသူဖြစ်စေ၊ ထိုပြစ်မှုအတွက် ဥပဒေနှင့်အညီ ချုပ်ထားရာမှ ထွက်ပြေးသောအခါ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးသည် မိမိရာထူးအလျောက် ဥပဒေနှင့်အညီ ရရှိသောအာဏာများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ပြစ်မှုတစ်ခုခုအတွက် ဖမ်းဆီးစေရန် အမိန့်ထုတ်သောအခါ၊ မည်သူမဆို၊ ထိုသို့ထွက်ပြေးကြောင်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ဖမ်းဆီးစေရန် ထိုသို့အမိန့်ထုတ်ပြီးဖြစ်ကြောင်းကို သိလျက် နှင့်ထိုသူအား ဖမ်းဆီးခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်အကြံဖြင့် ထိုသူကို လက်သင့်ခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝှက်သိမ်းထားလျှင်၊ ထိုသို့လက်သင့်ခံသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝှက်သိမ်းထားသောသူကို အောက်ပါအတိုင်း ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

သေဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်ပါက။

ထိုသူ အချုပ်ခံရသော ပြစ်မှုသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူအား ဖမ်းဆီးစေရန် အမိန့်ထုတ်ပြန်သော ပြစ်မှုသည် သေဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်ပါက၊ ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်ပါက။

အဆိုပါပြစ်မှုသည် **တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊** ထိုက်သော ပြစ်မှု ဖြစ်ပါက၊ ငွေဒဏ်နှင့်သော်၎င်း၊ ငွေဒဏ်မပါဘဲသော်၎င်း သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ထို့ပြင် အဆိုပါပြစ်မှုသည် တစ်နှစ်မှ ဆယ်နှစ်အောက်အထိ ထောင်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်ပါက၊ ထိုပြစ်မှုအတွက် အများဆုံးပြဋ္ဌာန်းထားသော ကာလအပိုင်းအခြား၏ လေးပုံတစ်ပုံထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ဤပုဒ်မပါ "ပြစ်မှု" ဆိုသောစကားတွင် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အပ၌ ပြစ်မှုကျူးလွန်ထင်ရှားသည်ဟု အဆိုရှိသည်လည်းဖြစ်၍ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်းတွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်ထင်ရှားလျှင် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်းခံထိုက်သည်လည်းဖြစ်သော ပြုလုပ်မှုသော်၎င်း၊ ပျက်ကွက်မှုသော်၎င်း၊ ထို့ပြင် ပြည်ထောင်ချင်းချင်း ရာဇဝတ်သင့်သူ တောင်းဆိုပေးအပ်ရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ အခြားနည်းဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်းတွင် ဖမ်းဆီးခြင်းခံထိုက်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်ထားခြင်း ခံထိုက်သော ပြုလုပ်မှုသော်၎င်း၊ ပျက်ကွက်မှုသော်၎င်း ပါဝင်သည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါ ပြုလုပ်မှုအတွက်ဖြစ်စေ၊ ပျက်ကွက်မှုအတွက်ဖြစ်စေ၊ တရားခံသည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်းတွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်ထင်ရှားဘိသကဲ့သို့ ဤပုဒ်မအလို့ငှာ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်းခံထိုက်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

ကင်းလွတ်ချက်။ ။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ဖမ်းဆီးခံရမည့်သူက လင်ဖြစ်လျှင်၊ မယားက ထိုလင်ကို လက်သင့်ခံခြင်းနှင့်သော်၎င်း၊ ဝှက်သိမ်းခြင်းနှင့်သော်၎င်း၊ ဖမ်းဆီးခံရမည့်သူက မယားဖြစ်လျှင်၊ လင်က ထိုမယားကို လက်သင့်ခံခြင်းနှင့်သော်၎င်း၊ ဝှက်သိမ်းခြင်းနှင့်သော်၎င်း မသက်ဆိုင်။

၂၁၆-က။ ။လူအချို့သည် လုယက်မှုကိုဖြစ်စေ၊ ဓားပြမှုကိုဖြစ်စေ ကျူးလွန်တော့မည်ဟုသော်၎င်း၊ မကြာသေးမီက ကျူးလွန်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်ဟုသော်၎င်း သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ ထိုလုယက်မှုကျူးလွန်ခြင်းကိုသော်၎င်း၊ ထိုဓားပြမှု ကျူးလွန်ခြင်းကိုသော်၎င်း၊ လွယ်ကူစေရန်အကြံဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူအားလုံးကိုသော်၎င်း၊ တစ်ဦးဦးကိုသော်၎င်း ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် အကြံဖြင့် မည်သူမဆို၊ ထိုသူအားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးဦးကိုဖြစ်စေ လက်ခံသင့်လျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ အလုပ်ကြမ်းနှင့် ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်းချမှတ်နိုင်သည်။

လုယက်သူများကို ဖြစ်စေ၊ ဓားပြများကိုဖြစ်စေလက်သင့်ခံသည့်အတွက်ပြစ်ဒဏ်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ဤပုဒ်မအလို့ငှါ လုယက်မှုဖြစ်စေ၊ ဓားပြမှုဖြစ်စေ ကျူးလွန်ရန် ကြံစည်ခြင်းသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျူးလွန်ခဲ့ခြင်းသည် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်း၌ဖြစ်သည်၊ အပ၌ ဖြစ်သည်ဟူသော အချက်မှာ အရေးပါအရာရောက်သောအချက်မဟုတ်။

ကင်းလွတ်ချက်။ ။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူက လင်ဖြစ်လျှင်၊ မယားက ထိုလင်ကို လက်သင့်ခံခြင်းနှင့်သော်၎င်း၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူက မယားဖြစ်လျှင်၊ လင်က ထိုမယားကို လက်သင့်ခံခြင်းနှင့် သော်၎င်း မသက်ဆိုင်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

၂၁၆-ခ။ ။ × × × × ×

တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအားပြစ်ဒဏ်မှ ကယ်ဆယ်ရန်အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ပစ္စည်းကိုသိမ်းယူခြင်းမှ လွတ်ကင်းစေရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း သည်ဥပဒေညွှန်ကြားချက်ကိုဖီဆန်ခြင်း။

၂၁၇။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို ဥပဒေနှင့်အညီ ခံထိုက်သော ပြစ်ဒဏ်မှ ကယ်ဆယ်ရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့ကယ်ဆယ်နိုင်တန်ရာသည်ကို သိလျှက်နှင့်သော်၎င်း၊ ထိုသူခံထိုက်သောပြစ်ဒဏ်အောက်လျော့သော ပြစ်ဒဏ်ကို ထိုသူခံရစေရန်အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့ခံစေနိုင်တန်ရာသည်ကိုသိလျက်နှင့်သော်၎င်း ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို ဥပဒေအရ ဘဏ္ဍာတော်အဖြစ် သိမ်းယူခြင်းမှ၊ သို့တည်းမဟုတ် တာဝန်တင်ထားခြင်းမှ လွတ်ကင်းစေရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့လွတ်ကင်းစေနိုင်တန်ရာသည်ကိုသိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်သောသူသည် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့်ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းလိုက်နာရမည့် ဥပဒေ ညွှန်ကြားချက်အရဆောင်ရွက်ရမည်ကိုသိလျက်နှင့် ထိုဥပဒေညွှန်ကြားချက်ကို ဖီဆန်လျှင်၊ ထိုပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ပြစ်ဒဏ်မှ ကယ်ဆယ်ရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ပစ္စည်းကိုသိမ်းယူခြင်းမှ လွတ်ကင်းစေရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းက မှားယွင်းသောမှတ်တမ်းကိုဖြစ်စေ၊ ရေးသားချက်ကိုဖြစ်စေ ပြုခြင်း။

၂၁၈။ ။ အများပြည်သူကို၊ သို့တည်းမဟုတ် တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ဆုံးရှုံးစေရန်ဖြစ်စေ၊ နစ်နာစေရန်ဖြစ်စေ၊ အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့ဆုံးရှုံးစေနိုင်တန်ရာသည်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် နစ်နာစေနိုင်တန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို ဥပဒေနှင့်အညီခံထိုက်သော ပြစ်ဒဏ်မှ ကယ်ဆယ်ရန်အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့ကယ်ဆယ်နိုင်တန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို ဥပဒေအရ ဘဏ္ဍာတော်အဖြစ် သိမ်းယူခြင်းမှ၊သို့တည်းမဟုတ်တာဝန် တင်ထားခြင်းမှ လွတ်ကင်းစေရန်အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့လွတ်ကင်းစေနိုင်တန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း။ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းလည်းဖြစ်၍ မှတ်တမ်းကိုဖြစ်စေ၊ အခြားရေးသားချက်ကိုဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် ပြုရန်တာဝန်ပေးထားခြင်းခံရသည်လည်းဖြစ်သောသူသည် မှားယွင်းသည်ဟု မိမိသိသောနည်းဖြင့်၊ မှတ်တမ်းကိုဖြစ်စေ၊ ရေးသားချက်ကိုဖြစ်စေပြုလျှင်၊ ထိုပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကို သုံးနှစ်ထိထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

၂၁၉။ *တရားစီရင်သော မှုခင်းကိစ္စတွင် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းသည် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်၍ အစီရင်ခံချက် စသည်တို့ကို တရားမဲ့စွာပြုခြင်း။*

။ တရားစီရင်သော မှုခင်းကိစ္စ၏ အဆင့်တစ်ခုခုတွင် ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သည်ဟု မိမိသိသော အစီရင်ခံချက်ကိုဖြစ်စေ၊ အမိန့်ကိုဖြစ်စေ၊ ကောက်ယူချက်ကိုဖြစ်စေ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုဖြစ်စေ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်သောသူသည် တရားမဲ့စွာ၊ သို့တည်းမဟုတ် မသမာစိတ်ဖြင့်ပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ချမှတ်လျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၂၂၀။ *အာဏာရှိသူက ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်၍ မိမိဆောင်ရွက်နေကြောင်း သိလျက်နှင့် စစ်ဆေးစီရင်စေရန် လွှဲအပ်တင်ပို့ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်ထားခြင်း။*

။ လူများအား စစ်ဆေးစီရင်စေခြင်းအတွက်သော်၎င်း၊ ချုပ်ထားစေခြင်းအတွက်သော်၎င်း လွှဲအပ်တင်ပို့ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် လူများအားချုပ်ထားရန် ဥပဒေနှင့်အညီ အာဏာရှိသော ရာထူးတစ်ခုခု၌ ထမ်းရွက်နေသူသည် ထိုအာဏာကိုအသုံးပြုရာတွင် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်၍ မိမိဆောင်ရွက်နေကြောင်းသိလျက်နှင့် တရားမဲ့စွာ၊ သို့တည်းမဟုတ် မသမာစိတ်ဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း အတွက်သော်၎င်း၊ ချုပ်ထားစေခြင်းအတွက်သော်၎င်း လွှဲအပ်တင်ပို့လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်ထားလျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တမျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ် ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၂၂၁။ *ဖမ်းဆီးရန် တာဝန်ရှိသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းသည် မဖမ်းဆီးဘဲ တမင်ပျက်ကွက်ခြင်း။*

။ ပြစ်မှုနှင့်စွဲဆိုခြင်းခံရသူကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုအတွက် ဖမ်းဆီးခြင်းခံထိုက်သူကို ဖမ်းဆီးရန်ဖြစ်စေ၊ ချုပ်ထားရန်ဖြစ်စေ ဥပဒေနှင့်အညီ တာဝန်ရှိသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းသည် ထိုသူကိုမဖမ်းဆီးဘဲ တမင်ပျက်ကွက်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူထွက်ပြေးသည်ကို တမင်လျစ်လျူရှုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူအချုပ်မှ ထွက်ပြေးသည်ကိုဖြစ်စေ၊ ထွက်ပြေးရန် အားထုတ် သည်ကိုဖြစ်စေ တမင်ကူညီလျှင်၊ ထိုပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကို အောက်ပါအတိုင်း ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

အချုပ်ခံရသူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုအတွက်ဖမ်းဆီးခြင်း ခံထိုက်သူသည် သေဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုနှင့် စွဲဆိုခံရသည်ဖြစ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပြစ်မှုနှင့် ဖမ်းဆီးခြင်းခံထိုက်သည်ဖြစ်လျှင်၊ ငွေဒဏ်နှင့် ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်မပါဘဲဖြစ်စေ ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည်။ သို့တည်းမဟုတ်

အချုပ်ခံရသူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုအတွက် ဖမ်းဆီးခြင်းခံထိုက်သူသည် တစ်သက်တစ်ကျွန်း ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ထိုက်သော ပြစ်မှုနှင့် စွဲဆိုခံရသည်ဖြစ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပြစ်မှုနှင့် ဖမ်းဆီးခြင်းခံထိုက်သူဖြစ်လျှင်၊ ငွေဒဏ်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်မပါဘဲဖြစ်စေ သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည်။ သို့တည်းမဟုတ်

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

အချုပ်ခံရသူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုအတွက် ဖမ်းဆီးခြင်းခံထိုက်သူသည် ဆယ်နှစ်ဒေါက် လျော့သည့် ထောင်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုမျိုးနှင့်စွဲဆိုခံရသည်ဖြစ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပြစ်မှုနှင့်ဖမ်းဆီး ခြင်းခံထိုက်သည်ဖြစ်လျှင်၊ ငွေဒဏ်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်မပါဘဲဖြစ်စေ နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ် ရမည်။

ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံရသူကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်ထားရန် ဥပဒေနှင့်အညီ အမိန့်ချခြင်းခံရသူကို ဖမ်းဆီးရန် တာဝန်ရှိသောပြည်သူ့ဝန်ထမ်းသည် မဖမ်းဆီးဘဲ တမင်ပျက်ကွက်ခြင်း။

၂၂၂။ ။ တရားရုံးက ပြစ်မှုတစ်ခုခုနှင့်ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံရသူကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်ထားရန် ဥပဒေ နှင့်အညီ အမိန့်ချခြင်းခံရသူကို ဖမ်းဆီးရန်ဖြစ်စေ၊ချုပ်ထားရန်ဖြစ်စေဥပဒေနှင့်အညီ တာဝန်ရှိသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းသည် ထိုသူကိုမဖမ်းဆီးဘဲတမင်ပျက်ကွက် လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူထွက်ပြေးသည်ကို တမင်လျစ်လျူရှုလျှင်၊ သို့တည်း မဟုတ် ထိုသူအချုပ်မှ ထွက်ပြေးသည်ကိုဖြစ်စေ၊ ထွက်ပြေးရန်အားထုတ်သည်ကို ဖြစ်စေ တမင်ကူညီလျှင်၊ ထိုပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကို အောက်ပါအတိုင်း ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

အချုပ်ခံနေရသူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖမ်းဆီးခြင်းခံထိုက်သူသည် သေဒဏ်ချမှတ်ခြင်း ခံရသူဖြစ် လျှင်၊ ငွေဒဏ်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်မပါဘဲဖြစ်စေ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်သော်၎င်း၊ ဆယ့်လေးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးသော်၎င်း ချမှတ်ရမည်။ သို့တည်းမဟုတ်

အချုပ်ခံနေရသူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖမ်းဆီးခြင်းခံထိုက်သူသည် တရားရုံး၏စီရင်ချက်အရဖြစ်စေ၊ ထိုစီရင်ချက်ကို လျော့ပေါ့ပြောင်းလဲသော အမိန့်အရဖြစ်စေ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်သော်၎င်း၊ ဆယ်နှစ် သို့တည်းမဟုတ် ဆယ်နှစ်ထက်ပိုသော တစ်ကျွန်းဒဏ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထောင်ဒဏ်သော်၎င်း ချမှတ်ခြင်းခံရ သူဖြစ်လျှင်၊ ငွေဒဏ်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်မပါဘဲဖြစ်စေ ခုနစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည်။ သို့တည်း မဟုတ်

အချုပ်ခံနေရသူသည် သို့တည်းမဟုတ် ဖမ်းဆီးခြင်းခံထိုက်သူသည် တရားရုံး၏စီရင်ချက်အရ ဆယ်နှစ်အောက်လျော့သော ထောင်ဒဏ်ခံရမည့်သူဖြစ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်ထားရန် ဥပဒေနှင့်အညီ အမိန့်ချခြင်းခံရသူဖြစ်လျှင်၊ သုံးနှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ၊ ချမှတ်ရမည်။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း၏ ပေါ့လျော့မှုကြောင့် အချုပ်မှ ထွက်ပြေးခြင်း။

၂၂၃။ ။ ပြစ်မှုတခုခုနှင့် စွဲဆိုခံရသူကိုဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရသူကိုဖြစ်စေ၊ အချုပ်တွင်ချထား ရန် ဥပဒေနှင့်အညီ အမိန့်ချခြင်းခံရသူကိုဖြစ်စေ ချုပ်ထားရန် ဥပဒေနှင့်အညီ တာဝန်ရှိသောပြည်သူ့ဝန်ထမ်းသည် မိမိ၏ပေါ့လျော့မှုဖြင့်ထိုအချုပ်ခံရသူကိုအချုပ် မှ ထွက်ပြေးစေလျှင်၊ ထိုပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကို အလုပ်မဲ့နှင့် နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ် ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

မိမိအား ဥပဒေနှင့်အညီ ဖမ်းဆီးသည်ကို ခုခံခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဟန့်တားခြင်း။

၂၂၄။ ။ မည်သူမဆို၊ မိမိအားစွဲဆိုသော ပြစ်မှုအတွက်ဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သော ပြစ်မှုအတွက်ဖြစ်စေ ဥပဒေနှင့်အညီ ဖမ်းဆီးသည်ကို တမင်ခုခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်၍ ဟန့်တားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပြစ်မှုအတွက် ဥပဒေနှင့်အညီ ချုပ်ထားရာမှ ထွက်ပြေးလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထွက်ပြေးရန် အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ဤပုဒ်မတွင်ပါသော ပြစ်ဒဏ်သည် စွဲဆိုရင်းပြစ်မှုအတွက်ဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ရင်း ပြစ်မှုအတွက်ဖြစ်စေ ဖမ်းဆီးခြင်းခံရမည့်သူ ခံထိုက်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် အချုပ်ခံနေရသူ ခံထိုက်သော ပြစ်ဒဏ်အပြင် အပိုခံရမည့်ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်သည်။

အခြားသူအား ဥပဒေနှင့်အညီ ဖမ်းဆီးသည်ကို ခုခံခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဟန့်တားခြင်း။

၂၂၅။ ။ မည်သူမဆို ပြစ်မှုတစ်ခုခုအတွက် အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား ဥပဒေနှင့်အညီ ဖမ်းဆီးသည်ကို တမင်ခုခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်၍ ဟန့်တားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုတစ်ခုခုအတွက် ဥပဒေနှင့်အညီ အခြားသူ တစ်ဦးတစ်ယောက်အား ချုပ်ထားရာမှ ကယ်လွှတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကယ်လွှတ်ရန် အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။ သို့တည်း မဟုတ် ဖမ်းဆီးခြင်းခံရမည့်သူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကယ်လွှတ်ခြင်းခံရသူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကယ်လွှတ်ရန် အားထုတ်ခြင်းခံရသူသည် တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်သော ပြစ်မှုနှင့် စွဲဆိုခြင်းခံရသူဖြစ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပြစ်မှုနှင့်ဖမ်းဆီးခြင်းခံထိုက်သူဖြစ် လျှင်၊ သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ်

ဖမ်းဆီးခြင်းခံရမည့်သူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကယ်လွှတ်ခြင်းခံရသူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကယ်လွှတ်ရန် အားထုတ်ခြင်းခံရသူသည် သေဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုနှင့် စွဲဆိုခြင်းခံရသူဖြစ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပြစ်မှုနှင့် ဖမ်းဆီးခြင်းခံထိုက်သူဖြစ်လျှင်၊ ခုနစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ်

ဖမ်းဆီးခြင်းခံရမည့်သူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကယ်လွှတ်ခြင်းခံရသူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကယ်လွှတ်ရန် အားထုတ်ခြင်းခံရသူသည် တရားရုံး၏စီရင်ချက်အရဖြစ်စေ၊ ထိုစီရင်ချက်ကို လျှော့ပေါ့ပြောင်းလဲသည့် အမိန့်အရဖြစ်စေ၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်သော်၎င်း၊ ဆယ်နှစ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆယ်နှစ်ထက်ပိုသော တစ်ကျွန်းဒဏ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထောင်ဒဏ်သော်၎င်း ချမှတ်ခြင်းခံရသူဖြစ်လျှင်၊ ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်

မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ်

ဖမ်းဆီးခြင်းခံရမည့်သူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကယ်လွှတ်ခြင်းခံရသူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကယ်လွှတ်ရန်အားထုတ်ခြင်းခံရသူသည် သေဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံရသူဖြစ်လျှင်၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထက်ပိုသော ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးကိုဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း မရှိသောအမှုများတွင်ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းသည် ဖမ်းဆီးရန် ပျက်ကွက်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အချုပ်မှ ထွက်ပြေးသည်ကို လျစ်လျူရှုခြင်း။

၂၂၅-က။ ။ ပုဒ်မ ၂၂၁၊ ၂၂၂၊ ၂၂၄ နှင့် တည်ဆဲ အခြားဥပဒေတစ်ခုခု၌ ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိသော အမှုတွင်၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို ဖမ်းဆီးရန်ဖြစ်စေ၊ ချုပ်ထားရန်ဖြစ်စေ ဥပဒေနှင့်အညီ တာဝန်ရှိသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းသည် ထိုသူကို ဖမ်းဆီးရန်ပျက်ကွက်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူအချုပ်မှ ထွက်ပြေးသည်ကို လျစ်လျူရှုလျှင်၊ ထိုပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကို အောက်ပါအတိုင်း အပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

(က) တမင်ပျက်ကွက်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တမင်လျစ်လျူရှုလျှင်၊ သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။ ထို့ပြင်

(ခ) ပေါ့လျော့မှုကြောင့် ပျက်ကွက်ခြင်းကိုသော်၎င်း၊ လျစ်လျူရှုခြင်းကိုသော်၎င်း ဖြစ်စေလျှင်၊ နှစ်နှစ်ထိ အလုပ်မဲ့ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း မရှိသောအမှုများတွင်ဥပဒေနှင့်အညီ ဖမ်းဆီးသည်ကိုခုခံခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဟန့်တားခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အချုပ်မှထွက်ပြေးခြင်းသို့တည်းမဟုတ် သူတစ်ပါးကို ကယ်လွှတ်ခြင်း။

၂၂၅-ခ။ ။ မည်သူမဆို၊ ပုဒ်မ ၂၂၄၊ ၂၂၅ နှင့် တည်ဆဲဥပဒေတစ်ခုခု၌ ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိသော အမှုတစ်ခုခုတွင် မိမိကိုဖြစ်စေ၊ အခြားသူကိုဖြစ်စေ ဥပဒေနှင့်အညီ ဖမ်းဆီးသည်ကို တမင်ခုခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်၍ ဟန့်တားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဥပဒေနှင့်အညီချုပ်ထားရာမှ ထွက်ပြေးလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထွက်ပြေးရန် အားထုတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ဥပဒေနှင့်အညီ ချုပ်ထားရာမှ ကယ်လွှတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကယ်လွှတ်ရန် အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူကို ခြောက်လထိထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

တစ်ကျွန်းသို့ ပို့ထားရာမှ ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်၍ ပြန်လာခြင်း။

၂၂၆။ ။ မည်သူမဆို၊ ဥပဒေနှင့်အညီ တစ်ကျွန်းသို့ ပို့ထားရာ ကျွန်းပို့ဒဏ် ကာလမစေ့ကုန်မီ၎င်း၊ ပြစ်ဒဏ်မှလွှတ်ငြိမ်းခွင့်မရဘဲ၎င်း ထိုသို့တစ်ကျွန်းပို့ထားရာမှပြန်လာလျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ် ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်းချမှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် တစ်ကျွန်းသို့ မပို့မီ၊ သုံးနှစ်ထက်မပိုသော အလုပ်ကြမ်းနှင့်ထောင်ဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

အပြစ်ဒဏ်မှ လွတ်ငြိမ်း ခွင့်ပေးစဉ်က ထားရှိသော စည်းကမ်းချက်ကိုဖောက်ဖျက် ခြင်း။

၂၂၇။ ။ မည်သူမဆို၊ သိလျက်နှင့် စည်းကမ်းချက်ထား၍ ပြစ်ဒဏ်မှ လွတ်ငြိမ်းခွင့်ပေးသည်ကို လက်ခံပြီး နောက် ထိုစည်းကမ်းချက်ကို ဖောက်ဖျက်လျှင်၊ ထိုသူကို ပြစ်ဒဏ်အရှင်းမခံရသေး ပါက၊ ချမှတ်ရင်းပြစ်ဒဏ်အတိုင်းချမှတ်ရမည်။ ချမှတ်ရင်း ပြစ်ဒဏ်အနက် အချို့ အဝက်ခံရပြီးဖြစ်လျှင်၊ ကျန်နေသေးသည့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရမည်။ မည်သူမဆို ပြစ်ဒဏ်မှ လွတ်ငြိမ်းခွင့်ပေးစဉ်က ထားရှိသောစည်းကမ်းချက်ကို ဖောက်ဖျက်၍ ၍ တိမ်းရှောင်သဖြင့်၊ ဤပုဒ်မအရ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်းခံရလျှင်၊ ထိုသူကို ဤပုဒ်မ၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ပြစ်ဒဏ် အပြင် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်သော ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက တစ်နှစ်ထိ အလုပ်ကြမ်းနှင့်ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ရမည်။

တရားစီရင်မှု ဆောင်ရွက် နေသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကို တမင်စော်ကားခြင်း၊ သို့တည်း မဟုတ်ဝင်ရောက်နှောက်ယှက် ခြင်း။

၂၂၈။ ။ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးသည် တရားစီရင်မှုဆောင်ရွက်နေစဉ်၊ ထိုပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကို မည်သူမဆို၊ တမင်စော်ကားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝင်ရောက်နှောက်ယှက်လျှင်၊ ထိုသူကို ခြောက်လထိ အလုပ်မဲ့နှင့် ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင်ထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

★ ★ ★ ★ ★

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

အခန်း ၁၄ ။

ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး၊ လုံခြုံမှု၊ သက်သာမှု၊ သိက္ခာစောင့်စည်းမှုနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားရှိမှုကို ထိခိုက်စေသော ပြစ်မှုများ။

အများပြည်သူ နှောင့်ယှက်မှု။

၂၆၈ ။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် အများပြည်သူကိုသော်၎င်း၊ အနီးအပါးတွင် နေထိုင်သော၊ သို့တည်း မဟုတ် အိမ်ယာပစ္စည်းလက်ရှိဖြစ်သောသူတို့ကိုသော်၎င်း၊ တူညီသည့် နစ်နာမှုကို ဖြစ်စေသော၊ သို့တည်မဟုတ် တူညီသည့်ဘေးကိုဖြစ်စေသော၊ သို့တည်း မဟုတ် တူညီသည့် စိတ်ငြိုငြင်မှုကိုဖြစ်စေသော ပြုလုပ်မှုကိုဖြစ်စေ၊ ထိုကဲ့သို့သော ဥပဒေနှင့်မညီသည့် ပျက်ကွက်မှုကိုဖြစ်စေပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြည်သူ့အခွင့်အရေးကို သုံးစွဲရန် အခါအခွင့် ကြုံသောသူအား မချွတ်မလွဲနစ်နာစေရမည်ဖြစ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဟန့်တားစေရမည်ဖြစ်သော သို့တည်းမဟုတ် ဘေးရောက်စေရမည်ဖြစ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ်ငြိုငြင်စေရမည်ဖြစ်သော၊ ပြုလုပ်မှုကိုဖြစ်စေ၊ ထိုကဲ့သို့သော ဥပဒေနှင့်မညီသည့် ပျက်ကွက်မှုကိုဖြစ်စေပြုလျှင်၊ ထိုသူသည် အများပြည်သူ နှောင့်ယှက်မှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

အများပြည်သူကို နှောင့်ယှက်ခြင်းဖြင့်၊ ထိုသို့နှောင့်ယှက်ခြင်းသည် သက်သာမှုကိုသော်၎င်း၊ အကျိုးကျေးဇူးကိုသော်၎င်း ဖြစ်စေသည်ဟု အကြောင်းပြစေကာမူ၊ ပြည်သူ့နှောင့်ယှက်မှုသည် အပြစ်မှ ကင်းလွတ်ခွင့်ရှိသည်မဟုတ်။

အသက်အန္တရာယ် ဖြစ်စေတတ်သည့် ကူးစက်တတ်သောရောဂါမျိုးပြန့်ပွားစေတန်ရာသည့် ပေါ့လျော့မှု။

၂၆၉။ ။ မည်သူမဆို၊ အသက်အန္တရာယ်ဖြစ်စေတတ်သည့် ကူးစက်တတ်သောရောဂါမျိုး ပြန့်ပွားစေတန်ရာသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ပြန့်ပွားစေတန်ရာသည်ကို မိမိသိသော၊ သို့တည်း မဟုတ် ထိုသို့ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိသော ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်မှုကို သော်၎င်း၊ ပေါ့လျော့မှုကိုသော်၎င်း ပြုလျှင်၊ ထိုသူကို ခြောက်လထိ ထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးကိုဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အသက်အန္တရာယ် ဖြစ်စေတတ်သည့် ကူးစက်တတ်သောရောဂါမျိုးပြန့်ပွားစေတန်ရာသည့် ဘေးသင့်စေမှု။

၂၇၀။ ။ မည်သူမဆို၊ အသက်အန္တရာယ်ဖြစ်စေတတ်သည့် ကူးစက်တတ်သောရောဂါမျိုးဖြစ်ပွားစေတန်ရာသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ပြန့်ပွားစေတန်ရာသည်ကို မိမိသိသော၊ သို့တည်း မဟုတ် ထိုသို့ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိသော ဘေးသင့်စေမှုကိုပြုလျှင် ၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ် ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ကူးစက်တတ်သော ရောဂါ ကာကွယ်ရေး(ကွာရန်တင်း) နည်းဥပဒေ ကို ဖီဆန်ခြင်း။

၂၇၁။ ။ ရေယာဉ် တစ်ခုခုကိုကူးစက်တတ်သော ရောဂါပြန့်ပွားခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် သီးသန့်ချထားရေးအတွက် ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့သီးသန့်ချထားရေယာဉ်များကို ဆိပ်ကမ်းနှင့်သော်၎င်း၊ အခြား ရေယာဉ်များနှင့်သော်၎င်း ကူးလူးဆက်ဆံမှုကို စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ရေးအတွက် ဖြစ်စေ၊ ကူးစက်တတ်သောရောဂါဖြစ်ပွားသည့်နေရာများနှင့် အခြားနေရာများ ကူးလူးဆက်ဆံမှုကို စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ရေးအတွက်ဖြစ်စေ၊ အစိုးရက ပြုလုပ်၍ ထုတ်ပြန်ကြေညာထားသော နည်းဥပဒေကို မည်သူမဆို၊ သိလျက်နှင့်ဖီဆန်လျှင်၊ ထိုသူကို ခြောက်လထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံး ဖြစ်စေချမှတ်ရမည်။

ရောင်းရန်ကြံရွယ်သော စားဖွယ်သောက်ဖွယ်ကို ယုတ်ညံ့သောအရာနှင့် ရောခြင်း။

၂၇၂။ ။ စားဖွယ် သောက်ဖွယ် တစ်ခုခုကို စားဖွယ်သောက်ဖွယ်အနေနှင့် ရောင်းရန် ကြံရွယ်လျက် သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ရောင်းတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့် မည်သူမဆို၊ ထို စားဖွယ် သောက်ဖွယ်ကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေအောင် ယုတ်ညံ့သောအရာနှင့် ရောလျှင်၊ ထိုသူကို ခြောက်လထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင်ထိ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အန္တရာယ် ဖြစ်စေသော စားဖွယ် သောက်ဖွယ်ကို ရောင်းခြင်း။

၂၇၃။ ။ အန္တရာယ်ဖြစ်စေအောင် ပြုထားသော စားဖွယ်သောက်ဖွယ်ကို ဖြစ်စေ၊ အန္တရာယ်ဖြစ်လာသော စားဖွယ်သောက်ဖွယ်ကိုဖြစ်စေ၊ စားသောက်ရန်မသင့်မလျော်သောအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိနေသည့် စားဖွယ်သောက်ဖွယ်ကိုဖြစ်စေ မည်သူမဆို၊ စားဖွယ်သောက်ဖွယ် အနေနှင့် အန္တရာယ်ဖြစ်သည်ကိုသိလျက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ဖြစ်သည်ကို ယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိလျက်၊ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်အဖြစ်ဖြင့် ရောင်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်ရောင်းရန် ကမ်းလှမ်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရောင်းရန် ပြထားလျှင်၊ ထိုသူကိုခြောက်လထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင်ထိ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံး ဖြစ်စေချမှတ်ရမည်။

ဆေးဘက်ဝင် ဝတ္ထုကို ယုတ်ညံ့သောအရာ နှင့် ရောခြင်း။

၂၇၄။ ။ ယုတ်ညံ့သောအရာနှင့် ရောထားခြင်းမရှိသော ဆေးဘက်ဝင် ဝတ္ထုဖြစ်ဘိသကဲ့သို့၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖော်စပ်ပြီးဆေးဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ ဆေးဝါးကိစ္စအလို့ငှာ ရောင်းရန်ကြံရွယ်လျက်၊ သို့တည်းမဟုတ် သုံးစွဲစေရန်ကြံရွယ်လျက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ရောင်းတန်ရာသည်ကိုဖြစ်စေ၊ သုံးစွဲတန်ရာသည်ကိုဖြစ်စေ သိလျက်၊ မည်သူမဆို၊ ဆေးဘက်ဝင် ဝတ္ထုကိုသော်၎င်း၊ ဖော်စပ်ပြီးဆေးကိုသော်၎င်း ဆေးတန်ခိုး အာနိသင်ယုတ်လျော့အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အကျိုး

သက်ရောက်ခြင်း ပြောင်းလွဲအောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အန္တရာယ်ဖြစ်စေအောင် ယုတ်ညံ့သောအရာနှင့်ရောလျှင် ထိုသူကိုခြောက်လထိထောင်ဒဏ်တမျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင်ထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၂၇၅။ ။ ဆေးဘက်ဝင်ဝတ္ထုကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖော်စပ်ပြီးဆေးကို တန်ခိုးအာနိသင် ယုတ်လျော့အောင်သော်၎င်း၊ အကျိုးသက်ရောက်ခြင်းပြောင်းလွဲအောင်သော်၎င်း၊ အန္တရာယ်ဖြစ်စေအောင်သော်၎င်း ယုတ်ညံ့သောအရာတစ်ခုခုနှင့် ရောထားကြောင်းသိလျက်နှင့် မည်သူမဆို၊ ထိုသို့ရောထားသော ဆေးဘက်ဝင်ဝတ္ထုကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖော်စပ်ပြီး ဆေးကိုယုတ်ညံ့သောအရာနှင့် ရောထားခြင်းမရှိဘိသကဲ့သို့ ဆေးဝါးကိစ္စအလို့ငှာ ရောင်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရောင်းရန်ကမ်းလှမ်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရောင်းရန်ပြထားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆေးပေးရုံမှထုတ်ပေးလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ယုတ်ညံ့သော အရာနှင့်ရောထားကြောင်းမသိသော သူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား ဆေးဝါးကိစ္စအလို့ငှာ သုံးစွဲစေလျှင်၊ ထိုသူကို ခြောက်လထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင်ထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ယုတ်ညံ့သော အရာနှင့် ရောထားသည့် ဆေးဘက်ဝင် ဝတ္ထုများကိုရောင်းခြင်း။

၂၇၆။ ။ မည်သူမဆို၊ ဆေးဘက်ဝင် ဝတ္ထုတမျိုး ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖော်စပ်ပြီးဆေးတမျိုးကို အခြားတစ်မျိုးဖြစ်မှန်းသိလျက်နှင့် ဆေးဝါးကိစ္စအလို့ငှာ ရောင်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရောင်းရန်ကမ်းလှမ်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရောင်းရန်ပြထားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆေးပေးရုံမှ ထုတ်ပေးလျှင်၊ ထိုသူကိုခြောက်လထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင်ထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ဆေးဘက်ဝင်ဝတ္ထုတစ်မျိုးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖော်စပ်ပြီး ဆေးတစ်မျိုးကို အခြားတစ်မျိုးအဖြစ်ဖြင့် ရောင်းခြင်း။

၂၇၇။ ။ မည်သူမဆို၊ အများပြည်သူဆိုင်နှင့်ရာ စိမ့်စမ်းမှ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရေလှောင်ကန်မှ ရေကိုသုံးစွဲနေကျအခြေမှ ယုတ်လျော့အောင် မိမိအလိုအလျောက် ယုတ်ညံ့စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ညစ်ညမ်းစေလျှင်၊ ထိုသူကို သုံးလထိ ထောင်ဒဏ်တမျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငါးရာထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အများပြည်သူဆိုင်ရာ စိမ့်စမ်း၊ ရေလှောင်ကန်စသည်တို့ကိုညစ်ညမ်းအောင်ပြုခြင်း။

၂၇၈။ ။ မည်သူမဆို၊ နေရာတစ်ခုခုရှိလေကို ၊ ထိုနေရာအနီးအနားတွင် အများအားဖြင့် နေထိုင်ကြသော၊ သို့တည်းမဟုတ် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြသော၊ သို့တည်းမဟုတ် အများပြည်သူဆိုင်ရာ လမ်း၌ သွားလာနေကြသောသူများ၏ ကျန်းမာရေးကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေအောင် မိမိအလိုအလျောက် ညစ်ညမ်းစေလျှင်၊ ထိုသူကို ငါးရာထိ ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

ကျန်းမာရေးကိုအန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် လေကို တစ်ခုခုပြုခြင်း။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

၂၇၉။ **အများပြည်သူဆိုင်ရာ လမ်းတွင် အရမ်းမောင်းခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အရမ်းစီးခြင်း။** ။ မည်သူမဆို လူ့အသက်ကိုအန္တရာယ်ဖြစ်စေအောင်သော်၄င်း၊ သူတစ်ပါးအား နာကျင်စေတန်လောက်အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် နစ်နာစေတန်လောက်အောင်သော်၄င်း။ အရမ်းဖြစ်စေ၊ ပေါ့လျော့စွာဖြစ်စေ အများပြည်သူဆိုင်ရာလမ်းပေါ်၌ ယာဉ်ကိုမောင်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စီးလျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင်ထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၂၇၉-က။ **သွားလာနေသော ယာဉ်ကို၊ ဘေးဖြစ်စေသော အရာဝတ္ထုဖြင့် ပစ်ခတ်ခြင်း။** ။ မည်သူမဆို၊ ယာဉ်တစ်စီးစီးတွင်၊ စီးနင်းသွားလာသူတဦးတယောက်၏ လုံခြုံမှုကို ဘေးဖြစ်စေတန်ရာသော အကြံဖြင့်သော်၄င်း၊ ထိုသို့ဖြစ်စေတန်ရာသည်ကိုသိလျက်နှင့်သော်၄င်း အများပြည်သူဆိုင်ရာနေရာ၌ ယာဉ်တစ်စီးစီးကိုသစ်သားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ခဲဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အက်ဆစ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားအရာဝတ္ထုဖြင့်ဖြစ်စေ ပစ်ခတ်လျှင်၊သို့တည်းမဟုတ် ရိုက်ပုတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုယာဉ်တစ်စီးစီးပေါ်၌၊ ထိုအရာတစ်ခုခုကို ကျစေလျှင်၊ ထိုသူကိုတစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငါးရာထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရှင်းလင်းချက် ၁။ ။ ဤပုဒ်မ၏ကိစ္စအလို့ငှာ၊ "ယာဉ်" ဆိုသည်မှာ၊ လမ်းပေါ်၌ သယ်ယူပို့ဆောင်ရန် အသုံးပြုနိုင်သော ဘီးနှင့်ယာဉ်ကိုဆိုလိုသည်။

ရှင်းလင်းချက် ၂။ ။ သကြိန်အတွင်းတွင်၊ အများပြည်သူဆိုင်ရာနေရာ၌ ယာဉ်တစ်စီးစီးကို ရေပက်ခြင်းသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုမဟုတ်။

ရှင်းလင်းချက် ၃။ ။ ဤပုဒ်မရှိ စကားရပ်ကြောင့် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုအတွက်ဖြစ်စေ၊ ပျက်ကွက်မှုတစ်ခုခုအတွက်ဖြစ်စေ ဤရာဇသတ်ကြီးရှိ အခြားပုဒ်မအရသော်၄င်း၊ အခြားဥပဒေအရသော်၄င်း၊ တရားမစွဲဆိုနိုင်ဟု မမှတ်ယူရ။

၂၈၀။ **ရေယာဉ်ကို အရမ်းဦးစီး သွားလာစေခြင်း။** ။ မည်သူမဆို၊ လူ့အသက်ကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေအောင်သော်၄င်း၊ သူတပါးအား နာကျင်စေတန်လောက်အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် နစ်နာစေတန်လောက်အောင်သော်၄င်း၊ အရမ်းဖြစ်စေ၊ ပေါ့လျော့စွာဖြစ်စေ၊ ရေယာဉ်ကို ဦးစီးသွားလာစေလျှင်၊ ထိုသူကို ခြောက်လထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင်ထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၂၈၁။ **မမှန်သော မီးရောင်ကို ဖြစ်စေ၊ အမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ၊ သော့ကိုဖြစ်စေပြခြင်း။** မည်သူမဆို၊ ရေယာဉ်ဦးစီးကို လွဲမှားစေရန် ကြံစွယ်၍သော်၄င်း၊ လွဲမှားစေတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၄င်း မမှန်သော မီးရောင်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှတ်အသားကို၊ သို့တည်းမဟုတ် သော့ကိုပြလျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရဲဝတ္တဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအမြာမြာ

၂၈၂။ **ဘေးမကင်းသော ရေယာဉ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဝန်ပိုတင်သောရေယာဉ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ရေလမ်းခရီးတွင် လူကိုအခနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း။**

။ လူ့အသက်ကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့်အခြေအနေရှိသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့အန္တရာယ်ဖြစ်စေလောက်အောင် ဝန်ပိုတင်သော ရေယာဉ်ဖြင့် မည်သူမဆို၊ သိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ ပေါ့လျော့စွာသော်၎င်း ရေလမ်းခရီးတွင် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကို အခယူ၍ သယ်ယူပို့ဆောင်လျှင်၊ ထိုသူကိုခြောက်လထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင်ထိ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၂၈၃။ **အများပြည်သူဆိုင်ရာလမ်းတွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အများပြည်သူဆိုင်ရာရေယာဉ်သွားလာရာလမ်းကြောင်းတွင် အန္တရာယ်ဖြစ်စေခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဟန့်တားခြင်း။**

။ မည်သူမဆို၊ ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကိုပြုခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ လက်ရှိဖြစ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် အုပ်ထိန်းထားသော ပစ္စည်းကိုနေရာတကျမထားရှိဘဲ ပျက်ကွက်ခြင်းဖြင့်သော်၎င်း အများပြည်သူဆိုင်ရာ လမ်းတွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အများပြည်သူဆိုင်ရာရေယာဉ်သွားလာရာလမ်းကြောင်းတွင် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အဟန့်အတားဖြစ်စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် နစ်နာစေလျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်ရာထိ ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

၂၈၄။ **အဆိပ်ရှိအရာဝတ္ထုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ပေါ့လျော့ခြင်း။**

။ မည်သူမဆို၊ လူ့အသက်ကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေအောင်သော်၎င်း၊ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုနာကျင်စေတန်လောက်အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် နစ်နာစေတန်လောက်အောင်သော်၎င်း၊ အဆိပ်ရှိ အရာဝတ္ထုဖြင့်ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို အရမ်းဖြစ်စေ၊ ပေါ့လျော့စွာဖြစ်စေ၊ ပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အဆိပ်ရှိအရာဝတ္ထုကြောင့် လူ့အသက်အား အန္တရာယ်ဖြစ်ဖွယ်ရှိခြင်းမှကာကွယ်ရန် လုံလောက်အောင် လက်ရှိအဆိပ်ရှိ အရာဝတ္ထုကို နေရာတကျမထားဘဲ သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ပေါ့လျော့စွာဖြစ်စေ ပျက်ကွက်လျှင်၊ ထိုသူကိုခြောက်လထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင်ထိ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၂၈၅။ **မီးနှင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် မီးလောင်လွယ်သောအရာဝတ္ထုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပေါ့လျော့ခြင်း။**

။ မည်သူမဆို၊ လူ့အသက်ကိုအန္တရာယ်ဖြစ်စေအောင်သော်၎င်း၊ သူတပါးနာကျင်စေတန်လောက်အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် နစ်နာစေတန်လောက်အောင်သော်၎င်း၊ မီးဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် မီးလောင်လွယ်သော အရာဝတ္ထုဖြင့်၊ ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို အရမ်းဖြစ်စေ၊ ပေါ့လျော့စွာဖြစ်စေ ပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မီးကြောင့်သော်၎င်း၊ မီးလောင်လွယ်သော အရာဝတ္ထုကြောင့်သော်၎င်း လူ့အသက်အန္တရာယ်ဖြစ်ဖွယ်ရှိခြင်းမှကာကွယ်ရန် လုံလောက်အောင်လက်ရှိမီးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် မီးလောင်လွယ်သော အရာဝတ္ထုကို နေရာတကျမထားဘဲ သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ပေါ့လျော့စွာဖြစ်စေ ပျက်ကွက်လျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်းချမှတ်နိုင်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ပေါက်ကွဲတတ်သော အရာဝတ္ထုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေါ့လျော့ခြင်း။

၂၈၆။ ။ မည်သူမဆို၊ လူ့အသက်ကိုအန္တရာယ်ဖြစ်စေအောင်သော်၎င်း၊ သူတစ်ပါးကိုနာကျင်စေတန်လောက်အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် နစ်နာစေတန်လောက်အောင်သော်၎င်း၊ ပေါက်ကွဲတတ်သောအရာဝတ္ထုဖြင့် ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို အရမ်းဖြစ်စေ၊ ပေါ့လျော့စွာဖြစ်စေ ပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပေါက်ကွဲတတ်သော အရာဝတ္ထုကြောင့် လူ့အသက်အန္တရာယ်ဖြစ်ဖွယ်ရှိခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်လုံလောက်အောင် လက်ရှိပေါက်ကွဲတတ်သော အရာဝတ္ထုကို နေရာတကျမထားဘဲ သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ပေါ့လျော့စွာဖြစ်စေ ပျက်ကွက်လျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

စက်ကိရိယာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေါ့လျော့ခြင်း။

၂၈၇။ ။ မည်သူမဆို လူ့အသက်ကိုအန္တရာယ်ဖြစ်စေအောင်သော်၎င်း၊ သူတစ်ပါးကို နာကျင်စေတန်လောက်အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် နစ်နာစေတန်လောက်အောင်သော်၎င်း စက်ကိရိယာဖြင့် ပြုလုပ်မှုတခုခုကိုအရမ်းဖြစ်စေ၊ ပေါ့လျော့စွာဖြစ်စေ ပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စက်ကိရိယာကြောင့် လူ့အသက်အန္တရာယ်ဖြစ်ဖွယ်ရှိခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် လုံလောက်အောင် လက်ရှိစက်ကိရိယာကိုသော်၎င်း၊ မိမိကြည့်ရှုအုပ်ထိန်းသော စက်ကိရိယာကိုသော်၎င်း နေရာတကျမထားဘဲ သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ပေါ့လျော့စွာဖြစ်စေ ပျက်ကွက်လျှင်၊ ထိုသူကို ခြောက်လထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင်ထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အဆောက်အအုံများကို ဖြိုခြင်းနှင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေါ့လျော့ခြင်း၊

၂၈၈။ ။ အဆောက်အအုံတစ်ခုကို ဖြိုရာတွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ရာတွင် ထိုအဆောက်အအုံတစ်ခုလုံးဖြစ်စေ၊ တစိတ်တဒေသ ဖြစ်စေ ပြိုကျခြင်းကြောင့် လူ့အသက်အား အန္တရာယ်ဖြစ်ဖွယ်ရှိခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် လုံလောက်အောင် ထိုအဆောက်အအုံကို နေရာတကျ မဖြိုဖျက်ဘဲ၊ သို့တည်းမဟုတ် မပြင်ဘဲ မည်သူမဆို၊ သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ပေါ့လျော့စွာဖြစ်စေ ပျက်ကွက်လျှင်၊ ထိုသူကိုခြောက်လထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင်ထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

တိရစ္ဆာန်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေါ့လျော့ခြင်း။

၂၈၉။ ။ တိရစ္ဆာန်ကြောင့် လူ့အသက်အား အန္တရာယ်ဖြစ်ဖွယ်ရှိခြင်းမှ၊ သို့တည်းမဟုတ် အပြင်းအထန်နာကျင်ဖွယ်ရှိခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် လုံလောက်အောင် လက်ရှိတိရစ္ဆာန်ကို နေရာတကျမထားဘဲ မည်သူမဆို သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ပေါ့လျော့စွာဖြစ်စေ ပျက်ကွက်လျှင်၊ ထိုသူကိုခြောက်လထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင်ထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

၂၉၀။ ။ ဤရာဇသတ်ကြီးအရ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ရန် ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိသည့်အချက်၌၊ မည်သူမဆို၊ အများပြည်သူဆိုင်ရာ နှောင့်ယှက်မှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်ရာထိ ငွေဒဏ် ချမှတ်ရမည်။

ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း မရှိသောအချက်တွင် အများပြည်သူ ဆိုင်ရာနှောင့် ယှက်မှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်။

၂၉၁။ ။ အများပြည်သူဆိုင်ရာ နှောင့်ယှက်မှုကို ထပ်မံ၍သော်၎င်း၊ ဆက်လက်၍သော်၎င်း မပြုရဟု ဥပဒေနှင့်အညီ အမိန့်ထုတ်ရန် အခွင့်အာဏာရှိသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း၏ တားမြစ်ခြင်းကို ခံရပြီးသောသူသည် အများပြည်သူဆိုင်ရာ နှောင့်ယှက်မှုကိုထပ်မံ၍၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆက်လက်၍ပြုလျှင်၊ ထိုသူကိုခြောက်လထိ အလုပ်မဲ့ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

တားဝရမ်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် တားမြစ်သည့်အမိန့်ကို ထုတ်ဆင့်ပြီးနောက်နှောင့်ယှက်မှုကို ဆက်လက်၍ ပြုခြင်း။

၂၉၂။ ။ မည်သူမဆို —

ညစ်ညမ်းသော စာအုပ်စသည်များကို ရောင်းခြင်းစသည်များ။

(က) ညစ်ညမ်းသောစာအုပ်၊ စာအုပ်ငယ်၊ စာရွက်စာတမ်း၊ ရေးဆွဲသောပုံ၊ ပန်းချီကား၊ ပုံသဏ္ဌာန်ရုပ်ပုံကားချပ်မျိုးမျိုးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ညစ်ညမ်းသောအရာဝတ္ထုကိုရောင်းခြင်း၊ ထုတ်ငှားခြင်း၊ ဝေငှခြင်း၊ အများပြည်သူတို့မြင်သာအောင်ပြခြင်း တစ်ခုခုကိုပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် နည်းတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ဖြန့်ချိခြင်းပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရောင်းခြင်း၊ ထုတ်ငှားခြင်း၊ ဝေငှခြင်း၊ အများ ပြည်သူတို့မြင်သာအောင်ပြခြင်း၊ ဖြန့်ချိခြင်း ကိစ္စတစ်ခုခုအလို့ငှာပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထုတ်လုပ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်ရှိထားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ခ) ညစ်ညမ်းသော အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကို အထက်အဆိုပါ ကိစ္စတစ်ခုခုအတွက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုအရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကို ရောင်းခြင်း၊ ထုတ်ငှားခြင်း၊ ဝေငှခြင်း၊ အများပြည်သူတို့မြင်သာအောင်ပြခြင်း၊ နည်းတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ဖြန့်ချိခြင်းတစ်ခုခု ပြုမည်ဖြစ်ကြောင်းကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိလျက်နှင့်သော်၎င်း နိုင်ငံတွင်းသို့သွင်းခြင်း၊ နိုင်ငံအပသို့ ထုတ်ခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း တစ်ခုခုပြုလျှင်၊ သို့တည်း မဟုတ်

(ဂ) ညစ်ညမ်းသော အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကို အထက်အဆိုပါကိစ္စတစ်ခုခုအတွက် ပြုကြောင်းကိုဖြစ်စေ၊ ထုတ်လုပ်ကြောင်းကိုဖြစ်စေ၊ ဝယ်ကြောင်းကိုဖြစ်စေ၊ ထားရှိကြောင်းကို ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတွင်းသွင်းကြောင်းကိုဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံအပထုတ်ကြောင်းကိုဖြစ်စေ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ကြောင်းကိုဖြစ်စေ၊ အများပြည်သူမြင်သာအောင်ပြကြောင်းကို ဖြစ်စေ၊ နည်းတမျိုးမျိုးဖြင့် ဖြန့်ချိကြောင်းကိုဖြစ်စေသိသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိသောလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုလုပ်ငန်းမှ အမြတ်အစွန်းရရှိလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ဃ) ဤပုဒ်မအရ၊ ပြစ်မှုဖြစ်သော ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုတွင်၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြောင်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် အသင့်ရှိကြောင်းကို ဖြစ်စေ၊ အဆိုပါညစ်ညမ်းသောအရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကို တစ်ဦးတစ်ယောက်ထံမှသော်၎င်း၊ တစ်ဆင့်သော်၎င်း ရယူနိုင်ကြောင်းကိုဖြစ်စေနည်းတစ်မျိုးမျိုး ဖြင့်ကြော်ငြာလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကြားသိစေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(င) ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုဖြစ်သော ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကိုပြုရန် ကမ်းလှမ်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူကို သုံးလထိထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ကင်းလွတ်ချက်။ ။ ဤပုဒ်မသည် ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာကိစ္စများ အလို့ငှာ သဘောရိုးနှင့်ထားရှိသော၊ သို့တည်းမဟုတ် သုံးစွဲသောစာအုပ်၊ စာအုပ်ငယ်၊ အရေးအသား၊ ရေးဆွဲသောပုံ၊ ပန်းချီကားတစ်မျိုးမျိုးနှင့်ဖြစ်စေ၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံမှာသော်၎င်း၊ ရုပ်ပွားဆင်းတုများကို ပင့်ဆောင်ရန်သုံးစွဲသည့် ယာဉ်မှာသော်၎င်း ထုခြင်း၊ ထွင်းခြင်း၊ ဆေးရေးခြယ်ခြင်းတခုခုပြုထားသော၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားနည်းဖြင့် ပုံသဏ္ဌာန်ပြုထားသော ပုံတစ်ခုခုနှင့်ဖြစ်စေ၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ ကိစ္စအလို့ငှာ ထားရှိသော၊ သို့တည်းမဟုတ် သုံးစွဲသော အထက်ပါ ပုံတစ်ခုခုနှင့်ဖြစ်စေ သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိစေရ။

၂၉၃။ ။ မည်သူမဆို တစ်ဆက်တည်းဖြစ်သော အထက်ပုဒ်မတွင် ဖော်ပြထားသည့်ညစ်ညမ်းသောအရာဝတ္ထု တစ်ခုခုကို အသက်နှစ်ဆယ်မပြည့်သေးသောသူတစ်ဦးတစ်ယောက်သို့ ရောင်းခြင်း၊ ထုတ်ငှားခြင်း၊ ဝေငှခြင်း၊ ပြခြင်း၊ ဖြန့်ချိခြင်း တစ်ခုခုပြုလျှင်၊ သို့တည်း မဟုတ် ထိုသို့ပြုရန် ကမ်းလှမ်းခြင်း၊ အားထုတ်ခြင်း တစ်ခုခုပြုလျှင်၊ ထိုသူကို ခြောက်လထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေချမှတ်ရမည်။

ညစ်ညမ်းသော အရာဝတ္ထုများကို ငယ်ရွယ်သူတို့ အားရောင်းခြင်း စသည်များ။

ရာဇဝတ်ပြစ်မှုများနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

၂၉၄။ ။ မည်သူမဆို၊ အခြားသူများ စိတ်ပြိုငြင်အောင် —

ညစ်ညမ်းသော ပြုလုပ်မှုများနှင့်ညစ်ညမ်းသောသီချင်းများ။

(က) အများပြည်သူဆိုင်ရာ နေရာတစ်ခုခုတွင် ညစ်ညမ်းသောပြုလုပ်မှု တစ်ခုခုကိုပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ခ) အများပြည်သူဆိုင်ရာ နေရာတခုခုတွင်ဖြစ်စေ၊အနီးအနားတွင် ဖြစ်စေ၊ ညစ်ညမ်းသောကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ သီချင်း၊ စကားတစ်မျိုးမျိုး ကို ရွတ်ဆိုခြင်း၊ သီဆိုခြင်း၊ ပြောဆိုခြင်း၊ တစ်ခုခုပြုလျှင် ၊

ထိုသူကို သုံးလထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

*၂၉၄ - က။ ။ မည်သူမဆို၊ အစိုးရ၏အခွင့်အမိန့်မရရှိဘဲ၊ ထီဖွင့်ရန်အလို့ငှာ၊ သို့တည်းမဟုတ် ထီပွဲကို အားပေးအားမြှောက်ပြုရန်အလို့ငှာ၊ သို့တည်းမဟုတ် ထီပွဲကို စီမံကျင်းပရန်အလို့ငှာ၊ ရုံတစ်ခုခုကိုသော်၎င်း၊ နေရာတစ်ခုခုကိုသော်၎င်း ထားရှိလျှင်၊ ထိုသူကိုခြောက်လထိ၊ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ထီရုံထောင်ခြင်း။

မည်သူမဆို၊ အဆိုပါထီပွဲတစ်ခုခုတွင် လက်မှတ်၊ ဂဏန်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ရုပ်ပုံတစ်ခုခုကို ထီဖွင့်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍သော်၎င်း၊ ထိုထီပွဲတစ်ခုခုစီမံကျင်းပခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍သော်၎င်း၊ ဖြစ်သည့် မဖြစ်သည့် အခြင်းအရာ၊ သို့တည်းမဟုတ် မသေချာသော အခြင်းအရာတစ်ခုခုပေါ်တွင် မူတည်၍ ငွေပေးဆောင်မည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းပေးအပ်မည်၊ သို့တည်းမဟုတ် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူ၏ အကျိုးဖြစ်မှုအတွက် အရာတစ်ခုခုကိုပြုမည်၊ သို့တည်းမဟုတ် မပြုဘဲ နေမည်ဟူ၍ ရည်ရွယ်ကြောင်းကို ကြော်ငြာလျှင်၊ ထိုသူကို ကျပ်တစ်ထောင်ထိ ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

မည်သူမဆို၊ ထီပွဲတစ်ခုခုတွင် ထီလက်မှတ်များ၊ သို့တည်းမဟုတ် ကံစမ်းခွင့်များကို ထီလက်မှတ်အပေါ်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ရောင်းရင်းတန်ဘိုး အပြည့်ကိုရရှိ၍ ရောင်းခြင်းမဟုတ်ဘဲ၊ အခြားနည်း ထုတ်ဝေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထုတ်ဝေရန် ကမ်းလှမ်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထုတ်ဝေရန် ကြော်ငြာလျှင်၊ ထိုသူကို ကျပ်တစ်ထောင်ထိ ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

★ ★ ★ ★ ★

ခ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၃၂ အရ ပြင်ဆင်ထားသည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

အခန်း ၁၆ ။

လူ့ကိုယ်ကိုထိခိုက်သော ပြစ်မှုများ။

လူ့အသက်ကိုထိခိုက်သောပြစ်မှုများ။

ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော လူသေမှု။

၂၉၉ ။ ။ (၁) သေစေခြင်းဖြစ်တန်ရာသော ကိုယ်အင်္ဂါနာကျင်မှုကို ဖြစ်စေရန် အကြံဖြင့်မည်သူမဆို၊ ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကိုပြု၍ လူကိုသေစေလျှင်၊ ထိုသူသည် လူသတ်မှုမမြောက်သည့် ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သောလူသေမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။ ထို့ပြင်

(၂) သေစေရန် အကြံဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်တတ်သော သဘောအရ အမှန်အားဖြင့် သေစေလောက်သော ကိုယ်အင်္ဂါနာကျင်မှုကိုဖြစ်စေရန် အကြံဖြင့်ဖြစ်စေ မည်သူမဆို၊ ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကိုပြု၍ လူကိုသေစေလျှင်၊ ထိုသူသည် အောက်ပါအချက်တစ်ခုခု၌၊ လူသတ်မှုမမြောက်သည့် ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော လူသေမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(က) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် ရုတ်တရက် အကြီးအကျယ် ဒေါသထွက်အောင် ပြုခြင်းခံရသဖြင့် မိမိကိုယ်ကို မိမိမချုပ်တည်းနိုင်သည့်အတွင်း၊ ဒေါသထွက်အောင် ပြုသူကိုဖြစ်စေ၊ မှားယွင်း၍သော်၎င်း၊ မတော်တဆသော်၎င်း အခြားသူတစ်ဦးဦးကိုဖြစ်စေ သေစေလျှင် —

ခြွင်းချက်။

ပဌမ။ ။ သို့ရာတွင် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား သတ်သည့်အတွက်သော်၎င်း၊ အန္တရာယ်ပြုသည့်အတွက်သော်၎င်း အပြစ်တင်ကင်းလွတ်ခွင့်ရအောင်၊ ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် ဒေါသထွက်စေမှုကို မိမိကိုယ်တိုင် ရှာကြံခြင်းမရှိစေရ၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိဒေါသထွက်အောင် သူတစ်ပါးကပြုစေရန် မိမိက ထိုသူအား မိမိ အလိုအလျောက်ပြုခြင်းမရှိစေရ။

ဒုတိယ။ ။ သို့ရာတွင် ဥပဒေကိုနာခံ၍သော်၎င်း၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း အဖြစ်ဖြင့် ဥပဒေနှင့်အညီ အာဏာကိုသုံးစွဲရာတွင် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကသော်၎င်း ပြုမူဆောင်ရွက်သော အရာသည် ဒေါသထွက်စေမှုကို ပြုသည်ဟု မှတ်ယူခြင်းမရှိစေရ။

တတိယ ။ ။ သို့ရာတွင် ကာကွယ်ခုခံပိုင်ခွင့်ကို ဥပဒေနှင့်အညီ သုံးစွဲရာတွင် ပြုမူဆောင်ရွက်သောအရာသည် ဒေါသထွက်စေမှုကို ပြုသည်ဟု မှတ်ယူခြင်းမရှိစေရ။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ဒေါသထွက်စေမှုသည် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ၏ စိတ်ကိုမချုပ်တည်းနိုင်လောက်အောင် ရုတ်တရက်အကြီးအကျယ်ဖြစ်သည်မဖြစ်သည်ဆိုသော အချက်မှာကား ကြောင်းခြင်းရာ ပြဿနာဖြစ်သည်။

(ခ) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် ကိုယ်ကိုဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ ကာကွယ်ခုခံပိုင်ခွင့်ကို သဘောရိုးဖြင့် သုံးစွဲရာတွင် ဥပဒေကပေးအပ်သည့် ကာကွယ်ခုခံပိုင်ခွင့်ကို လိုသည်ထက်ပိုမိုသုံးစွဲ၍ တင်ကူး ကြံစွယ်ခြင်းမရှိဘဲနှင့်၎င်း၊ ထိုသို့ကာကွယ်ခုခံရန် အလို့ငှာ၊ လိုသည်ထက်ပို၍ အန္တရာယ်ပြုရန် ကြံစွယ်ခြင်း မရှိဘဲနှင့်၎င်း ကာကွယ်ခုခံပိုင်ခွင့်သုံးစွဲရခြင်း၏အကြောင်းရင်းဖြစ်သော လူကိုသေစေလျှင် —

(ဂ) ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖြောင့်မှန်စွာ တရားစီရင်ရေးအတွက် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကို ကူညီသော ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် ဥပဒေက ပေးအပ်သော အာဏာကို လိုသည်ထက်ပိုမိုသုံးစွဲ၍၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် တာဝန်ဝတ္တရားကို ကျနစွာဆောင်ရွက်ရေးအတွက် ဥပဒေနှင့်အညီ ဖြစ်သည့်အပြင်၊ လိုလည်းလိုအပ်သည်ဟုသဘောရိုးဖြင့် မိမိယုံကြည်သော ပြုလုပ်မှုတစ်ခုကို ပြုခြင်းဖြင့်၎င်း၊ သေသူအပေါ် ၌ ရန်ငြိုး ထားခြင်းမရှိဘဲနှင့်၎င်း လူကိုသေစေလျှင် —

(ဃ) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် ရုတ်တရက် ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားသဖြင့် ဒေါသအမျက်ပြင်းပြ၍ ရုတ်တရက် သတ်ပုတ်ကြရာတွင် တင်ကူးကြံစွယ်ခြင်းမရှိဘဲနှင့်၎င်း၊ မလျော်သော အခွင့်အရေးယူခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ရက်ရက်စက်စက် ထူးထူးခြားခြား၊ သို့တည်းမဟုတ် ရက်ရက်စက်စက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထူးထူးခြားခြားမရှိဘဲနှင့် ၎င်း ပြုလုပ်လျှင် —

ရှင်းလင်းချက်။ ။ အဆိုပါအချက်များတွင် မည်သူက ဒေါသထွက်စေမှုကိုပြုသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်ရောက်မှုကို ရှေးဦးစွာပြုသည်ဟူသောအချက်မှာ အရေးပါအရာရောက်သော အချက်မဟုတ်။

(င) အသက်တစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ် ကျော်လွန်သည်လည်းဖြစ်၍၊ သဘောတူ အသေခံသည်လည်း ဖြစ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့သေဘေးကို ခံယူစွန့်စားသည်လည်းဖြစ်သော လူကိုပြစ်မှုကျူးလွန်သူက သေစေလျှင်။ ။

၃၀၀။ ။ ပြုလုပ်မှုကို လူသတ်မှုမမြောက်သည့် လူသေမှုဖြစ်အောင်ပြုသော ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင်းခြင်းရာ မရှိခဲ့သော်၊ မည်သူမဆို၊ သေစေရန်အကြံဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပြစ်တတ်သော သဘောအရ အမှန်အားဖြင့် သေစေလောက်သော ကိုယ်အင်္ဂါနာကျင်မှုကိုဖြစ်စေရန်အကြံဖြင့် ဖြစ်စေ ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကိုပြု၍ လူကိုသေစေလျှင်၊ ထိုသူသည် လူသတ်မှုကျူးလွန်သည်မည်၏။

လူသတ်မှု။

၃၀၀-က။ ။ ပုဒ်မ ၂၉၉ နှင့် ၃၀၀ တွင် —

(က) ကိုယ်စိတ်ချွတ်ယွင်းခြင်းရှိသော၊ သို့တည်းမဟုတ် အနာရောဂါ စွဲကပ်သော၊ သို့တည်း မဟုတ် ကိုယ်အင်္ဂါချည့်နဲ့သောသူအား ကိုယ်အင်္ဂါနာကျင်မှုဖြစ်စေ၍၊ ထိုသူ၏သေခြင်း ကိုမြန် စေသောသူတစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ထိုသူအား သေစေသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

(ခ) ကိုယ်အင်္ဂါနာကျင်စေခြင်းဖြင့် သေစေသည့်အမှုတွင်၊ ကိုယ်အင်္ဂါနာကျင်စေမှုပြုခြင်းခံရသော သူ၏မသန်စွမ်းခြင်းကိုသော်၄င်း၊ ချည့်နဲ့ခြင်းကိုသော်၄င်း၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ သိခြင်းသည် ထိုသူ၏ကြံရွယ်ခြင်းအချက်ကို ထင်ရှားအောင်ပြရာတွင် သက်ဆိုင်သောအချက်ဖြစ်သည်။

(ဂ) ပြုလုပ်မှု တစ်ခုခုသည် ဖြစ်တတ်သောသဘောအရ သေခြင်းသို့ရောက်လောက်အောင် လတ်တလောဘေးကိုဖြစ်စေမည်ဟုသော်၄င်း၊ သေစေခြင်း ဖြစ်တန်ရာသော ကိုယ်အင်္ဂါနာကျင်မှုကို ဖြစ်စေသည်ဟုသော်၄င်း ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသိခြင်းသည် ထိုသူ၏ကြံရွယ်ရင်းအချက်ကို ထင်ရှား အောင်ပြရာတွင် သက်ဆိုင်သောအချက်ဖြစ်သည်။

(ဃ) ကိုယ်အင်္ဂါနာကျင်စေခြင်းဖြင့် သေစေသည့်အမှုတွင်၊ သင့်တော်သော ဆေးဝါးဖြင့်၄င်း၊ ကျွမ်းကျင်သော ကုသခြင်းဖြင့်၄င်း ပြုစု၍သေခြင်းကို တားဆီးနိုင်သော်လည်း၊ ကိုယ်အင်္ဂါနာကျင်မှုကို ပြုသောသူသည် သေခြင်းကိုဖြစ်စေသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(င) အမိဝမ်းတွင်းရှိ ကလေးကိုသေစေခြင်းသည် လူသေမှုမမည်၊ သို့ရာတွင် အသက်ရှင်သော ကလေးကို သေစေခြင်းသည် ထိုကလေးအသက်မရှူသေးသော်လည်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အလုံးစုံမွေးဖွားပြီးမဟုတ်သေးသော်လည်း၊ အချို့အဝက် ဖွားမြင်ပြီးဖြစ်လျှင်၊ ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော လူသေမှုမြောက်နိုင်သည်။

၃၀၁။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် သေစေရန် မိမိကြံရွယ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် သေစေတန်ရာသည်ဟု မိမိသိသောအရာတစ်ခုခုကိုပြုခြင်းဖြင့်၊ သေစေရန် မိမိက မကြံရွယ်သောသူ၏သေခြင်းကိုဖြစ်စေလျှက်၊ သို့တည်းမဟုတ် သူတစ်ဦး၏သေခြင်းကိုဖြစ်စေတန်ရာသည်ဟု မိမိကိုယ်တိုင်မသိသော ထိုသူ၏သေခြင်းကို ဖြစ်စေလျှက်၊ ပြစ်မှုတစ်ခုခုကိုကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကျူးလွန်သော ပြစ်မှုသည် သေစေရန် မိမိကကြံရွယ်သည့်သူကို သေစေသော ပြစ်မှုနှင့်သော်၄င်း၊ သေခြင်းကိုဖြစ်စေတန်ရာသည်ဟု မိမိကိုယ်တိုင်သိသည့် သေခြင်းကို ဖြစ်စေသော ပြစ်မှုနှင့်သော်၄င်း မခြားထပ်တူဖြစ်သည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ဤပုဒ်မပါ "ပြစ်မှု" ဆိုသော စကားသည် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၂၉၉ ၌ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၃၀၀ ၌၊ သို့တည်းမဟုတ် ၃၀၄ (က) ၌ ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုကိုဆိုလိုသည်။

၃၀၂။ ။ (၁) မည်သူမဆို —

(က) တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ် စီရင်ခြင်းခံရသည့်အတွင်း သို့တည်းမဟုတ်

လူသတ်မှုအတွက်ပြစ်ဒဏ်။ (ခ) တင်ကူးကြံရွယ်ချက်ဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ဂ) ဤရာဇသတ်ကြီးအရ ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း ခံထိုက်သောပြစ်မှုကို ကျူးလွန်နေစဉ် လူသတ်မှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို သေဒဏ်ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်းချမှတ်နိုင်သည်။

(၂) မည်သူမဆို၊ အခြားအချက်မျိုး၌ လူသတ်မှုကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိ အလုပ်ကြမ်းနှင့်ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ပြုလုပ်မှုတခုသည် တင်ကူးကြံစွယ်သော ပြုလုပ်မှုဖြစ်သည်မဖြစ်သည်ဆိုသောအချက်မှာ ကြောင်းခြင်းရာပြဿနာဖြစ်သည်။

၀၃။ ။ × × × ×

၀၄။ ။ မည်သူမဆို၊ လူသတ်မှုမမြောက်သည့် ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ် ထိုက်သောလူသေမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

လူသတ်မှုမမြောက်သည့် ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော လူသေမှုအတွက်ပြစ်ဒဏ်။

၀၄-က။ ။ မည်သူမဆို၊ ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော လူသေ ့အဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ လူသတ်မှုအဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းမခံထိုက်သော အရမ်းပြုလုပ်မှုကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပေါ့လျော့သောပြုလုပ်မှုကို ပြု၍ လူကိုသေစေလျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အဆိုပါပြုလုပ်မှုကို၊ သေစေတန်ရာသည်ဟု သိလျက်နှင့်ပြုလျှင်၊ ထောင်ဒဏ်ကိုတိုး၍ ဆယ်နှစ်ထိ ချမှတ်နိုင်သည်။

ပေါ့လျော့ခြင်းဖြင့် သေစေမှု။

၀၅။ ။ အသက်တစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ်အောက် ကလေးဖြစ်စေ၊ ရူးသွပ်သူဖြစ်စေ၊ သွေးလေချောက်ချားသူဖြစ်စေ၊ ဝမ်းတွင်း ရူးဖြစ်စေ၊ မူးယစ်နေသူဖြစ်စေ မိမိကိုယ်ကိုသတ်သည်တွင် မည်သူမဆို၊ ထိုသို့သတ်သည်ကိုအားပေးကူညီလျှင်၊ ထိုသူကိုသေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်တမျိုးမျိုးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ကလေးဖြစ်စေ၊ ရူးသွပ်သူဖြစ်စေ၊ မိမိကိုယ်ကို မိမိသတ်သည်ကို အားပေးကူညီခြင်း။

၀၆။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် မိမိကိုယ်ကို မိမိသတ်သည်တွင် မည်သူမဆို ထိုသို့သတ်သည်ကို အားပေးကူညီလျှင်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူ မိမိကိုယ်ကို မိမိသတ်ခြင်းကို အားပေးကူညီခြင်း။

ရဲဝတ္ထုဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

လူသတ်မှုကို ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်ခြင်း။

၃၀၇။ ။ ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ပြုရာတွင် သေခြင်းကိုဖြစ်စေခဲ့သော် လူသတ်မှုမြောက်နိုင်မည့် ကြံရွယ်ချက်ဖြင့်၎င်း၊ ထိုကဲ့သို့သော (ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ပြုရာတွင် သေခြင်းကိုဖြစ်စေခဲ့သော် လူသတ်မှုမြောက်နိုင်မည့်) ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင်းချင်းရာဖြင့်၎င်း မည်သူမဆို ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် ထိုပြုလုပ်မှုဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား နာကျင်စေလျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အထက်ကဆိုခဲ့သော ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်နိုင်သည်။

တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ခံနေရသူတို့က အားထုတ်ခြင်း။

တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ခံနေရစဉ် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် သူတစ်ပါးကိုနာကျင်စေလျှင်၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ခံနေရ ထိုသူကို သေဒဏ်ချမှတ်နိုင်သည်။

ဥပမာများ။

(က) မောင်ဖြူကိုသတ်ရန်ကြံရွယ်၍ မောင်မဲက မောင်ဖြူကို သေနတ်နှင့်ပစ်၏။ မောင်ဖြူသေခဲ့သော် မောင်မဲ လူသတ်မှုမြောက်နိုင်မည့် ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင်းခြင်းရာဖြင့် ပစ်ခြင်းဖြစ်လျှင်၊ မောင်မဲသည် ဤအမှု၌ ဤပုဒ်မအရ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်သည်။

(ခ) မောင်ဖြူသည် သေစေရန်ကြံရွယ်ချက်နှင့် လူသူမရှိသော အရပ်တွင် အသက်အရွယ်နုနယ်သော ကလေးကိုစွန့်ပစ်ထား၏။ ကလေးမသေစေကာမူ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မတွင် ဖော်ပြထားသည့် ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ဂ) မောင်နီကိုသတ်ရန် ကြံရွယ်ချက်နှင့် မောင်ဖြူသည် သေနတ်တလက်ကို ဝယ်၍ ယမ်းထိုး၏။ ထိုသို့သေနတ်ကို ယမ်းထိုးရုံမျှနှင့် မောင်ဖြူသည် ပြစ်မှုကိုမကျူးလွန်သေး၊ မောင်ဖြူသည် မောင်နီကို သေနတ်နှင့်ပစ်မှသာလျှင်၊ ဤပုဒ်မတွင် ဖော်ပြထားသည့် ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်သည်မည်၏။ ထိုသို့သေနတ်နှင့် ပစ်၍ မောင်နီကို ထိခိုက်နာကျင်စေလျှင်၊ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မ (ပဋ္ဌမစာပိုဒ်) အောက်ပိုင်းတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံထိုက်သည်။

(ဃ) မောင်နီကို အဆိပ်ခတ်၍ သတ်ရန်ကြံရွယ်ချက်နှင့် မောင်ဖြူသည် အဆိပ်ကိုဝယ်၍ အစာနှင့်ရောနှောပြီးလျှင် မိမိလက်တွင်ထား၏။ ထိုသို့ပြုရုံမျှနှင့် မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မတွင် ပါသည့်ပြစ်မှုကို မကျူးလွန်သေး။ ထိုအစာကို မောင်နီ၏ ထမင်းစားပွဲပေါ်တွင် တင်ထားမှသာလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မောင်နီ၏ ထမင်းစားပွဲပေါ်တွင် တင်ထားရန် မောင်နီ၏အစေခံများကိုပေးအပ်မှသာလျှင် မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မတွင် ဖော်ပြထားသည့် ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ရာဇဝတ် ပြစ်ဒဏ် ထိုက်သော လူသေမှုကို ကျူးလွန်ရန်အားထုတ်ခြင်း။

၃၀၈။ ။ ပြုလုပ်မှုတခုခုကို ပြုရာတွင် သေခြင်းကိုဖြစ်စေခဲ့သော် လူသတ်မှုမမြောက်သည့် ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ် ထိုက်သော လူသေမှု မြောက်နိုင်သည့် ကြံရွယ်ချက်ဖြင့်၄င်း၊ ထိုကဲ့သို့သော ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင်းခြင်းရာဖြင့်၄င်း၊ မည်သူမဆို ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။ ထို့ပြင် ထိုပြုလုပ်မှုဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား နာကျင်စေလျှင်၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ဥပမာ။

ရုတ်တရက်အကြီးအကျယ်ဒေါသထွက်အောင်ပြုမှုကိုခံရသဖြင့် မောင်မဲသည် မောင်ဖြူကို သေနတ်နှင့်ပစ်ခတ်၏။ မောင်ဖြူသေဆုံးခဲ့သော်၊ လူသတ်မှုမမြောက်သည့် ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော လူသေမှု မြောက်နိုင်မည့် ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင်းခြင်းရာဖြင့် ပစ်ခြင်းဖြစ်လျှင်၊ မောင်မဲသည် ဤပုဒ်မတွင် ဖော်ပြထားသည့်ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

မိမိကိုယ်ကိုမိမိ သတ်ရန်အားထုတ်ခြင်း။

၃၀၉။ ။ မည်သူမဆို၊ မိမိကိုယ်ကိုမိမိသတ်ရန်အားထုတ်၍ ထိုပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရန် ရှေ့ရှုသော ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခု ကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူကို တစ်နှစ်ထိ အလုပ်မဲ့ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

လူသတ်ဓားပြ။

၃၁၀။ ။ လူသတ်မှုကိုကျူးလွန်၍ဖြစ်စေ၊ လူသတ်မှုပါ ဖက်တွဲ၍ဖြစ်စေ၊ လုယက်မှုကိုသော်၄င်း၊ ကလေးခိုးမှုကိုသော်၄င်း ကျူးလွန်ရန် မည်သူမဆို၊ အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ အများနှင့်ဖြစ်စေ ဖက်စပ်ပေါင်းသင်းလေ့ရှိလျှင်၊ ထိုသူသည် လူသတ်ဓားပြဖြစ်၏။

ပြစ်ဒဏ်။

၃၁၁။ ။ မည်သူမဆို လူသတ်ဓါးပြဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ် ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ကိုယ်ဝန်ပျက်စေခြင်း၊ မဖွားသေးသည့် ကလေးကိုနာကျင်စေခြင်း၊ ဆယ့်နှစ်နှစ်အောက် ကလေးကို စွန့်ပစ်ခြင်း၊ ကလေးမွေးဖွားကြောင်းကို ထိမ်ချန်ခြင်း။

ကိုယ်ဝန်ပျက်စေခြင်း။

၃၁၂။ ။ မည်သူမဆို၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမ၏ အသက်ကို ကယ်ဆယ်လိုသော သဘောရိုးဖြင့်မဟုတ်ဘဲ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမကို ကိုယ်ဝန်ပျက်စေရန်၊ မိမိအလိုအလျောက်ပြုလျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။ မိန်းမသည် လှုပ်ရှားသောကိုယ်ဝန်နှင့်ဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင်ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ရှင်းလင်းချက်။ ။ မိမိ၏ ကိုယ်ဝန်ကို မိမိဖျက်စေသည့် မိန်းမသည် ဤပုဒ်မပါ အဓိပ္ပာယ်တွင် အကျုံးဝင်သည်။

၃၁၂-က။ *မိန်းကို ပဋိသန္ဓေမတည် နိုင်အောင် ခွဲစိတ်ကုသခြင်း။*

။ မည်သူမဆို မိန်းမတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ကိုယ်၊ သို့မဟုတ် စိတ်ကျန်းမာရေးအတွက်၊ ထိုမိန်းမကို ပဋိသန္ဓေ မတည်နိုင်အောင် ခွဲစိတ်ကုသရန်လိုအပ်ကြောင်းဖြင့်၊ ဤကိစ္စအလို့ငှာ အစိုးရ ခန့်ထားသည့်အဖွဲ့က ထောက်ခံခြင်းမရှိဘဲ၊ ထိုမိန်းမကို ပဋိသန္ဓေ မတည်နိုင်အောင် တမင်ခွဲစိတ်ကုသလျှင်၊ ထိုသူအား သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

သို့ရာတွင် ထိုမိန်းမ၏ အသက်ကိုကယ်ဆယ်ရန် အလို့ငှာ ချက်ခြင်းအရေးယူဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများတွင်၊ အဆိုပါထောက်ခံချက်လက်မှတ် ရယူရန်မလို။

၃၁၂-ခ။ *ယောကျ်ားကို ပဋိသန္ဓေ ပေးနိုင်စွမ်းမရှိအောင် ခွဲစိတ်ကုသခြင်း။*

။ မည်သူမဆို၊ ယောကျ်ား တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ကိုယ်၊ သို့မဟုတ် စိတ်ကျန်းမာရေးအတွက် ထိုယောကျ်ားကိုပဋိသန္ဓေ ပေးနိုင်စွမ်းမရှိအောင် ခွဲစိတ်ကုသရန်လိုအပ်ကြောင်းဖြင့်၊ ဤကိစ္စအလို့ငှာ၊ အစိုးရခန့်ထားသည့်အဖွဲ့က ထောက်ခံခြင်းမရှိဘဲ၊ ထိုယောကျ်ားကို ပဋိသန္ဓေပေးနိုင်စွမ်းမရှိအောင် တမင်ခွဲစိတ်ကုသလျှင်၊ ထိုသူအား သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

၃၁၂-ဂ။ *ပဋိသန္ဓေ မတည်နိုင်အောင်၊ သို့မဟုတ် ပဋိသန္ဓေ ပေးနိုင်စွမ်းမရှိအောင် ခွဲစိတ်ကုသသည်ကို ခံယူခြင်း။*

။ မည်သူမဆို၊ မိမိ၏ကိုယ်၊ သို့မဟုတ် စိတ်ကျန်းမာရေးအတွက် မိမိကိုပဋိသန္ဓေ မတည်နိုင်အောင်သော်၎င်း၊ ပဋိသန္ဓေပေးနိုင်စွမ်းမရှိအောင်သော်၎င်း၊ ခွဲစိတ်ကုသရန် လိုအပ်ကြောင်းဖြင့် ဤကိစ္စအလို့ငှာ၊ အစိုးရခန့်ထားသည့်အဖွဲ့က ထောက်ခံခြင်းမရှိဘဲ၊ ထိုသို့ပဋိသန္ဓေ မတည်နိုင်အောင်၊ သို့မဟုတ် ပဋိသန္ဓေ ပေးနိုင်စွမ်းမရှိအောင်၊ ခွဲစိတ်ကုသပေးသည်ကို မိမိသဘောအလျောက် ခံယူလျှင်၊ ထိုသူအား သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

၃၁၂-ဃ။ *ပဋိသန္ဓေ မတည်နိုင်အောင်၊ သို့မဟုတ် ပဋိသန္ဓေ ပေးနိုင်စွမ်းမရှိအောင် ခွဲစိတ်ကုသခြင်းကြောင့် သေဆုံးမှု။*

။ မည်သူမဆို တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူ၏ကိုယ်၊ သို့မဟုတ် စိတ်ကျန်းမာရေးအတွက်၊ ထိုသူကို ပဋိသန္ဓေ မတည်နိုင်အောင်သော်၎င်း၊ ပဋိသန္ဓေပေးနိုင်စွမ်းမရှိအောင်သော်၎င်း၊ ခွဲစိတ်ကုသရန် လိုအပ်ကြောင်းဖြင့်၊ ဤကိစ္စအလို့ငှာ အစိုးရခန့်ထားသည့် အဖွဲ့ကထောက်ခံခြင်းမရှိဘဲ၊ ထိုသူကို၊ ထိုသို့ပဋိသန္ဓေမတည်နိုင်အောင်၊ သို့မဟုတ် ပဋိသန္ဓေပေးနိုင်စွမ်းမရှိအောင် တမင်ခွဲစိတ်ကုသပေးသဖြင့် ထိုသူ သေဆုံးလျှင်၊ ထိုသို့ခွဲစိတ်ကုသပေးသူအား ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

၃၁၃။ *ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမက သဘောမတူဘဲ ကိုယ်ဝန်ပျက်စေခြင်း။* ။ ကိုယ်ဝန်လှုပ်ရှားသည်ဖြစ်စေ၊ မလှုပ်ရှားသည်ဖြစ်စေ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမက သဘောမတူဘဲ မည်သူမဆို၊ တစ်ဆက်တည်းဖြစ်သော အထက်ပုဒ်မတွင် ဖော်ပြထားသည့် ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

၃၁၄။ *ကိုယ်ဝန် ပျက်စေရန် အကြံနှင့်ပြုသော ပြုလုပ်မှုဖြင့် သေစေခြင်း။* ။ မည်သူမဆို၊ ကိုယ်ဝန်ပျက်စေရန်အကြံဖြင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမသေအောင် ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ပြုလျှင်၊ ထိုသူကိုဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမက သဘောမတူဘဲ ပြုခြင်း။ ထို့ပြင် ထိုပြုလုပ်မှုကို ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမက သဘောမတူဘဲပြုလျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အထက်ကဖော်ပြခဲ့သည့် ပြစ်ဒဏ်မျိုးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ မိမိပြုသော ပြုလုပ်မှုသည် သေစေတန်ရာသည်ဟု ပြစ်မှုကျူးလွန်သူက သိရန်မလို။

၃၁၅။ *ကလေးအရှင် မွေးဖွားခြင်းကိုတားဆီးရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ မွေးဖွားပြီးနောက် သေစေရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်းပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကိုပြုခြင်း။* ။ မည်သူမဆို၊ ကလေးမဖွားမြင်မီ ထိုကလေးအရှင် မွေးဖွားခြင်းကို တားဆီးရန် အကြံဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဖွားမြင်ပြီးနောက် သေစေရန်အကြံဖြင့်ဖြစ်စေ ပြုလုပ်မှုတခုခုကိုပြု၍၊ ထိုသို့ပြုခြင်းဖြင့် ထိုကလေးအရှင် မွေးဖွားခြင်းကို တားဆီးလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖွားမြင်ပြီးနောက် သေစေလျှင်၊ ထိုသို့ပြုခြင်းသည် အမိအသက်ကို ကယ်ဆယ်ရန် သဘောရိုးဖြင့် ပြုခြင်းမဟုတ်ခဲ့သော်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၃၁၆။ *လှုပ်ရှားသော ကိုယ်ဝန်ရှိ အမိဝမ်းတွင်း ကလေးကို သေစေခြင်း။* ။ မည်သူမဆို၊ ဥပဒေနှင့်ညီသော အပြစ်လွတ်ခွင့်မရှိဘဲ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမအား သေစေတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့် ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကိုပြု၍၊ ထိုသို့ပြုခြင်းဖြင့် လှုပ်ရှားသော ကိုယ်ဝန်ရှိ အမိဝမ်းတွင်းကလေးကို သေစေလျှင်၊ ထိုသူကိုဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ဥပမာ။

မောင်ဖြူသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမအား သေစေတန်ရာသည်ကိုသိလျက်နှင့် အကယ်၍ ထိုမိန်းမသေခဲ့သော ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော လူသေမှုမြောက်မည့် ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကိုပြု၏။ မိန်းမသည် နာကျင်

ရှုံမှုရှိ၍မသေ။ သို့ရာတွင် လှုပ်ရှားသောကိုယ်ဝန်ရှိ အမိဝမ်းတွင်းကလေးကိုကား သေစေ၏။ ထို့ကြောင့် မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မတွင် ဖော်ပြထားသောပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

၃၁၇။ ။ အသက် ဆယ့်နှစ်နှစ်အောက် ကလေး၏အဘက၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိကသော်၎င်း၊ ထိန်းသိမ်းသူက သော်၎င်း၊ ထိုကလေးကို လုံးဝစွန့်ပစ်ရန်အကြံဖြင့် မည်သည့်နေရာတွင်မဆို စွန့်ပစ်ထားလျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

မိဘက၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိန်းသိမ်းသူက အသက်ဆယ့်နှစ်နှစ်အောက် ကလေးကို စွန့်ပစ်ခြင်း။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ စွန့်ပစ်ထားခြင်းကြောင့် ကလေးသေဆုံးခဲ့သော် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို အမှုအားလျော်စွာ လူသတ်မှုနှင့်ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော လူသေမှုနှင့်ဖြစ်စေ စစ်ဆေးစီရင်သည်ကို တားမြစ်ရန် ဤပုဒ်မက မရည်ရွယ်။

၃၁၈။ ။ မမွေးဖွားမီဖြစ်စေ၊ မွေးဖွားပြီးနောက်ဖြစ်စေ၊ မွေးဖွားသည့်အတွင်းဖြစ်စေ ကလေးသေဆုံး၍၊ ထိုကလေး၏ အလောင်းကိုတိတ်တဆိတ် မြေမြှုပ်ခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ အခြားနည်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်သော်၎င်း ကလေးမွေးဖွားကြောင်းကို တမင်ထိမ်ချန်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိမ်ချန်ရန်အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ကလေးအလောင်းကို တိတ်တဆိတ် ဖျောက်ဖျက်ခြင်းဖြင့် မွေးဖွားသည်ကို ထိမ်ချန်ခြင်း။

နာကျင်စေမှု။

၃၁၉။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ကိုယ်အင်္ဂါနာကျင်အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အနာရောဂါစွဲကပ်အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ချည့်နဲ့အောင်ပြုလျှင်၊ ထိုသူသည် နာကျင်စေမှုကို ပြုသည်မည်၏။

နာကျင်စေမှု။

၃၂၀။ ။ အောက်ပါနာကျင်စေမှုများသာလျှင် "အပြင်းအထန်" နာကျင်စေမှုမည်၏။

အပြင်းအထန်နာကျင်စေမှု။

ပဌမ။ ။ လူကိုသင်းကွပ်ခြင်း။

ဒုတိယ။ ။ လူ၏မျက်စိတစ်ဖက်ဖက်ကို အမြဲမမြင်အောင်ပြုခြင်း။

တတိယ။ ။ လူ၏နားတစ်ဖက်ဖက်ကို အမြဲမကြားအောင်ပြုခြင်း။

စတုတ္ထ။ ။ ကိုယ်လက်အင်္ဂါ အဆစ်အမျက်တစ်ခုခုကျိုးပဲ့ပျက်စီးအောင်ပြုခြင်း။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ပဥ္စမ။ ။ ကိုယ်လက်အင်္ဂါ အဆစ်အမျက် တစ်ခုခု၏ အင်အားကိုဖျက်ဆီးခြင်း။ သို့တည်းမဟုတ် အမြဲချို့တဲ့အောင်ပြုခြင်း။

ဆဋ္ဌမ။ ။ ဦးခေါင်းကိုဖြစ်စေ၊ မျက်နှာကိုဖြစ်စေ၊ အမြဲအရုပ်ဆင်းပျက်အောင်ပြုခြင်း။

သတ္တမ။ ။ အရိုးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် သွားကို ကျိုးအက်ကွဲအောင်ဖြစ်စေ၊ တိမ်းလွဲအောင်ဖြစ်စေ ပြုခြင်း။

အဋ္ဌမ။ ။ အသက်ကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေအောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် နာကျင်ခံရသူသည် ရက်ပေါင်းနှစ်ဆယ်အတွင်း ကိုယ်အင်္ဂါအပြင်းအထန် ဝေဒနာခံရအောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရက်ပေါင်းနှစ်ဆယ်အတွင်း မိမိလုပ်ဆောင်မြဲ အလုပ်အကိုင်တို့ကို မလုပ်ကိုင်နိုင်အောင် နာကျင်စေခြင်း။

၃၂၁။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို နာကျင်စေရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ နာကျင်စေတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း မည်သူမဆို၊ ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကိုပြု၍ ထိုသို့ပြုခြင်းဖြင့် နာကျင်စေလျှင်၊ ထိုသူသည် "မိမိအလိုအလျောက် နာကျင်စေမှု" ကိုဖြစ်စေသည် မည်၏။

မိမိအလိုအလျောက် နာကျင်စေမှု။

၃၂၂။ ။ မည်သူမဆို၊ မိမိအလိုအလျောက် နာကျင်စေသည်တွင်၊ နာကျင်စေရန် မိမိကြံရွယ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် အပြင်းအထန် နာကျင်စေတန်ရာသည်ကို မိမိသိသော နာကျင်စေမှုသည် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှုဖြစ်လျှင်၎င်း၊ မိမိကပြုသော နာကျင်စေမှုသည် အပြင်းအထန်နာကျင်စေမှုဖြစ်လျှင်၎င်း ထိုသူသည် "မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန်နာကျင်စေမှု" ကို ဖြစ်စေသည်မည်၏။

မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန်နာကျင်စေမှု။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် အပြင်းအထန်နာကျင်စေမှုကိုပြုသော အခါမှာမှတစ်ပါး၊ ထို့ပြင် အပြင်းအထန်နာကျင်စေရန် ကြံရွယ်သောအခါမှာမှတစ်ပါး၊ သို့တည်းမဟုတ် အပြင်းအထန်နာကျင်စေတန်ရာသည်ကို သိသောအခါမှာမှတစ်ပါး မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန်နာကျင်စေသည်မမည်၊ သို့ရာတွင် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှု တစ်မျိုးကိုဖြစ်စေရန်ကြံသော်လည်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ဖြစ်စေတန်ရာသည်ကိုသိသော်လည်း အခြားသောအပြင်းအထန်နာကျင်စေမှုကို အကယ်ဖြစ်စေလျှင်၊ ထိုသူသည် မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန် နာကျင်စေသည်မည်၏။

မောင်ဖြူသည် မောင်နီ၏ မျက်နှာကို အမြဲရုပ်ဆင်းပျက်အောင် ကြံရွယ်လျက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရုပ်ဆင်းပျက်တန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့် ရိုက်နှက်၏။ ထိုကဲ့သို့ ရိုက်နှက်ခြင်းကြောင့်မောင်နီ၏ မျက်နှာသည် အမြဲရုပ်ဆင်းမပျက်။ သို့ရာတွင် မောင်နီမှာ ကိုယ်အင်္ဂါအပြင်းအထန် နာကျင်သော ဝေဒနာကို ရက်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ခံရ၏။ ဤအမှုတွင် မောင်ဖြူသည် မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှုပြုသည်မည်၏။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

မိမိ အလိုအလျောက် နာကျင်စေမှုအတွက်ပြစ်ဒဏ်။

၃၂၃။ ။ ပုဒ်မ ၃၃၄ ၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသော အချက်မှာမှတစ်ပါး၊ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား မိမိအလိုအလျောက် နာကျင်စေလျှင်၊ ထိုသူကို တစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ် တမျိုးမျိုး ဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင်ထိ ငွေဒဏ် ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ဘေးဖြစ်စေတတ်သော လက်နက်ဖြင့်သို့တည်းမဟုတ် နည်းဖြင့် မိမိအလိုအလျောက် နာကျင်စေမှု။

၃၂၄။ ။ ပုဒ်မ ၃၃၄ ၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသော အချက်များမှတစ်ပါး၊ ပစ်ခတ်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ်ထိုးရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခုတ်ဖြတ်ရန် ကိရိယာတစ်ခုခုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ရန်မူသောလက်နက်အဖြစ်ဖြင့် သုံးစွဲလျှင်သေစေတန်ရာသော ကိရိယာတစ်ခုခုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မီးဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အပူရှိန်ရှိသောအရာဝတ္ထုတစ်ခုခုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အဆိပ်ဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ်စားလောင်စေတတ်သော အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပေါက်ကွဲတတ်သော အရာဝတ္ထု တစ်ခုခုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ရှူရှိုက်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မျိုချလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် သွေးထဲသို့ ရောက်သွားလျှင် လူကိုယ်ခန္ဓာကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေတတ်သော အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်ကောင်ဖြင့် ဖြစ်စေ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား မိမိအလိုအလျောက် နာကျင်စေလျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

မိမိ အလိုအလျောက် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်။

၃၂၅။ ။ ပုဒ်မ ၃၃၅ ၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသော အချက်မှာ မှတစ်ပါး၊ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန် နာကျင်စေလျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ဘေးဖြစ်စေတတ်သော လက်နက်ဖြင့်သို့တည်းမဟုတ် နည်းဖြင့် မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှု။

၃၂၆။ ။ ပုဒ်မ ၃၃၅ ၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသော အချက်မှာမှတစ်ပါး၊ ပစ်ခတ်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုးရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခုတ်ဖြတ်ရန် ကိရိယာတခုခုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ရန်မူသော လက်နက်အဖြစ်ဖြင့် သုံးစွဲလျှင် သေစေတန်ရာသော ကိရိယာတစ်ခုခုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မီးဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အပူရှိန်ရှိသော အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အဆိပ်ဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် စားလောင်စေတတ်သောအရာဝတ္ထုတစ်ခုခုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပေါက်ကွဲတတ်သောအရာဝတ္ထုတစ်ခုခုဖြင့် ဖြစ်စေရှူရှိုက်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မျိုချလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် သွေးထဲသို့ ရောက်သွားလျှင် လူကိုယ်ခန္ဓာကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေတတ်သော အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုဖြင့်ဖြစ်စေ၊ တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်ကောင်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန်နာကျင်စေလျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်စေချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်းချမှတ်နိုင်သည်။

ပစ္စည်းကို ညှော်လုန့်တောင်းရန်ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေနှင့်မညီသော ပြုလုပ်မှုကို ပြုစေခြင်းငှာ၊ အတင်းအဓမ္မပြုရန်ဖြစ်စေ မိမိအလိုအလျောက် နာကျင်စေမှု။

၃၂၇။ ။ အပြုခံရသူထံမှဖြစ်စေ၊ အပြုခံရသူနှင့် အကျိုးသက်ဆိုင်သူထံမှဖြစ်စေ ပစ္စည်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသားကို ညှော်လုန့်တောင်းရန်သော်၎င်း၊ ဥပဒေနှင့် မညီသောအရာကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကို လွယ်ကူစေသောအရာကို ပြုစေခြင်းငှာ အပြုခံရသူကိုဖြစ်စေ၊ အပြုခံရသူနှင့် အကျိုးသက်ဆိုင်သူကိုဖြစ်စေ အတင်းအဓမ္မပြုစေရန်သော်၎င်း မည်သူမဆို၊ မိမိအလိုအလျောက် နာကျင်စေလျှင်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန်ကြံရွယ်၍ အဆိပ်စသည်များဖြင့် နာကျင်စေမှု၊

၃၂၈။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား နာကျင်စေရန် ကြံရွယ်ချက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန် ကြံရွယ်ချက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကို လွယ်ကူစေရန် ကြံရွယ်ချက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ နာကျင်စေတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ အဆိပ်ကိုသော်၎င်း၊ ထိုင်းမှိုင်းစေသော၊ သို့တည်းမဟုတ် မူးယစ်စေသော၊ သို့တည်းမဟုတ် မကျန်းမမာစေသော ဆေးဝါးဝင်ဝတ္ထုကိုသော်၎င်း၊ မကျန်းမမာစေသော အခြားအရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကိုသော်၎င်း သင့်စေလျှင်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ပစ္စည်းကိုညှော်လုန့်တောင်းရန်ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေနှင့်မညီသော ပြုလုပ်မှုကိုပြုစေခြင်းငှာ အတင်းအဓမ္မပြုရန်ဖြစ်စေ၊ မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှု။

၃၂၉။ ။ အပြုခံရသူထံမှဖြစ်စေ၊ အပြုခံရသူနှင့် အကျိုးသက်ဆိုင်သူထံမှဖြစ်စေပစ္စည်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသားကို ညှော်လုန့်တောင်းရန်သော်၎င်း၊ ဥပဒေနှင့်မညီသောအရာကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကို လွယ်ကူစေသောအရာကိုပြုစေခြင်းငှာ အပြုခံရသူကိုဖြစ်စေ၊ အပြုခံရသူနှင့် အကျိုးသက်ဆိုင်သူကိုဖြစ်စေ အတင်းအဓမ္မပြုစေရန်သော်၎င်း မည်သူမဆို၊ မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူကိုတစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ညှော်လုန့်၍ ဖြောင့်ချက်ယူရန်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းကို ပြန်ပေးအောင်အတင်းအဓမ္မပြုလုပ်ရန်ဖြစ်စေ မိမိအလိုအလျောက် နာကျင်စေမှု။

၃၃၀။ ။ အပြုခံရသူထံမှဖြစ်စေ၊ အပြုခံရသူနှင့် အကျိုးသက်ဆိုင်သောသူထံမှဖြစ်စေ ပြစ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် အကျင့်ပျက်ပြားမှု ပေါ်စေနိုင်သော ဖြောင့်ချက်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့သော သတင်းပေးချက်ကို ညှော်လုန့်၍ တောင်းရန်သော်၎င်း၊ အပြုခံရသူအား၊ သို့တည်းမဟုတ် အပြုခံရသူနှင့် အကျိုးသက်ဆိုင်သူအား ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ ပြန်ပေးအောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြန်ပေးစေ

အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝန်ခံချက်ကိုဖြစ်စေ၊ လိုလားချက်ကိုဖြစ်စေပေးအောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ ပြန်ရစေနိုင်သော သတင်းကိုပေးအောင် အတင်းအဓမ္မပြုစေရန်သော်၎င်း မည်သူမဆို၊ မိမိအလိုအလျောက် နာကျင်စေမှုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်အပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ဥပမာများ။

(က) ရာဇဝတ်ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ကြောင်း မောင်မဲထံမှ ဖြောင့်ချက်ရစေရန်၊ ရဲအရာရှိမောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်၏။ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ခ) ခိုးရာပါပစ္စည်းထားသော အရပ်ကိုပြစေရန်၊ ရဲအရာရှိမောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်၏။ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ဂ) ပေးဆောင်ရမည်ဖြစ်သော အခွန်မပြေကျန်ငွေကို ပေးစေရန် အခွန်တော်အရာရှိ မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်၏။ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ဃ) ငှားရမ်းခပေးစေရန်၊ မြေရှင်မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်၏။ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်မည်၏။

၃၃၁။ ။ အပြုခံရသူထံမှဖြစ်စေ၊ အပြုခံရသူနှင့် အကျိုးသက်ဆိုင်သောသူထံမှဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ကိုယ်ကျင့်ပျက်ပြားမှုပေါ်စေနိုင်သော ဖြောင့်ချက်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့သော သတင်းပေးချက်ကို ချောက်လှန့်၍ တောင်းရန်သော်၎င်း အပြုခံရသူအား၊ သို့တည်းမဟုတ်အပြုခံရသူနှင့် အကျိုးသက်ဆိုင်သူအား ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ ပြန်ပေးအောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြန်ပေးစေအောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝန်ခံချက်ကိုဖြစ်စေ၊ လိုလားချက်ကိုဖြစ်စေ ပေးအပ်အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ၊ ပြန်ရစေနိုင်သော သတင်းကို ပေးအောင် အတင်းအဓမ္မပြုစေရန်သော်၎င်း မည်သူမဆို၊ မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ချောက်လှန့်၍ ဖြောင့်ချက်ယူရန်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းကိုပြန်ပေးအောင် အတင်းအဓမ္မပြုရန်ဖြစ်စေ၊ မိမိ အလိုအလျောက် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှု။

၃၃၂။ ။ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် တာဝန်ဝတ္တရားဆောင်ရွက်နေသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်သူကို မိမိအလိုအလျောက် နာကျင်စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူကိုဖြစ်စေ၊ အခြားပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကိုဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် တာဝန်ဝတ္တရားဆောင်ရွက်ခြင်းမှ တားဆီးရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဟန့်တားရန်အကြံဖြင့် မိမိအလိုအလျောက် နာကျင်

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအား တာဝန်ဝတ္တရားဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ဟန့်တားရန် မိမိအလိုအလျောက် နာကျင်စေမှု။

စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် မိမိ၏တာဝန်ဝတ္တရားကို ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်နေစဉ် ထိုသူပြုပြီးသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြုရန်အားထုတ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့် ထိုသူအား မိမိ အလိုအလျောက် နာကျင်စေမှုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသို့နာကျင်စေမှု ပြုသောသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၃၃၃။ ။ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် တာဝန်ဝတ္တရားဆောင်ရွက်နေသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်သူကို မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန် နာကျင်စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူကိုဖြစ်စေ၊ အခြားပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကိုဖြစ်စေ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် တာဝန်ဝတ္တရားဆောင်ရွက်ခြင်းမှ တားဆီးရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဟန့်တားရန်အကြံဖြင့် မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန် နာကျင်စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် မိမိ၏တာဝန်ဝတ္တရားကို ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်နေစဉ် ထိုသူပြုပြီးသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြုရန်အားထုတ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့် ထိုသူအား မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန်နာကျင်စေမှုကို ပြုလျှင်၊ ထိုသို့နာကျင်စေမှုပြုသောသူကို ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းအား တာဝန်ဝတ္တရားဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ဟန့်တားရန် မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှု။

၃၃၄။ ။ ဒေါသထွက်အောင်ပြုသူမှတစ်ပါး အခြားသူအား နာကျင်စေရန် မကြံရွယ်ခဲ့သော်၊ သို့တည်းမဟုတ် နာကျင်စေတန်ရာသည်ကို မိမိမသိခဲ့သော် မည်သူမဆို၊ မိမိအား ရုတ်တရက် အကြီးအကျယ်ဒေါသထွက်အောင်ပြုမှုကြောင့် မိမိအလိုအလျောက် နာကျင်စေမှုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူကို တစ်လထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငါးရာထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ဒေါသထွက်အောင် ပြုမှုကြောင့် မိမိအလိုအလျောက် နာကျင်စေမှု။

၃၃၅။ ။ ဒေါသထွက်အောင်ပြုသူမှတစ်ပါး အခြားသူအား နာကျင်စေရန် မကြံရွယ်ခဲ့သော်၊ သို့တည်းမဟုတ် နာကျင်စေတန်ရာသည်ကို မိမိမသိခဲ့သော်၊ မည်သူမဆို၊ မိမိအား ရုတ်တရက် အကြီးအကျယ်ဒေါသထွက်အောင်ပြုမှုကြောင့် မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူကို လေးနှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ နှစ်ထောင်ထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ဒေါသထွက်အောင် ပြုမှုကြောင့် မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှု။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ အထက်ပါပုဒ်မ ၃၃၄ နှင့် ၃၃၅ တို့သည် ပုဒ်မ ၂၉၉ (၂) ရှိ ကင်းလွတ်ချက် (က) ပါ ခြွင်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်စေရ။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

အခြားသူ၏ အသက်ကို သို့တည်းမဟုတ် လုံခြုံရေးကို ဘေးဖြစ်စေသော ပြုလုပ်မှု။

၃၃၆။ ။ လူ့အသက်ကိုဖြစ်စေ၊ အခြားသူတို့၏လုံခြုံရေးကိုဖြစ်စေ ဘေးဖြစ်အောင် မည်သူမဆို၊ အရမ်းသော်၎င်း၊ ပေါ့လျော့စွာသော်၎င်း ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူကိုတစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငါးရာထိ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အခြားသူ၏အသက်ကို သို့တည်းမဟုတ် လုံခြုံရေးကို ဘေးဖြစ်စေသော ပြုလုပ်မှု တခုခုကို ပြုခြင်းဖြင့် နာကျင်စေမှု။

၃၃၇။ ။ လူ့အသက်ကိုဖြစ်စေ၊ အခြားသူတို့၏ လုံခြုံရေးကိုဖြစ်စေ၊ ဘေးဖြစ်အောင် မည်သူမဆို၊ အရမ်းသော်၎င်း၊ ပေါ့လျော့စွာသော်၎င်း ပြုလုပ်မှု တစ်ခုခုကိုပြုခြင်းဖြင့် တဦးတယောက်သော သူအား နာကျင်စေလျှင်၊ ထိုသူကိုနှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင် ထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အခြားသူ၏အသက်ကို သို့တည်းမဟုတ် လုံခြုံရေးကို ဘေးဖြစ်စေသော ပြုလုပ်မှု တစ်ခုခုကို ပြုခြင်းဖြင့် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှု။

၃၃၈။ ။ လူ့အသက်ကိုဖြစ်စေ၊ အခြားသူတို့၏လုံခြုံရေးကိုဖြစ်စေ၊ ဘေးဖြစ်အောင်မည်သူမဆို၊ အရမ်းသော်၎င်း၊ ပေါ့လျော့စွာသော်၎င်း ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကိုပြုခြင်းဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သူအား အပြင်းအထန်နာကျင်စေလျှင်၊ ထိုသူကို ငါးနှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

မတရားတားဆီးကန့်ကွက်ခြင်းနှင့် မတရားချုပ်နှောင်ထားခြင်း

မတရားတားဆီးကန့်ကွက်မှု။

၃၃၉။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူ သွားလာပိုင်ခွင့်ရှိသော အရပ်သို့မသွားမလာရအောင် တားဆီးရန် မည်သူ မဆို၊ ထိုသူအား မိမိအလိုအလျောက် ပိတ်ပင်လျှင်၊ ထိုပိတ်ပင်သူသည် မတရားတားဆီး ကန့်ကွက်သည်မည်၏။

ကင်းလွတ်ချက်။ ။ ကုန်းတွင်ဖြစ်စေ၊ ရေတွင်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပိုင်လမ်းကို တရားသဖြင့် ပိတ်ပင်ခွင့်ရှိသည်ဟု သဘောရိုးနှင့် ယုံကြည်၍ ပိတ်ပင်ခြင်းသည် ဤပုဒ်မ၏ အဓိပ္ပာယ်တွင် အကျုံးဝင်သော ပြစ်မှု မဟုတ်။

ဥပမာ။

လမ်းကိုပိတ်ပင်ပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း သဘောရိုးနှင့် ယုံကြည်ခြင်းမရှိဘဲ၊ မောင်ဖြူသည် မောင်မဲသွားလာပိုင်ခွင့်ရှိသော လမ်းကလေးကိုပိတ်ပင်၏။ ထို့ကြောင့် မောင်မဲသည် တားဆီးခြင်းခံရသည်။ မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ ကို မတရားတားဆီးကန့်ကွက်သည်မည်၏။

မတရား ချုပ်နှောင်ထားမှု။

၃၄၀။ ။ မည်သူမဆို တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ထားသော နေရာမှ အခြားသို့ မသွားမလာရအောင် တားဆီးရန် မတရားတားဆီးကန့်ကွက်လျှင်၊ တားဆီးကန့်ကွက်သူသည် ထိုသူကို မတရားချုပ်နှောင်ထားသည်မည်၏။

ဥပမာများ။

(က) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို ကာထားသော နံရံအတွင်းသို့ ဝင်စေပြီးလျှင်၊ တံခါးကိုသော့ခတ်ထား၏။ ထိုသို့သော့ခတ်ထားသဖြင့် မောင်မဲသည် နံရံအပြင်ဘက်သို့ မထွက်နိုင်ချေ။ မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို မတရားချုပ်နှောင်ထားသည်မည်၏။

(ခ) အဆောက်အအုံတစ်ခု၏ ထွက်ပေါက်များ၌၊ မောင်ဖြူသည် သေနတ်လက်နက်ကိုင်များကို ချထားပြီးလျှင်၊ ထိုအဆောက်အအုံ၏ အပြင်ဘက်သို့ မောင်မဲထွက်သွားရန် အားထုတ်လျှင်၊ ထိုချထားသောသူများက သေနတ်နှင့်မောင်မဲကို ပစ်လိမ့်မည်ဟု မောင်ဖြူက မောင်မဲကို ပြော၏။ မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို မတရားချုပ်နှောင်ထားသည်မည်၏။

မတရားတားဆီး ကန့်ကွက်မှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်။

၃၄၁။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို မတရားတားဆီးကန့်ကွက်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်လထိ အလုပ်မဲ့ထောင်ဒဏ် ဖြစ်စေ၊ ငါးရာထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

မတရားချုပ်နှောင်ထားမှုအတွက်ပြစ်ဒဏ်။

၃၄၂။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို မတရားချုပ်နှောင်ထားလျှင်၊ ထိုသူကိုတစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင်ထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

သုံးရက်၊ သို့တည်းမဟုတ် သုံးရက်ထက်ပို၍ မတရား ချုပ်နှောင်ထားမှု။

၃၄၃။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို သုံးရက်သော်၎င်း၊ သုံးရက်ထက်ပို၍သော်၎င်း၊ မတရား ချုပ်နှောင်ထားလျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ဆယ်ရက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆယ်ရက်ထက်ပို၍ မတရားချုပ်နှောင်ထားမှု။

၃၄၄။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို ဆယ်ရက်သော်၎င်း၊ ဆယ်ရက်ထက်ပို၍သော်၎င်း မတရား ချုပ်နှောင်ထားလျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

လွတ်ခွင့်အမိန့် ထုတ်ဆင့်ခြင်းခံရပြီးသောသူကိုမတရားချုပ်နှောင်ထားမှု။

၃၄၅။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအတွက် လွတ်ခွင့်အမိန့်ကို နည်းလမ်းတကျ ထုတ်ဆင့်ပြီးကြောင်းသိလျက်နှင့် မည်သူမဆို ထိုသူအား မတရားချုပ်နှောင်ထားလျှင်၊ ထိုချုပ်နှောင်ထားသူကို ဤအခန်းပါ အခြားပုဒ်မတခုခုအရ ထိုက်သင့်သော ထောင်ဒဏ်အပြင် နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးကိုလည်း ချမှတ်ရမည်။

လျှို့ဝှက်စွာ မတရားချုပ်နှောင်ထားမှု။

၃၄၆။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို ချုပ်နှောင်ထားသည်တွင်၊ ထိုသို့ချုပ်နှောင်ထားခြင်းကို အချုပ်အနှောင်ခံရသူနှင့် အကျိုးသက်ဆိုင်သောသူဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်စေ မသိအောင်သော်၎င်း၊ ချုပ်နှောင်ထားသောနေရာကို အဆိုပါသူတစ်ဦးဦးမသိအောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မတွေ့မမြင်အောင်သော်၎င်း ကြံရွယ်ကြောင်း ဖော်ပြသောနည်းဖြင့် မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား မတရားချုပ်နှောင်ထားလျှင်၊ ထိုသူကို မတရားချုပ်နှောင်ထားမှုအတွက် ထိုက်သင့်သောပြစ်ဒဏ် အပြင် နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးကိုလည်း ချမှတ်ရမည်။

ပစ္စည်းကို ညှော်ကိုလုန့်တောင်းရန်ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေနှင့်မညီသောပြုလုပ်မှုကိုပြုစေခြင်းငှာ အတင်းအဓမ္မပြုရန်ဖြစ်စေ မတရားသဖြင့် ချုပ်နှောင်ထားမှု။

၃၄၇။ ။ အချုပ်အနှောင်ခံရသူထံမှဖြစ်စေ၊ ချုပ်နှောင်ခံရသူနှင့် အကျိုးသက်ဆိုင်သောသူထံမှဖြစ်စေ ပစ္စည်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသားကို ချောက်လှန့်တောင်းရန်သော်၎င်း၊ ထိုသူတစ်ဦးဦးအား ဥပဒေနှင့်မညီသော အရာကိုအတင်းအဓမ္မပြုစေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကို လွယ်ကူစေနိုင်သော သတင်းတစ်ခုခုကို အတင်းအဓမ္မပေးစေရန်သော်၎င်း မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား မတရားသဖြင့် ချုပ်နှောင်ထားလျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ချောက်လှန့်၍ ဖြောင့်ချက်ယူရန်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းကို ပြန်ပေးအောင် အတင်းအဓမ္မပြုရန်ဖြစ်စေ မတရားချုပ်နှောင်ထားမှု။

၃၄၈။ ။ ချုပ်နှောင်ခံရသူထံမှဖြစ်စေ၊ ချုပ်နှောင်ခံရသူနှင့် အကျိုးသက်ဆိုင်သောသူထံမှဖြစ်စေ ပြစ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် အကျင့်ပျက်ပြားမှု ပေါ်စေနိုင်သော ဖြောင့်ချက်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့သောသတင်းပေးချက်ကို ချောက်လှန့်၍ တောင်းရန်သော်၎င်း၊ ထိုသူတစ်ဦးဦးအား ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ အဖိုးတန်စာတမ်း အမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ ပြန်ပေးအောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြန်ပေးစေအောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တောင်းဆိုချက်ကိုဖြစ်စေ၊ လိုလားချက်ကိုဖြစ်စေပေးအောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ ပြန်ရစေနိုင်သော သတင်းကိုပေးအောင် အတင်းအဓမ္မပြုစေရန်သော်၎င်း မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား မတရားချုပ်နှောင်ထားလျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုနှင့် လက်ရောက်မှု။

အနိုင်အထက်ပြုမှု။

၃၄၉။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူက သူ့စ်တပါးကို အနိုင်အထက်ပြုသည်ဆိုသည်မှာ၊ သူတစ်ပါးအား ရွေ့လျားစေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် သူတပါးရွေ့လျားသည်ကို ပြောင်းလဲစေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်ထိုသို့ရွေ့လျားသည်ကိုရပ်စဲစေလျှင်၊သို့တည်းမဟုတ်သူတပါး၏ကိုယ်အင်္ဂါတစ်ခုခုနှင့်ဖြစ်စေ၊ ထိုသူဝတ်ဆင်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ယူသော အရာဝတ္ထုနှင့်ဖြစ်စေ၊ ထိတွေ့မှုရှိလျှင် ထိုသူ၏အာရုံခံစားမှုကိုဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့်အခြေခံရှိသော အရာဝတ္ထုနှင့်ဖြစ်စေ ထိတွေ့အောင် အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကိုရွေ့လျားစေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုအရာဝတ္ထုရွေ့လျားသည်ကို ပြောင်းလဲစေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ရွေ့လျားသည်ကို ရပ်စဲစေလျှင်၊ သူတစ်ပါးကို အနိုင်အထက်ပြုသည်မည်၏။

သို့ရာတွင် ရွေ့လျားခြင်း၊ ရွေ့လျားမှုပြောင်းလဲခြင်း၊ ရွေ့လျားမှုရပ်စဲခြင်းတခုခုကိုဖြစ်စေသောသူသည် အောက်ဖော်ပြပါ နည်းသုံးမျိုးအနက် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့်ပြုမှုသောလျှင်၊ ရွေ့လျားခြင်းကို သို့တည်းမဟုတ် ရွေ့လျားမှုပြောင်းလဲခြင်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ရွေ့လျားမှုရပ်စဲခြင်းကို ဖြစ်စေသည်မည်၏။

ပဌမ။ ။ မိမိ၏ကိုယ်အင်အားဖြင့် ပြုခြင်း။

ဒုတိယ။ ။ ပြုသူကဖြစ်စေ၊ အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကဖြစ်စေ ပြုလုပ်မှုတခုခုကို ထပ်မံ၍ မပြုဘဲနှင့်ရွေ့လျားခြင်း၊ ရွေ့လျားမှုပြောင်းလဲခြင်း၊ ရွေ့လျားမှုရပ်စဲခြင်းတစ်ခုခုဖြစ်အောင် အရာဝတ္ထု တစ်ခုခုကို ပြုခြင်း။

တတိယ။ ။ တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်ကောင်အား ရွေ့လျားခြင်း၊ ရွေ့လျားမှုပြောင်းလဲခြင်း၊ ရွေ့လျားမှု ရပ်စဲခြင်းတစ်ခုခုပြုစေရန် သွေးဆောင်ခြင်း။

ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှု။

၃၅၀။ ။ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန်သော်၎င်း၊ အနိုင်အထက်ပြုမှုကိုသုံးစွဲခြင်းဖြင့် အနိုင်အထက်ပြုခြင်းခံရသောသူအား နစ်နာခြင်း၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ စိတ်ငြိုငြင်ခြင်းတစ်ခုခုဖြစ်စေရန် ကြံရွယ်၍သော်၎င်း၊ ထိုသို့ဖြစ်စေတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း ထိုသူအား ထိုသူ၏ သဘောတူချက်ကိုမရရှိဘဲ တမင်အနိုင်အထက်ပြုလျှင်၊ အနိုင်အထက်ပြုသူသည် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကို ပြုသည်မည်၏။

ဥပမာများ။

(က) မောင်မဲသည် မြစ်ထဲ၌ ဆိုက်ကပ်ထားသော လှေတစ်စင်းပေါ်တွင် ထိုင်နေ၏။ မောင်ဖြူသည် ထိုလှေကို ဖြုတ်၍တမင်မျှောလိုက်၏။ ဤအချက်တွင် မောင်ဖြူသည် မောင်မဲအား တမင်ရွေ့လျားစေ၏။ ထိုသို့ ရွေ့လျားစေခြင်းသည် ပြုလုပ်မှုတစ်ခုကိုမည်သူကမျှ ထပ်မံ၍မပြုဘဲနှင့် အရာဝတ္ထုတစ်ခုကို

အလို အလျောက် ရွေ့လျားသွားအောင် မောင်ဖြူပြုခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို တမင်အနိုင်အထက် ပြုသည်မည်၏။ မောင်မဲ၏သဘောတူချက်မရရှိဘဲ ပြစ်မှုတခုခုကို ကျူးလွန်ရန်သော်၎င်း၊ မောင်မဲအား နစ်နာခြင်း၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ စိတ်ငြိုငြင်ခြင်းတစ်ခုခုဖြစ်စေရန် ကြံရွယ်၍သော်၎င်း ထိုသို့ဖြစ်စေတန်ရာသည်ကို သိလျက် နှင့်သော်၎င်း ဤသို့ပြုခဲ့သော်၊ မောင်ဖြူသည် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကို မောင်မဲအား ပြုသည်မည်၏။

(ခ) မောင်မဲသည် မြင်းရထားကိုစီးသွားစဉ် မောင်ဖြူက မြင်းများကို ရိုက်လိုက်သဖြင့် မြင်းများသည် ပို၍လျင်မြန်စွာ ပြေး၏။ ဤအချက်တွင် မောင်ဖြူသည် တိရစ္ဆာန်များ၏ ရွေ့လျားခြင်းကို ပြောင်းလဲစေရန် ပြုခြင်းဖြင့်၊ မောင်မဲ၏ရွေ့လျားခြင်းကိုလည်း ပြောင်းလဲစေ၏။ ထို့ကြောင့် မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို အနိုင်အထက်ပြုသည်မည်၏။ မောင်မဲ၏သဘောတူချက်မရရှိဘဲ မောင်မဲအား နစ်နာခြင်း၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ စိတ်ငြိုငြင်ခြင်း တစ်ခုခုဖြစ်စေရန် ကြံရွယ်၍သော်၎င်း၊ ထိုသို့ဖြစ်စေတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော် ၎င်း ဤသို့ပြုခဲ့သော်၊ မောင်ဖြူသည် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကို မောင်မဲအား ပြုသည်မည်၏။

(ဂ) မောင်မဲသည် ထမ်းစင်ကိုစီးသွားစဉ် မောင်ဖြူက လုယက်ရန် ကြံရွယ်ချက်နှင့် ထမ်းစင် ထမ်းပိုးကိုဆွဲကိုင်ကာ ရပ်စေ၏။ ဤအချက်တွင် မောင်ဖြူသည် မိမိ၏ကိုယ်အင်အားဖြင့် မောင်မဲ၏ ရွေ့လျားခြင်းကို ရပ်စဲစေ၏။ ထို့ကြောင့် မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို အနိုင်အထက်ပြုသည်မည်၏။ ထို့ပြင် မောင်ဖြူသည် ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရန်အလို့ငှာ ထိုပြုလုပ်မှုကို မောင်မဲကခွင့်မပြုဘဲ တမင်ပြုသဖြင့် မောင်ဖြူသည် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကို မောင်မဲအား ပြုသည်မည်၏။

(ဃ) လမ်းပေါ်တွင် မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကိုတမင်တွန်း၏။ ဤအချက်တွင် မောင်ဖြူသည် မိမိ၏ကိုယ်အင်အားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို မောင်မဲနှင့်တွေ့ထိစေရန် ရွေ့လျား၏။ ထို့ကြောင့် မောင်ဖြူသည် မောင်မဲအား တမင်အနိုင်အထက်ပြုသည်မည်၏။ ထို့ပြင် မောင်မဲ၏သဘောတူညီချက်မရရှိဘဲ မောင်မဲအား နစ်နာခြင်း၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ စိတ်ငြိုငြင်ခြင်းတခုခုဖြစ်စေရန် ကြံရွယ်၍သော်၎င်း၊ ထိုသို့ဖြစ်စေတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း ဤသို့ပြုခဲ့သော်၊ မောင်ဖြူသည် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကို မောင်မဲအား ပြုသည်မည်၏။

(င) မောင်မဲကိုဖြစ်စေ၊ မောင်မဲ၏ အဝတ်အစားများကိုဖြစ်စေ၊ မောင်မဲဆောင်ယူလာသော အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ ထိမှန်စေရန်ကြံရွယ်၍သော်၎င်း၊ ထိမှန်စေတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း ခဲသည်ရေကိုထိ၍ မောင်မဲ၏အဝတ်များကိုဖြစ်စေ၊ မောင်မဲဆောင်ယူလာသော အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ ရေစင်စေရန် ကြံရွယ်၍သော်၎င်း၊ ထိုသို့ရေစင်စေရန် တန်ရာသည်ကိုသိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ မောင်ဖြူသည် ခဲတစ်လုံးကိုပစ်လိုက်၏။ ဤအချက်၌ ခဲပစ်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍၊ အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုသည် မောင်မဲကိုဖြစ်စေ၊

မောင်မဲ၏အဝတ်များကိုဖြစ်စေ ထိမှန်လျှင်၊ မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို အနိုင်အထက်ပြုသည်မည်၏။ ထို့ပြင် မောင်မဲ၏သဘောတူချက်မရရှိဘဲ မောင်မဲအား နစ်နာခြင်း၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ စိတ်ငြိုငြင်ခြင်း တစ်ခုခုဖြစ်စေရန် ကြံရွယ်၍ဤသို့ပြုလျှင်၊ မောင်ဖြူသည် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကိုမောင်မဲအားပြုသည်မည်၏။

(စ) မောင်ဖြူသည် မိန်းမတစ်ဦး၏ မျက်နှာဖုံးကိုတမင်ဆွဲဖွင့်လိုက်၏။ ဤအချက်တွင် မောင်ဖြူသည် ထိုမိန်းမကို တမင်အနိုင်အထက်ပြုသည်မည်၏။ ထို့ပြင် ထိုမိန်းမ၏သဘောတူချက်မရရှိဘဲ ထိုမိန်းမအား နစ်နာခြင်း၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ စိတ်ငြိုငြင်ခြင်း တစ်ခုခုဖြစ်စေရန် ကြံရွယ်၍သော်၎င်း၊ ထိုသို့ဖြစ်စေတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း ဤသို့ပြုလျှင်၊ မောင်ဖြူသည် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကို ထိုမိန်းမအား ပြုသည်မည်၏။

(ဆ) မောင်မဲသည် ရေချိုးနေစဉ် မောင်ဖြူသည် ဆူနေမှန်းသိသော ရေနွေးပူကို မောင်မဲ၏ ချိုးရေအိုးထဲသို့ လောင်းထည့်၏။ ဤအချက်တွင် မောင်မဲနှင့်တွေ့ထိစေရန်သော်၎င်း၊ ရေနွေးပူလောင်းထည့်လျှင် မောင်မဲ၏အာရုံခံစားမှုကိုဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့် အခြားရေနှင့်တွေ့ထိစေရန်သော်၎င်း မောင်ဖြူသည် မိမိ၏ကိုယ်အင်အားဖြင့် ရေနွေးပူကို တမင်ရွေ့လျားစေ၏၊ ထို့ကြောင့် မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို တမင်အနိုင်အထက်ပြုသည်မည်၏။ ထို့ပြင် မောင်မဲ၏သဘောတူချက်မရရှိဘဲ မောင်မဲအားနစ်နာခြင်း၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ စိတ်ငြိုငြင်ခြင်း တစ်ခုခုဖြစ်စေရန်ကြံရွယ်၍သော်၎င်း၊ ထိုသို့ဖြစ်စေတန်ရာသည်ကိုသိလျက်နှင့်သော်၎င်း ဤသို့ပြုခဲ့သော်၊ မောင်ဖြူသည် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကို ပြုသည်မည်၏။

(ဇ) မောင်မဲ၏ သဘောတူချက်မရရှိဘဲ မောင်မဲ၏အပေါ်သို့ ခွေးခုန်တက်အောင် မောင်ဖြူသည် ခွေးကိုလှုံ့ဆော်ပေး၏။ ဤအချက်တွင် မောင်မဲအား နစ်နာခြင်း၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ စိတ်ငြိုငြင်ခြင်းတစ်ခုခုကို ဖြစ်စေရန်ကြံရွယ်၍ မောင်ဖြူကပြုလျှင်၊ မောင်ဖြူသည် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကို မောင်မဲအား ပြုသည်မည်၏။

လက်ရောက်မှု။

၃၅၁။ ။ မည်သူမဆို၊ မိမိရှေ့မှောက်ရှိ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား မိမိ၏ကိုယ်အမူအရာဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှုဖြင့် ထိုသူအား ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှု သုံးစွဲအံ့သည်ကို စိုးရိမ်လောက်အောင် ထိုကိုယ်အမူအရာဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပြင်ဆင်မှုဖြင့် ဖြစ်စေမည်ဟု ကြံရွယ်၍သော်၎င်း၊ ထိုသို့ဖြစ်စေတန်ရာသည်ကိုသိလျက်နှင့် သော်၎င်း ကိုယ်အမူအရာကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူသည် လက်ရောက်မှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ စကားသက်သက်သည် လက်ရောက်မှုမမြောက်၊ သို့ရာတွင် ထိုသူသုံးစွဲသော စကားများသည် ထိုသူ၏ကိုယ်အမူအရာကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်မှုကို လက်ရောက်မှုမြောက်သည့် အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်စေနိုင်သည်။

ရာဇဝတ်ဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအမြာမြာ

ဥပမာများ။

(က) မောင်မဲကို ထိုးအံ့ဟု မောင်မဲယုံကြည်စေရန် ကြံရွယ်၍ဖြစ်စေ၊ ယုံကြည်တန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ မောင်ဖြူသည် မောင်မဲအား လက်သီးဖြင့်ရွယ်၏။ မောင်ဖြူသည် လက်ရောက်မှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ခ) မောင်မဲကို ခွေးကိုက်စေအံ့ဟု မောင်မဲယုံကြည်စေရန် ကြံရွယ်၍ဖြစ်စေ၊ ယုံကြည်တန်ရာသည်ကိုသိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ မောင်ဖြူသည် ခွေးဆိုးတစ်ကောင်၏ နှုတ်သီးစွပ်ကိုဖြုတ်စပြု၏။ မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို လက်ရောက်မှုကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ဂ) "နင့်ကိုငါရိုက်မည်" ဟု မောင်မဲအား ပြောလျက် မောင်ဖြူသည် တုတ်တစ်ချောင်းကို ကောက်ယူ၏။ ဤအချက်တွင် မောင်ဖြူပြောသော စကားသက်သက်သည် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ လက်ရောက်မှုမမြောက်၊ ထို့ပြင် ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင်းချင်းရာ မပါသော မောင်ဖြူ၏ ကိုယ်အမူအရာ သက်သက်သည်လည်း လက်ရောက်မှုမမြောက်၊ သို့သော်လည်း၊ အထက်က ဆိုခဲ့သည့်စကားများဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ထားသော မောင်ဖြူ၏ကိုယ်အမူအရာမှာကား လက်ရောက်မှုမြောက်နိုင်သည်။

အကြီးအကျယ် ဒေါသထွက်အောင်ပြုမှုကြောင့်မဟုတ်ဘဲ အခြားအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သောလက်ရောက်မှုအတွက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုအတွက်ပြစ်ဒဏ်။

၃၅၂။ ။ မည်သူမဆို ရုတ်တရက်အကြီးအကျယ်ဒေါသထွက်အောင် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကပြုခြင်းကြောင့်မဟုတ်ဘဲ အခြားအကြောင်းကြောင့် ထိုသူအား လက်ရောက်မှုကျူးလွန်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူကို သုံးလထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငါးရာထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ပြစ်မှုအတွက် အပြစ်တွင် ကင်းလွတ်ခွင့်ရစေရန် ဒေါသထွက်စေမှုကို ပြစ်မှုကျူးလွန်သူက ရှာကြံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိဒေါသထွက်အောင် သူတစ်ပါးကပြုစေရန် မိမိက ထိုသူအား မိမိအလိုအလျောက်ပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

ဥပဒေကိုနာခံ၍သော်၎င်း၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် ဥပဒေနှင့်အညီ အာဏာကိုသုံးစွဲရာတွင် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကသော်၎င်း ပြုမူဆောင်ရွက်သောကိစ္စက ဒေါသထွက်စေမှုကို ဖြစ်စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

ကာကွယ်ခုခံပိုင်ခွင့်ကို ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြုသောအရာက ဒေါသထွက်စေမှုကို ဖြစ်စေလျှင်၊ ရုတ်တရက်အကြီးအကျယ်ဒေါသထွက်စေမှုသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်သည့်အတွက် ပြစ်ဒဏ်ကို ပေါ့လျော့စေမည်မဟုတ်။

ရဲဝတ္တရားဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

ဒေါသထွက်စေမှုသည် ဖြစ်မှုကိုပေါ့လျော့စေလောက်အောင် ရုတ်တရက်အကြီးအကျယ် ဖြစ်သည် မဖြစ်သည်ဆိုသောအချက်မှာကား ကြောင်းချင်းရာပြဿနာဖြစ်သည်။

တာဝန်ဝတ္တရား ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကို ဟန့်တားရန် လက်ရောက်မှုကျူးလွန်ခြင်းသို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကိုပြုခြင်း။

၃၅၃။ ။ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်သူသည် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် တာဝန်ဝတ္တရားဆောင်ရွက်ရာတွင်သော်၎င်း၊ ထိုပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် တာဝန်ဝတ္တရားဆောင်ရွက်ခြင်းကို တားဆီးရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဟန့်တားရန်အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ထိုပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် ဥပဒေနှင့်အညီ တာဝန်ဝတ္တရားကို ဆောင်ရွက်ရာတွင်ပြုသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြုရန်အားထုတ်သော အရာတစ်ခုခုကြောင့်သော်၎င်း မည်သူမဆို၊ ထိုပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကို လက်ရောက်မှုကျူးလွန်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူအားနှစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

မိန်းမ၏ ကာယိန္ဒြေပျက်ဒီးစေရန်အကြံဖြင့်လက်ရောက်မှုကျူးလွန်ခြင်းသို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကို ပြုခြင်း။

၃၅၄။ ။ မည်သူမဆို၊ မိန်းမတဦး၏ ကာယိန္ဒြေကို ပျက်စီးစေရန်အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ကာယိန္ဒြေပျက်စီးတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း ထိုမိန်းမကို လက်ရောက်မှုကျူးလွန်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူအား နှစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အကြီးအကျယ် ဒေါသထွက်အောင်ပြုမှုကြောင့်မဟုတ်ဘဲ အခြားအကြောင်းကြောင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား အရှက်တကွဲအကျိုးနဲ ဖြစ်စေရန် အကြံဖြင့်လက်ရောက်မှုကျူးလွန်ခြင်းသို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကိုပြုခြင်း။

၃၅၅။ ။ မည်သူမဆို၊ မိမိအား တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူက ရုတ်တရက်အကြီးအကျယ် ဒေါသထွက်အောင်ပြုမှုကြောင့်မဟုတ်ဘဲ အခြားအကြောင်းကြောင့်၊ ထိုသူကို အရှက်တကွဲအကျိုးနဲဖြစ်စေရန် **အကြံဖြင့်** လက်ရောက်မှုကျူးလွန်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်မကင်းသော **အနိုင်အထ**က်ပြုမှုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူအား နှစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒ**ဏ်ဖြစ်**စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရဲတဘာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

တစ်ဦးတစ်ယောက် သောသူ သယ်ယူလာသော ပစ္စည်းကို ခိုးယူရန် အားထုတ်ရာတွင် လက်ရောက်မှုကျူးလွန်ခြင်း၊သို့တည်းမဟုတ်ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကိုပြုခြင်း။

၃၅၆။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူ ဝတ်ဆင်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် သယ်ယူလာသော ပစ္စည်းကို ခိုးယူရန်အားထုတ်ရာတွင် ထိုသူကို လက်ရောက်မှုကျူးလွန်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူအား နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

တစ်ဦးတစ်ယောက် သောသူ ကို မတရားချုပ်နှောင်ထားရန် အားထုတ်ရာတွင် လက်ရောက်မှုကျူးလွန်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကို ပြုခြင်း။

၃၅၇။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို မတရားချုပ်နှောင်ထားရန် အားထုတ်ရာတွင် ထိုသူကို လက်ရောက်မှုကျူးလွန်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူအား တစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင်ထိ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အကြီးအကျယ် ဒေါသထွက်အောင်ပြုမှုခံရ၍၊ လက်ရောက်မှု ကျူးလွန်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်မှု မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကိုပြုခြင်း။

၃၅၈။ ။ မည်သူမဆို၊ မိမိအားတစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူက ရုတ်တရက်အကြီးအကျယ် ဒေါသထွက်အောင် ပြုမှုကြောင့် ထိုသူကို လက်ရောက်မှုကျူးလွန်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူအား တစ်လထိအလုပ်မဲ့ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ နှစ်ရာထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ အထက်ပုဒ်မ ၃၅၈ ကို ပုဒ်မ ၃၅၂ နှင့် ထပ်တူအဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူရမည်။

လူခိုးမှု၊ သွေးဆောင်ဆွဲခေါ်မှု၊ ကျွန်ပြုမှု နှင့် အနိုင်အထက်ခိုင်းစေမှု။

လူခိုးမှု။

၃၅၉။ ။ လူခိုးမှုဆိုသည်မှာ၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံမှအပ သို့ လူကိုခိုးယူမှုနှင့် ဥပဒေနှင့်အညီ အုပ်ထိန်းသူထံမှ လူကိုခိုးယူမှုဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။

၃၆၀။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ထိုသူကိုယ်တိုင်ကဖြစ်စေ၊ ထိုသူ့ကိုယ်စား ဥပဒေနှင့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံမှ အပသို့ လူခိုးမှု။

အညီ သဘောတူနိုင်ခွင့်ရှိသူကဖြစ်စေ၊ သဘောမတူဘဲ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံမှအပ သို့ထုတ်ဆောင်သွားလျှင်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံမှအပသို့ လူကိုခိုးယူသည် မည်၏။

၃၆၁။ ။ မည်သူမဆို၊ ဥပဒေနှင့်အညီ အုပ်ထိန်းသူ၏ ထိန်းသိမ်းခြင်းမှ အသက်တစ်ဆယ့်လေးနှစ်အောက်

ဥပဒေနှင့်အညီ အုပ်ထိန်းသူ ထံမှ လူခိုးမှု။

ယောကျ်ားကလေးကိုဖြစ်စေ၊ အသက်တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်အောက် မိန်းကလေးကို ဖြစ်စေ၊ စိတ်ပေါ့သွပ်သူကိုဖြစ်စေ ထိုအုပ်ထိန်းသူကသဘောမတူဘဲ ဆောင်ယူလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖြားယောင်းခြင်းအားဖြင့် ထွက်သွားစေလျှင်၊ ထိုအရွယ်မရောက် သေးသူကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုစိတ်ပေါ့သွပ်သူကို ဥပဒေနှင့်အညီအုပ်ထိန်းသူထံ မှ ခိုးယူသည်မည်၏။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ဤပုဒ်မ၌ "ဥပဒေနှင့်အညီ အုပ်ထိန်းသူ" ဆိုသော စကားများတွင် ဆိုခဲ့သော အရွယ်မရောက်သေးသူကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားသူကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်ဖြစ်စေ၊ အုပ်ထိန်းရန် ဖြစ်စေ ဥပဒေနှင့်အညီ အပ်နှံခံရသူလည်းပါဝင်သည်။

ကင်းလွတ်ချက်။ ။ မိမိသည် တရားမဝင်သော ကလေး၏ အဘဖြစ်သည်ဟု သဘောရိုးဖြင့် ယုံကြည်သောသူ၏ ပြုလုပ်မှုသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုကလေးကို ဥပဒေနှင့်အညီ မိမိအုပ်ထိန်းပိုင်ခွင့်ရှိ သည်ဟု သဘောရိုးဖြင့် ယုံကြည်သောသူ၏ပြုလုပ်မှုသည် အကျင့်ဖောက်ပြားသောကိစ္စအလို့ငှာဖြစ်စေ၊ ဥပဒေ နှင့်ဆန့်ကျင်သော ကိစ္စအလို့ငှာဖြစ်စေပြုသော ပြုလုပ်မှုမဟုတ်လျှင်၊ ဤပုဒ်မနှင့်မသက်ဆိုင်စေရ။

၃၆၂။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား တစ်နေရာရာမှ သွားစေရန် အနိုင်အထက်ပြုခြင်းဖြင့်

လူကိုသွေးဆောင်ဆွဲခေါ်မှု။

အတင်းအဓမ္မပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် လှည့်ဖြားသောနည်းဖြင့် သွေးဆောင်လျှင်၊ ထိုသူသည် သွေးဆောင်ဆွဲခေါ် သည်မည်၏။

၃၆၃။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံမှအပသို့ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေနှင့်

လူခိုးမှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်။

အညီ အုပ်ထိန်းသူထံမှဖြစ်စေ ခိုးယူလျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

၃၆၄။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား သတ်ရန်သော်၎င်း၊ အသတ်ခံရမည့်ဘေးရောက်

လူကိုသတ်ရန် ခိုးယူမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် သွေးဆောင်ဆွဲခေါ်မှု။

လောက်အောင် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန်သော်၎င်း ခိုးယူလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် သွေးဆောင် ဆွဲခေါ် လျှင်၊ ထိုသူကိုတစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိအလုပ်ကြမ်းနှင့် ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ဥပမာများ။

(က) မောင်မဲအား ယစ်ပူဇော်ရန် ကြံရွယ်၍သော်၎င်း၊ ယစ်ပူဇော်ခြင်းခံရတန်သည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံမှအပသို့ ခိုးယူ၏။ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မတွင် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်၏။

(ခ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကိုသတ်ရန် မောင်မဲ၏အိမ်မှ မောင်မဲအား အနိုင်အထက်ဆောင်ယူသွား၏။ သို့တည်းမဟုတ် ဖြားယောင်းခြင်းအားဖြင့် ထွက်သွားစေ၏။ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မ တွင် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြသော ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်သည်။

လူကို လျှို့ဝှက်စွာ မတရားသဖြင့် ချုပ်နှောင်ထားရန် အကြံဖြင့် ခိုးယူမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် သွေးဆောင်ဆွဲခေါ်မှု။

၃၆၅။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား လျှို့ဝှက်စွာ မတရားသဖြင့် ချုပ်နှောင်ထားခြင်း ခံရစေရန် အကြံဖြင့် ခိုးယူလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် သွေးဆောင်ဆွဲခေါ်လျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ် ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

အတင်းအဓမ္မထိမ်းမြားပေးစားရန် စသည်တို့အတွက် မိန်းမကို ခိုးယူမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် သွေးဆောင်ဆွဲခေါ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် သွေးဆောင်မှု။

၃၆၆။ ။ မိန်းမက အလိုမတူဘဲ ထိုမိန်းမကို တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူနှင့် ထိမ်းမြားပေးစားခြင်းငှာ အတင်းအဓမ္မပြုရန်အကြံနှင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့အတင်းအဓမ္မပြုခြင်းခံရမည်ဖြစ်တန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ အနိုင်အထက်ပြုခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ကာမသွေးဆောင်အကျင့်ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မတရားသဖြင့် ကာမစပ်ယှက်စေရန်သော်၎င်း၊ ထိုသို့ အနိုင်အထက်ပြုခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ကာမသွေးဆောင် အကျင့်ဖျက်ဆီးခြင်းခံရမည်ဖြစ်တန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း မည်သူမဆို၊ မိန်းမတစ်ဦးတစ်ယောက်အားခိုးယူလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် သွေးဆောင်ဆွဲခေါ်လျှင်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ထို့ပြင် ဤရာဇသတ်ကြီးတွင် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြသည့် ရာဇဝတ်မကင်းသော ချောက်လှန့်ခြင်းနည်းဖြင့်သော်၎င်း၊ မိမိအခွင့်အာဏာကို အလွဲသုံးစားပြုခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ အခြားအတင်းအဓမ္မနည်း တစ်နည်းနည်းဖြင့်သော်၎င်း အနိုင်အထက်ပြုခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ကာမသွေးဆောင်အကျင့်ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ မိန်းမတစ်ဦးတစ်ယောက်ကို အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်နှင့် မတရားသဖြင့် ကာမစပ်ယှက်စေရန် အကြံနှင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့ ကာမစပ်ယှက်ခြင်းခံရမည်ဖြစ်တန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း မည်သူမဆို၊ ထိုမိန်းမအား တစ်နေရာရာမှ ထွက်သွားစေရန် သွေးဆောင်လျှင်၊ ထိုသူကို အထက်ကဖော်ပြသည့်အတိုင်း ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

ရဲဝတ္တရားခန့်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

၃၆၆-က။ ။ အနိုင်အထက်ပြုခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ကာမသွေးဆောင်အကျင့်ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေတစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ်အောက် မိန်းကလေးတစ်ယောက်ကို အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်နှင့် မတရားသဖြင့် ကာမစပ်ယှက်စေရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ထိုသို့အနိုင်အထက်ပြုခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ကာမသွေးဆောင်ခြင်းခံရမည်ဖြစ်တန်ရာသည်ကိုသိလျက်နှင့်သော်၎င်း ထိုမိန်းကလေးအား တဟ်နေရာရာမှ ထွက်သွားစေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြုလုပ်မှုတခုခုကိုပြုစေရန် မည်သူမဆို၊ တစ်နည်းနည်းဖြင့် ထိုမိန်းကလေးကို သွေးဆောင်လျှင်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ကာမပွဲစား အဖြစ်ဖြင့် အရွယ်မရောက်သေးသော မိန်းကလေးကို ရှာပေးခြင်း။

၃၆၆-ခ။ ။ အသက်နှစ်ဆယ့်တစ်နှစ်အောက် မိန်းကလေးတစ်ဦးကို အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်နှင့် မတရားသဖြင့် ကာမဂျ်ယှက်စေအောင်မိမိကသော်၎င်း၊တစ်ပါးသူကသော်၎င်း အနိုင်အထက်ပြုရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကာမသွေးဆောင်အကျင့်ဖျက်ဆီးရန် အကြံဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့အနိုင်အထက်ပြုခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ကာမသွေးဆောင်အကျင့်ဖျက်ဆီးခြင်းခံရမည်ဖြစ်တန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ မည်သူမဆို၊ ထိုမိန်းကလေးကို ပြင်ပနိုင်ငံတစ်ခုခုမှ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင်းသို့သွင်းလျှင်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

နိုင်ငံခြားမှ မိန်းကလေးကို နိုင်ငံတွင်းသွင်းမှု။

၃၆၇။ ။ အပြင်းအထန် နာကျင်စေခြင်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျွန်ပြုခြင်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် မေ့တာအတိုင်း မဟုတ်သည့် တဏှာရာဂဒဏ်ကို ခံစေရန်သော်၎င်း၊ ထိုသို့ခံရမည့် ဘေးရောက်လောက်အောင် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန်သော်၎င်း၊ ထိုသို့ခံရမည်ဖြစ်တန်ရာသည်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့စီမံခန့်ခွဲခြင်းခံရမည်ဖြစ်တန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ခိုးယူလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် သွေးဆောင်ဆွဲခေါ်လျှင်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်းချမှတ်နိုင်သည်။

အပြင်းအထန် နာကျင်စေခြင်း၊ ကျွန်ပြုခြင်း စသည်တို့ကို ခံစေရန် လုပ်ကိုင်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် သွေးဆောင်ဆွဲခေါ်မှု။

၃၆၈။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ခိုးယူခဲ့ကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် သွေးဆောင်ဆွဲခေါ်ခဲ့ကြောင်းကို သိလျက်နှင့် မည်သူမဆို၊ ထိုသူကို မတရားသဖြင့် ဖုက်သိမ်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်နှောင်ထားလျှင် မိမိကိုယ်တိုင်ကဖုက်သိမ်းရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်နှောင်ထားရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့ဖုက်သိမ်းသည်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်နှောင်ထားသည်ကိုသိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့ဖုက်သိမ်းရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်နှောင်ထားရန် ကိစ္စအလို့ငှာသော်၎င်း၊ ခိုးယူဘိသကဲ့သို့ သို့တည်းမဟုတ် သွေးဆောင်ဆွဲခေါ်ဘိသကဲ့သို့ ထိုသူကို ထပ်တူပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

ခိုးယူခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် သွေးဆောင်ဆွဲခေါ်ခြင်း ခံရသူကို မတရားသဖြင့် ဖုက်သိမ်းမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်နှောင်ထားမှု။

ရဲဘောဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြားပြား

အသက် ဆယ်နှစ် အောက်ကလေး၏ကိုယ်မှပစ္စည်းကို ခိုးရန်အကြံဖြင့် ထိုကလေးကို ခိုးယူမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် သွေးဆောင်ဆွဲခေါ်မှု။

၃၆၉။ ။ အသက်ဆယ်နှစ်အောက် ကလေး၏ကိုယ်မှ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့် ယူရန်အကြံဖြင့် မည်သူမဆို ထိုကလေးအား ခိုးယူလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် သွေးဆောင်ဆွဲခေါ်လျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

တစ်ဦးတစ်ယောက် သောသူကို ကျွန်အဖြစ် ဝယ်ယူမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် စီမံခန့်ခွဲမှု။

၃၇၀။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ကျွန်အဖြစ်ဖြင့် နိုင်ငံအတွင်းသို့သွင်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် နိုင်ငံအပသို့ထုတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရွှေ့ပြောင်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝယ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရောင်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်လွှဲပြောင်းလျှင်သော်၎င်း၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ထိုသူကခွင့်မပြုဘဲ ကျွန်အဖြစ်လက်ခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရရှိလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တားဆီးလျှင်သော်၎င်း၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

အမြဲတစေ ကျွန်ရောင်းဝယ်မှု။

၃၇၁။ ။ မည်သူမဆို၊ ကျွန်များကို အမြဲတစေနိုင်ငံတွင်းသို့သွင်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမြဲတစေ နိုင်ငံပသို့ထုတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမြဲတစေရွှေ့ပြောင်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမြဲတစေ ဝယ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမြဲတစေ ရောင်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမြဲတစေ အရောင်းအဝယ်ပြုလျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထက် မပိုသော ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

အရွယ်မရောက်သေးသူကို ပြည့်တန်ဆာကိစ္စ စသည်များအလို့ငှာ ရောင်းမှု။

၃၇၂။ ။ ပြည့်တန်ဆာကိစ္စအလို့ငှာဖြစ်စေ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူနှင့် မတရားသဖြင့် ကာမစပ်ယှက်စေရန် ကိစ္စအလို့ငှာဖြစ်စေ၊ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သည့် အကျင့်ဖောက်ပြားသော ကိစ္စအလို့ငှာဖြစ်စေ၊ မည်သည့်အသက်အရွယ်၌မဆို စေခိုင်းရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် အသုံးပြုရန် အကြံနှင့်သော်၎င်း၊ ထိုကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်အလို့ငှာ စေခိုင်းခြင်းခံရမည်ဖြစ်တန်ရာသည်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အသုံးပြုခြင်းခံရမည်ဖြစ်တန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း မည်သူမဆို၊ အသက် တစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ်အောက်ရှိသူကို ရောင်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထုတ်ငှားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြား နည်းလက်လွှဲပြောင်းလျှင်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

ရှင်းလင်းချက် ၁။ ။ မည်သူမဆို အသက်တစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ်အောက် မိန်းမတစ်ဦးကို ပြည့်တန်ဆာ တစ်ဦးတစ်ယောက်သို့ဖြစ်စေ၊ ပြည့်တန်ဆာအိမ်ထားရှိသူ၊ သို့တည်းမဟုတ် စီမံကြီးကြပ်သူသို့ ဖြစ်စေရောင်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခကြေးငွေအတွက် ထုတ်ငှားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားနည်းလက်လွှဲပြောင်းလျှင် ထိုသူကို ထိုသို့မပြုကြောင်း သက်သေထင်ရှားမရှိသမျှ ထိုမိန်းမအား ပြည့်တန်ဆာကိစ္စအလို့ငှာ အသုံးပြုရန် အကြံဖြင့် လက်လွှဲပြောင်းသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ၂။ ဤပုဒ်မကိစ္စအလို့ငှာ "မတရားသဖြင့် ကာမစပ်ယှက်ခြင်း" ဆိုသည်မှာ တရားဝင်ထိမ်းမြားခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ တရားဝင်ထိမ်းမြားခြင်းပင်မမြောက်သော်လည်း သက်ဆိုင်ရာသူတို့၏ မျိုးရိုးဘာသာ ဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ ဓလေ့ထုံးစံအရဖြစ်စေ သက်ဆိုင်သူတို့သည် လူမျိုးစုကွဲများဖြစ်လျှင်၊ ထိုလူမျိုးစုနှစ်စုတို့၏ မျိုးရိုးဘာသာ ဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ ဓလေ့ထုံးစံအရဖြစ်စေ ထိမ်းမြားခြင်းမြောက်ဘိသကဲ့သို့ အသိအမှတ်ပြုသော စုံဖက်ခြင်းဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် နှောင်ဖွဲ့ခြင်းဖြင့်သော်၎င်း ပေါင်းဖက်ခြင်းမဟုတ်သော ကာမစပ်ယှက်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

အရွယ်မရောက်သေးသူကို ပြည့်တန်ဆာကိစ္စ စသည်များအလို့ငှာ ဝယ်မှု။

၃၇၃။ ။ ပြည့်တန်ဆာကိစ္စအလို့ငှာဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူနှင့် မတရားသဖြင့် ကာမစပ်ယှက်စေရန် ကိစ္စအလို့ငှာဖြစ်စေ၊ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သည့် အကျင့်ဖောက်ပြားသော ကိစ္စအလို့ငှာ ဖြစ်စေ မည်သည့်အသက်အရွယ်၌မဆို စေခိုင်းရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် အသုံးပြုရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ အဆိုပါကိစ္စတစ်ခုခုအလို့ငှာ ထိုသို့စေခိုင်းခြင်းခံရမည်ဖြစ်တန်ရာသည်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့အသုံးပြုခြင်းခံရမည်ဖြစ်တန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း မည်သူမဆို၊ အသက်တစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ်အောက် ရှိသူအားဝယ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ငှားယူလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားနည်းလက်ရှိ ရယူလျှင်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၁။ ။ အသက်တစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ်အောက် မိန်းမတစ်ဦးကို ဝယ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ငှားယူသော၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားနည်းလက်ရှိရယူသော ပြည့်တန်ဆာဖြစ်စေ၊ ပြည့်တန်ဆာအိမ်ထားရှိသောသူ၊ သို့တည်းမဟုတ် စီမံကြီးကြပ်သောသူဖြစ်စေ ထိုသို့မပြုကြောင်း သက်သေထင်ရှားမရှိသမျှ ထိုမိန်းမ အား ပြည့်တန်ဆာကိစ္စအလို့ငှာ အသုံးပြုရန် အကြံဖြင့် လက်ရှိရယူသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

ရှင်းလင်းချက် ၂။ ။ "မတရားသဖြင့် ကာမစပ်ယှက်ခြင်း" ဆိုသည်မှာ ပုဒ်မ ၃၇၂ ပါ အဓိပ္ပာယ်နှင့် ထပ်တူဖြစ်သည်။

ရဲဘောဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

၃၇၄။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ထိုသူအလိုမတူဘဲ ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်၍ အတင်းအဓမ္မ ခိုင်းစေလျှင်၊ ထိုသူကို တစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တမျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အတင်းအဓမ္မခိုင်းစေမှု။

မုဒိမ်းမှု။

၃၇၅။ ။ ဤမှနောက်တွင် ကင်းလွတ်ချက်ပြုထားသည်မှတပါး၊ အောက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းငါးရပ်တွင် သက်ဝင်သော အကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် ယောကျာ်းသည် မိန်းမနှင့် ကာမစပ်ယှက်လျှင်၊ ထိုသူသည် "မုဒိမ်းမှု" ကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

မုဒိမ်းမှု။

ပဌမ။ ။ မိန်းမက အလိုမတူ ငြင်းဆန်ခြင်း။

ဒုတိယ။ ။ မိန်းမက ခွင့်မပြုခြင်း။

တတိယ။ ။ မိန်းမကခွင့်ပြုသော်လည်း၊ ထိုသို့ခွင့်ပြုရခြင်းမှာ၊ ထိုမိန်းမအား သေစေမည်ဟုသော်၎င်း၊ နာကျင်စေမည်ဟုသော်၎င်း ကြောက်ရွံ့အောင် ပြုသဖြင့် ခွင့်ပြုရခြင်း။

စတုတ္ထ။ ။ မိန်းမက ခွင့်ပြုသော်လည်း၊ ယောကျာ်းက မိမိသည် ထိုမိန်း၏ လင်မဟုတ်ကြောင်း သိသည့်ပြင် ထိုမိန်းမက ခွင့်ပြုခြင်းမှာလည်း မိမိကိုဥပဒေနှင့်အညီ လက်ထပ်ထားသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့လက်ထပ်ထားသည်ဟု ယုံကြည်သော အခြားယောကျာ်းဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်၍သာ ခွင့်ပြုကြောင်းကို ထိုယောကျာ်းကသိခြင်း။

ပဉ္စမ။ ။ မိန်းမက ခွင့်ပြုသည်ဖြစ်စေ၊ ခွင့်မပြုသည်ဖြစ်စေ ထိုမိန်းမသည် အသက်တစ်ဆယ့်လေးနှစ်အောက် အရွယ်ရှိသူဖြစ်ခြင်း။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ယောကျာ်း၏ အင်္ဂါဇာတ်သည် မိန်းမ၏အင်္ဂါဇာတ်တွင် သွင်းဝင်မိလျှင်၊ မုဒိမ်းမှု ကျူးလွန်ခြင်းအတွက် လိုအပ်သော ကာမစပ်ယှက်မှုမြောက်ရန် လုံလောက်သည်။

ကင်းလွတ်ချက်။ ။ ယောကျာ်းသည် အသက်တစ်ဆယ့်သုံးနှစ်အောက် မဟုတ်သော မိမိ၏ မယားနှင့် ကာမစပ်ယှက်ခြင်းမှာ မုဒိမ်းမှုမဟုတ်။

၃၇၆။ ။ မုဒိမ်းမှုကျူးလွန်သူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။ မုဒိမ်းကျင့်ခံရသောမိန်းမသည် မိမိ၏မယားဖြစ်၍၊ အသက်တစ်ဆယ့်နှစ်နှစ်အောက် မဟုတ်လျှင်မူကား မုဒိမ်းကျင့်သော ထိုလင်ကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

မုဒိမ်းမှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်။

ဓမ္မတာနှင့် ဆန့်ကျင်သော ပြစ်မှုများ။

၃၇၇။ ။ ယောကျ်ားနှင့်ဖြစ်စေ၊ မိန်းမနှင့်ဖြစ်စေ၊ တိရစ္ဆာန်နှင့်ဖြစ်စေ မည်သူမဆို၊ မိမိအလိုအလျောက် ဓမ္မတာနှင့်ဆန့်ကျင်သော ကာမစပ်ယှက်မှုကိုပြုလျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်း ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ဓမ္မတာနှင့်ဆန့်ကျင်သော ပြစ်မှု။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ အင်္ဂါဇာတ်တခုသည် တခြားအင်္ဂါဇာတ်တစ်ခုအတွင်းသို့ ဝင်မိလျှင် ဤပုဒ်မ၌ ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းအတွက် လိုအပ်သော ဓမ္မတာနှင့်ဆန့်ကျင်သည့်ကာမစပ်ယှက်မှု မြောက်ရန် လုံလောက်သည်။

အခန်း ၁၇။

ပစ္စည်းကို ထိခိုက်သည့်ပြစ်မှုများ။

ခိုးမှု။

၃၇၈။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူ၏ လက်ရှိမှ ထိုသူသဘောမတူဘဲ မည်သူမဆို၊ မရိုးမဖြောင့်သော သဘောဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို ယူရန်ကြံစွယ်၍၊ ထိုသို့ယူရန် ကိစ္စအလို့ငှာ ထိုပစ္စည်းကို ရွှေ့စေလျှင်၊ ထိုသူသည် ခိုးမှုကျူးလွန်သည်မည်၏။

ခိုးမှု။

ရှင်းလင်းချက် ၁။ ။ တစ်ခုခုသော အရာဝတ္ထုသည် မြေ၌စွဲကပ်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းမဟုတ်သဖြင့် ခိုးမှုကျူးလွန်သော ပစ္စည်းမဟုတ်။ သို့ရာတွင် ထိုအရာဝတ္ထုသည် မြေမှကွာလျှင် ကွာခြင်းခိုးမှုကျူးလွန်နိုင်သော ပစ္စည်းဖြစ်လာနိုင်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၂။ ။ မြေမှကွဲကွာအောင် ပြုလုပ်မှုဖြင့် ရွှေ့စေခြင်းသည် ခိုးမှုဖြစ်နိုင်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၃။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် အရာဝတ္ထုတခုမရွှေ့အောင် တားဆီးပိတ်ဆို့ထားသောအရာကို ရွှေ့ပြောင်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အရာဝတ္ထုတခုကို အခြားအရာဝတ္ထုတစ်ခုမှခွာလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တကယ်ရွှေ့စေလျှင်၊ ထိုအရာဝတ္ထုကို ရွှေ့စေသည်မည်၏။

ရှင်းလင်းချက် ၄။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်ကို တစ်နည်းနည်းဖြင့်ရွှေ့စေလျှင်၊ ထိုသူသည် ထိုတိရစ္ဆာန်ကိုရွှေ့စေသည်မည်၏။ ထို့ပြင် ထိုတိရစ္ဆာန်ကို ရွှေ့စေခြင်းကြောင့် ရွှေ့သွားသည့် အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကိုလည်း ထိုသူပင် ရွှေ့စေသည်မည်၏။

ရဲတဘာဝနှင့်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

ရှင်းလင်းချက် ၅။ ။ အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်တွင် သဘောတူချက်ဆိုသည်မှာ အတည့် အလင်း သော်၎င်း၊ သဘောသက်ရောက်ခြင်းဖြင့်သော်၎င်း ဖြစ်နိုင်သည့်ပြင် ထိုသဘောတူချက်ကို လက်ရှိဖြစ်သူက ဖြစ်စေ၊ ထိုကိစ္စအလို့ငှာ အတည့်အလင်းသော်၎င်း၊ သဘောသက်ရောက်ခြင်းဖြင့်သော်၎င်း အခွင့်အာဏာ ရှိသူကဖြစ်စေ ပေးနိုင်သည်။

ဥပမာများ။

(က) မောင်ဖြူသည် မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့် မောင်မဲ၏ လက်ရှိသစ်ပင်ကို မောင်မဲသဘော မတူဘဲယူရန်အကြံဖြင့်၊ မောင်မဲ၏မြေပေါ်မှ သစ်ပင်တစ်ပင်ကို ခုတ်လှဲ၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည်ထိုသို့ ယူရန်အလို့ငှာ သစ်ပင်ကို ဖြတ်ပစ်သည်နှင့်တပြိုင်နက် မောင်ဖြူသည် ခိုးမှုကို ကျူးလွန်၏။

(ခ) မောင်ဖြူသည် ခွေးစာကို မိမိအိတ်တွင်ထည့်၍ မောင်မဲ၏ခွေးကို ထိုအစာနောက်သို့ လိုက်စေရန် သွေးဆောင်၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူ၏အကြံသည် မောင်မဲသဘောမတူဘဲ မောင်မဲ၏လက်မှ မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်ခွေးကိုယူရန်ကြံရွယ်လျှင်၊ မောင်မဲ၏ခွေးသည် မောင်ဖြူနောက်သို့ လိုက်စပြု သည်နှင့်တပြိုက်နက်၊ မောင်ဖြူသည် ခိုးမှုကိုကျူးလွန်၏။

(ဂ) မောင်ဖြူသည် အဘိုးတန် ဘဏ္ဍာသေတ္တာသယ်ယူလာသော နွားတစ်ကောင်ကိုတွေ့၏။ မရိုး မဖြောင့်သောသဘောနှင့် အဘိုးတန်ဘဏ္ဍာကိုယူရန် အလို့ငှာ မောင်ဖြူသည် နွားကိုတဖက်သို့မောင်းနှင် လိုက်၏။ နွားသည် ရွေ့စပြုသည်နှင့်တစ်ပြိုက်နက် မောင်ဖြူသည် အဘိုးတန်ဘဏ္ဍာ ခိုးမှုကိုကျူးလွန်၏။

(ဃ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏ အစေခံဖြစ်၍ မောင်မဲက မောင်ဖြူ ထိန်းသိမ်းထားရန် မိမိ၏ပန်းကန်ခွက်ယောက်များကို အပ်နှံထား၏။ မောင်မဲ သဘောမတူဘဲ မရိုးမဖြောင့်သောသဘော နှင့် ပန်းကန်ခွက်ယောက်များနှင့်တကွ မောင်ဖြူထွက်ပြေး၏။ မောင်ဖြူသည် ခိုးမှုကိုကျူးလွန်၏။

(င) မောင်မဲသည် ခရီးသွားရန်ရှိ၍ မိမိပြန်ရောက်သည့်တိုင်အောင် ထိန်းသိမ်းထားစေရန် ပန်းကန်ခွက်ယောက်များကို ကုန်ရုံမှူး မောင်ဖြူထံမှ အပ်နှံထား၏။ မောင်ဖြူသည် ထိုပန်းကန်ခွက်ယောက် များကို ပန်းထိမ်သည်ထံသို့ ယူသွား၍ရောင်း၏။ ဤတွင် ထိုပန်းကန်ခွက်ယောက်များသည် မောင်မဲ၏လက်၌ မရှိချေ။ ထို့ကြောင့် မောင်မဲလက်ဝယ်မှ ပန်းကန်ခွက်ယောက်များကို ယူသည်ဟုမဖြစ်နိုင်၍၊ မောင်ဖြူသည် ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖောက်ဖျက်မှုကိုကျူးလွန်ရာ ရောက်ချင်လျှင် ရောက်နိုင်သော် လည်း၊ ခိုးမှုကို မကျူးလွန်။

(စ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲနေထိုင်သော အိမ်ရှိစားပွဲပေါ်တွင် မောင်မဲပိုင် လက်စွပ်တစ်ကွင်းကို တွေ့၏။ ဤတွင်လက်စွပ်သည် မောင်မဲ၏ လက်ရှိပစ္စည်းဖြစ်၏။ မောင်ဖြူသည် မရိုးမဖြောင့်သော သဘော နှင့် ထိုလက်စွပ်ကို ရွှေ့ပြောင်းလျှင်၊ ခိုးမှုကို ကျူးလွန်၏။

(ဆ) မောင်ဖြူသည် တဦးတယောက်သောသူ၏လက်ရှိမဟုတ်သော လက်စွပ်တစ်ကွင်းကို လမ်းမပေါ်တွင် တွေ့၏။ မောင်ဖြူသည် ထိုလက်စွပ်ကို ရယူခြင်းအားဖြင့် ရာဇဝတ်မကင်းသော အလွဲသုံးစားမှုကို ကျူးလွန်ရာရောက်ချင်လျှင် ရောက်နိုင်သော်လည်း၊ ခိုးမှုကိုမကျူးလွန်။

(ဇ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏အိမ်ရှိစားပွဲပေါ်တွင် မောင်မဲပိုင် လက်စွပ်တစ်ကွင်းကို တွေ့၏။ ရှာဖွေသဖြင့်အမှုပေါ်မည်ကိုကြောက်ရွံ့၍ မိမိလက်တွင်း၌ ချက်ခြင်းယူမထားဝံ့သောကြောင့် မောင်မဲ မေ့လောက်မှ ထိုလက်စွပ်ကို ဝှက်ထားသောနေရာမှယူ၍ ရောင်းရန်အကြံနှင့် မောင်မဲမတွေ့နိုင်လောက်သောနေရာ၌ မောင်ဖြူသည် ထိုလက်စွပ်ကိုဝှက်ထား၏။ ဤတွင်မောင်ဖြူသည် ထိုလက်စွပ်ကို မူလကရွှေ့စေသောအချိန်မှစ၍ ခိုးမှုကို ကျူးလွန်၏။

(ဈ) မောင်ဖြူသည် မိမိ၏နာရီကို ပြင်ပေးစေရန် ရွှေကုန်သည် မောင်မဲသို့ပေးအပ်၏။ မောင်မဲသည် ထိုနာရီကို မိမိဆိုင်သို့ယူသွား၏။ နာရီကို မောင်မဲက ကြွေးအတွက် အာမခံအနေဖြင့် ဥပဒေနှင့်အညီ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်အောင် မောင်ဖြူက မောင်မဲသို့ ကြွေးဆပ်ရန် မရှိ၊ မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏ ဆိုင်ထဲသို့ ပြောင်ဝင်ကာ မောင်မဲ၏လက်မှ ထိုနာရီကို အနိုင်အထက်ယူသွားရာတွင်၊ မောင်ဖြူသည် ရာဇဝတ်မကင်းသော ကျော်နင်းမှုနှင့် လက်ရောက်မှုကို ကျူးလွန်ရာရောက်ချင်လျှင် ရောက်နိုင်သော်လည်း၊ မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်ပြုခြင်းမဟုတ်သဖြင့် ခိုးမှုကို မကျူးလွန်။

(ည) မောင်မဲက မောင်ဖြူအပေါ်တွင် နာရီပြင်ခငွေ ရရန်ရှိ၍ နာရီကို ထိုပြင်ခငွေအတွက် အာမခံအနေဖြင့် ဥပဒေနှင့်အညီ ဆက်လက်ထားရှိ၏။ အကယ်၍ မောင်မဲလက်မှ နာရီပြင်ခအတွက် အာမခံ ဖြစ်သော ပစ္စည်းလက်လွတ်စေရန် အကြံနှင့် မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏ လက်ရှိမှ ထိုနာရီကိုယူလျှင် မောင်ဖြူသည် မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့် ရယူခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ခိုးမှုကိုကျူးလွန်၏။

(ဋ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲထံတွင် မိမိ၏နာရီကို ပေါင်၏။ အပေါင်ငွေ မပေးဆပ်သေးမီ မောင်မဲက သဘောမတူဘဲ မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏လက်ရှိမှ နာရီကိုရယူ၏ မိမိပိုင်နာရီပင်ဖြစ်သော်လည်း၊ မောင်ဖြူသည် မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့် ရယူခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ခိုးမှုကို ကျူးလွန်၏။

(ဌ) ပစ္စည်းရှင်သို့ ပစ္စည်းပြန်ပေးသည့်အတွက် ပစ္စည်းရှင်ထံမှ ဆုငွေကို ရရှိသည့်တိုင်အောင် ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို မိမိ၏လက်၌ထားရန်အကြံနှင့်မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏ လက်ဝယ်မှ မောင်မဲသဘောမတူဘဲ မောင်မဲပိုင်ပစ္စည်းတစ်ခုကိုရယူ၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်ရယူခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ခိုးမှုကိုကျူးလွန်၏။

(ခ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏မိတ်ဆွေဖြစ်သည့်အလျောက် မောင်မဲမရှိခိုက်မောင်မဲ၏ စာကြည့်တိုက်သို့သွား၍၊ မောင်မဲ၏အတည့်အလင်းသဘောတူချက်မရရှိဘဲ ဖတ်ပြီးပြန်ပေးရန်အကြံဖြင့် စာအုပ်တစ်အုပ်ကိုဖတ်ဘို့အတွက်သာ ယူသွား၏။ ဤတွင်မောင်မဲ၏စာအုပ်ကို အသုံးပြုရန်မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏ သဘောတူချက်ရကြောင်း သက်ရောက်သည်ဟု ထင်မှတ်နိုင်လောက်သည်။ ဤသို့ထင်မှတ်နိုင်လောက်လျှင်၊ မောင်ဖြူသည် ခိုးမှုကိုမကျူးလွန်။

(ပ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏မယားထံမှ အလှူခံ၏။ မောင်မဲ၏မယားက မောင်မဲပိုင်ကြေးငွေ၊ အစားအစာနှင့် အဝတ်များကို မောင်ဖြူသို့လှူလိုက်၏။ ထိုပစ္စည်းများသည် လင်ဖြစ်သူ မောင်မဲပိုင်ပစ္စည်းများဖြစ်ကြောင်းကို မောင်ဖြူသိသော်လည်း၊ မောင်မဲ၏မယား၌ပေးလှူပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု မောင်ဖြူထင်မှတ်လောက်သည်။ ဤသို့ထင်မှတ်နိုင်လောက်လျှင်၊ မောင်ဖြူသည်ခိုးမှုကို မကျူးလွန်။

(ဏ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲမယား၏ လင်မြှောင်ဖြစ်၏။ မောင်မဲ၏ မယားသည် မောင်ဖြူအား အဖိုးတန်ပစ္စည်းကိုပေး၏။ ထိုပစ္စည်းသည် မောင်မဲပိုင်ဖြစ်ကြောင်းကိုငှင်း၊ မောင်မဲ၏မယားသည် ပေးကမ်းပိုင်ခွင့်ကို မောင်မဲထံမှ မရရှိကြောင်းကိုငှင်း မောင်ဖြူသိ၏။ မောင်ဖြူသည် မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့် ထိုပစ္စည်းကိုရယူလျှင်၊ ခိုးမှုကိုကျူးလွန်၏။

(တ) မောင်ဖြူသည် သဘောရိုးဖြင့် မောင်မဲပိုင်ပစ္စည်းကို မိမိပိုင်ပစ္စည်းဟု ယုံကြည်၍ ထိုပစ္စည်းကို မောင်နီ၏လက်ရှိမှရယူ၏။ ဤတွင်မောင်ဖြူသည် မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့် ရယူခြင်းမဟုတ်သောကြောင့် ခိုးမှုကိုမကျူးလွန်။

၃၇၉။ ။ မည်သူမဆို ခိုးမှုကိုကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ခိုးမှုအတွက်ပြစ်ဒဏ်။

၃၈၀။ ။ လူနေထိုင်ရန်သော်ငှင်း၊ ပစ္စည်းသိုလှောင်ရန်သော်ငှင်း အသုံးပြုသော အဆောက်အအုံ၊ သို့တည်းမဟုတ်ဘဲ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရေယာဉ်တစ်ခုခုအတွင်းတွင် မည်သူမဆို ခိုးမှုကိုကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

နေအိမ် စသည်တို့အတွင်းတွင်ခိုးမှု။

၃၈၁။ ။ စာရေးဖြစ်စေ၊ အစေခံဖြစ်စေ၊ စာရေးအနေနှင့်သော်ငှင်း၊ အစေခံအနေနှင့်သော်ငှင်း စေခိုင်းခြင်းခံရသောသူဖြစ်စေ မိမိအားစေခိုင်းသူ၏ သို့တည်းမဟုတ် မိမိအလုပ်ရှင်၏ လက်ရှိပစ္စည်းတစ်ခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ခိုးမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

စေခိုင်းသူ၏ လက်ရှိပစ္စည်းကို စာရေး၊ သို့တည်းမဟုတ် အစေခံကခိုးမှု။

ခိုးမှုကိုကျူးလွန်ရန် အလို့ငှာ၊ သေစေရန်ဖြစ်စေ၊ နာကျင်စေရန် ဖြစ်စေ၊ တားဆီးစေရန်ဖြစ်စေ ပြင်ဆင်ပြီးမှ ကျူးလွန်သော ခိုးမှု။

၃၈၂။ ။ ခိုးမှုကို ကျူးလွန်ရန် အလို့ငှာသော်၎င်း၊ ခိုးမှုကိုကျူးလွန်ပြီးနောက် ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်ရန် အလို့ငှာသော်၎င်း၊ ခိုးမှုကိုကျူးလွန်၍ ရရှိသောပစ္စည်းကို ဆက်လက်ထားရှိနိုင်ရန် အလို့ငှာသော်၎င်း တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို သေစေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် နာကျင်စေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် တားဆီးရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် သေစေမည်ဟုဖြစ်စေ၊ နာကျင်စေမည်ဟုဖြစ်စေ၊ တားဆီးခံရမည်ဟုဖြစ်စေ ကြောက်ရွံ့စေရန် ပြင်ဆင်ပြီးမှ မည်သူမဆို ခိုးမှုကိုကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို အလုပ်ကြမ်းနှင့် ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ဥပမာများ။

(က) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏ လက်ရှိပစ္စည်းကိုခိုးယူ၏။ ထိုသို့ခိုးယူရာတွင် အကယ်၍ မောင်မဲက ခုခံခဲ့သော် မောင်မဲကို နာကျင်စေရန်အလို့ငှာ ယမ်းထိုးပြီး ပစ္စတိုသေနတ်တစ်လက်ကို မိမိ၏အဝတ်အတွင်း၌ ထားရှိ၏။ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မတွင် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ခ) ဖြစ်ပျက်ပုံအခြေအနေကို မောင်မဲကမြင်၍ ခုခံခဲ့လျှင်သော်၎င်း၊ မိမိအားမောင်မဲက ဖမ်းဆီးရန် အားထုတ်ခဲ့လျှင်သော်၎င်း မောင်မဲကို တားဆီးရန်အလို့ငှာ မိမိ၏အပေါင်းအဖော်များကို အနီးအပါးတွင် နေရာချထား၍ မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကိုခိုးယူပိုက်နှိုက်၏။ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မတွင် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်သည်မည်၏။

ခြောက်လှန့်တောင်းယူမှု။

ခြောက်လှန့်တောင်းယူမှု။

၃၈၃။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား နစ်နာစေမည်ဟု ကြောက်အောင်တမင်ပြု၍၊ ပစ္စည်းတစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ၊ အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသားတစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ၊ အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသားအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲနိုင်သော လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ထားသည့် အရာဝတ္ထု တစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသို့ ပေးအပ်စေရန် ကြောက်အောင်တမင်ပြုခြင်းခံရသော အဆိုပါသူအား မရိုးမဖြောင့်သောသဘော နှင့် သွေးဆောင်လျှင်၊ ထိုသို့ကြောက်အောင်ပြု၍ သွေးဆောင်သူသည် "ခြောက်လှန့်တောင်းယူမှု" ကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

ဥပမာများ။

(က) ငွေမပေးလျှင် မောင်မဲ၏အသရေပျက်စေမည့်စာကို ကြေညာမည်ဟု မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို ခြိမ်းခြောက်၏။ ဤနည်းဖြင့် မိမိအားငွေပေးစေရန် မောင်ဖြူသည်မောင်မဲကိုသွေးဆောင်၏။ ဤတွင်

မောင်ဖြူသည် "ချောက်လှန့်တောင်းယူမှု" ကိုကျူးလွန်၏။

(ခ) မောင်မဲက မောင်ဖြူသို့ ငွေပေးရန်ရှိကြောင်း မောင်မဲအား တာဝန်ထားသည့်ငွေပေးကတိစာချုပ်တစ်ခုကို မောင်မဲက လက်မှတ်ရေးထိုး၍ မောင်ဖြူသို့မပေးလျှင် မောင်မဲ၏ ကလေးကို မတရား ချုပ်နှောင်ထားမည်ဟု မောင်ဖြူက မောင်မဲကို ခြိမ်းခြောက်၏။ ထို့ကြောင့် မောင်မဲသည် ငွေပေးကတိစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုး၍ မောင်ဖြူသို့ပေးရ၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် "ချောက်လှန့်တောင်းယူမှု" ကို ကျူးလွန်၏။

(ဂ) မောင်နီအား ကောက်ပဲသီးနှံမည်ရွေ့မည်မျှ ပေးပါမည်ဆိုသည့် ခံဝန်ချုပ်တစ်စောင်ကို မောင်မဲက လက်မှတ်ရေးထိုး၍ မောင်နီသို့ မပေးအပ်လျှင်၊ မောင်မဲ၏လယ်ယာကို ဖျက်ဆီးပစ်စေရန် တုတ်လက်နက် စွဲကိုင်သူတို့ကို စေလွှတ်မည်ဟု မောင်ဖြူက ခြိမ်းခြောက်၏။ ထိုသို့ ခြိမ်းခြောက်၍ ခံဝန်ချုပ်ကို မောင်မဲက လက်မှတ်ရေးထိုး၍ မောင်နီအား ပေးအပ်ရန် မောင်မဲကိုသွေးဆောင်၏။ မောင်ဖြူသည် "ချောက်လှန့် တောင်းယူမှု" ကို ကျူးလွန်၏။

(ဃ) မောင်ဖြူက မောင်မဲအား အပြင်းအထန် နာကျင်စေမည်ဟု ကြောက်အောင်ပြု၍၊ စက္ကူလွတ်တစ်ချပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးစေပြီးလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တံဆိပ်ခတ်နှိပ်စေပြီးလျှင် မိမိအားပေးအပ်စေရန် မောင်မဲကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့် သွေးဆောင်၏။ ထိုသို့သွေးဆောင်သဖြင့် မောင်မဲက ထိုစက္ကူကို လက်မှတ်ရေးထိုး၍ မောင်ဖြူသို့ပေးအပ်၏။ ဤတွင်ထိုသို့လက်မှတ် ထိုးလိုက်ရသည့် စက္ကူကို အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသားအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲချင်လျှင် ပြောင်းလဲနိုင်သည်ဖြစ်၍ မောင်ဖြူသည် "ချောက်လှန့်တောင်းယူမှု" ကို ကျူးလွန်၏။

၃၈၄။ ။ မည်သူမဆို၊ ချောက်လှန့်တောင်းယူမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ချောက်လှန့်တောင်းယူမှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်။

၃၈၅။ ။ မည်သူမဆို၊ ချောက်လှန့်တောင်းယူမှုကို ကျူးလွန်ရန် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား နစ်နာစေမည်ဟု ကြောက်အောင်ပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ပြုရန် အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ချောက်လှန့်တောင်းယူမှုကို ကျူးလွန်ရန် တစ်ဦးတစ်ယောက်အားနစ်နာစေမည်ဟု ကြောက်အောင်ပြုခြင်း။

၃၈၆။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကိုဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးကိုဖြစ်စေ သေစေမည်ဟု သို့တည်းမဟုတ် အပြင်းအထန်နာကျင်စေမည်ဟု ကြောက်အောင်ပြု၍ ချောက်လှန့်တောင်းယူမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအားသေစေမည်ဟုသို့တည်းမဟုတ်အပြင်းအထန် နာကျင်စေမည်ဟု ကြောက်အောင်ပြု၍ ချောက်လှန့်တောင်းယူမှု။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ချောက်လှန့်တောင်းယူမှုကိုကျူးလွန်ရန် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား သေစေမည်ဟု၊ သို့တည်းမဟုတ် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမည်ဟု ကြောက်အောင်ပြုခြင်း။

၃၈၇။ ။ မည်သူမဆို၊ ချောက်လှန့်တောင်းယူမှုကိုကျူးလွန်ရန် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကိုဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးကိုဖြစ်စေ၊ သေစေမည်ဟု၊ သို့တည်းမဟုတ် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမည်ဟု ကြောက်အောင်ပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ပြုရန်အားထုတ် လျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

သေဒဏ်၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်မှစ၍ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း ခံထိုက်သော ပြစ်မှုများနှင့် စွပ်စွဲမည်ဟု ခြိမ်းချောက်၍ ချောက်လှန့်တောင်းယူမှု။

၃၈၈။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကိုဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးကိုဖြစ်စေ သေဒဏ်၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်၊ ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်ခုခုထိုက်သော ပြစ်မှုမျိုး ကျူးလွန်ကြောင်းနှင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပြစ်မှုမျိုးကို ကျူးလွန်ရန်အားထုတ်ကြောင်းနှင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပြစ်မှုမျိုးကို ကျူးလွန်စိမ့်သောငှာ အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား သွေးဆောင်ရန် အားထုတ်ကြောင်းနှင့်စွပ်စွဲမည်ဟု ကြောက်အောင်ပြု၍၊ ချောက်လှန့်တောင်းယူမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ထို့ပြင် အထက်ပါ ပြစ်မှုမျိုးသည် ပုဒ်မ ၃၇၇ အရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ချမှတ်နိုင်သည်။

ချောက်လှန့်တောင်းယူမှုကို ကျူးလွန်ရန် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ပြစ်မှုတခု နှင့် စွပ်စွဲမည်ဟု ကြောက်အောင် ပြုခြင်း။

၃၈၉။ ။ မည်သူမဆို၊ ချောက်လှန့်တောင်းယူမှုကို ကျူးလွန်ရန် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကိုဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးကိုဖြစ်စေ သေဒဏ်၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ် ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ် တစ်ခုခုထိုက်သော ပြစ်မှုမျိုး ကျူးလွန်ကြောင်းနှင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပြစ်မှုမျိုးကို ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်ကြောင်းနှင့်စွပ်စွဲမည်ဟု ကြောက်အောင်ပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ပြုရန် အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်းချမှတ်နိုင်သည်။

ထို့ပြင် အထက်ပါ ပြစ်မှုမျိုးသည် ပုဒ်မ ၃၇၇ အရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ချမှတ်နိုင်သည်။

ရာဇဝတ်ဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

လုယက်မှု နှင့် ဓါးပြမှု။

၃၉၀ ။ လုယက်မှု ဟူသမျှတွင် ခိုးမှုသော်၎င်း၊ ချောက်လှန့်တောင်းယူမှုသော်၎င်း ပါသည်။

လုယက်မှု။

ခိုးမှုမှ လုယက်မှု ဖြစ်လာခြင်း။

ခိုးမှုကျူးလွန်ရန်သော်၎င်း၊ ခိုးမှုကိုကျူးလွန်ရာတွင်သော်၎င်း၊ ခိုးမှုကျူးလွန်၍ ရရှိသောပစ္စည်းကို သယ်ယူရာတွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် သယ်ယူရန်အားထုတ်ရာတွင်သော်၎င်း အထမြောက်စေရေးအတွက်၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် မိမိအလိုအလျောက် တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သူအားသေစေခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ နာကျင်စေခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ မတရားတားဆီးခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ တမုဟုတ်ချင်း၊ သေစေမည်ဟု သို့တည်းမဟုတ် တမုဟုတ်ချင်း နာကျင်စေမည်ဟု သို့တည်းမဟုတ် တမုဟုတ်ချင်း မတရား တားဆီးခြင်းခံရစေမည်ဟု ကြောက်အောင်ဖြစ်စေပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ပြုရန် အားထုတ်လျှင်၊ ထိုခိုးမှု သည် လုယက်မှုဖြစ်လာသည်။

ချောက်လှန့်တောင်းယူမှု မှ လုယက်မှု ဖြစ်လာခြင်း။

ချောက်လှန့်တောင်းယူမှုကို ကျူးလွန်စဉ်တွင် ချောက်လှန့်ခံရသူ၏ မျက်မှောက်၌ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူရှိနေပြီးလျှင်၊ ချောက်လှန့်ခံရသူကိုသော်၎င်း၊ သူတစ်ပါးကိုသော်၎င်း၊ တမုဟုတ်ချင်း သေစေမည်ဟု၊ သို့တည်းမဟုတ် တမုဟုတ်ချင်းနာကျင်စေမည်ဟု၊ သို့တည်းမဟုတ် တမုဟုတ်ချင်း မတရားတားဆီးခြင်းခံရမည်ဟု ပြစ်မှုကျူးလွန်သူက ကြောက်ရွံ့အောင်ပြု၍၊ ထိုသို့ပြုခြင်းဖြင့် ချောက်လှန့်ခြင်းခံရသူအား၊ ချောက်လှန့်တောင်းယူခြင်းခံရသောပစ္စည်းကို ထိုအခါ ထိုနေရာ၌ ပေးအပ်စေရန် သွေးဆောင်လျှင်၊ ချောက်လှန့်တောင်းယူမှုသည် လုယက်မှုဖြစ်လာသည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် ချောက်လှန့်ခံရသူအား တမုဟုတ်ချင်း သေစေခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ တမုဟုတ်ချင်း နာကျင်စေခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ တမုဟုတ်ချင်း မတရားတားဆီးခြင်းကိုဖြစ်စေ ပြုနိုင်လောက်အောင် ချောက်လှန့်ခံရသူ၏အနီးအပါး၌ ရှိနေလျှင်၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် ချောက်လှန့်ခံရသူ၏ မျက်မှောက်တွင် ရှိသည်မည်၏။

ဥပမာများ။

(က) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို နှိပ်ထားပြီးလျှင် မောင်မဲက သဘောမတူဘဲ မောင်မဲ၏အဝတ်ထဲမှ ငွေနှင့် ကျောက်မျက်ရတနာများကို လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသောသဘောနှင့် ယူ၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် ခိုးမှုကိုကျူးလွန်၏။

ထို့ပြင် ထိုခိုးမှုကိုကျူးလွန်ရန် မောင်မဲအား မတရားတားဆီးခြင်းကို မိမိအလိုအလျောက်ပြုခဲ့သဖြင့် မောင်ဖြူသည် လုယက်မှုကိုကျူးလွန်သည်မည်၏။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

(ခ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို လမ်းတွင်တွေ့ရာ၊ သေနတ်ပြပြီးလျှင် မောင်မဲ၏ ငွေအိတ်ကို တောင်း၏။ ထိုသို့တောင်းသဖြင့် မောင်မဲက မောင်ဖြူသို့ ငွေအိတ်ကိုပေးလိုက်ရ၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် မောင်မဲအား တမုဟုတ်ချင်း နာကျင်စေမည်ဟု ကြောက်အောင်ပြု၍ မောင်မဲထံမှ ငွေအိတ်ကို ချောက်လှန့်တောင်းယူသည့်ပြင် ထိုသို့ချောက်လှန့်တောင်းယူစဉ်အခါကလည်း မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏မျက်မှောက်၌ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် မောင်ဖြူသည် လုယက်မှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ဂ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲနှင့် မောင်မဲ၏ ကလေးကိုလမ်းတွင်တွေ့၏။ မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏ကလေးကို ယူ၍၊ မောင်မဲက ငွေအိတ်ကိုမပေးလျှင်၊ ထိုကလေးကို ချောက်ကမ်းပါးသို့ပစ်ချမည်ဟု ခြိမ်းခြောက်၏။ ထိုသို့ခြိမ်းခြောက်ခြင်းကြောင့် မောင်မဲသည် မောင်ဖြူသို့ ငွေအိတ်ကိုပေးလိုက်ရ၏။ ဤတွင် ထိုနေရာ၌ရှိနေသော မောင်မဲ၏ကလေးကို တမုဟုတ်ချင်း နာကျင်စေမည်ဟု မောင်ဖြူက မောင်မဲကို ကြောက်အောင်ပြု၍၊ မောင်မဲထံမှငွေအိတ် ချောက်လှန့်တောင်းယူသောကြောင့်၊ မောင်ဖြူသည်လုယက်မှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ဃ) မောင်ဖြူက မောင်မဲအား "သင်၏ကလေးသည် ငါ၏လူစုလက်တွင်ရှိသည်၊ ငွေတစ်သောင်း မပို့လိုက်လျှင် ထိုကလေးကိုသတ်မည်" ဟုပြောဆို၍ မောင်မဲထံမှငွေကိုရယူ၏။ ထိုအမှုသည် ချောက်လှန့်တောင်းယူမှုမျှသာဖြစ်သောကြောင့် ထိုပြစ်မှုနှင့်သာ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ထိုက်သည်။ ကလေးကိုတမုဟုတ်ချင်း သေစေမည်ဟု မောင်မဲအား ကြောက်အောင်ပြုခြင်းမဟုတ်လျှင်၊ ထိုအမှုသည် လုယက်မှုမမြောက်။

၃၉၁။ ဓားပြမှု။ ။ ငါးဦးဖြစ်စေ၊ ငါးဦးထက်ပိုသူတို့ကဖြစ်စေ လုယက်မှုကို ပူးပေါင်းကျူးလွန်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ကျူးလွန်ရန်အားထုတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်လုယက်မှုကိုပူးပေါင်းကျူးလွန်သူတို့နှင့် တကွ၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ကျူးလွန်ရန်အားထုတ်သူတို့နှင့်တကွ လုယက်မှုကျူးလွန်ခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ကျူးလွန်ရန်အားထုတ်ခြင်းကိုဖြစ်စေ ကိုယ်တိုင်ရှိလျက် ကူညီကြသော သူတို့အားလုံးပေါင်းဦးရေသည် ငါးဦး၊ သို့တည်းမဟုတ် ငါးဦးထက်ပိုလျှင်၊ ထိုလုယက်မှုကျူးလွန်သူဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ကျူးလွန်ရန်အားထုတ်သူဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ကျူးလွန်ခြင်းကို သို့တည်းမဟုတ် ကျူးလွန်ရန်အားထုတ်ခြင်းကို ကူညီသူဖြစ်စေ အသီးသီးသည် "ဓားပြမှု" ကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

၃၉၂။ လုယက်မှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်။ ။ မည်သူမဆို၊ လုယက်မှုကိုကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို အလုပ်ကြမ်းနှင့်ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်းချမှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် ထိုလုယက်မှုကို နေဝင်နှင့်နေထွက် အကြား၌ ပြည်သူသွားလာရာလမ်းတွင် ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုထောင်ဒဏ်ကို တစ်ဆယ့်လေးနှစ်ထိ တိုးမြှင့်ချမှတ်နိုင်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

၃၉၃။ ။ မည်သူမဆို လုယက်မှုကိုကျူးလွန်ရန် အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူကို အလုပ်ကြမ်းနှင့်ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

လုယက်မှုကိုကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှု။

၃၉၄။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် လုယက်မှုကို ကျူးလွန်ရာတွင်ဖြစ်စေ၊ ကျူးလွန်ရန်အားထုတ်ရာတွင်ဖြစ်စေ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို မိမိအလိုအလျောက် နာကျင်စေလျှင်၊ ထိုသို့နာကျင်စေသူကိုငှင်း၊ အဆိုပါ လုယက်မှုကိုကျူးလွန်ရာတွင်ဖြစ်စေ၊ ကျူးလွန်ရန်အားထုတ်ရာတွင်ဖြစ်စေ ထိုသူနှင့်ဖက်စပ်ပါဝင်သောသူတို့ကိုငှင်း၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အလုပ်ကြမ်းနှင့် ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်းချမှတ်နိုင်သည်။

လုယက်မှုကို ကျူးလွန်ရာတွင် မိမိအလိုအလျောက် နာကျင်စေမှု။

၃၉၅။ ။ မည်သူမဆို ဓားပြမှုကိုကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အလုပ်ကြမ်းနှင့် ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ဓားပြမှုအတွက်ပြစ်ဒဏ်။

၃၉၆။ ။ ဓားပြမှုကို ပူးပေါင်းကျူးလွန်သောသူ ငါးဦး၊ သို့တည်းမဟုတ် ငါးဦးထက်ပိုသောသူများအနက် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် အဆိုပါဓားပြမှု ကျူးလွန်ရာ၌ လူသတ်မှုကိုပါ ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူအသီးသီးကို သေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အလုပ်ကြမ်းနှင့် ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

လူသတ်မှုပါသော ဓားပြမှု။

၃၉၇။ ။ လုယက်မှုကိုဖြစ်စေ၊ ဓားပြမှုကိုဖြစ်စေ ကျူးလွန်သောအခါတွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို အပြင်းအထန် နာကျင်စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား သေစေရန်သော်ငှင်း၊ အပြင်းအထန် နာကျင်စေရန်သော်ငှင်း အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူကိုချမှတ်သော ထောင်ဒဏ်သည် ခုနစ်နှစ်အောက် မလျော့စေရ။

သေစေရန် ဖြစ်စေ၊ အပြင်း အထန်နာကျင်စေရန် ဖြစ်စေ အားထုတ်မှုပါသော လုယက်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ဓားပြမှု။

၃၉၈။ ။ × × × × ×

၃၉၉။ ။ မည်သူမဆို ဓားပြမှုကို ကျူးလွန်ရန်ပြင်ဆင်လျှင်၊ ထိုသူကို အလုပ်ကြမ်းနှင့်ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ဓားပြမှုကို ကျူးလွန်ရန် ပြင်ဆင်မှု။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြောပြော

၄၀၀။ ။ မည်သူမဆို၊ ဓားပြမှုကို အမြဲတစေ ကျူးလွန်ရန်အလို့ငှာ ဖွဲ့စည်းထားသော ဂိုဏ်းတစ်ခုခု၌ ပါဝင်သူ ဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အလုပ်ကြမ်းနှင့် ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ဓားပြဂိုဏ်း၌ ပါဝင်သူ အတွက် ပြစ်ဒဏ်။

၄၀၁။ ။ လူသတ် ဓားပြဂိုဏ်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဓားပြဂိုဏ်းမဟုတ်သည့် ခိုးမှုကို၊ သို့တည်းမဟုတ် လုယက်မှုကို အမြဲတစေ ကျူးလွန်ရန်အလို့ငှာ ဖွဲ့စည်းထားသည့် လှည့်ပတ်သွားလာနေသော လူဆိုးဂိုဏ်း၌သော်၎င်း၊ အခြားလူဆိုးဂိုဏ်း၌သော်၎င်း ပါဝင်သူဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူကို အလုပ်ကြမ်းနှင့် ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

သူခိုးဂိုဏ်း၌ ပါဝင်သူ အတွက် ပြစ်ဒဏ်။

၄၀၂။ ။ ဓားပြမှု ကျူးလွန်ရန်အလို့ငှာ စုဝေးသော လူငါးဦး၊ သို့တည်းမဟုတ် ငါးဦးထက်ပိုသော သူများ အနက် အပါအဝင်တဦးဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူကို အလုပ်ကြမ်းနှင့် ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ဓားပြမှုကျူးလွန်ရန် စုဝေးမှု။

ရာဇဝတ်မကင်းသော ပစ္စည်းအလွဲသုံးစားမှု။

၀၃။ ။ မည်သူမဆို၊ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့် အလွဲသုံးစားပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိ၏ပစ္စည်းအဖြစ် ပြောင်းလွှဲခြင်းပြုလျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ပစ္စည်းကို မရိုးမဖြောင့် သောသဘောဖြင့် အလွဲသုံး းမှု။

ဥပမာများ။

(က) မောင်မဲပိုင် ပစ္စည်းကို မောင်ဖြူက မိမိပိုင်ပစ္စည်းဟု ယုံကြည်၍၊ မောင်မဲ၏ လက်ရှိမှ ို့ပစ္စည်းကို သဘောရိုးဖြင့်ယူ၏။ ထိုသို့ယူသဖြင့် မောင်ဖြူသည် ခိုးမှုမကျူးလွန်။ သို့ရာတွင် မောင်ဖြူ သည် မိပစ္စည်းမဟုတ်ကြောင်း သိပြီးနောက်၊ ထိုပစ္စည်းကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့် မိမိ၏ပစ္စည်း အဖြစ်ဖြင့် သုံးပြုလျှင်၊ ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်။

(ခ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲနှင့် မိတ်ဆွေဖြစ်သည့်အလျောက် မောင်မဲမရှိခိုက် မောင်မဲ၏ ကြည့်တိုက်သို့သွား၍ မောင်မဲ၏အတည့်အလင်းသဘောတူချက်မရရှိဘဲ စာအုပ်တစ်အုပ်ကိုယူသွား၏။ ၌တွင်မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏ စာအုပ်ကိုဖတ်ရန် အလို့ငှာရယူခြင်းအတွက် မောင်မဲသဘောတူရာ ရောက် ည်ဟု ထင်မြင်လျှင်၊ ခိုးမှုကိုမကျူးလွန်။ သို့ရာတွင် မိမိအကျိုးအတွက် ထိုစာအုပ်ကို နောင်အခါတွင် ရောင်းစာလျှင်၊ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်သည်။

ရဲဝတ္တဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

(ဂ) မောင်ဖြူနှင့် မောင်နီတို့သည် မြင်းတစ်ကောင်ကို အတူပိုင်ကြ၏။ မောင်ဖြူသည် အသုံးပြုရန်အကြံနှင့် မောင်နီ၏ လက်ရှိမှ ထိုမြင်းကို ရယူ၏။ ဤတွင်မောင်ဖြူသည် ထိုမြင်းကို သုံးစွဲပိုင်ခွင့်ရှိသဖြင့် မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့် အလွဲသုံးစားပြုသည်မမည်။ သို့ရာတွင် မောင်ဖြူသည် မြင်းကိုရောင်း၍၊ မိမိအသုံးပြုမှုအတွက် ရောင်းရငွေအားလုံးကို သုံးစားခြင်းပြုလျှင်၊ ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၁ ။ မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့် ခေတ္တမျှသာ အလွဲသုံးစားပြုခြင်းသည်လည်း ဤပုဒ်မအရ အလွဲသုံးစားပြုသည်မည်၏။

ဥပမာ။

မောင်ဖြူသည် ကန့်သတ်မဲ့ လက်မှတ်ထိုးချက်ပါသော မောင်မဲပိုင် အစိုးရငွေပေးကတိစာချုပ်ကို တွေ့၏။ ထိုငွေပေးကတိစာချုပ်ကို မောင်မဲပိုင်ကြောင်းသိလျက်နှင့်၊ နောက်အခါမှာမှ မောင်မဲအား ပြန်ပေးမည်ကြံရွယ်၍၊ ဘဏ်တိုက်စိုးတစ်ဦးထံ၌ ချေးငွေအတွက် အာမခံအဖြစ် ပေါင်နှံ၏။ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၂ ။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် အခြားသူ၏ လက်ရှိမဟုတ်သော ပစ္စည်း တစ်ခုကိုတွေ့၏။ ထိုပစ္စည်းကို ပစ္စည်းရှင်အတွက် စောင့်ရှောက်ထားရန် အလို့ငှာဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းရှင်သို့ပြန်ပေးရန်အလို့ငှာဖြစ်စေ ရယူထား၏။ ထိုသို့ရယူထားခြင်းသည် မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့် ရယူထားခြင်း မဟုတ်သောကြောင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အလွဲသုံးစားပြုခြင်းမဟုတ်သောကြောင့် ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်သည်မမည်။ သို့ရာတွင် ပစ္စည်းပိုင်ရှင်ကို သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းပိုင်ရှင်ကို ရှာဖွေတွေ့ရှိနိုင်လောက်သော နည်းလမ်းရှိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းပိုင်ရှင်ကို တွေ့အောင်ရှာဖွေ အကြောင်းကြားရန် အကြောင်း လုံလောက်သော နည်းလမ်းကို သုံး၍ ပစ္စည်းကို ပိုင်ရှင်ကတောင်းဆိုသာအောင် သင့်တော်သောအချိန်ကာလအထိ သိမ်းဆည်းထားခြင်း မပြုသေးမီဖြစ်စေ မိမိအသုံးပြုမှုအတွက် သုံးစွဲလျှင်၊ ထိုသူသည် အထက်တွင် ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်သည်မည်၏။

ထိုကဲ့သို့သော အမှုမျိုးတွင်၊ အကြောင်းလုံလောက်သော နည်းလမ်းများဆိုသည်မှာ၊ သို့တည်းမဟုတ် သင့်တော်သော အချိန်ကာလဆိုသည်မှာ ကြောင်းချင်းရာ ပြဿနာဖြစ်သည်။

ပစ္စည်းပိုင်ရှင် မည်သူဖြစ်ကြောင်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် ပစ္စည်းပိုင်ရှင်ဖြစ်ကြောင်းကို ပစ္စည်းတွေ့သူက သိရမည်ဟူသောအချက်သည်မလို။ ပစ္စည်းကိုသုံးစဉ်အခါက ၊ မိမိပိုင်ပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်း မယုံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းပိုင်ရှင် အစစ်ကို ရှာမတွေ့နိုင်ကြောင်း သဘောရိုးနှင့် ယုံလျှင် လုံလောက်သည်။

ရာဇဝတ်မှုများနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

ဥပမာ။

(က) မောင်ဖြူသည် မည်သူပိုင်ဖြစ်ကြောင်း မသိသော ငွေတစ်ကျပ်ကိုလမ်းပေါ်တွင် တွေ့၍ ကောက်ယူ၏။ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မတွင် ဖော်ပြထားသောပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရာမရောက်။

(ခ) မောင်ဖြူသည် ဘဏ်ငွေလက်မှတ်ပါသော စာတစ်စောင်ကို လမ်းပေါ်၌ကောက်ရ၏။ စာတွင်ပါသောလိပ်စာနှင့် စာသားများကို ထောက်သဖြင့် မောင်ဖြူသည် ထိုဘဏ်ငွေလက်မှတ်ကို မည်သူပိုင်ဖြစ်ကြောင်းသိလျက်နှင့် သုံးစားလိုက်၏။ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်သည်။

(ဂ) မောင်ဖြူသည် ဆောင်ယူလာသူအား ငွေပေးရန် ညွှန်ကြားချက်ပါသော ချက်လက်မှတ်တစ်စောင်ကို ကောက်ရ၏။ ထိုချက်လက်မှတ်သည် မည်သူ့လက်က ပျောက်ဆုံးကြောင်းကို မောင်ဖြူသည် မှန်းဆ၍ မသိနိုင်၊ သို့ရာတွင် ထိုချက်လက်မှတ်ကို ထုတ်ပေးလိုက်သူ၏ အမည်သည် ချက်လက်မှတ်ပေါ်တွင် ပါရှိ သဖြင့် ထိုချက်လက်မှတ်ထုတ်ပေးလိုက်သူက၊ ထိုချက်လက်မှတ်ကို မည်သူ့အား ထုတ်ပေးလိုက်ကြောင်း ညွှန်ပြနိုင်သည်ကိုသိ၏။ ထိုသို့သိပါလျက် မောင်ဖြူသည် ပိုင်ရှင်ကိုအားထုတ်၍မရှာဘဲ ထိုချက်လက်မှတ်ကို သုံးစားလျှင်၊ ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်သည်။

(ဃ) မောင်ဖြူသည် ငွေပါသော ငွေအိတ်တစ်အိတ် မောင်မဲမှ ကျရစ်သည်ကိုမြင်၏။ ထိုငွေအိတ်ကို မောင်မဲသို့ပြန်ပေးရန် ကြံရွယ်ချက်နှင့်ကောက်ယူ၏။ သို့ရာတွင် နောင်အခါ၌ မောင်မဲသို့ ပြန်မပေးဘဲ မောင်ဖြူသည် ထိုငွေကို မိမိအသုံးပြုမှုအတွက် သုံးစား၏။ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည်။

(င) မောင်ဖြူသည် ငွေပါသော ငွေအိတ်တစ်အိတ်ကို ကောက်ရ၏။ မူလက မည်သူ့ပိုင်ကြောင်း မသိသော်လည်း၊ နောင်အခါ မောင်မဲပိုင်ကြောင်းကို သိရ၏။ မောင်ဖြူသည် ထိုငွေကို မိမိအသုံးပြုမှုအတွက် သုံးစား၏။ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်သည်။

(စ) မောင်ဖြူသည် အဖိုးတန်လက်စွပ်တစ်ကွင်းကို ကောက်ရ၏။ ထိုလက်စွပ်ကို မည်သူ့ပိုင်ကြောင်း မောင်ဖြူမသိ။ ထိုလက်စွပ်ပိုင်ရှင်ကို ရှာဖွေရန်အားထုတ်ခြင်းကို မပြုဘဲ လက်စွပ်ကိုချက်ခြင်း ရောင်းချလိုက်၏။ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်သည်။

၄၀၄။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူ သေစဉ်က ကျန်ရစ်ခဲ့သော သေသူ၏ လက်ရှိပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်း သိလျက်နှင့်ပင်၊ ထိုပစ္စည်းသည် ဥပဒေနှင့်ညီစွာလက်ရှိဖြစ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ လက်သို့မရောက်သေးကြောင်းသိလျက်နှင့်ပင်း မည်သူမဆို၊ ထိုပစ္စည်းကို မရိုး မဖြောင့်သောသဘောဖြင့် အလွဲသုံးစားပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိ၏ပစ္စည်းအဖြစ် ပြောင်းလွဲလျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး

သေစဉ်က ကျန်ရစ်ခဲ့သည့် သေသူလက်ရှိပစ္စည်းကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့် အလွဲသုံးစားပြုမှု။

ရဲဝတ္တာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ချမှတ်ရမည့်ပြင်ငွေဒဏ်လည်းချမှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် ထိုပစ္စည်းရှင် သေဆုံးစဉ်အခါက ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် သေသူ၏ စာရေးအဖြစ်၊ သို့တည်းမဟုတ် အစေခံအဖြစ် စေခိုင်းခံရသူဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူကို ထောင်ဒဏ်ခုနစ်နှစ်ထိ တိုးမြှင့် ချမှတ်နိုင်သည်။

ဥပမာ။

အိမ်ထောင်ပရိဘောဂနှင့် ငွေလက်ရှိဖြစ်သူ မောင်မဲသေ၏။ ထိုငွေသည်လက်ရှိဖြစ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူ၏ လက်သို့မရောက်မီ မောင်မဲ၏အစေခံမောင်ဖြူသည် မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့် ထိုငွေကို အလွဲသုံးစား ပြု၏။ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မ၌ ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်သည်။

ရာဇဝတ်မကောင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေးဖောက်ဖျက်မှု။

ရာဇဝတ်မကောင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖောက်ဖျက်မှု။

၄၀၅။ ။ မည်သူမဆို ပစ္စည်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် ယုံကြည်အပ်နှံခြင်းခံရသည်တွင် ထိုပစ္စည်းကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့် အလွဲသုံးစားပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိ၏ပစ္စည်းအဖြစ်ပြောင်းလွဲလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ယုံကြည်အပ်နှံခြင်း ခံရသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန်နည်းလမ်းကို ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေညွှန်ကြားချက်ကို ကျူးလွန်၍သော်၎င်း ယုံကြည်အပ်နှံခြင်းခံရသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန် ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အတည့်အလင်းဖြစ်စေ၊ သဘောသက်ရောက်စေခြင်းစေဖြင့်ဖြစ်စေ မိမိချုပ်ဆိုသော ဥပဒေ နှင့်ညီသည့် ပဋိညာဉ်ကို ကျူးလွန်၍သော်၎င်း ထိုပစ္စည်းကို မရိုးမဖြောင့်သော သဘောဖြင့် သုံးစွဲခြင်းကို သို့တည်းမဟုတ် စီမံခန့်ခွဲခြင်းကိုပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားသူက ထိုသို့ပြုသည်ကို တမင်ခွင့်ပြုလျှင်၊ ထိုသူသည် ရာဇဝတ်မကောင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖောက်ဖျက်မှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

ဥပမာများ။

(က) မောင်ဖြူသည် သေသူတစ်ဦး၏ အမွေပစ္စည်းကို ထိန်းသိမ်းစီမံခန့်ခွဲရန်သေတမ်းစာဖြင့် လွှဲ အပ်ခြင်းခံရသည်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အမွေပစ္စည်းအရပ်ရပ်ကို သေတမ်းစာအရ ခွဲဝေပေးရန် ညွှန်ကြားသည့် ဥပဒေကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့် ဖီဆန်၍၊ ထိုပစ္စည်းအရပ်ရပ်ကို မိမိ၏ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် သုံးစွဲလိုက်၏။ မောင်ဖြူသည် ရာဇဝတ်မကောင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေးဖောက်ဖျက်မှုကို ကျူးလွန်သည်။

(ခ) မောင်ဖြူသည် ကုန်ရုံမှူးဖြစ်၏။ မောင်မဲသည် ခရီးထွက်သည့်အခါ၊ ကုန်ရုံမှူးမောင်ဖြူထံ၌ မိမိပြန်ရောက်သည့်အခါ သတ်မှတ်သော ကုန်ရုံအခန်းခကို ပေး၍ ပစ္စည်းပြန်ယူမည်ဟူသော ပဋိညာဉ်ကို ပြုပြီးလျှင်၊ မိမိ၏အိမ်ထောင်ပရိဘောဂကို အပ်နှံထား၏။ မောင်ဖြူသည် မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့် အပ်နှံထားသော ထိုပစ္စည်းများကို ရောင်းချလိုက်၏။ ဤတွင်မောင်ဖြူသည် ရာဇဝတ်မကောင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေးဖောက်ဖျက်မှုကိုကျူးလွန်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

(ဂ) ရန်ကုန်မြို့နေ မောင်ဖြူသည် မန္တလေးမြို့နေ မောင်မဲ၏ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်၏။ မောင်မဲက မောင်ဖြူထံသို့ပို့သော ငွေအားလုံးကို မောင်မဲ၏ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း မောင်ဖြူက ရင်းနှီးရန် မောင်မဲနှင့် မောင်ဖြူတို့သည် အတည့်အလင်းဖြစ်စေ၊ သဘောသက်ရောက်စေခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ ပဋိညာဉ်ပြုထား၏။ မောင်မဲက အစိုးရငွေလက်မှတ်များကို ဝယ်ယူစေရန် ညွှန်ကြား၍ မောင်ဖြူထံသို့ ငွေတသိန်းပို့လိုက်၏။ မောင်ဖြူသည် မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့် မောင်မဲညွှန်ကြားချက်ကိုဖီဆန်၍၊ ထိုငွေများကို မိမိကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း၌ သုံးစွဲ၏။ ဤတွင်မောင်ဖြူသည် ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေးဖောက်ဖျက်မှုကို ကျူးလွန်သည်။

(ဃ) သို့သော်လည်း အထက်ပါ ဥပမာ (ဂ) ၌ မောင်ဖြူသည်၊ အစုစပ်ဘဏ်၌ ရှယ်ယာများကို ဝယ်ယူခြင်းဖြင့် မောင်မဲမှာ ပိုမိုအကျိုးဖြစ်ထွန်းလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်၍ မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်မဟုတ်ဘဲ ရိုးဖြောင့်သောသဘောဖြင့် မောင်မဲ၏ညွှန်ကြားချက်ကိုဖီဆန်လျက် အစိုးရငွေလက်မှတ်များကို ဝယ်ယူမည့်အစား၊ အစုစပ်ဘဏ်၌ ရှယ်ယာများကို မောင်မဲအတွက် ဝယ်ယူလိုက်သည်တွင် မောင်မဲမှာဆုံးရှုံးခြင်းသို့ရောက်၍၊ ထိုသို့ဆုံးရှုံးသည့်အတွက် မောင်မဲက မောင်ဖြူအပေါ်၌ တရားမကြောင်း တရားစွဲဆိုခွင့်ရှိသော်လည်း၊ မောင်ဖြူသည် မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့် ပြုလုပ်ခြင်းမဟုတ်သောကြောင့်၊ ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖောက်ဖျက်မှုကို ကျူးလွန်သည်မမည်။

(င) အခွန်တော်အရာရှိ ဦးဖြူထံတွင် အစိုးရငွေများကို အပ်နှံထား၏။ ဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ အစိုးရနှင့်အတည့်အလင်းသော်၎င်း၊ သဘောသက်ရောက်စေခြင်းဖြင့်သော်၎င်း ပြုထားသည့် ပဋိညာဉ်အရဖြစ်စေ၊ မိမိထံ တွင် အပ်နှံထားသော အစိုးရငွေကို အစိုးရငွေတိုက်သို့ ပေးသွင်းရန် ဦးဖြူ၌ တာဝန်ရှိ၏။ ဦးဖြူက ထိုငွေများကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့် သုံးစားလိုက်၏။ ဦးဖြူသည် ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖောက်ဖျက်မှုကို ကျူးလွန်၏။

(စ) မောင်မဲသည် မိမိ၏ပစ္စည်းများကို ကုန်းကြောင်းခရီးဖြင့်သော်၎င်း၊ ရေကြောင်းခရီးဖြင့်သော်၎င်း သယ်ယူစေရန် သယ်ဆောင်သူမောင်ဖြူထံ၌ အပ်နှံထားခဲ့၏။ ထိုပစ္စည်းများကို မောင်ဖြူက မရိုးမဖြောင့်သောသဘော ဖြင့် အလွဲသုံးစားပြု၏။ မောင်ဖြူသည် ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖောက်ဖျက်မှုကို ကျူးလွန်၏။

၄၀၆။ ။ မည်သူမဆို၊ ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေးဖောက်ဖျက်မှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖောက် ဖျက်မှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

သယ်ဆောင်သူ စသည်တို့က ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖောက်ဖျက်မှုကို ကျူးလွန်ခြင်း။

၄၀၇။ ။ မည်သူမဆို၊ သယ်ဆောင်သူအဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ ဆိပ်ခံတံတားပိုင်ရှင်အဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ ကုန်ရုံမှူးအဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း ပစ္စည်းအပ်နှံခြင်းခံရသည်တွင် ထိုပစ္စည်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖောက်ဖျက်မှုကို ကျူးလွန်လျှင် ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

စာရေးကဖြစ်စေ၊ အစေခံကဖြစ်စေ ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖောက်ဖျက်မှုကို ကျူးလွန်ခြင်း။

၄၀၈။ ။ မည်သူမဆို၊ စာရေးသော်၎င်း၊ အစေခံသော်၎င်းဖြစ်၍၊ သို့တည်းမဟုတ် စာရေးအဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ အစေခံအဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း စေခိုင်းခြင်းခံရ၍၊ ထိုသို့သောအနေဖြင့် ပစ္စည်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ကို တစ်နည်းနည်းဖြင့်အပ်နှံခြင်း ခံရသည်တွင်၊ ထိုပစ္စည်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေးဖောက်ဖျက်မှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကဖြစ်စေ၊ ဘဏ်တိုက်စိုးကဖြစ်စေ၊ ကုန်သည်ကဖြစ်စေ၊ ကိုယ်စားလှယ်ကဖြစ်စေ ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေးဖောက်ဖျက်မှုကို ကျူးလွန်ခြင်း။

၄၀၉။ ။ မည်သူမဆို၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ ဘဏ်တိုက်စိုး၊ သို့တည်းမဟုတ် ကုန်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အရောင်းအဝယ်ကိုယ်စားလှယ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပွဲစား၊ သို့တည်းမဟုတ် ကိုယ်စားလှယ်ပြုသူ၊ သို့တည်းမဟုတ် ကိုယ်စားလှယ်အလုပ်ကို လုပ်ကိုင်လျက်သော်၎င်း ပစ္စည်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ကို တနည်းနည်းဖြင့် အပ်နှံခြင်းခံရသည်တွင်၊ ထိုပစ္စည်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖောက်ဖျက်မှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ခိုးရာပါပစ္စည်းလက်ခံမှု။

ခိုးရာပါပစ္စည်း။

၄၁၀။ ။ ခိုးယူခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ ချောက်လှန့်တောင်းယူခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ လုယက်ခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ လက်ပြောင်းသွားသောပစ္စည်းသည်၊ ထို့ပြင်ရာဇဝတ်မကင်းသော အလွဲသုံးစားမှုပြုခြင်းခံရသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖောက်ဖျက်မှုကျူးလွန်ခြင်းခံရသော ပစ္စည်းသည်၊ ထိုသို့လက်ပြောင်းခြင်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အလွဲသုံးစားပြုခြင်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ယုံကြည်အပ်နှံရေးဖောက်ဖျက်မှုကို ကျူးလွန်ခြင်းကို ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ဖြစ်စေ၊ အပ၌ဖြစ်စေ ခံရသည်ဖြစ်လျှင် ခိုးရာပါပစ္စည်းမည်၏။ သို့ရာတွင် ထိုပစ္စည်းသည် ဥပဒေအရလက်ရှိဖြစ်ထိုက်သူ၏လက်သို့ နောင်ပြန်လည်ရောက်ရှိသည့်အခါ၊ ခိုးရာပါပစ္စည်းအဖြစ်မှ ရပ်စဲ၏။

ရာဇဝတ်မှုများနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြားပြား

ခိုးရာပါပစ္စည်းကို မရိုး ဖြောင့်သော သဘောနှင့် လက်ခံခြင်း။

၄၁၁။ ။ မည်သူမဆို၊ ခိုးရာပါပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်း သိလျက်နှင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ယုံကြည်ရန်အကြောင်း ရှိလျက်နှင့် ထိုပစ္စည်းကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့် လက်ခံခြင်းသော်၎င်း၊ ဆက်လက်ထားရှိခြင်းသော်၎င်းပြုလျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ဓားပြတိုက်မှု ကျူးလွန်ရာတွင်ရရှိသည့် ခိုးရာပါပစ္စည်းကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့် လက်ခံခြင်း။

၄၁၂။ ။ မည်သူမဆို၊ ခိုးရာပါပစ္စည်းသည် ဓားပြတိုက်မှုကျူးလွန်ခြင်းဖြင့် လက်ပြောင်းခဲ့ကြောင်းကို သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ထိုပစ္စည်းကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့် လက်ခံခြင်းသော်၎င်း၊ ဆက်လက်ထားရှိခြင်းသော်၎င်း ပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဓါးပြဂိုဏ်းတွင် ပါဝင်သူ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပါဝင်ခဲ့သူဖြစ်ကြောင်း မိမိသိသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိသော သူထံမှ ခိုးရာပါပစ္စည်းဖြစ်ခဲ့ကြောင်း မိမိသိသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိသော ပစ္စည်းကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်လက်ခံလျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိအလုပ်ကြမ်းနှင့် ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ခိုးရာပါပစ္စည်းကို အမြဲတစေ ရောင်းဝယ်ဆက်ဆံခြင်း။

၄၁၃။ ။ မည်သူမဆို၊ ခိုးရာပါပစ္စည်းမှန်းသိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ထိုပစ္စည်းကိုအမြဲတစေလက်ခံလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရောင်းဝယ်ဆက်ဆံလျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ခိုးရာပါပစ္စည်းကို ဝှက်သိမ်းရာတွင် ကူညီခြင်း။

၄၁၄။ ။ မည်သူမဆို၊ ခိုးရာပါပစ္စည်းမှန်း သိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့ယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိလျက်နှင့်သော်၎င်း ထိုပစ္စည်းကို ဝှက်သိမ်းရာတွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စီမံခန့်ခွဲရာတွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖျောက်ဖျက်ရာတွင် မိမိအလိုအလျောက် ကူညီလျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

လိမ်လည်မှု။

လိမ်လည်မှု။

၄၁၅။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား လှည့်ဖြားခြင်းဖြင့် ထိုသို့လှည့်ဖြားခံရသောသူက သူတစ်ပါးအား ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို ပေးအပ်စေရန်ဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးထံတွင် ပစ္စည်းတစ်ခုခု ကိုဆက်လက်ထားရှိသည်ကို သဘောတူစေရန်ဖြစ်စေ ထိုသို့လှည့်ဖြားခြင်း ခံရသောသူအား လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော သဘောဖြင့်သော်၎င်း၊ မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့်သော်၎င်း

သွေးဆောင်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား လှည့်ဖြားခြင်းဖြင့် ထိုသို့လှည့်ဖြားခြင်း ခံရသောသူက အကယ်၍ လှည့်ဖြားခြင်းမခံရခဲ့သော် မိမိပြုမည်မဟုတ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိ ပျက်ကွက်မည်မဟုတ်သောအရာကို ပြုစေရန်သော်၎င်း၊ မပြုဘဲ ပျက်ကွက်စေရန်သော်၎င်း ထိုသို့လှည့်ဖြားခြင်းခံရသောသူအား တမင်သွေးဆောင်လျှင်၊ ထိုပြုပြင် ထိုပြုလုပ်မှုက၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပျက်ကွက်မှုက ထိုသူ၏ ကိုယ်ကိုဖြစ်စေ၊ စိတ်ကိုဖြစ်စေ၊ ဂုဏ်သရေကိုဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ ပျက်စီးနစ်နာစေခြင်းသော်၎င်း၊ အန္တရာယ်သော်၎င်း ဖြစ်စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ဖြစ်စေတန်ရာလျှင်၊ ထိုသူသည် လိမ်လည်သည်မည်၏။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ မရိုးမဖြောင့်သော သဘောနှင့်ကြောင်းချင်းရာများကို ထိမ်ချန်ခြင်းသည် ဤပုဒ်မ၏ အဓိပ္ပာယ်အရ လှည့်ဖြားခြင်းမည်၏။

ဥပမာများ။

(က) မောင်ဖြူသည် နိုင်ငံဝန်ထမ်းအဖွဲ့ဝင်မဟုတ်ဘဲ ဟုတ်မှန်ယောင်ဆောင်လျက် မောင်မဲကို တမင်လှည့်ဖြားပြီးလျှင် ကုန်ဘိုးငွေကိုပေးချေရန် သဘောမထားဘဲ မိမိအား ကုန်အကြွေးပေးစေရန် မောင်မဲကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့် သွေးဆောင်၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်သည်မည်၏။

(ခ) မောင်ဖြူသည် တံဆိပ်အတုကို ပစ္စည်းတစ်ခုပေါ်၌ ပြု၍၊ ထိုပစ္စည်းကို ထင်ရှားသော ကုန်ထုတ်လုပ်သူက ပြုလုပ်ကြောင်း မောင်မဲယုံကြည်အောင် တမင်လှည့်ဖြားပြီးလျှင်၊ မောင်မဲအား အဖိုးပေးဝယ်ယူစေရန် မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်သွေးဆောင်၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်သည်မည်၏။

(ဂ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲအား ပစ္စည်းနှင့်မတူသော နမူနာကိုပြ၍၊ ပစ္စည်းသည် နမူနာအတိုင်း ဖြစ်ကြောင်း မောင်မဲယုံကြည်အောင် တမင်လှည့်ဖြားပြီးလျှင်၊ မောင်မဲအား ပစ္စည်းကို အဖိုးပေးဝယ်ယူစေရန် မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့် သွေးဆောင်၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်သည်မည်၏။

(ဃ) မောင်ဖြူသည် အစုစပ်လုပ်ငန်းတွင် ငွေအပ်နှံထားခြင်းမရှိ၊ ထို့ကြောင့် ထိုလုပ်ငန်းက မိမိ၏ ငွေလွှဲလက်မှတ်ကို ပယ်မည်ဖြစ်ကြောင်းသိထား၏။ ထိုသို့သိထားပြီးလျက်နှင့် ပစ္စည်းတစ်ခုအတွက် ငွေပေးချေရန် အဆိုပါအစုစပ်လုပ်ငန်း၌ ငွေထုတ်ယူရမည့်ငွေလွှဲလက်မှတ်ကို မောင်မဲအားပေးခြင်းဖြင့် မောင်မဲကိုတမင်လှည့်ဖြားပြီးလျှင်၊ ထိုပစ္စည်း၏ တန်ဖိုးကို ပေးရန်မကြံရွယ်ဘဲ မောင်မဲက မိမိအား ထိုပစ္စည်းကို ပေးအပ်စေရန် မောင်မဲအား မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့် သွေးဆောင်၏။ ဤတွင်မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်သည်မည်၏။

(င) မောင်ဖြူသည် ပစ္စည်းတစ်ခုကို စိန်မဟုတ်ကြောင်း သိလျက်နှင့် ထိုပစ္စည်းကို စိန်ထည်အဖြစ်ဖြင့် ပေါင်နှံကာ မောင်မဲအား တမင်လှည့်ဖြားပြီးလျှင်၊ မောင်မဲက မိမိအား ငွေချေးစေရန် မောင်မဲကို မရိုး

မဖြောင့်သောသဘောနှင့် သွေးဆောင်၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်သည်မည်၏။

(စ) မောင်ဖြူသည် ချေးယူသည့်ငွေကို ပြန်ဆပ်ရန် ကြံရွယ်ခြင်းမရှိဘဲ မောင်မဲထံမှ ချေးယူသည့်ငွေများကိုပြန်ဆပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်အောင်ပြု၍ မောင်မဲကို တမင်လှည့်ဖြားပြီးလျှင်၊ မောင်မဲက မိမိအားငွေထုတ်ချေးရန် မောင်မဲအား မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်သွေးဆောင်၏။ ဤတွင်မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်သည်မည်၏။

(ဆ) မောင်ဖြူသည် မဲနယ်ပင်ပေးအပ်ရန် ကြံရွယ်ခြင်းမရှိဘဲ မောင်မဲအား မဲနယ်ပင်များ ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်အောင်တမင်လှည့်ဖြား၏။ ထိုသို့လှည့်ဖြားခြင်းကို မောင်မဲသည် ယုံကြည်ရာ၊ မောင်ဖြူသည် မောင်မဲက မိမိအား ငွေထုတ်ပေးစေရန် မောင်မဲကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်သွေးဆောင်၏။ ဤတွင်မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်သည်မည်၏။ သို့ရာတွင် မောင်ဖြူသည် ငွေကိုရစဉ်အခါက မဲနယ်ပင်များကို ပေးအပ်ရန် ကြံရွယ်ခြင်းရှိ၍၊ နောင်အခါမှာမှ ပဋိညာဉ်ကို ဖောက်ဖျက်ကာ မပေးအပ်ဘဲနေလျှင် မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်ရာမရောက်။ ပဋိညာဉ် ဖောက်ဖျက်သည့်အတွက် တရားမကြောင်းစွဲဆိုခြင်းကိုသာလျှင် ခံထိုက်သည်။

(ဇ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲနှင့် ပြုလုပ်ထားသည့် ပဋိညာဉ်တွင် မိမိဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သောအမှုကိစ္စကို မဆောင်ရွက်ဘဲလျက်၊ ဆောင်ရွက်ပြီးစီးကြောင်း ယုံကြည်အောင် တမင်လှည့်ဖြား၍ မိမိအား မောင်မဲက ငွေပေးစေရန် မောင်မဲကိုမရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်သွေးဆောင်၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်သည်မည်၏။

(ဈ) မောင်ဖြူသည် မြေနေရာတစ်ခုကို မောင်နီအား ရောင်းချ၍ လွှဲပြောင်းပေး၏။ ထိုသို့ရောင်းချပြီးဖြစ်သဖြင့် ထိုမြေနေရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မိမိ၌ပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိကြောင်း သိလျက်နှင့် မောင်ဖြူသည် ထိုသို့ရောင်းချလွှဲပြောင်းပေးပြီးဖြစ်ကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းမပြုဘဲ ထိုမြေနေရာကို မောင်မဲအား ရောင်းချခြင်းကိုသော်၎င်း၊ ပေါင်နှံခြင်းကိုသော်၎င်း ပြု၍ မောင်မဲထံမှ ရောင်းရငွေကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အပေါင်ငွေကို လက်ခံ၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်သည်မည်၏။

၄၁၆။ ။ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်သည် သူတစ်ပါးအယောင်ဆောင်၍သော်၎င်း၊ သိလျက်နှင့်လူစားသွင်း၍သော်၎င်း၊ မိမိသည် သူတစ်ပါးဖြစ်ကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် ထိုသူအစစ်အမှန်မဟုတ်သော အခြားသူဖြစ်ကြောင်း ပြောဆို၍သော်၎င်း လိမ်လည်လျှင် ထိုသူသည် သူတစ်ပါးအယောင်ဆောင်၍ လိမ်လည်သည်မည်၏။

သူတစ်ပါးအယောင်ဆောင်၍လိမ်လည်ခြင်း။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

ရှင်းလင်းချက်။ ။ အယောင်ဆောင်ခြင်းခံရသူသည် တကယ်ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ စိတ်ကူး၌သာရှိသည်ဖြစ်စေ အယောင်ဆောင်သူမှာ ဤပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရာရောက်သည်။

ဥပမာများ။

(က) မောင်ဖြူသည် မိမိနှင့်အမည်တူလူချမ်းသာ ဘဏ်တိုက်စိုး ဟန်ဆောင်၍ လိမ်လည်၏။ ဤတွင်မောင်ဖြူသည် သူတစ်ပါးအယောင်ဆောင်၍ လိမ်လည်သည်မည်၏။

(ခ) မောင်ဖြူသည် သေဆုံးသွားသူ မောင်မဲဟန်ဆောင်၍ လိမ်လည်၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် သူတစ်ပါးယောင်ဆောင်၍ လိမ်လည်သည်မည်၏။

၄၁၇။ ။ မည်သူမဆို၊ လိမ်လည်မှုကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

လိမ်လည်မှုအတွက်ပြစ်ဒဏ်။

၄၁၈။ ။ မည်သူမဆို၊ လိမ်လည်မှုကျူးလွန်ရာ၌ ထိုသို့ကျူးလွန်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သောကိစ္စတစ်ခုတွင် တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အကျိုးကိုဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ ဥပဒေနှင့်အညီပြုသည့် ပဋိညာဉ်အရဖြစ်စေ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်တာဝန်ရှိသော်လည်း၊ ထိုသူအား မတရားသဖြင့် ဆုံးရှုံးခြင်းဖြစ်စေတန်ရာသည်ကိုသိလျက်နှင့် လိမ်လည်လျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် မိမိက ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်တာဝန်ရှိသူအား မတရားသဖြင့် ဆုံးရှုံးခြင်းဖြစ်စေမည်ကို သိလျက်နှင့် လိမ်လည်ခြင်း။

၄၁၉။ ။ မည်သူမဆို၊ သူတစ်ပါးယောင်ဆောင်၍ လိမ်လည်လျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

သူတစ်ပါး ယောင်ဆောင်၍လိမ်လည်မှုအတွက်ပြစ်ဒဏ်။

၄၂၀။ ။ မည်သူမဆို၊ လှည့်ဖြားခြင်းခံရသောသူအား တစ်ခုခုသောပစ္စည်းကို သူတစ်ဦးတစ်ယောက်သို့ ပေးအပ်စေရန်သော်၎င်း၊ အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသားအားလုံးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသကိုဖြစ်စေ၊ လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းသော်၎င်း၊ တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ခြင်းသော်၎င်း ရှိသည်လည်းဖြစ်၍ အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသား အဖြစ်သို့ ပြောင်းလွှဲနိုင်သည်လည်းဖြစ်သော အရာအားလုံးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသကိုဖြစ်စေ ပြုစေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်စေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖျက်ဆီးစေရန်သော်၎င်း ထိုလှည့်ဖြားခြင်းခံရသူအား လိမ်လည်၍ မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်သွေးဆောင်လျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ပစ္စည်းကိုပေးအပ်စေရန် လိမ်လည်၍ မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်သွေးဆောင်ခြင်း။

ရဲဘောဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

စာချုပ်စာတမ်းကို လိမ်လည်လှည့်ဖြား ချုပ်ဆိုခြင်းနှင့် ပစ္စည်းကို လိမ်လည်လှည့်ဖြား စီမံခန့်ခွဲခြင်း။

မြီရှင်တို့ ဝေငှခွဲယူခြင်းကို တားဆီးရန် ပစ္စည်းကိုမရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်ဖြစ်စေ၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသည့် သဘောနှင့်ဖြစ်စေ ဖယ်ရှားခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝှက်သိမ်းခြင်း။

၄၂၁။ ။ မည်သူမဆို၊ မိမိ၏မြီရှင်တို့၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏မြီရှင်တို့ဥပဒေအရ ပစ္စည်း ဝေငှခွဲယူခြင်းကို တားဆီးရန်ကြံရွယ်၍သော်၎င်း၊ ထိုသို့ဝေငှခွဲယူခြင်းကို မိမိက တားဆီးခြင်းပြုတန်ရာသည် ဟု သိလျက်နှင့်သော်၎င်း ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်ဖြစ်စေ၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော သဘောနှင့် ဖြစ်စေ ဖယ်ရှားခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝှက်သိမ်းခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် သူတပါး လက်သို့ပေးအပ်ခြင်းပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် လုံလောက်သည့် အဖိုးစားနားမရှိဘဲ ထိုပစ္စည်းကို သူတစ်ပါးအား လွှဲပြောင်းလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် လွှဲပြောင်းစေလျှင် ထိုသူကို နှစ်နှစ် ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

မြီရှင်များရရှိနိုင်သော အကြွေးပေးဆပ်ခြင်းကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်ဖြစ်စေ၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော သဘောနှင့်ဖြစ်စေ တားဆီးခြင်း။

၄၂၂။ ။ မည်သူမဆို၊ မိမိသို့ဖြစ်စေ၊ အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်သို့ဖြစ်စေ၊ ပေးဘပ်ရန်ရှိသည့် ကြွေးကို သော်၎င်း၊ မိမိကဖြစ်စေ၊ အခြားသူတဦးတယောက်ကဖြစ်စေ ရရန်ရှိသော ရထိုက်ခွင့်ကိုသော်၎င်း ဥပဒေအရ ပေးဆပ်နိုင်ခြင်းကို မရိုးမဖြောင့်သော သဘောနှင့် ဖြစ်စေ၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော သဘောနှင့်ဖြစ်စေ တားဆီးလျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အဖိုးစားနားကို မဟုတ်မမှန်ဖော်ပြခြင်းပါရှိသော အပြောင်းအလွှဲစာချုပ်စာတမ်းကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်ဖြစ်စေ၊လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသည့်သဘောနှင့်ဖြစ်စေ ချုပ်ဆိုခြင်း။

၄၂၃။ ။ မည်သူမဆို၊ ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ တင်ထားသော တာဝန်နှင့်တကွ ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ ထိုပစ္စည်း၌ရှိသော အကျိုးခံစားခွင့်ကိုဖြစ်စေ လွှဲပြောင်းရာရောက်သည်လည်းဖြစ်၍၊ ထိုလွှဲပြောင်းခြင်း အတွက်ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့တာဝန်ထားရှိခြင်းအတွက်ဖြစ်စေ၊ အဖိုးစားနားနှင့် စပ်လျဉ်းသော မဟုတ်မမှန် ဖော်ပြခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အသုံးပြုမှုအတွက်ဖြစ်စေ၊ အကျိုးကျေးဇူးအတွက်ဖြစ်စေ စာချုပ်စာတမ်းအတိုင်း ဖြစ်ပြောက်စေရန် အကယ်ရည်ရွယ်ခြင်းခံရသောသူတစ်ဦးနှင့်သော်၎င်း၊ အများနှင့်သော်၎င်း စပ်လျဉ်းသော မဟုတ်မမှန်ဖော်ပြခြင်းပါရှိသည်လည်းဖြစ်သည့် စာချုပ်စာတမ်းကို မရိုးမဖြောင့်သော သဘောနှင့်ဖြစ်စေ၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော သဘောနှင့်ဖြစ်စေ လက်မှတ်ရေးထိုးလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်ဆိုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုစာချုပ်စာတမ်း၌အပါအဝင်ပြုလုပ်လျှင်၊ ထိုသူကိုနှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

မရိုး မဖြောင့်သော သဘောနှင့်ဖြစ်စေ၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော သဘောနှင့်ဖြစ်စေ ပစ္စည်းကိုဖယ်ရှားခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝှက်သိမ်းခြင်း။

၄၂၄။ ။ မည်သူမဆို၊ မိမိကိုယ်ပိုင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်ပိုင်ပစ္စည်းကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်သော်၎င်း၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသည့်သဘောနှင့်သော်၎င်း ဝှက်သိမ်းခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖယ်ရှားခြင်းပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ဝှက်သိမ်းရာတွင်ဖြစ်စေ၊ ဖယ်ရှားရာတွင်ဖြစ်စေ မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်သော်၎င်း လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသည့်သဘောနှင့်သော်၎င်း ကူညီလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိရသင့်ရထိုက်သော ရထိုက်ခွင့်ကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့် စွန့်လွှတ်လျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံး ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အကျိုးဖျက်ဆီးမှု။

အကျိုးဖျက်ဆီးမှု။

၄၂၅။ ။ မည်သူမဆို၊ အများပြည်သူကိုဖြစ်စေ၊ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုဖြစ်စေ မတရားသဖြင့် ဆုံးရှုံးခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ပျက်စီးနစ်နာခြင်း ဖြစ်စေရန်အကြံနှင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့ဆုံးရှုံးခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ပျက်စီးနစ်နာခြင်းဖြစ်စေတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း ပစ္စည်းတစ်ခုခုကိုဖျက်ဆီးလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်း၏တန်ဖိုးကိုဖြစ်စေ၊ အသုံးဝင်မှုဖြစ်စေ၊ ပျက်စီးအောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ယုတ်လျော့အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် နစ်နာလောက်အောင် ထိုပစ္စည်း၌၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပစ္စည်း၏ အနေအထား၌ ပြောင်းလဲခြင်းကိုဖြစ်စေလျှင်၊ ထိုသူသည် **"အကျိုး ဖျက်ဆီးမှု"** ကိုကျူးလွန်သည် မည်၏။

ရှင်းလင်းချက် ၁။ ။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကနစ်နာခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖျက်ဆီးခြင်းခံရသည့် ပစ္စည်းရှင်အား ဆုံးရှုံးခြင်းသို့၊ သို့တည်းမဟုတ် ပျက်စီးနစ်နာခြင်းသို့ ရောက်အောင် ကြံစွယ်ရမည်ဟူသော အချက်သည် အကျိုးဖျက်ဆီးမှုတွင် လိုရင်းမဟုတ်။ ပစ္စည်းတစ်ခုခုသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူ ပိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ မပိုင်သည်ဖြစ်စေ ထိုပစ္စည်းကို နစ်နာစေခြင်းဖြင့် ထိုသူကို မတရားသဖြင့် ဆုံးရှုံးခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ပျက်စီးနစ်နာခြင်းဖြစ်စေရန် ကြံစွယ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ဖြစ်စေတန်ရာသည်ကိုသိလျှင်၊ ထိုသို့ ကြံစွယ်ခြင်းသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့သိခြင်းသည် လုံလောက်သော အကြောင်းဖြစ်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၂။ ။ ပစ္စည်းကို ထိခိုက်သောပြုလုပ်မှုကို ကျူးလွန်သူသည် မိမိပိုင်ဆိုင်သည့် ပစ္စည်းကိုသော်၎င်း၊ အခြားသူများနှင့် တွဲဖက်ပိုင်ဆိုင်သည့် ပစ္စည်းကိုသော်၎င်း ထိခိုက်သော ပြုလုပ်မှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်ရာရောက်နိုင်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ဥပမာများ။

(က) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို မတရားသဖြင့် ဆုံးရှုံးစေရန် ကြံရွယ်၍၊ မောင်မဲပိုင်သော အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသားကို မိမိအလိုအလျောက် မီးရှို့လိုက်၏။ မောင်ဖြူသည် အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ခ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို မတရားသဖြင့် ဆုံးရှုံးစေရန် ကြံရွယ်၍၊ မောင်မဲပိုင် ရေခဲသိုလှောင်သည့်အိမ်တွင်းသို့ ရေများကို ဝင်ရောက်စေ၍၊ ရေခဲကိုပျော်စေ၏။ မောင်ဖြူသည် အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ဂ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို မတရားသဖြင့် ဆုံးရှုံးစေရန် ကြံရွယ်၍၊ မောင်မဲပိုင် လက်စွပ်တစ်ကွင်းကို မိမိအလိုအလျောက် မြစ်ထဲသို့ပစ်ချလိုက်၏။ မောင်ဖြူသည် အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ဃ) မောင်မဲသို့ ပေးဆပ်ရမည့် ကြွေးမြီကို ပေးဆပ်စေရန် မိမိပိုင်ပစ္စည်းများကို ဇာရီပြုခြင်းခံရတော့မည်ကိုသိလျက်နှင့် မောင်ဖြူသည် ထိုကြွေးမြီများကို မောင်မဲမရရှိအောင် တားဆီးရန်အကြံဖြင့်၎င်း၊ မောင်မဲပျက်စီးနစ်နာစေရန် အကြံဖြင့်၎င်း ထိုပစ္စည်းများကို ဖျက်ဆီး၏။ မောင်ဖြူသည် အကျိုး ဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(င) မောင်ဖြူသည် သင်္ဘောအာမခံသူတို့၏အကျိုးကို ပျက်စီးစေရန် အကြံဖြင့်၊ မိမိအာမခံ ချုပ်ဆိုထားသော သင်္ဘောတစ်စင်းကို မိမိအလိုအလျောက် လွင့်ပါးပျက်စီးစေ၏။ မောင်ဖြူသည် အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(စ) မောင်ဖြူသည် သင်္ဘောကို အပေါင်ထား၍ ငွေထုတ်ချေးသော မောင်မဲ၏ အကျိုးပျက်စီးစေရန် အကြံဖြင့်၊ ထိုအပေါင်ဝင်သင်္ဘောကို လွင့်ပါးပျက်စီးစေ၏။ မောင်ဖြူသည် အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ဆ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကိုမတရားသဖြင့် ဆုံးရှုံးစေရန် ကြံရွယ်၍၊ မိမိတို့နှစ်ဦး ဖက်စပ်ပိုင်ဆိုင်သည့် မြင်းကို သေနတ်နှင့်ပစ်၏။ မောင်ဖြူသည် အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ဇ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏ အသီးအနှံများကို ပျက်စီးစေရန် ကြံရွယ်၍၎င်း၊ ထိုသို့ပျက်စီးစေတန်ရာသည်ကိုသိလျက်နှင့်၎င်း မောင်မဲပိုင်လယ်ထဲသို့ ကျွဲ နွားများကို ဝင်ရောက်စေ၏။ မောင်ဖြူသည် အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

ရာဇသတ်ကြီး

ရဲဘာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာ အပြာပြာ

၄၂၆။ အကျိုးဖျက်ဆီးမှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်။

။ မည်သူမဆို၊ အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို သုံးလထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၄၂၇။ အဖိုးငွေ ငါးဆယ်ကျပ် အောက်မနည်းပျက်စီးနစ်နာစေသောအကျိုးဖျက်ဆီးမှု။

။ မည်သူမဆို၊ အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်၍ ထိုသို့ကျူးလွန်ခြင်းဖြင့် အဖိုးငွေ ငါးဆယ်ကျပ်အောက်မနည်းဆုံးရှုံးစေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပျက်စီးနစ်နာစေလျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ် ရမည်။

၄၂၈။ အဖိုးငွေ တဆယ်ကျပ်အောက်မနည်း တန်ဘိုးရှိသော တိရစ္ဆာန်ကို သတ်ဖြတ်ခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ အင်္ဂါပျက်ယွင်းစေခြင်းဖြင့်သော်၎င်း အကျိုးဖျက်ဆီးမှု။

။ မည်သူမဆို၊ အဖိုးငွေ တစ်ဆယ်ကျပ်အောက်မနည်း တန်ဖိုးရှိသည့် တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်ကို သို့တည်းမဟုတ် အများကိုသတ်ခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ အဆိပ်ခတ်ခြင်းဖြင့်သော် ၎င်း၊ အင်္ဂါ ပျက်ယွင်းစေခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ အသုံးမဝင်အောင် ပြုခြင်းဖြင့်သော်၎င်း အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကိုနှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေ ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၄၂၉။ အဖိုးမည်မျှ ထိုက်တန်စေကာမူ ကျွဲ နွား တိရစ္ဆာန်စသည်တို့ကိုသော်၎င်း၊ ငါးဆယ်ကျပ်အောက် မနည်း တန်ဖိုးရှိသော တိရစ္ဆာန်ကိုသော်၎င်း သတ်ခြင်းဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အင်္ဂါပျက်ယွင်းစေခြင်းဖြင့်အကျိုးဖျက်ဆီးမှု။

။ မည်သူမဆို၊ အဖိုးမည်မျှ ထိုက်တန်စေကာမူ ဆင်ကိုသော်၎င်း၊ ကုလားအုပ်ကိုသော်၎င်း၊ မြင်းကိုသော်၎င်း၊ လားကိုသော်၎င်း၊ ကျွဲကိုသော်၎င်း၊ နွားသိုးကိုသော်၎င်း၊ နွားမကိုသော်၎င်း၊ နွားထီးကိုသော်၎င်း၊ ငွေငါးဆယ်ကျပ်အောက် မနည်း တန်ဘိုးရှိသော အခြား တိရစ္ဆာန်ကိုသော်၎င်း သတ်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အဆိပ်ခတ်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အင်္ဂါပျက် ယွင်းစေခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ အသုံးမဝင်အောင် ပြုခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ငါးနှစ်ထိထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးသော်၎င်း၊ ငွေဒဏ်သော်၎င်း၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးသော်၎င်း ချမှတ်ရမည်။

၄၃၀။ ရေသွယ်လုပ်ငန်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ ရေကြောင်းကို မတရားလွှဲ ဖယ်ခြင်းဖြင့်သော်၎င်း အကျိုးဖျက်ဆီးမှု။

။ မည်သူမဆို၊ လယ်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်း ကိစ္စအတွက်ဖြစ်စေ၊ လူများ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပိုင်ရှင်ရှိ တိရစ္ဆာန်များ စားသောက်ခြင်း ကိစ္စအတွက်ဖြစ်စေ၊ သန့်ရှင်းရေးအတွက်ဖြစ်စေ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအတွက်ဖြစ်စေ ရေရရှိရေး လျော့ပါးစေသော ပြုလုပ်မှုကို၊ သို့ တည်းမဟုတ် ထိုသို့လျော့ပါးစေ တန်ရာသည်ကို မိမိသိသောပြုလုပ်မှုကို ပြုလုပ်ခြင်း ဖြင့် အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ငါးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေချမှတ်ရမည်။

ရဲတဘာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြစ်ပြာ

ပြည်သူ သွားလာရာလမ်း၊ တံတား၊ မြစ်၊ ချောင်း၊ တူးမြောင်းများကို ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့် အကျိုးဖျက်ဆီးမှု။

၄၃၁။ ။ မည်သူမဆို ပြည်သူသွားလာရာ လမ်းကိုသော်၎င်း၊ တံတားကိုသော်၎င်း၊ ရေယာဉ်သွားလာနိုင်သည့် မြစ်၊ ချောင်း၊ တူးမြောင်းကိုသော်၎င်း ခရီးသွားမှုအတွက်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်း သယ်ယူပို့ဆောင်မှုအတွက်ဖြစ်စေ မသွားမလာနိုင်အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် လုံခြုံမှု လျော့ပါးအောင်ဖြစ်စေသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ဖြစ်စေတန်ရာသည်ကို မိမိသိသော ပြုလုပ်မှုကို ပြုခြင်းဖြင့် အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ငါးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ် လုံးဖြစ်စေချမှတ်ရမည်။

ပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ရေသွားလမ်းကိုရေလွှမ်းစေခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပိတ်ဆို့စေခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေဆုံးရှုံးခြင်းကိုဖြစ်စေသောအကျိုးဖျက်ဆီးမှု။

၄၃၂။ ။ မည်သူမဆို ပြည်သူနှင့်သက်ဆိုင်သော ရေသွားလမ်းအား၊ ရေလွှမ်းစေသော သို့တည်းမဟုတ် ပိတ်ဆို့စေသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ဖြစ်စေတန်ရာသည်ကို မိမိသိသောပြုလုပ်မှုကို ပြုခြင်းဖြင့် နစ်နာခြင်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆုံးရှုံးခြင်းကိုဖြစ်စေသော အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ငါးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

မီးပြတိုက်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပင်လယ်အမှတ်အသားကို ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ရွှေ့ပြောင်းခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အသုံးဝင်မှုလျော့ပါးစေခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ အကျိုးဖျက်ဆီးမှု။

၄၃၃။ ။ မည်သူမဆို မီးပြတိုက်ကိုဖြစ်စေ၊ ပင်လယ်အမှတ်အသားအဖြစ် အသုံးပြုသော အခြားမီးပြကိုဖြစ်စေ၊ ပင်လယ်အမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ၊ ရေကြောင်းပြဘော့ကိုဖြစ်စေ၊ ရေကြောင်းသွားလာသူတို့အတွက် လမ်းပြအဖြစ် ချမှတ်ထားသော အခြားအရာကိုဖြစ်စေ ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရွှေ့စေခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ ဆိုခဲ့သော မီးပြတိုက်၊ ပင်လယ်အမှတ်အသား၊ ရေကြောင်းပြဘော့နှင့် အခြားအရာတစ်ခုခုအား ရေကြောင်းသွားလာသူများအတွက် လမ်းပြအဖြစ် အသုံးဝင်မှုလျော့ပါးစေသော ပြုလုပ်မှုကိုပြုခြင်းဖြင့်သော်၎င်း အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အဖိုးငွေ တစ်ရာအောက် မနည်းသောတန်ဖိုးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် (စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းထွက်ပစ္စည်းဖြစ်လျှင်) ငွေတစ်ဆယ်အောက်မနည်းသော တန်ဖိုးကိုဆုံးရှုံးစေရန်အကြံဖြင့် မီးဖြင့်သော်၎င်း၊ ပေါက်ကွဲတတ်သောအရာဖြင့်သော်၎င်း အကျိုးဖျက်ဆီးမှု။

၄၃၅။ ။ မည်သူမဆို ပစ္စည်းတစ်ခုခုတွင် အဖိုးငွေ တစ်ရာအောက် မနည်းသောတန်ဖိုးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် (စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းထွက်ပစ္စည်းဖြစ်လျှင်) ငွေတစ်ဆယ်အောက်၊ မနည်းသော တန်ဖိုးကို ဆုံးရှုံးစေရန်အကြံဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ဆုံးရှုံးစေတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့် မီးဖြင့်သော်၎င်း၊ ပေါက်ကွဲတတ်သော အရာဖြင့်သော်၎င်း အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ရာဇသတ်ကြီး — ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

အိမ် အစရှိသည်တို့ကို ဖျက်ဆီးရန် ကြံရွယ်၍ မီးဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပေါက်ကွဲတတ်သည့် အရာဖြင့် အကျိုးဖျက်ဆီးမှု။

၄၃၆။ ။ မည်သူမဆို၊ ကိုးကွယ်ဝတ်ပြုသော နေရာအဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ နေအိမ်အဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ ပစ္စည်းများ သိုလှောင် ထိန်းသိမ်းသောနေရာအဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း သာမန်အားဖြင့် အသုံးပြုသော အဆောက်အအုံကိုဖျက်ဆီးရန် အကြံဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မိမိက ထိုသို့ပျက်စီးစေမည်ဖြစ်တန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ မီးဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပေါက်ကွဲတတ်သော အရာဖြင့် အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကိုကျူးလွန်လျှင်၊ထိုသူကိုတစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ် လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ကုန်းပတ်ပါရှိသော ရေယာဉ်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝန်စည်တန်ချိန်နှစ်ဆယ်အောက် မနည်း တင်ဆောင်နိုင်သော ရေယာဉ်ကို ပျက်စီးစေရန်ဖြစ်စေ၊ ဘေးမကင်းစေရန်ဖြစ်စေ ကြံရွယ်၍ အကျိုးဖျက်ဆီးမှု။

၄၃၇။ ။ မည်သူမဆို၊ ကုန်းပတ်ပါရှိသော ရေယာဉ်ကိုဖြစ်စေ၊ ဝန်စည်တန်ချိန်ကို နှစ်ဆယ်အောက် မနည်း တင်ဆောင်နိုင်သော ရေယာဉ်ကိုဖြစ်စေ ပျက်စီးစေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဘေးမကင်းစေရန်အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ မိမိက ထိုသို့ပျက်စီးစေမည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဘေးမကင်းစေမည်ဖြစ်တန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ် လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

မီးဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပေါက်ကွဲတတ်သော အရာဖြင့်ကျူးလွန်သည့်ပုဒ်မ ၄၃၇ ရှိ အကျိုးဖျက်ဆီးမှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်။

၄၃၈။ ။ မည်သူမဆို၊ မီးဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပေါက်ကွဲတတ်သော အရာဖြင့်ဖြစ်စေ တဆက်တည်းဖြစ်သော အထက် ပုဒ်မ၌ ဖော်ပြထားသည့် အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ခိုးမှု အစရှိသည့် ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရန်အကြံဖြင့် ရေယာဉ်ကို တမင်သောင်တင်စေသည့်အတွက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကမ်းတင်စေသည့် အတွက်ပြစ်ဒဏ်။

၄၃၉။ ။ မည်သူမဆို၊ ရေယာဉ်၌ပါရှိသော ပစ္စည်းကို ခိုးရန်အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့် ထိုပစ္စည်းကို အလွဲသုံးစားပြုရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့ခိုးခြင်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့အလွဲသုံးစားပြုခြင်းကို ကျူးလွန်နိုင်စေရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်း ရေယာဉ်ကိုတမင်သောင်တင်စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကမ်းတင်စေလျှင် ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ရဲဘောဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

သေစေမှုအတွက်၊ သို့တည်းမဟုတ် နာကျင်စေမှုအတွက် ပြင်ဆင်ပြီးနောက် ကျူးလွန်သည့် အကျိုးဖျက်ဆီးမှု။

၄၄၀။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ သေစေမှုကို၊ သို့တည်းမဟုတ် နာကျင်စေမှုကို၊ သို့တည်းမဟုတ် မတရားတားဆီးခံရမှုကိုပြုရန်ဖြစ်စေ၊ သေစေမည်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် နာကျင်စေမည်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် မတရားတားဆီးခံရမည်ကို ကြောက်စေရန်ဖြစ်စေ ပြင်ဆင်ပြီးနောက် အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ငါးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တမျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ရာဇဝတ်မကင်းသော ကျော်နင်းမှုများ။

ရာဇဝတ်မကင်းသော ကျော်နင်းမှု။

၄၄၁။ ။ မည်သူမဆို၊ ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းလက်ရှိဖြစ်သူ တဦးတယောက်ကို ခြောက်လှန့်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် စော်ကားရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ်ပြင်ပြင်စေရန် အကြံဖြင့် သူတစ်ပါး၏ လက်ရှိပစ္စည်းအတွင်းသို့ဖြစ်စေ၊ အပေါ်သို့ဖြစ်စေဝင်ရောက်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် ထိုပစ္စည်းအတွင်းသို့ဖြစ်စေ၊ အပေါ်သို့ဖြစ်စေ တရားသဖြင့် ဝင်ရောက်ပြီးသည့်နောက် ပစ္စည်းလက်ရှိဖြစ်သူကို ခြောက်လှန့်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် စော်ကားရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ်ပြင်ပြင်စေရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရန်အကြံဖြင့် ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်ကာ ထိုပစ္စည်း၌ ဆက်လက်၍နေလျှင်၊ ထိုသူသည် "ရာဇဝတ်မကင်းသော ကျော်နင်းမှု" ကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

အိမ်ကျော်နင်းမှု။

၄၄၂။ ။ မည်သူမဆို၊ လူနေအိမ်အဖြစ်အသုံးပြုသည့် အဆောက်အအုံကိုဖြစ်စေ၊ တဲကိုဖြစ်စေ၊ ရေယာဉ်ကိုဖြစ်စေ၊ ကိုးကွယ်ဝတ်ပြုသော နေရာအဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ ပစ္စည်းသိုလှောင် ထိန်းသိမ်းသောနေရာအဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း အသုံးပြုသည့် အဆောက်အအုံကိုဖြစ်စေ ဝင်ရောက်ခြင်းဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆက်လက်နေခြင်းဖြင့် ရာဇဝတ်မကင်း သော ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူသည် "အိမ်ကျော်နင်းမှု" ကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ရာဇဝတ်မကင်းသော ကျော်နင်းမှုကျူးလွန်သူ၏ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းဝင်ရောက်ခြင်းသည် အိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်ခြင်းမြောက်ရန် လုံလောက်သည်။

ပုန်းလျှိုးအိမ်ကျော်နင်းမှု။

၄၄၃။ ။ အိမ်ကျော်နင်းမှုကိုကျူးလွန်ရာ၌၊ ထိုသို့ကျော်နင်းရာဖြစ်သော အဆောက်အအုံမှဖြစ်စေ၊ တဲမှဖြစ်စေ၊ ရေယာဉ်မှဖြစ်စေ ကျော်နင်းကျူးလွန်သူကို ထုတ်ပယ်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် နှင်ရန်အခွင့်အရေးရှိသူက ထိုသို့ကျော်နင်းသည်ကို မသိမမြင်အောင် ကြိုတင်စီမံမှုပြု၍ မည်သူမဆို အိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူသည် "ပုန်းလျှိုးအိမ် ကျော်နင်းမှု" ကို ကျူးလွန်သည်

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြားပြား

၄၄၄။ ။ မည်သူမဆို၊ နေဝင်ပြီးအချိန်မှစ၍ နေမထွက်မီအချိန်အတွင်း ပုန်းလျှိုးအိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူသည် ညဥ့် အချိန် ပုန်းလျှိုးအိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

ညဥ့်အချိန် ပုန်းလျှိုး အိမ်ကျော်နင်းမှု။

၄၄၅။ ။ မည်သူမဆို၊ အိမ်ကျော်နင်းမှုကျူးလွန်ရာ၌ အိမ်အတွင်းသို့ဖြစ်စေ၊ အိမ်၏တစ်စိတ်တစ်ဒေသ တစ်နေရာ သို့ဖြစ်စေ၊ အောက်ဖော်ပြပါ နည်းခြောက်မျိုးအနက် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ဝင်ရောက်ခြင်းပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန်အလို့ငှာ အိမ်အတွင်းဖြစ်စေ၊ အိမ်၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ တစ်နေရာ၌ဖြစ်စေ ရောက်ရှိပြီး၍၊ သို့တည်းမဟုတ် အိမ်အတွင်း၌ဖြစ်စေ၊ အိမ်၏တစ်စိတ်တစ်ဒေသ တစ်နေရာ၌ဖြစ်စေ ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ပြီး၍ ထိုသူသည် အိမ်မှသော်၎င်း၊ အိမ်၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ တစ်နေရာမှသော်၎င်း အောက်ပါနည်း ခြောက်မျိုးအနက် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ထွက်ခွာလျှင်၊ ထိုသူသည် "အိမ်ဖောက်ထွင်းမှု" ကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

အိမ်ဖောက်ထွင်းမှု။

ပဌမ။ ။ အိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်ရန်အလို့ငှာ ထိုသူသည် မိမိကိုယ်တိုင်ကဖြစ်စေ၊ အိမ်ကျော်နင်းမှုကိုအားပေးကူညီသူကဖြစ်စေ ပြုလုပ်ထားသည့် ထွက်ဝင်ပေါက်ကဝင်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထွက်လျှင်၊

ဒုတိယ။ ။ မိမိကိုယ်တိုင်မှတစ်ပါး၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုကိုအားပေးကူညီသူမှတစ်ပါး အခြားမည်သူမျှ ဝင်ထွက်ရန် ကြံရွယ်ခြင်းမရှိသော ထွက်ဝင်ပေါက်က ထိုသူဝင်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထွက်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် နံရံကိုဖြစ်စေ၊ အဆောက်အအုံကိုဖြစ်စေ တွယ်တက်၍သော်၎င်း၊ ကျော်တက်၍သော်၎င်း ဝင်ရောက်ခဲ့သည့် ထွက်ဝင်ပေါက်ကဝင်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထွက်လျှင်၊

တတိယ ။ ။ ထွက်ဝင်ပေါက်ဖွင့်ရန် နေထိုင်သူမကြံရွယ်သည့်နည်းတစ်ခုခုဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင်ကဖြစ်စေ၊ အိမ်ကျော်နင်းမှုကို အားပေးကူညီသူကဖြစ်စေ အိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်ရန် အလို့ငှာဖွင့်ခဲ့သည့် ထွက်ဝင်ပေါက်က ထိုသူဝင်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထွက်လျှင်။

စတုတ္ထ။ ။ အိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်ရန်အလို့ငှာ၊ သို့တည်းမဟုတ် အိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်ပြီးနောက် အိမ်မှထွက်ရန်အလို့ငှာ ထိုသူသည် သော့ခလောက်ကိုဖွင့်၍ ဝင်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထွက်လျှင်။

ပဉ္စမ။ ။ ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကို သုံးခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ လက်ရောက်မှု ကျူးလွန်ခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ လက်ရောက်မှုပြုမည်ဟု သူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား ခြိမ်းခြောက်ခြင်းဖြင့်သော်၎င်း ထိုသူသည် ဝင်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထွက်လျှင်။

ဆ၄၅။ ။ မဝင်မထွက်နိုင်အောင် ပိတ်ထားကြောင်းသိလျက်နှင့် ထွက်ဝင်ပေါက်ကို မိမိကိုယ်တိုင် ဖွင့်၍ဖြစ်စေ၊ အိမ်ကျော်နင်းမှုကိုအားပေးကူညီသူက ဖွင့်၍ဖြစ်စေ ဝင်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထွက်လျှင်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ အိမ်မသို့ အတွင်းလမ်းဖြင့် ဆက်သွယ်ထားသော အရံအိမ်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အဖီဆောင်သည် ဤပုဒ်မ၏ အဓိပ္ပာယ်အရ အိမ်မ၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်သည်။

ဥပမာများ။

(က) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏အိမ်နံရံတွင် အပေါက်တစ်ပေါက်ကို ဖောက်ထွင်း၍၊ ထိုအပေါက်က မိမိ၏လက်ကိုသွင်းခြင်းဖြင့် အိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ခ) မောင်ဖြူသည် သင်္ဘောကုန်းပတ်နှစ်ခုအကြားရှိ လေသာပေါက်ကတွား၍ ဝင်ခြင်းဖြင့် အိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ဂ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏အိမ်အတွင်းသို့ ပြတင်းပေါက်ကဝင်ခြင်းဖြင့် အိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ဃ) မောင်ဖြူသည် မဝင်မထွက်နိုင်အောင် ပိတ်ထားသော တံခါးကိုဖွင့်ပြီးလျှင်၊ မောင်မဲ၏အိမ် အတွင်းသို့ ထိုတံခါးပေါက်ကဝင်ခြင်းဖြင့် အိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(င) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲအိမ်တံခါး၏ အပေါက်တစ်ပေါက်က နန်းကြိုးထိုးသွင်း၍ တံခါး မင်းတုန်းကို မ၊ ပြီးလျှင်၊ ထိုတံခါးပေါက်မှဝင်ရောက်ခြင်းဖြင့် အိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်လျှင် အိမ်ဖောက် ထွင်းမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(စ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲပျောက်ဆုံးသောအိမ်တံခါးသော့ဖြင့် မောင်မဲ၏အိမ်တံခါးကိုဖွင့်ပြီး လျှင်၊ မောင်မဲ၏အိမ်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခြင်းဖြင့် အိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

(ဆ) မောင်မဲသည် မိမိ၏အိမ်တံခါးဝမှာရပ်နေ၏။ မောင်ဖြူက မောင်မဲကို လဲအောင်ပြု၍၊ အိမ် တွင်းသို့ အတင်းဝင်ရောက်ခြင်းဖြင့် အိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကို ကျူးလွန်သည် မည်၏။

(ဇ) မောင်နီ၏တံခါးစောင့် မောင်မဲသည် မောင်နီ၏ အိမ်တံခါးဝတွင် ရပ်နေ၏။ မောင်ဖြူက မောင်မဲကိုရိုက်နှက်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်၍၊ မိမိဝင်သည်ကို မတားဆီးနိုင်အောင် ပြုလုပ်ပြီးနောက်၊ အိမ်တွင်း သို့ဝင်ခြင်းဖြင့် အိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

၄၄၆။ ။ မည်သူမဆို၊ နေဝင်ပြီးအချိန်မှစ၍ နေမထွက်မီအချိန်အတွင်း၊ အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကိုကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူသည် "ညဥ့်အချိန် အိမ်ဖောက်ထွင်းမှု" ကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

ညဥ့်အချိန် အိမ်ဖောက်ထွင်းမှု။

၄၄၇။ မည်သူမဆို၊ ရာဇဝတ်မကင်းသော ကျော်နင်းမှုကိုကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို သုံးလထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငါးရာထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရာဇဝတ်မကင်းသော ကျော်နင်းမှုအတွက်ပြစ်ဒဏ်။

၄၄၈။ ။ မည်သူမဆို၊ အိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ တစ်ထောင်ထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အိမ်ကျော်နင်းမှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်။

၄၄၉။ ။ မည်သူမဆို၊ သေဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရန်အလို့ငှာ အိမ်ကျော်နင်းမှုကိုကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထက်မပိုသည့် အလုပ်ကြမ်းနှင့် ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

သေဒဏ်ထိုက်သည့် ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရန် အိမ်ကျော်နင်းမှု။

၄၅၀။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ် ထိုက်သည့်ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရန်အလို့ငှာ အိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထက်မပိုသည့် ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ် ထိုက်သည့်ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရန်အိမ်ကျော်နင်းမှု။

၄၅၁။ ။ မည်သူမဆို၊ ထောင်ဒဏ်ထိုက်သည့် ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရန်အလို့ငှာ အိမ်ကျော်နင်းမှုကိုကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။ အကယ်၍ ကျူးလွန်ရန် ကြံရွယ်သည့်ပြစ်မှုသည် ခိုးမှုဖြစ်ခဲ့သော်၊ ထောင်ဒဏ်ကို ခုနစ်နှစ်ထိတိုး၍ ချမှတ်နိုင်သည်။

ထောင်ဒဏ်ထိုက်သည့် ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရန်အိမ်ကျော်နင်းမှု။

၄၅၂။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်အား နာကျင်စေမှုကျူးလွန်ရန်သော်၎င်း၊ လက်ရောက်မှုကျူးလွန်ရန်သော်၎င်း၊ မတရားတားဆီးမှုကျူးလွန်ရန်သော်၎င်း၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို နာကျင်စေမည်ဟု၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်ရောက်မှုပြုမည်ဟု၊ သို့တည်းမဟုတ် မတရားတားဆီးမှုပြုမည်ဟု ကြောက်အောင်ပြုရန်သော်၎င်း ပြင်ဆင်ပြီးနောက် အိမ်ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ် ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

နာကျင်စေမှုကိုဖြစ်စေ၊ လက်ရောက်မှုကိုဖြစ်စေ၊ မတရားတားဆီးမှုကိုဖြစ်စေ ကျူးလွန်ရန်ပြင်ဆင်၍ အိမ်ကျော်နင်းမှု။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

ပုန်းလျှိုးအိမ်ကျော်နင်းမှု အတွက်၊ သို့တည်းမဟုတ်အိမ် ဖောက်ထွင်းမှုအတွက်ပြစ်ဒဏ်။

၄၅၃။ ။ မည်သူမဆို၊ ပုန်းလျှိုးအိမ်ကျော်နင်းမှုကိုဖြစ်စေ၊ အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကိုဖြစ်စေ ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ထောင်ဒဏ်ထိုက်သည့် ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရန် ပုန်းလျှိုး အိမ်ကျော်နင်းမှု၊ သို့တည်း မဟုတ် အိမ်ဖောက်ထွင်းမှု။

၄၅၄။ ။ မည်သူမဆို၊ ထောင်ဒဏ်ထိုက်သည့် ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရန်အလို့ငှာ ပုန်းလျှိုးအိမ်ကျော်နင်းမှုကိုဖြစ်စေ၊ အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကိုဖြစ်စေ ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိထောင်ဒဏ်တမျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။ အကယ်၍ ကျူးလွန်ရန်ကြံရွယ်သည့်ပြစ်မှုသည် ခိုးမှုဖြစ်ခဲ့သော်၊ ထောင်ဒဏ်ကိုဆယ်နှစ်ထိ တိုး၍ချမှတ်နိုင်သည်။

နာကျင်စေမှုကိုဖြစ်စေ၊ လက်ရောက်မှုကိုဖြစ်စေ၊ မတရားတားဆီးမှုကိုဖြစ်စေ ပြုရန် ပြင်ဆင်ပြီးနောက် ပုန်းလျှိုးအိမ်ကျော်နင်းမှု၊ သို့တည်းမဟုတ်အိမ်ဖောက်ထွင်းမှု။

၄၅၅။ ။ မည်သူမဆို၊ သူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား နာကျင်စေမှုကို ကျူးလွန်ရန်သော်၎င်း၊ လက်ရောက်မှုကို ကျူးလွန်ရန်သော်၎င်း၊ မတရားတားဆီးမှုကို ကျူးလွန်ရန်သော်၎င်း၊ သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုနာကျင်စေမည်ဟု၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်ရောက်မှုပြုမည်ဟု၊ သို့တည်းမဟုတ် မတရားတားဆီးမှုပြုမည်ဟု ကြောက်အောင်ပြုရန်သော်၎င်း ပြင်ဆင်ပြီးနောက် ပုန်းလျှိုးအိမ်ကျော်နင်းမှုကိုဖြစ်စေ၊ အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကိုဖြစ်စေ ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ညဥ့်အချိန်ပုန်းလျှိုး အိမ်ကျော်နင်းမှုအတွက်၊ သို့တည်း မဟုတ် ညဥ့်အချိန် အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုအတွက်ပြစ်ဒဏ်။

၄၅၆။ ။ မည်သူမဆို၊ ညဥ့်အချိန်ပုန်းလျှိုးအိမ်ကျော်နင်းမှုကိုဖြစ်စေ၊ ညဥ့်အချိန်အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကိုဖြစ်စေ ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်းချမှတ်နိုင်သည်။

ထောင်ဒဏ်ထိုက်သည့် ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရန် ညဥ့် အချိန်ပုန်းလျှိုးအိမ်ကျော်နင်း မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ညဥ့် အချိန် အိမ်ဖောက်ထွင်းမှု။

၄၅၇။ ။ မည်သူမဆို၊ ထောင်ဒဏ်ထိုက်သည့်ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရန်အလို့ငှာ ညဥ့်အချိန်ပုန်းလျှိုးအိမ်ကျော်နင်းမှုကိုဖြစ်စေ၊ ညဥ့်အချိန်အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကိုဖြစ်စေ၊ ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ငါးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။ အကယ်၍ ကျူးလွန်ရန် ကြံရွယ်သည့် ပြစ်မှုသည် ခိုးမှုဖြစ်ခဲ့သော်၊ ထောင်ဒဏ်ကို ဆယ့်လေးနှစ်ထိ တိုး၍ချမှတ်နိုင်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

နာကျင်စေမှုကိုဖြစ်စေ၊ လက်ရောက်မှုကိုဖြစ်စေ၊ မတရားတားဆီးမှုကိုဖြစ်စေ၊ ကျူးလွန်ရန်ပြင်ဆင်ပြီးနောက် ညဥ့်အချိန် ပုန်းလျှိုးအိမ်ကျော်နင်းမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ညဥ့်အချိန်အိမ်ဖောက်ထွင်းမှု။

၄၅၈။ ။ မည်သူမဆို၊ သူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား နာကျင်စေမှုကို ကျူးလွန်ရန်သော်၎င်း၊ လက်ရောက်မှုကို ကျူးလွန်ရန်သော်၎င်း၊ မတရားတားဆီးမှုကို ကျူးလွန်ရန်သော်၎င်း၊ သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကို နာကျင်စေမည်ဟု သို့တည်းမဟုတ် လက်ရောက်မှုပြုမည်ဟု၊ သို့တည်းမဟုတ် မတရားတားဆီးမှုပြုမည်ဟု ကြောက်အောင်ပြုရန်သော်၎င်း ပြင်ဆင်ပြီးနောက် ညဥ့်အချိန် ပုန်းလျှိုးအိမ်ကျော်နင်းမှုကိုဖြစ်စေ ၊ ညဥ့်အချိန် အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကိုဖြစ်စေ ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကိုဆယ့်လေးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ပုန်းလျှိုးအိမ်ကျော်နင်းမှုကိုဖြစ်စေ၊ အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကိုဖြစ်စေ ကျူးလွန်စဉ် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှု။

၄၅၉။ ။ မည်သူမဆို၊ ပုန်းလျှိုးအိမ်ကျော်နင်းမှုကိုသော်၎င်း၊ အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကိုသော်၎င်း ကျူးလွန်စဉ် သူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှုကိုဖြစ်စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် သူတစ်ဦးတစ်ယောက်သေစေရန်ဖြစ်စေ၊ အပြင်းအထန် နာကျင်စေရန်ဖြစ်စေ အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်သော်၎င်း၊ ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးသော်၎င်း ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ညဥ့်အချိန် ပုန်းလျှိုး အိမ်ကျော်နင်းမှုကိုသို့တည်းမဟုတ် ညဥ့်အချိန် အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကို ကျူးလွန်ရာ၌ တွဲဖက်ပါဝင်သူများမှတဦးတယောက်က သေစေမှုကိုသော်၎င်း၊ အပြင်းအထန်နာကျင်စေမှုကိုသော်၎င်း၊ ဖြစ်စေလျှင်၊ ထိုပါဝင်သူများအားလုံး ခံထိုက်သောပြစ်ဒဏ်။

၄၆၀။ ။ ညဥ့်အချိန် ပုန်းလျှိုးအိမ်ကျော်နင်းမှုကိုသော်၎င်း၊ ညဥ့်အချိန် အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကိုသော်၎င်း ကျူးလွန်သည့်အခါ၊ ထိုပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ထင်ရှားသော သူတစ်ဦးဦးက တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို မိမိအလိုအလျောက် သေစေမှုကိုသော်၎င်း၊ အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှုသော်၎င်း ဖြစ်စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ဖြစ်စေရန် အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသို့ညဥ့်အချိန်ပုန်းလျှိုး အိမ်ကျော်နင်းမှုကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ညဥ့်အချိန် အိမ်ဖောက်ထွင်းမှုကို ကျူးလွန်ရာ၌ တွဲဖက်ပါဝင်သူ အသီးသီးကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ် ဖြစ်စေ၊ ဆယ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ ချမှတ် ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ထည့်စရာကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့် ဖောက်ဖွင့်မှု။

၄၆၁။ ။ မည်သူမဆို ပစ္စည်းပါဝင်၍ ပိတ်ထားသည့်အရာကို ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းပါဝင်သည်ဟု မိမိ ယုံကြည်သော ပိတ်ထားသည့်အရာကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်ဖြစ်စေ၊ အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကျူးလွန်ရန်အကြံနှင့်ဖြစ်စေ ဖောက်ဖွင့်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖွင့်လျှင် ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ-ချမှတ်ရမည်။

ရဲဝတ္တာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

၄၆၂။ ။ မည်သူမဆို၊ ပစ္စည်းပါဝင်၍ ပိတ်ထားသည့်အရာကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းပါဝင်သည်ဟု မိမိယုံကြည်သော ပိတ်ထားသည့်အရာကို အပ်နှံခြင်းခံရသည်တွင် ထိုအရာကို ဖွင့်ပိုင်ခွင့်မရှိဘဲ မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်ဖြစ်စေ၊ အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကိုကျူးလွန်ရန် အကြံဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ထိုအရာကိုဖောက်ဖွင့်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖွင့်လျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

သိုလှောင်ထိန်းသိမ်းခြင်း အပ်နှံခံရသူက အလားတူ ပြစ်မှုမျိုးကို ကျူးလွန်သည့်အခါ ချမှတ်ရမည့်ပြစ်ဒဏ်။

အခန်း (၁၈)။

စာတမ်းအမှတ်အသားနှင့်၄င်း၊ ကုန်တံဆိပ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းတံဆိပ်များနှင့်၄င်း စပ်လျဉ်းသော ပြစ်မှုများ။

၄၆၃။ ။ မည်သူမဆို၊ အများပြည်သူကိုသော်၄င်း၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကို သော်၄င်း၊ ဆုံးရှုံးခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် နစ်နာခြင်းဖြစ်စေရန် အကြံဖြင့်ဖြစ်စေ၊ တောင်းဆိုချက်ကို သို့တည်းမဟုတ် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ထောက်ခံရန်အကြံဖြင့်ဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ပစ္စည်းလက်လွှတ်စေရန် အကြံဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အတည့်အလင်းဖြစ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် သဘောသက်ရောက်စေသော ပဋိညာဉ်ကိုပြုစေရန်အကြံဖြင့်ဖြစ်စေ၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားမှုကို ကျူးလွန်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျူးလွန်နိုင်စေရန် အကြံဖြင့်ဖြစ်စေ မဟုတ်မမှန်သော စာတမ်းအမှတ်အသားတစ်ခုကိုသော်၄င်း၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကိုသော်၄င်း ပြုလျှင်၊ ထိုသူသည် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။

လိမ်လည်အတုပြုမှု။

၄၆၄။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် အောက်ပါတစ်ခုခုကိုပြုလျှင်၊ မဟုတ်မမှန်သော စာတမ်းအမှတ်အသားကို ပြုသည်မည်၏။

မဟုတ်မမှန်သည့် စာတမ်းအမှတ်အသားပြုခြင်း။

ပဌမ ။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကဖြစ်စေ၊ ထိုသူ၏ခွင့်ပြုချက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ စာတမ်း အမှတ်အသားတစ်ခုကို၊ သို့တည်းမဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသကိုပြုလုပ်ခြင်း၊ လက်မှတ်ထိုးခြင်း၊ တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ခြင်း၊ ချုပ်ဆိုခြင်း တစ်ခုခုမပြုကြောင်းကို မိမိသိလျက်နှင့်သော်၄င်း၊ စာတမ်းအမှတ် အသားတစ်ခုကို၊ သို့တည်းမဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသကိုပြုလုပ်ခြင်း၊ လက်မှတ်ထိုးခြင်း၊ တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ခြင်း၊ ချုပ်ဆိုခြင်းတခုခုကို မိမိသိချက် အရမပြုသောအချိန်၌သော်၄င်း ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်း၊ လက်မှတ်ထိုးခြင်း၊ တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ခြင်း၊ ချုပ်ဆိုခြင်း တစ်ခုခုကို ပြုကြောင်းကို ယုံကြည်စေရန်အကြံဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် စာတမ်းအမှတ်အသား တစ်ခုကို သော် ၄င်း၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကိုသော်၄င်း မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်ဖြစ်စေ၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသည့်

သဘော နှင့်ဖြစ်စေပြုလုပ်ခြင်း၊ လက်မှတ်ထိုးခြင်း၊ တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ခြင်း၊ ချုပ်ဆိုခြင်း တစ်ခုခုကိုပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စာတမ်းအမှတ်အသား ချုပ်ဆိုကြောင်း ဖော်ပြသော အမှတ်အသားကိုပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

ဒုတိယ ။ ။ စာတမ်းအမှတ်အသားကို မိမိကိုယ်တိုင်ကပြုလုပ်ပြီးနောက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်ဆိုပြီးနောက် စာတမ်းအမှတ်အသားတွင် အရေးပါသောအချက်ကို ဥပဒေအရ အခွင့်မရှိဘဲ မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်ဖြစ်စေ၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော သဘောနှင့်ဖြစ်စေ ဖျက်ခြင်းဖြင့်သော်၎င်း ၊အခြားနည်းဖြင့်သော်၎င်း ပြောင်းလဲလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စာတမ်းအမှတ်အသားကို အခြားသူက ပြုလုပ်ပြီးနောက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ချုပ်ဆိုပြီးနောက် အရေးပါသောအချက်ကို ပြောင်းလဲသောအခါက ထိုအခြားသူအသက်ရှင်လျက်ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ သေသည်ဖြစ်စေ ထိုအရေးပါသောအချက်ကို၊ ဥပဒေအရ အခွင့်မရှိဘဲ မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်သော်၎င်း၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော သဘောနှင့်သော်၎င်း ဖျက်ခြင်းဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားနည်းဖြင့် ပြောင်းလဲလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

တတိယ ။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် စိတ်ပေါ့သွပ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မူးယစ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ စာတမ်းအမှတ်အသား၌ပါရှိသော အကြောင်းအရာကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြောင်းလဲထားခြင်း၏သဘောကို မသိနိုင်ကြောင်း မိမိကသိလျက်နှင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် လှည့်ဖြားခြင်းခံရခြင်းကြောင့် စာတမ်းအမှတ်အသား၌ ပါရှိသော အကြောင်းအရာကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြောင်းလဲထားခြင်း၏သဘောကို မသိကြောင်း မိမိက သိလျက်နှင့် ထိုသူအား စာတမ်းအမှတ်အသားကို လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ခြင်း၊ ချုပ်ဆိုခြင်း၊ ပြောင်းလဲခြင်းတစ်ခုခုကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောနှင့်ဖြစ်စေ၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသည့်သဘောနှင့်ဖြစ်စေ ပြုစေလျှင်။

ဥပမာများ။

(က) မောင်မဲထံမှ ငွေ ၁၀,၀၀၀ ရရှိရန် မောင်နီကရေးသားပေးသော ငွေထုတ်ခွင့်စာကို မောင်ဖြူ ရရှိထား၏။ မောင်ဖြူသည် မောင်မဲကို လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသဖြင့် ငွေ ၁၀,၀၀၀ တွင် သုညတစ်လုံးထိုးထည့်၍၊ မောင်နီက ထိုသို့ရေးသားသည်ဟု မောင်မဲယုံကြည်စေရန်အကြံဖြင့် ငွေ ၁၀,၀၀၀ ကို ငွေ ၁၀၀,၀၀၀ ဖြစ်စေ၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်၏။

(ခ) မောင်ဖြူသည် မောင်နီပိုင် မြေယာတစ်ကွက်ကို မောင်မဲအားရောင်းချ၍ မောင်မဲထံမှ မြေဖိုးငွေကိုရရှိရန်အကြံဖြင့် မောင်နီက မောင်ဖြူအား မြေနေရာလွှဲပြောင်းခြင်းသဘောသက်ရောက်သော စာတမ်းအမှတ်အသားတွင် မောင်နီ၏ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ မောင်နီ၏ တံဆိပ်ကိုခတ်နှိပ်၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်၏။

(ဂ) ဘဏ်တိုက်စိုးတစ်ဦးထံမှ ငွေထုတ်ယူစေရန် မောင်မဲလက်မှတ်ထိုးထားသော်လည်း ငွေမည်မျှဟု ဖော်ပြမထားသော ဆောင်ယူလာသူအား ငွေထုတ်ပေးရန်ဖြစ်သည့် ချက်လက်မှတ်တစ်စောင်ကို မောင်ဖြူကောက်ရ၏။ မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသည့်သဘောဖြင့် ချက်လက်မှတ်ပေါ်၌ ငွေတသောင်းကို ရေးထည့်၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်၏။

(ဃ) မောင်ဖြူသည် မိမိလက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် ချက်လက်မှတ်တစ်စောင်ကို မောင်မဲထံ၌ ထားခဲ့၏။ ထိုချက်လက်မှတ်၌ ငွေမည်မျှဖော်ပြမထားဘဲ မောင်မဲက ထိုချက်လက်မှတ်၌ တစ်သောင်းထက် မပိုသော ငွေကိုရေးထည့်နိုင်စေရန် မောင်မဲအား အခွင့်ပြုထား၏။ မောင်မဲသည် လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော သဘောဖြင့် ချက်လက်မှတ်တွင် ငွေနှစ်သောင်းဆုရေးထည့်၏။ မောင်မဲသည် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်၏။

(င) မောင်ဖြူသည် ငွေလွှဲစာချုပ်တစ်စောင်ကို အစစ်အမှန်အနေဖြင့် ဘဏ်တိုက်စိုး တစ်ဦးထံ၌ပြ၍ လျှော့နှုန်းဖြင့်ငွေလဲယူရန် ကြံရွယ်၍၊ မောင်မဲ၏ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ မောင်မဲ၏အမည်ဖြင့် မိမိအား ညွှန်ကြားသော ငွေလွှဲစာချုပ်တခုကိုပြုလုပ်၏။ မောင်ဖြူသည် အချိန်စေ့သောအခါ ငွေပြန်ဆပ်၍ ထိုငွေလွှဲစာချုပ်ကို ပြန်ယူရန်အကြံရှိ၏။ သို့ပါသော်လည်း ငွေလွှဲစာချုပ်၌ မောင်မဲ၏ အာမခံချက်ပါရှိသည်ဟု ဘဏ်တိုက်စိုး ယုံကြည်စေရန် ဘဏ်တိုက်စိုးအား လိမ်လည်၍ လျှော့နှုန်းဖြင့် ငွေလဲယူရန်ကြံရွယ်လျက် ငွေလွှဲစာချုပ်ကို ပြုလုပ်သည် ဖြစ်သောကြောင့် မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်၏။

(စ) မောင်မဲ၏ သေတမ်းစာ၌ "ကျွန်ုပ်ပိုင်ပစ္စည်း ကျန်ရှိသမျှအားလုံးကို မောင်ဖြူ မောင်ညိုနှင့် မောင်နီတို့ ညီတူညီမျှ ခွဲယူရရှိစေရမည်" ဟုပါရှိလျက်နှင့် မောင်ဖြူက ထိုပစ္စည်းများအားလုံးသည် မိမိနှင့် မောင်နီအတွက်သာချန်ထားခဲ့ကြောင်း ယုံကြည်စေရန် ကြံရွယ်လျက် မရိုးမဖြောင့်သော သဘောဖြင့် မောင်ညို၏အမည်ကို ခြစ်၍ ဖျက်လိုက်၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်၏။

(ဆ) အစိုးရငွေပေးကတိစာချုပ်တစောင်တွင် မောင်နီသို့ဖြစ်စေ၊ မောင်နီညွှန်ကြားသူသို့ဖြစ်စေ စာချုပ်ပါငွေကိုပေးစေရန် "မောင်နီအား၊ သို့တည်းမဟုတ် မောင်နီညွှန်ကြားသူအားပေးရန်" ဟူသော စကားတို့ကို မောင်ဖြူသည် ရေး၍ ထိုစာချုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုး၏။ မောင်မဲသည် မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့် "မောင်နီအား သို့တည်းမဟုတ် မောင်နီညွှန်ကြားသူအားပေးရန်" ဟူသော စကားများကိုဖျက်၍ ကန့်သတ်လက်မှတ်ထိုးချက်ကို ကန့်သတ်မဲ့လက်မှတ်ထိုးချက်သို့ပြောင်းလွှဲ၏။ ဤတွင် မောင်မဲသည် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်၏။

(ဇ) မောင်ဖြူသည် မြေယာတစ်ကွက်ကို မောင်နီအားရောင်းချလွှဲအပ်၏။ ထိုသို့လွှဲအပ်ပြီးမှ မောင်နီ ကို လိမ်လည်လှည့်ဖြား၍ မြေကိုဆုံးပါးစေရန် မောင်နီအား ထိုမြေကိုမလွှဲအပ်သေးမီ၊ မောင်မဲအား

လွှဲအပ် ထားပြီးဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်စေရန် အကြံဖြင့်မောင်နီအား လွှဲအပ်ရောင်းချသည့်နေ့ရက်မတိုင်မီ ခြောက်လက နေ့စွဲဖြင့် ရေးသား၍ ထိုမြေကို မောင်မဲအား လွှဲအပ်ကြောင်း စာချုပ်ပြုလုပ်၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်၏။

(ဈ) မောင်မဲသည် မိမိသေတမ်းစာကို နှုတ်ဖြင့်ပြော၍ မောင်ဖြူအား ရေးစေ၏။ မောင်ဖြူသည် မောင်မဲပြောဆိုသော သေတမ်းစာဖြင့် ပစ္စည်းပေးခြင်းခံရသူ၏အမည်ကို မရေးဘဲ အခြားအမည်တစ်ခုကိုတမင် ရေးပြီးလျှင်၊ မောင်မဲညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း ရေးပြီးကြောင်း မောင်မဲအားပြော၍ သေတမ်းစာကို လက်မှတ်ထိုးရန် သွေးဆောင်၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်၏။

(ည) သက်သေခံစာကို အကြောင်းပြု၍ မောင်နီနှင့် အခြားသူများထံမှ အလှူခံရန် အကြံဖြင့် မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏အခွင့်မရရှိဘဲ သက်သေခံစာတစ်စောင်တွင် မောင်ဖြူမှာ အကျင့်စာရိတ္တကောင်းသော သူတယောက်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ကံမကောင်းခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော အခြေသို့ရောက်ရှိနေကြောင်း ဖော်ပြ၍ မောင်မဲ၏အမည် ' လက်မှတ်ကိုရေးထိုး၏။ မောင်နီကို ပစ္စည်းလက်လွှတ်ဘို့သွေးဆောင်ရန် မောင်ဖြူသည် စာတမ်းလိမ်ကို ပြုသည်ဖြစ်သောကြောင့် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်၏။

(ဋ) မောင်နီ၏လက်အောက်၌ အလုပ်ရရှိရန်အကြံဖြင့် မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏အခွင့်မရရှိဘဲ မောင်ဖြူ၏ အကျင့်စာရိတ္တကောင်းကြောင်း သက်သေခံစာ တစ်စောင်ရေး၍ မောင်မဲ၏ အမည်လက်မှတ်ကို ရေးထိုး၏။ လိမ်လည်အတုပြုသော သက်သေခံစာဖြင့်၊ မောင်နီအား လှည့်ဖြား၍ မောင်နီနှင့်အလုပ်ငှား ပဋိညာဉ် အတည့်အလင်းပြုမှုအတွက်သော်၎င်း၊ ပဋိညာဉ်သဘော သက်ရောက်သော ပြုမှုအတွက်သော်၎င်း မောင်နီ ကို သွေးဆောင်ရန် ကြံရွယ်သည်နှင့်အမျှ မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်၏။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ (၁) တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် မိမိအမည်လက်မှတ်ကို ရေးထိုးခြင်းဖြင့်ပင် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်ရာ ရောက်နိုင်သည်။

ဥပမာများ။

(က) မိမိအမည်နှင့် တူသူတစ်ဦးက ငွေလွှဲစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးသည်ဟု ယုံကြည်စေရန် အကြံဖြင့်၊ မောင်ဖြူသည် ထိုငွေလွှဲစာချုပ်၌ မိမိ၏အမည်လက်မှတ်ကို ရေးထိုး၏။ ဤတွင်မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်၏။

(ခ) မောင်မဲသည် မောင်နီထံမှ တောင်းခံသော ငွေလွှဲစာချုပ်ကို စက္ကူတစ်ရွက်၌ နောင်အခါတွင် ရေး၍၊ မောင်နီက လက်ခံပြီးဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ ထိုငွေလွှဲစာချုပ်ကို လွှဲပြောင်းနိုင်ရန်အလို့ငှာ မောင်ဖြူသည် စက္ကူတစ်ရွက်ပေါ်၌ "လက်ခံပြီး" ဟူသော စကားကိုရေးပြီးလျှင် မောင်နီ၏အမည်လက်မှတ်ရေးထိုး၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်သည်။ အကယ်၍မောင်မဲသည် ထိုအကြောင်းချင်းရာကို

သိလျက်နှင့် မောင်ဖြူ၏အကြံအတိုင်း ထိုစက္ကူပေါ်တွင် ထိုငွေလွှဲစာချုပ်ကိုရေးလျှင်၊ မောင်မဲသည်လည်း လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်၏။

(ဂ) မောင်ဖြူသည် မိမိအမည်နှင့်တူသော အခြားသူတစ်ယောက်၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ပေးချေရန်ဖြစ်သော ငွေလွှဲစာချုပ်တစောင်ကိုကောက်ရ၏။ ငွေပေးချေစေရန် ညွှန်ကြားသူကတဆင့် လက်မှတ်ရေးထိုးသည်ကို ယုံကြည်စေရန်အကြံဖြင့် မောင်ဖြူသည် မိမိ၏အမည်လက်မှတ်ကို ထိုငွေလွှဲစာချုပ်၌ တစ်ဆင့်လက်မှတ်ရေးထိုး၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်အတုပြုမှုကိုကျူးလွန်၏။

(ဃ) မောင်မဲအပေါ်တွင် ချမှတ်ထားသော ဒီကရီအတည်ပြုချက်အရ ရောင်းချသော မြေနေရာကို မောင်ဖြူကဝယ်၏။ မောင်မဲသည် မောင်ဖြူကို လိမ်လည်လှည့်ဖြားရန် အကြံဖြင့်၎င်း၊ မြေနေရာကို မသိမ်းယူမီ အငှားချထားပြီးကြောင်း ယုံကြည်စေရန်အကြံဖြင့်၎င်း ထိုမြေနေရာကို သိမ်းယူပြီးမှ မောင်နီနှင့်ပူးပေါင်းလျက်မောင်နီအား အငှားချသော အငှားစာချုပ်ကို အခအနည်းငယ်မျှနှင့် ရှည်ကြာသော ကာလအတွက် ချုပ်ဆို၍၊ အဆိုပါမြေနေရာကို မသိမ်းယူမီ ခြောက်လနေ့စွဲကို ထိုအငှားစာချုပ်တွင် ထည့်တပ်၏။ မောင်မဲသည် ထိုအငှားစာချုပ်ကို မိမိအမည်နှင့် ချုပ်ဆိုသည်မှန်သော်လည်း ရှေးမမှန်နေ့စွဲကို တပ်ထားသည်ဖြစ်သောကြောင့် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်၏။

(င) ကုန်သည်မောင်ဖြူသည် လူမွဲစာခံရမည့်သူအဖြစ်သို့ မိမိကျရောက်မည်ကို တင်ကူး၍သိမြင်သဖြင့်၊ မိမိ၏မြို့ရှင်များကို လိမ်လည်လှည့်ဖြားရန်ကြံရွယ်၍ မိမိအကျိုးအတွက် မိမိပစ္စည်းများကို မောင်မဲထံ၌ အပ်နှံထား၏။ ထို့နောက် မောင်ဖြူသည် မိမိပြုသည့်အမှုကို ယုတ္တိရှိအောင် မောင်မဲထံမှ တန်ဘိုးရှိသော တုံ့ပြန်ချက်ရရှိသည့်အတွက် မောင်မဲအား ငွေပေးဆပ်ပါမည်ဟု ငွေပေးကတိစာချုပ်ကိုရေး၍ မောင်ဖြူ လူမွဲအဖြစ်သို့ ကျရောက်အံ့ဆဲဆဲမတိုင်မီက ထိုငွေပေးကတိစာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုကြောင်းယုံကြည်စေရန်အကြံဖြင့် ထိုငွေးပေးကတိစာချုပ်၌ ရှေးမမှန်နေ့စွဲကိုတပ်ထား၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မ၏ပဌမအပိုဒ် အရ လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်၏။

ရှင်းလင်းချက် ။ ။ (၂) စာတမ်းအမှတ်အသားတစ်ခုကို အမှန်စင်စစ်ရှိသူတစ်ဦးက ပြုလုပ်ကြောင်း ယုံကြည်စေရန် ကြံရွယ်၍ ကြံစည်ဖန်တီးသောအမည်ဖြင့်သော်၎င်း၊ ကွယ်လွန်သူတစ်ဦးအသက်ရှင်လျက်ရှိစဉ်က ပြုလုပ်ကြောင်း ယုံကြည်စေရန် ကြံရွယ်၍ ထိုကွယ်လွန်သူ၏ အမည်ဖြင့်သော်၎င်း စာတမ်းလမ်ကိုပြုလုပ်ခြင်းသည် လိမ်လည်အတုပြုမှု မြောက်နိုင်သည်။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

ဥပမာ။

ကြံစည်ဖန်တီးသော အမည်တစ်ခုအား ညွှန်ကြားသော ငွေလွှဲစာချုပ်တစ်စောင်ကို မောင်ဖြူသည် ပြုလုပ်ပြီးလျှင်၊ ထိုငွေလွှဲစာချုပ်ကို လွှဲပြောင်းရန်ကြံရွယ်၍၊ ထိုကြံစည်ဖန်တီးသောအမည်နှင့်ပင် လိမ်လည် လှည့်ဖြားလိုသော သဘောဖြင့် ထိုငွေလွှဲစာချုပ်ကို လက်ခံ၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်၏။

၄၆၅။ ။ မည်သူမဆို၊ လိမ်လည်အတုပြုမှုကိုကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူအား နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

လိမ်လည်အတုပြုမှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်။

၄၆၆။ ။ မည်သူမဆို၊ တရားရုံး၏ မှတ်တမ်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုတွဲကိုသော်၎င်း၊ ဖွားစာရင်း၊ ခရစ်ယာန် ဘာသာသွင်းစာရင်း၊ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာစာရင်း၊ မြေမြှုပ်သင်္ဂြိုဟ်စာရင်း တစ်ခုကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုကဲ့သို့သော စာရင်းအနေနှင့် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းက ထိန်းသိမ်းသောစာရင်းကိုသော်၎င်း၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးက မိမိ၏ရာထူးအလျောက်ပြုလုပ်သော သက်သေခံလက်မှတ်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် စာတမ်းအမှတ်အသားကိုသော်၎င်း၊ ကိုယ်စား တရားမမှု စွဲဆိုနိုင်ခွင့်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ချေပနိုင်ခွင့်ကိုသော်၎င်း၊ ထိုတရားမမှု၌ မှုခင်းဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ကိုသော်၎င်း၊ စွဲဆိုချက်အတိုင်း ဖြောင့်ဆိုနိုင်ခွင့်ကိုသော်၎င်း၊ ကိုယ်စားလှယ် လွှဲစာကိုသော်၎င်း လိမ်လည်အတုပြုလျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တမျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ရုံးမှတ်တမ်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြည်သူ့ဆိုင်ရာ စာရင်း စသည်တို့ကို လိမ်လည်အတုပြုမှု။

၄၆၇။ ။ မည်သူမဆို၊ အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသား သဘောသက်ရောက်သော စာတမ်းအမှတ်အသားကို ဖြစ်စေ၊ သေတမ်းစာကိုဖြစ်စေ၊ သားမွေးစားရန်ခွင့်ပြုချက်ကိုဖြစ်စေ၊ အဖိုးတန် စာတမ်း အမှတ်အသားကိုပြုရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် လွှဲပြောင်းရန် တစ်ဦးတစ်ယောက်အား အခွင့် ပြုသည့်သဘော သက်ရောက်သော စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ၊ ထိုအဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသားအပေါ်၌ ငွေရင်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ်အကိုးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အမြတ်ဝေစုကို ရရှိသည့်သဘောသက်ရောက်သော စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ၊ ငွေကိုသော်၎င်း၊ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကိုသော်၎င်း၊ အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသားကိုသော်၎င်း ရရှိသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပေးအပ်သည့် သဘောသက်ရောက်သော စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ၊ ငွေပေးသည်ကို ရကြောင်းဝန်ခံသည့် လုံးဝပြေစာ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြေစာသဘောသက်ရောက်သော စာတမ်းအမှတ်အသားကို ဖြစ်စေ၊ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကိုသော်၎င်း၊ အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသားကိုသော်၎င်း ပေးအပ်သည့် အတွက် လုံးဝပြေစာ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြေစာသဘောသက်ရောက်သော စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ၊

အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသား၊ သေတမ်းစာ စသည်တို့ကို လိမ်လည်အတုပြုမှု။

ရဲတော၀န်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

လိမ်လည်အတုပြုလျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်သော်၎င်း၊ ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးသော်၎င်း ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ် လည်းချမှတ်နိုင်သည်။

၄၆၈။ **လိမ်လည်ရန်အလို့ငှာ လိမ်လည်အတုပြုမှု။** ။ မည်သူမဆို၊ လိမ်လည်ရန်အလို့ငှာ လိမ်လည်အတုပြုထားသော စာတမ်းအမှတ်အသားကို သုံးစွဲစေရန် အကြံဖြင့် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

၄၆၉။ **သူတစ်ပါး၏ဂုဏ်သရေကို နစ်နာထိခိုက်စေရန် အလို့ငှာလိမ်လည်အတုပြုမှု။** ။ မည်သူမဆို၊ လိမ်လည်အတုပြုထားသော စာတမ်းအမှတ်အသားဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူ၏ ဂုဏ်သရေကို ထိခိုက်နစ်နာစေရန်အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့နစ်နာထိခိုက်စေရန် အလို့ငှာ ထိုစာတမ်းအမှတ်အသားကို အသုံးပြုစေတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

၄၇၀။ **လိမ်လည် အတုပြုထားသောစာတမ်းအမှတ်အသား။** ။ လိမ်လည်အတုပြုခြင်းဖြင့် လုံး၀ဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်စေ ပြုထားသည့် မမှန်သော စာတမ်းအမှတ်အသားကို "လိမ်လည်အတုပြုထားသော စာတမ်းအမှတ်အသား" ဟု ခေါ်သည်။

၄၇၁။ **လိမ်လည်အတုပြုထားသည့် စာတမ်းအမှတ်အသားကို အစစ်အမှန် အနေနှင့် အသုံးပြုမှု။** ။ မည်သူမဆို၊ လိမ်လည်အတုပြုထားသော စာတမ်းအမှတ်အသားဖြစ်ကြောင်း မိမိသိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်ရန် မိမိ၌အကြောင်းရှိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ ထိုစာတမ်းအမှတ်အသားကို မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့်ဖြစ်စေ၊ လိမ်လည်လိုသည့်သဘောဖြင့်ဖြစ်စေ အစစ်အမှန်အနေနှင့်အသုံးပြုလျှင်၊ထိုစာတမ်းအမှတ်အသားကို မိမိကိုယ်တိုင် လိမ်လည်အတုပြုဘိသကဲ့သို့ ထိုသူအား ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

၄၇၂။ **ပုဒ်မ ၄၆၇ အရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သည့် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်ရန် အကြံဖြင့် တံဆိပ်တုံးစသည်တို့ကို ပြုမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်ရှိထားမှု။** ။ မည်သူမဆို၊ ပုဒ်မ ၄၆၇ အရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သည့် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်ရန်အလို့ငှာ တံဆိပ်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် တံဆိပ်ပြားကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုံသဏ္ဌာန်ထင်အောင်ပြုသော အခြားကိရိယာကို သုံးစွဲစေရန် အကြံဖြင့် ထိုတံဆိပ်၊ တံဆိပ်ပြား အခြားကိရိယာတခုခုကိုပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အတုပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုအကြံဖြင့် ထိုတံဆိပ်၊ တံဆိပ်ပြား၊ အခြားကိရိယာတစ်ခုခုသည် အတုဖြစ်ကြောင်း သိလျက်နှင့် မိမိထံ၌လက်ရှိထားလျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ရဲဝတ္တရားဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

အခြားပုဒ်မအရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သည့်လိမ်လည် အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်ရန် အကြံဖြင့် တံဆိပ်တု စသည်တို့ကို ပြုမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်ရှိထားမှု။

၄၇၃။ ။ မည်သူမဆို၊ ပုဒ်မ ၄၆၇ မှတစ်ပါး ဤအခန်းပါ အခြားပုဒ်မ တစ်ခုခုအရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သည့် လိမ်လည် အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်ရန်အလို့ငှာတံဆိပ်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် တံဆိပ်ပြားကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုံသဏ္ဌာန်ထင်အောင်ပြုသော အခြားကိရိယာကို သုံးစွဲစေရန် အကြံ ဖြင့် ထိုတံဆိပ်၊ တံဆိပ်ပြား၊ အခြားကိရိယာ တခုခုကိုပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အတုပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုအကြံဖြင့် ထိုတံဆိပ်၊ တံဆိပ်ပြား၊ အခြားကိရိယာ တစ်ခုခုသည် အတုဖြစ်ကြောင်းသိလျက်နှင့် မိမိထံ၌ လက်ရှိထားလျှင်၊ ထိုသူကိုခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ပုဒ်မ ၄၆၆ ၌၊ သို့တည်းမဟုတ် ၄၆၇ ၌ ဖော်ပြထားသည့် စာတမ်းအမှတ်အသားကို လိမ်လည်အတုပြုထားကြောင်း သိလျက်နှင့်ငင်း၊ အစစ်အမှန်အနေဖြင့် အသုံးပြုရန်အကြံဖြင့်ငင်း လက်ရှိထားမှု။

၄၇၄။ ။ မည်သူမဆို၊ ပုဒ်မ ၄၆၆ ၌ ဖော်ပြထားသော စာတမ်းအမှတ်အသားမျိုးတခုခုကို လိမ်လည်အတုပြုထားကြောင်း သိလျက်နှင့်ငင်း၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသည့် သဘောနှင့်ဖြစ်စေ၊ မရိုးမဖြောင့်သော သဘောနှင့်ဖြစ်စေ၊ အစစ်အမှန် အနေနှင့် အသုံးပြုစေရန် အကြံဖြင့်ငင်း မိမိထံ၌ လက်ရှိထားလျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် အကယ်၍ ထိုစာတမ်း အမှတ်အသားသည် ပုဒ်မ ၄၆၇ တွင် ဖော်ပြထားသည့် စာတမ်းအမှတ်အသားမျိုး တစ်ခုခုဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူကို တသက်တကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ပုဒ်မ ၄၆၇ တွင် ဖော်ပြထားသည့် စာတမ်းအမှတ်ကို အမှန်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေရန်အလို့ငှာအသုံးပြုသည့် ပုံအမှတ်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှတ်အသားကိုအတုပြုခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အတုပြုထားသော အမှတ်အသားပါသည့် အရာဝတ္ထုကိုလက်ရှိထားခြင်း။

၄၇၅။ ။ မည်သူမဆို၊ ပုဒ်မ ၄၆၇ တွင် ဖော်ပြထားသည့် စာတမ်းအမှတ်အသား အမှန်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေရန်အလို့ငှာ အသုံးပြုသောပုံအမှတ်ကို သို့တည်းမဟုတ် အမှတ်အသားကို လိမ်လည်အတုပြုထားသော စာတမ်းအမှတ်အသားအတွက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုပေါ်တွင် နောင်အခါ လိမ်လည်အတုပြုမည်ဖြစ်သော စာတမ်းအမှတ်အသားအတွက် အမှန်ဖြစ်ဟန်ရှိအောင် အသုံးပြုစေရန် အကြံဖြင့် ဆိုခဲ့သော ပုံအမှတ်ကိုသော်ငင်း၊ အမှတ်အသားကိုသော်ငင်း ဆိုခဲ့သော အရာဝတ္ထုတစ်ခုခု အပေါ်၌ဖြစ်စေ၊ အထဲ၌ဖြစ်စေ အတုပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆိုခဲ့သောအကြံဖြင့် အပေါ်၌ဖြစ်စေ၊ အထဲ၌ဖြစ်စေ၊ ဆိုခဲ့သောပုံအမှတ်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှတ်အသားကို အတုပြုထားသည့် အရာဝတ္ထုကို မိမိထံ၌ လက်ရှိထားလျှင် ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

၇၆။ ။ မည်သူမဆို၊ ပုဒ်မ ၄၆၇ တွင် ဖော်ပြထားသည့် စာတမ်းအမှတ်အသားမှတစ်ပါး အခြားစာတမ်းအမှတ်သားကို အမှန်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေရန်အလို့ငှာ အသုံးပြုသောပုံအမှတ်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှတ်အသားကို လိမ်လည်အတုပြုထားသော စာတမ်းအမှတ်အသားအတွက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အရာဝတ္ထုတခုခုပေါ်တွင် နောင်အခါ လိမ်လည်အတုပြုမည်ဖြစ်သော စာတမ်းအမှတ်အသားအတွက် အမှန်ဖြစ်ဟန်ရှိအောင် အသုံးပြုစေရန်အကြံဖြင့် ဆိုခဲ့သော ပုံအမှတ်ကိုသော်၎င်း၊ အမှတ်အသားကိုသော်၎င်း ဆိုခဲ့သောအရာဝတ္ထုတစ်ခုခုအပေါ်၌ဖြစ်စေ၊ အထဲ၌ဖြစ်စေ အတုပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆိုခဲ့သောအကြံဖြင့် အပေါ်၌ဖြစ်စေ၊ အထဲ၌ဖြစ်စေ ဆိုခဲ့သော ပုံအမှတ်ကို သို့တည်းမဟုတ် အမှတ်အသားကို အတုပြုထားသည့် အရာဝတ္ထုကို မိမိထံ၌ လက်ရှိထားလျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

ပုဒ်မ ၄၆၇ တွင် ဖော်ပြ
ထားသည့် စာတမ်းအမှတ်
အသားမှတပါး၊ အခြားစာ
တမ်းအမှတ်အသားကို အမှန်
ဖြစ်ကြောင်းထင်ရှားစေရန်
အလို့ငှာ အသုံးပြုသည့်ပုံ
အမှတ်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ်
အမှတ်အသားကိုအတုပြုခြင်း၊
သို့တည်းမဟုတ် အတုပြုထား
သောအမှတ်အသားပါသည့်
အရာဝတ္ထုကိုလက်ရှိထားခြင်း။

၇၇။ ။ မည်သူမဆို၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသောသဘောဖြင့်သော်၎င်း၊ မရိုးမဖြောင့်သောသဘောဖြင့်သော်၎င်း၊ အများပြည်သူကိုဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူကိုဖြစ်စေ ဆုံးရှုံးစေမှုကို၊ သို့တည်းမဟုတ် နစ်နာစေမှုကိုဖြစ်စေရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်း သေတမ်းစာဖြစ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် သေတမ်းစာသဘောသက်ရောက်သော စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ၊ သားမွေးစားရန် ခွင့်ပြုချက်ဖြစ်သော စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ၊ အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဖြစ်စေ ဖျက်သိမ်းခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ပုံသဏ္ဍာန်ပျက်ခြင်းတစ်ခုခုကိုပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ပြုရန် အားထုတ်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် ဖုံးကွယ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖုံးကွယ်ရန်အားထုတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆိုခဲ့သော စာတမ်းအမှတ်အသားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကျိုးဖျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။

သေတမ်းစာကိုသော်
င်း၊ မွေးစားရန်ခွင့်ပြုချက်ကို
သော်၎င်း၊ အဘိုးတန်စာတမ်း
အမှတ်အသားကိုသော်၎င်း
လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော
သဘောဖြင့် ဖျက်သိမ်းခြင်း၊
သို့တည်းမဟုတ် ဖျက်ဆီးခြင်း
သည့်အမှု။

၇၇-က။ ။ မည်သူမဆို၊ စာရေး၊ အရာရှိ၊ အခိုင်းအစေ တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်လျက်၊ သို့တည်းမဟုတ် စာရေး၊ အရာရှိ၊ အခိုင်းအစေ တစ်မျိုးမျိုးအဖြစ်ဖြင့် စေခိုင်းခံရသူသော်၎င်း၊ ဆောင်ရွက်သူသော်၎င်းဖြစ်လျက်၊ မိမိ၏အလုပ်ရှင်ပိုင်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိ၏ အလုပ်ရှင်လက်ရှိဖြစ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူအတွက်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်စားဖြစ်စေမိမိလက်ခံ ရရှိသော စာအုပ်၊ စက္ကူ၊ အရေးအသား၊ အဖိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသား၊ စာရင်းတစ်ခုခုအား ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ပြောင်းလဲခြင်း၊ ဆုတ်ဖြတ်ခြင်း၊ မဟုတ်မမှန်ပြုခြင်း တစ်ခုခုကို လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသော အကြံဖြင့် တမင်ပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆိုခဲ့သောစာအုပ်၊ စက္ကူ၊ အရေးအသား၊ အဘိုးတန်စာတမ်းအမှတ်အသား၊ စာရင်းတစ်ခုခုတွင် လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသောအကြံဖြင့် တမင်မဟုတ်မမှန် ရေးသွင်းချက်ကိုပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

စာရင်းများကို မဟုတ်
မမှန်ပြုခြင်း။

ထိုသို့ပြုခြင်းကို အားပေးကူညီလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆိုခဲ့သော စာအုပ်၊ စက္ကူ၊ အရေးအသား၊ အဖိုးတန်
စာတမ်းအမှတ်အသား၊ စာရင်းတစ်ခုခုမှသော်၎င်း၊ အတွင်း၌သော်၎င်း လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုသောအကြံဖြင့်
အရေးပါသောအချက်ကို တမင်မထည့်ဘဲ ဖျက်ကွက်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုဖျက်ကွက်မှုကို အားပေးကူညီ
လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြောင်းလဲလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ပြောင်းလဲခြင်းကို အားပေးကူညီလျှင်၊ ထိုသူ
ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ လိမ်လည်လှည့်ဖြားရန် ကြံရွယ်ခြင်းခံရသူ၏ အမည်ကိုမဖော်ဘဲ၊ သို့တည်းမဟု
လိမ်လည်လှည့်ဖြားရန် ကြံရွယ်ခြင်း ခံရသည့်ငွေကို အတိအကျမဖော်ပြဘဲ သို့တည်းမဟုတ် ပြစ်မှုကျူးလွ
သည့်နေ့ရက်ကို အသေအချာမဖော်ပြဘဲ လိမ်လည်လှည့်ဖြားရန် ယေဘုယျအကြံရှိကြောင်းကို ထုတ်ဖေ
စွဲဆိုလျှင်၊ ဤပုဒ်မအရ မည်သည့်စွဲချက်အတွက်မဆို လုံလောက်သည်။

အခန်း ၂၂ ။

ရာဇဝတ်မကင်းသော ခြောက်လှန့်မှု၊ စော်ကားမှုနှင့် စိတ်ငြိုငြင်စေမှုများ။

၅၀၃ ။ ။ မည်သူမဆို၊ အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ကိုယ်ကိုသော်၎င်း၊ ဂုဏ်သရေကိုသော်၎င်း၊ ပစ္စည်း
ရာဇဝတ် မကင်းသော ခြောက်လှန့်မှု။
သော်၎င်း၊ ထိုအခြားသူက အကျိုးလိုလားသောသူ၏ ကိုယ်ကိုသော်၎င်း၊ ဂုဏ်သ
ကိုသော်၎င်း နစ်နာစေမည်ဟု ခြိမ်းခြောက်ရာတွင်၊ ထိုသို့ခြိမ်းခြောက်ခြင်းသ
ထိုသူအား ထိတ်လန့်ခြင်းဖြစ်စေရန်အကြံဖြင့် ခြိမ်းခြောက်ခြင်းဖြစ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခြိမ်းခြောက်သ
အတိုင်း ပြုလုပ်ခြင်းခံရမည်ကို ရှောင်ရှားနိုင်ရန် အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ဥပဒေအရပြုလုပ်ရန် တာဝန်မရှိသေ
ပြုလုပ်မှုကို ထိုသူအားပြုစေရန်အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ဥပဒေအရ ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော ပြုလုပ်မှုကို ထိုသူအ
မပြုမလုပ်ပျက်ကွက်စေရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်း ခြိမ်းခြောက်ခြင်းဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူသည် ရာဇဝတ်မကင်းသေ
ခြောက်လှန့်မှုကိုကျူးလွန်သည်မည်၏။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းခံရသူက အကျိုးလိုလားသော သေသူ၏ အသရေကို နစ်နာ
မည် ဟု ခြိမ်းခြောက်ခြင်းသည် ဤပုဒ်မ၌ သက်ဝင်သည်။

ဥပမာ။

တရားမမှုကို မောင်မဲမစွဲဆိုအောင် မောင်မဲကို သွေးဆောင်ရန်အလို့ငှာ မောင်ဖြူက မောင်မဲ၏အိ
ကို မီးရှို့မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်၏။ ဤတွင် မောင်ဖြူသည် ရာဇဝတ်မကင်းသော ခြောက်လှန့်မှုကို ကျူးလွန်
၅၀၄ ။ ။ မည်သူမဆို၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား တမင်စော်ကား၍ ဒေါသထွက်စေမှုကိုပြုသည်တွ
ငြိမ်ဝပ်ရေး ပျက်ပြားစေ ရန်အကြံဖြင့် တမင်စော်ကား ခြင်း။
ထိုသို့ဒေါသထွက်စေမှုပြုခြင်းသည် ထိုသူက နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ရေးကို ဖျက်ဆီး
ရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့ဖျက်ဆီးတန်ရာသည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း၊ အခြ
ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ထိုသူက ကျူးလွန်စေရန်အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ထိုသို့ကျူးလွန်တန်

သည်ကို သိလျက်နှင့်သော်၎င်း ပြုခြင်းဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၅၀၅ ။ ။ မည်သူမဆို၊ ဖော်ပြချက်ကိုဖြစ်စေ၊ ကောလဟလကိုဖြစ်စေ၊ သတင်းကို ဖြစ်စေပြုရာတွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထုတ်ပြန်ကျေညာရာတွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖြန့်ချိရာတွင် —

အများပြည်သူ၏ အကျိုး ယုတ်စီးစေမှုကိုဖြစ်သော ဖော်ပြချက်။

(က) ပြည်ထောင်စု အစိုးရ၏ ကြည်း၊ ရေ၊ လေတပ် တစ်ခုခုမှအရာရှိအား၊ သို့တည်းမဟုတ် တပ်သားအား စစ်ပုန်ကုန်ခြင်းကိုသော်၎င်း၊ သက်ဆိုင်ရာမိမိ၏ တာဝန်ဝတ္တရားကို မလေးစားခြင်းသော်၎င်း၊ ပျက်ကွက်ခြင်းသော်၎င်း ပြုစေရန်အကြံရှိလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ ပြုစေတန်ရာသည့် အကြောင်းရှိလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ခ) နိုင်ငံတော် အစိုးရကိုဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကိုဖြစ်စေ ထိခိုက်သည့်ပြစ်မှုကို တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူက ကျူးလွန်ချင်လာအောင် အများပြည်သူကိုသော်၎င်း၊ အများပြည်သူ၏ သီးခြားလူစုကိုသော်၎င်း ကြောက်ခြင်း၊ ထိတ်လန့်ခြင်း တစ်ခုခုဖြစ်စေရန်အကြံရှိလျှင် သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ဖြစ်စေတန်ရာသည့် အကြောင်းရှိလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ဂ) လူအမျိုးအစား အချင်းချင်းဖြစ်စေ၊ လူမျိုးစုအချင်းချင်းဖြစ်စေ တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် ပြစ်မှုကျူးလွန်အောင် လှုံ့ဆော်ရန်အကြံရှိလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အဆိုပါလှုံ့ဆော်ခြင်းကို ဖြစ်စေတန်ရာသည့် အကြောင်းရှိလျှင်၊

ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ကင်းလွတ်ချက်။ ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် ဖော်ပြချက်ကိုဖြစ်စေ၊ ကောလာဟလကိုဖြစ်စေ၊ သတင်းကိုဖြစ်စေ ပြုရာတွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထုတ်ပြန်ကျေညာရာတွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖြန့်ချိရာတွင်ထိုဖော်ပြချက်သော်၎င်း ထိုကောလဟလသော်၎င်း၊ ထိုသတင်းသော်၎င်း မှန်ကန်သည်ဟု ယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိသည့်အပြင်အထက်ကဆိုခဲ့သော အကြံမရှိဘဲပြုလျှင် သို့တည်းမဟုတ် ထုတ်ပြန်ကျေညာလျှင်သို့တည်းမဟုတ်ဖြန့်ချိလျှင် ဤပုဒ်မ၏ အဓိပ္ပာယ်အရ ပြစ်မှုမမြောက်။

၅၀၆။ ။ မည်သူမဆို၊ ရာဇဝတ်မကင်းသော ခြောက်လှန့်မှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရာဇဝတ်မကင်းသော ခြောက်လှန့်မှုအတွက်ပြစ်ဒဏ်။

အကယ်၍ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းသည် သေစေမည်ဟုသော်၎င်း၊ အပြင်းအထန်နာကျင်စေမည်ဟုသော်၎င်း၊ ပစ္စည်းကိုမီးဖြင့် ဖျက်စီးစေမည်ဟုသော်၎င်း၊ သေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ တစ်ကျွန်းပို့ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ ထိုက်သော ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်မည်ဟု သော်၎င်း၊ ကာမဖောက်ပြန်ကြောင်းဖြင့် မိန်းမတစ်ဦးအား စွပ်စွဲမည်ဟုသော်၎င်း၊

အကယ်၍ခြိမ်းခြောက်ခြင်းသည်သေစေရန်၊သို့တည်းမဟုတ်အပြင်းအထန်နာကျင်စေရန် စသည်တို့ဖြစ်လျှင်။

ခြိမ်းခြောက်ခြင်းဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူကို ခုနစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ပစ်စာဖြင့် ရာဇဝတ် မကောင်းသော ခြောက်လှန့်မှု။

၅၀၇။ ။ မည်သူမဆို၊ ပစ်စာဖြင့်သော်၎င်း၊ ခြိမ်းခြောက်သူ၏ အမည်ကိုဖြစ်စေ၊ နေရပ်ကိုဖြစ်စေ ထိမ်ချန်ရန် ကြိုတင်ပြုလုပ်ပြီးမှသော်၎င်း၊ ရာဇဝတ်မကောင်းသော ခြောက်လှန့်မှုကို ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်ဆက်တည်းဖြစ်သော အထက်ပုဒ်မအရ ပြစ်ဒဏ်အပြင် နှစ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးချမှတ်ရမည်။

သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာ အယူဝါဒအရ အပြစ်ရောက်မည်ဟုယုံကြည်စေရန်တစ်ဦး တစ်ယောက်သောသူအား သွေးဆောင်ခြင်းဖြင့်ပြုလုပ်မှု။

၅၀၈။ ။ မည်သူမဆို၊ မိမိကပြုလုပ်စေလိုသည့်အရာကို တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူက မပြုလုပ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိကမပြုလုပ်စေလိုသည့် အရာကိုထိုသူကပြုလုပ်လျှင်၊ မိမိ၏ပြုလုပ်မှုတခုခုကြောင့် ထိုသူသော်၎င်း၊ ထိုသူက အကျိုးလိုလားသူသော်၎င်း၊သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာအယူဝါဒအရ အပြစ်ရောက်မည်ဟု ယုံကြည်စေရန် ထိုသူအားသွေးဆောင်ခြင်းဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့သွေးဆောင်ရန် အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ဥပဒေအရထိုသူပြုလုပ်ရန် တာဝန်မရှိသော ပြုလုပ်မှုကို ထိုသူအား မိမိအလိုအလျောက် ပြုလုပ်စေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ပြုလုပ်စေရန် အားထုတ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဥပဒေအရထိုသူပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော ပြုလုပ်မှုကို ထိုသူအား မိမိအလိုအလျောက်မပြုလုပ်ဘဲနေစေလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့မပြုလုပ်ဘဲ နေစေရန် အားထုတ်လျှင်၊ ထိုသူကို တစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ဥပမာများ

(က) × × × × ×

(ခ) × × × × ×

မိန်းမတို့ကာယိန္ဒြေကို စော်ကားရန် ရည်ရွယ်သော စကား၊ သို့တည်းမဟုတ်ကိုယ်အမူအရာ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြုလုပ်မှု။

၅၀၉ ။ ။ မည်သူမဆို၊ မိန်းမတစ်ဦးဦး၏ ကာယိန္ဒြေကို စော်ကားရန်ကြံရွယ်၍ ပြောဆိုခြင်းပြုသည်တွင် သို့တည်းမဟုတ် အသံပြုသည်တွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကိုယ်အမူအရာကို ပြသသည်တွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကိုပြသည်တွင်၊ ပြောဆိုသောစကားကိုဖြစ်စေ၊ ပြုသောအသံကိုဖြစ်စေ ထိုမိန်းမအား ကြားစေရန် ကြံရွယ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြသော ကိုယ်အမူအရာကိုဖြစ်စေ၊ ပြသောအရာဝတ္ထုကိုဖြစ်စေ ထိုမိန်းမအားမြင်စေရန် ကြံရွယ်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုမိန်းမ၏ ကာယိန္ဒြေကို စော်ကားရန်ကြံရွယ်၍ ထိုမိန်းမ၏ ဆိတ်ကွယ်ရာသို့ ကျူးကျော်လျှင်၊ ထိုသူကိုတစ်နှစ်ထိ အလုပ်မဲ့ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ရဲ့တာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာဘာပြ

မှုးယစ်သူက အများနှင့်ဆိုင်သောနေရာ၌ မလျော်သော အမှုကိုပြုခြင်း။

၅၁၀ ။ ။ မည်သူမဆို၊ မူးယစ်လျက် အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော နေရာသို့ဖြစ်စေ၊ မိမိလာရောက်လျှင် ကျော်နင်းမှုဖြစ်မည့်နေရာသို့ဖြစ်စေ လာရောက်၍ ထိုနေရာတွင် တစ်ဦး တစ်ယောက်သောသူအား စိတ်ငြိုငြင်အောင် ပြုမူလျှင်၊ ထိုသူကို နှစ်ဆယ်လေး နာရီထိ အလုပ်မဲ့ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ တစ်ဆယ်ထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံး ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အခန်း ၂၃ ။

ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှုများ

တစ်ကျွန်းပို့ဒဏ် ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေထိုက်သော ပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်ခြင်းအတွက်ပြစ်ဒဏ်။

၅၁၁ ။ ။ မည်သူမဆို၊ ဤရာဇသတ်ကြီးအရ တစ်ကျွန်းပို့ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ထိုက်သောပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရန်သော်၎င်း၊ ထိုသို့သောပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရန်သော်၎င်း အားထုတ်၍၊ ထိုသို့သောအားထုတ်ရာတွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းသို့ ရှေးရှုသော ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကိုပြုရာ၌၊ အဆိုပါအားထုတ်မှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရန် ဤရာဇသတ်ကြီး၌ အတည့်အလင်းပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိလျှင်၊ ထိုသူကို သက်ဆိုင်ရာပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းသောအများဆုံး ကာလအပိုင်းအခြား၏ ထက်ဝက်အထိ တစ်ကျွန်းပို့ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ထိုပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းသည့်ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ဥပမာများ။

(က) မောင်ဖြူသည် သေတ္တာတစ်လုံးကိုခွဲဖောက်ပြီးလျှင် ကျောက်မျက်ရတနာအချို့ကို ခိုးယူရန် အားထုတ်၏။ သေတ္တာကိုဖွင့်ပြီးသောအခါ ကျောက်မျက်ရတနာမရှိသည်ကို သိရ၏။ ဤတွင်မောင်ဖြူသည် ခိုးမှုကျူးလွန်ခြင်းကို ရှေးရှုသော ပြုလုပ်မှုကို ပြုပြီးသောကြောင့် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်၏။

(ခ) မောင်ဖြူသည် မောင်မဲ၏ အင်္ကျီအိတ်အတွင်းသို့ လက်သွင်း၍ ခါးပိုက်နှိုက်ရန်အားထုတ်၏။ မောင်မဲ၏အိတ်အတွင်း၌ ဘာမျှမရှိခြင်းကြောင့် မောင်ဖြူ၏ အားထုတ်ခြင်းသည် မအောင်မြင်သော်လည်း၊ မောင်ဖြူသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်၏။

အပိုင်း (ခ)

အထူး နှင့် အထွေထွေ ဥပဒေများ

မှ

ကောက်နုတ်တင်ပြသော ပြစ်မှုများ

(၁) ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ လက်နက် (ယာယီ) ပြင်ဆင်ချက် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉-က ဖြစ်မှုအကြောင်း (၁၉၅၁ - ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ - ၅၁)

(The Arms Temporary Amendment Act, 1951)

(မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေအတွဲ - ၂ စာမျက်နှာ - ၁၉၈ ၌ ပါရှိပါသည်)

(က) ဥပဒေအတည်ဖြစ်သောနေ့

၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၂၇) ရက်နေ့တွင် ဥပဒေအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။

(ခ) ရည်ရွယ်ချက်

ဤယာယီအက်ဥပဒေသည် ၁၈၇၈ ခုနှစ်၊ လက်နက်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉ အပြင် ပုဒ်မ ၁၉-က အဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းဖြစ်သည်။ လက်နက်ကိုင်သောင်းကျန်းမှုများ မြန်မာပြည်တွင် ရှိနေသဖြင့် ၁၈၇၈ ခုနှစ်၊ လက်နက်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉ (င) နှင့် (စ) အရ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်လျှင် လုံလောက်မှုမရှိ၍ ထိုထက်ကြီးလေးသည့် ပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ဤယာယီအက်ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းယာယီအက်ဥပဒေအရ အကျုံးဝင်သောလက်နက်အမျိုးအစားများကို ဖော်ပြထားသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဖော်ပြထားသည့် လက်နက်အမျိုးအစားတစ်ခုခုကို နိုင်ငံတော်ပုန်ကန်မှု ကျူးလွန်သည့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ယူဆောင်သွားသည်ဖြစ်စေ၊ လက်ရှိထားသည်ဖြစ်စေ၊ ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှုမြောက်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ဤအက်ဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုခြင်းခံရသူသည် ပုဒ်မ ၁၉-က တွင် ဖော်ပြထားသော လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်များကို ယူဆောင်သွားသည်ဖြစ်စေ၊ လက်ရှိထားသည်ဖြစ်စေ၊ ယင်းသို့ယူဆောင်ခြင်း၊ လက်ရှိထားခြင်းသည် ဆန့်ကျင်ဘက်သေမပြနိုင်သမျှ ကာလပတ်လုံး နိုင်ငံတော်ပုန်ကန်မှုကို ကျူးလွန်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ယူဆောင်သွားခြင်း သို့မဟုတ် လက်ရှိထားခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဆက်လက်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

(ဂ) ပုဒ်မ ၁၉-က ပြစ်မှု

(၁) ပြစ်ဒဏ်ပြဋ္ဌာန်းချက်

(၃) နှစ်ထက်မနည်း (၇) နှစ်ထက်မပိုသည့် ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည်။ (ယခင်အလုပ်ကြမ်းနှင့် (၇) နှစ်ထိထောင်ဒဏ်စီရင်ခြင်းခံရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ရာ အက်ဥပဒေအမှတ် ၄၂/၁၉၅၅ အရ ထပ်မံပြင်ဆင်ထားပါသည်။)

(၂) ပြစ်မှုမြောက်ရန် လိုအပ်သည့် အင်္ဂါရပ်များ

မည်သူမဆို နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်ဖျက်ပုန်ကန်မှုကို ကျူးလွန်ရန်အကြံဖြင့် လက်နက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၃၊ ၁၄ သို့မဟုတ် ၁၅ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုဆန့်ကျင်၍ အောက်ပါလက်နက် ခဲယမ်း မီးကျောက်၊ စစ်ပစ္စည်းမျိုးကို ကိုင်တွယ်သွားလာလျှင် သို့မဟုတ် လက်ဝယ်ထားရှိလျှင် သို့မဟုတ် မိမိ၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင်ထားလျှင် —

(၁) အောက်ပါကဲ့သို့သော လက်နက်ငယ်များ —

(က) ရိုင်ဖယ် (Rifles)

(ခ) ပေါ့သော အလိုအလျောက် ကျည်ထွက်လက်နက် (Light Automatic) စတင်း၊ ဘရင်း၊ တော်မီ၊ ဘရောင်နင်၊ အမေရိကန်ကာဘိုင်သေနတ်များ။

(၂) ပေါ့သောစက်သေနတ်၊ သို့မဟုတ် ၎င်း၏ခဲယမ်းမီးကျောက်များ။ (Light Mechine Gun or Ammunition thereof)

(၃) မော်တာ သို့မဟုတ် ၎င်း၏ခဲယမ်းမီးကျောက်များ

(၄) လေးသော စက်သေနတ်များ၊ ဗစ်ကာ၊ ဘရောင်နင်၊ ဘီစာစက်သေနတ်၊ ဂျပန်စက်သေနတ်များ၊ တင့်ကားပစ်လက်နက်၊ မြေပြင်ပစ်အမြောက်၊ လေယာဉ်ပစ်သေနတ်၊ လေယာဉ်ပစ်အမြောက်၊ သို့မဟုတ် ၎င်း၏ခဲယမ်းမီးကျောက်များ။ Vickers Machine Gun, Japanese Heavy Machine Gun, Anti Tank weapon, and any variety of Field Artillery, Light antiaircraft Gun, Aircraft Cannon or Ammunition thereof)

(၅) စနက်တံပါသော လက်ပစ်ဗုံး (Live Hand Grenade)

(၆) စနက်တံပါသော ရိုင်ဖယ်လက်ပစ်ဗုံး (Live Rifle Grenade)

(၇) စနက်တံပါသော မော်တာပစ်ဗုံး (Live Mortar Bomb)

(၈) ဖောက်ခွဲယမ်းဗုံးများ (Demolition Explosives)

သို့မဟုတ် အမိန့်ကြော်ငြာချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်ကြေညာသည့် အခြားလက်နက်ခဲယမ်း မီးကျောက်များ။

ခြွင်းချက်။ ။ တည်ဆဲအခြားဥပဒေတစ်ခုခုတွင် မည်သို့ပင်ဆန့်ကျင်ပါရှိစေကာမူ ဤပုဒ်မတွင် သတ်မှတ်ထားသည့် လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်စစ်ပစ္စည်းများကို ဆွဲကိုင်သွားခြင်းကိုတွေ့ရ၍ဖြစ်စေ၊ မိမိလက်ရှိ သို့မဟုတ် ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင်ထားခြင်းကိုတွေ့ရ၍ဖြစ်စေ ဤပုဒ်မအရ တရားစွဲဆိုမှု၌ တရားစွဲခံရသူက ၎င်းမှာ နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်ဖျက်ပုန်ကန်မှုကြီးကို ကျူးလွန်ရန် အကြံမရှိပါဟု ထင်ရှားအောင်မပြနိုင်ပါက ထိုသူသည် နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်ဖျက်ပုန်ကန်မှုကြီးကို ကျူးလွန်ရန်အကြံရှိသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(ဃ) စီရင်ထုံးကောက်နုတ်ချက်

နိုင်ငံတော်နှင့်မောင်ကျော်ခင် (၁၉၆၄ ၊ မတစ၊ ရုံးချုပ်၊ စာ ၆၈၁) အမှုတွင် "ဖမ်းဆီးရမိသည်ဆိုသည့် ယမ်းများမှာ ယာယီပြင်ဆင်ချက်လက်နက် ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (၈) တွင် ပြဆိုထားသည့် (Demolition Explosives) ဆိုသည်တွင် မပါဝင်၍ ပုဒ်မ ၄ (၄) ပြဆိုထားသည့် (Other Explosives) တွင်သာ အကျုံးဝင်မည်ဖြစ်၍ လက်နက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉ (က) နှင့်သာ အပြစ်ပေးနိုင်သည်။ ယာယီပြင်ဆင်ချက်လက်နက် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉-က နှင့် အကျုံးမဝင်" ဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

(င) ဗဟိုတရားရုံးစီရင်ချက်မှ ကောက်နုတ်ချက်

အမှုကိုလေ့လာရာတွင် ဦးနာဇင်း (လိုပြ- ၂)၊ ဦးမာရှင် (လိုပြ - ၃) တို့သည် တရားခံ နုလ်ဒါမွတ်နှင့် ဘဲခေါင်းစိမ်းတို့ထံမှ သတင်းအရ တရားခံမူဆာအား အချုပ်ခန်းမှထုတ်၍ မေးမြန်းရာတွင်မူဆာက သက်သေခံ ကာဘိုင်သေနတ်ကို တောတွင်းတစ်နေရာတွင် ဝှက်ထားရာမှ ထုတ်ဖော်ပေးအပ်သဖြင့် သိမ်းဆည်းရမိခြင်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ထိုသေနတ်ကို အကြံ့က ကိုင်ဆောင်သောသေနတ်ဖြစ်ကြောင်းထောက်ခံချက်တစ်စုံတစ်ရာမရှိပေ။ ထိုကာဘိုင်သေနတ်မှာ အကြံ့နှင့် ပတ်သက်နေကြောင်း စစ်ကြောင်းမှူးဗိုလ်ကြီးတင်လှ၏ ထောက်လှမ်းစစ်ဆေးဖော်ထုတ်ချက်သာရှိပေသည်။ အကြံ့ကိုင်ဆောင်သော ကာဘိုင်သေနတ်ကို အကြံ့အချုပ်ကျနေစဉ် ကောက်ရိုးပုံတွင် ဝှက်ထားရာမှ မူဆာကောက်ယူရရှိပြီး ရောင်းချခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အကြံ့၏မိခင်ထံမှ မေးမြန်းစုံစမ်းသိရှိရသည်ဟု စစ်ကြောင်းမှူး ဗိုလ်ကြီးတင်လှက ထွက်ဆိုသော်လည်း

အကြွေး၏ မိခင်ကို မှုလရုံးတွင် သက်သေတင်ပြထားခြင်းမရှိပေ။ ဗိုလ်ကြီးတင်လှ၏ ထွက်ဆိုချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ထောက်ခံသက်သေ တစ်စုံတစ်ရာမရှိသဖြင့် အကြွေးအပေါ် ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ရှိနိုင်ရန် အထောက်အထားခိုင်လုံသည်ဟုမဆိုနိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် လျှောက်ထားသူ အကြွေး အပေါ် မြို့နယ်တရားရုံးနှင့် ပြည်နယ်တရားရုံးများက လက်နက် (ယာယီပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉-က အရ ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ရှိခြင်းနှင့် ပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်ချက်တို့ကို ပယ်ဖျက်၍ ၎င်းအားအမှုမှအပြီးအပြတ်လွှတ်ကြောင်း အမိန့်ချမှတ်သည်။ (အကြွေးနှင့် နိုင်ငံတော်၊ ဗဟိုတရားရုံးပြစ်မှုဆိုင်ရာ ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၄၁၃ (ခ)/၇၈ မှ ကောက်နုတ်ချက်)

❖ ❖ ❖ ❖ ❖

(၂) ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ အရေးပေါ်စီမံမှု အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃ နှင့် ပုဒ်မ ၅ ပြစ်မှုများအကြောင်း (၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၁၇)

(မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေအတွဲ ၂၊ စာမျက်နှာ ၂၄၄ ၌ ပါရှိပါသည်)

(က) ပုဒ်မ ၃။ ပြစ်မှု

(၁) ပြစ်ဒဏ်ပြဋ္ဌာန်းချက်

သေဒဏ် သို့တည်းမဟုတ် တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ် ထိုက်သင့်စေရမည်။

(၂) ပြစ်မှုမြောက်ရန် လိုအပ်သည့်အင်္ဂါရပ်များ

မည်သူမဆို နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်နေသည့် နိုင်ငံတော်လက်နက်ကိုင် စစ်တပ်အစည်းအရုံးများ၏ သို့တည်းမဟုတ် ရာဇဝတ် အမှုထမ်းအဖွဲ့၏ ဆောင်ရွက်မှုအောင်မြင်ရေးကို နှောင့်နှေးစေရန်သော်လည်းကောင်း၊ ပျက်ပြားစေရန်သော်လည်းကောင်း၊ အကြောင်းရှိသည့် အမှုတစ်ရပ်ရပ်ကို ကြံရွယ်၍ ပြုမူဆောင်ရွက်လျှင်၊

ရဲဝတ္တာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြားပြား

(၁) ပုဒ်မ ၅၊ ပြစ်မှု

(၁) ပြစ်ဒဏ်ပြဋ္ဌာန်းချက်

ပုဒ်မ ၅ (က) မှ (ဎ) ထိပါ ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ကို ကျူးလွန်လျှင် ထိုသူအား (၇) နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်သော်လည်းကောင်း၊ ငွေဒဏ်သော်လည်းကောင်း၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးသော်လည်းကောင်း ထိုက်သင့်စေရမည်။

(၂) ပြစ်မှုမြောက်ရန် လိုအပ်သည့်အင်္ဂါရပ်များ

ပုဒ်မ ၅ (က) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလက်နက်ကိုင်စစ်တပ်အစည်းအရုံးများက သို့တည်းမဟုတ် အစိုးရအရာထမ်း အမှုထမ်းများက အစိုးရအပေါ် မေတ္တာပျက်စေရန်သော်လည်းကောင်း၊ စည်းကမ်း ဖီဆန်ရန်သော်လည်းကောင်း၊ သစ္စာမဲ့ရန်သော်လည်းကောင်း၊ ထိုသူတို့သစ္စာစောင့်ထိန်းမှု၊ စိတ်ဓာတ်တက်ကြွမှု၊ စည်းကမ်း သေဝပ်မှု၊ ကျန်းမာမှု၊ လေ့ကျင့်မှု သို့တည်းမဟုတ် ဝတ္တရားဆောင်ရွက်မှုကို ယုတ်လျော့စေရန်၊ ထိခိုက်စေရန်၊ တားမြစ်စေရန်၊ အနှောင့်အယှက်ပြုစေရန်၊ ပျက်စီးစေရန်ကြံရွယ်လျက် တစ်ခုခုလုပ်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် ယင်းသို့ဖြစ်စေရန် အကြောင်းရှိသောအမှုကိုပြုလျှင် (အက်ဥပဒေအမှတ် ၄၂/၁၉၅၃ အရ ပြင်ဆင်ထားပါသည်။)

(ခ) ပြည်ထောင်စုလက်နက်ကိုင်စစ်တပ်အစည်းအရုံးဝင်တစ်ဦးဦးအား သို့တည်းမဟုတ် အစိုးရ အရာထမ်း အမှုထမ်းတစ်ဦးဦးအား သက်ဆိုင်ရာမိမိ၏ ဝတ္တရားကို ကျေပွန်စွာမဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်စေ၊ ထိုသူ၏ဝတ္တရားဆောင်ရွက်ရာတွင် ပျက်ကွက်အောင် သွေးဆောင်ရန် သို့တည်းမဟုတ် တိုက်တွန်းရန်ဖြစ်စေ ကြံရွယ်၍ တစ်ခုခုလုပ်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် ယင်းသို့ဖြစ်စေရန် အကြောင်းရှိသောအမှုကိုပြုလျှင် (အက်ဥပဒေအမှတ် ၄၂/၁၉၅၃ အရ ပြင်ဆင်ထားပါသည်။)

(ဂ) ပြည်ထောင်စုလက်နက်ကိုင်စစ်တပ်အစည်းအရုံးများ၊ ရာဇဝတ်အမှုထမ်းအဖွဲ့များ၊ မီးသတ်အဖွဲ့များ သို့တည်းမဟုတ် အစိုးရ ရာဇဝတ်အမှုထမ်းအဖြစ်ဖြင့် စာရင်းသွင်းထားသော သို့တည်းမဟုတ် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သော အဖွဲ့များအတွက် အဖွဲ့ဝင်စုဆောင်းထိန်းသိမ်းခြင်းကို ထိခိုက်စေရန် သို့မဟုတ် ထိုအဖွဲ့ဝင်များ အလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ထိခိုက်စေရန် ကြံရွယ်၍ တစ်ခုခုလုပ်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် ဖြစ်စေရန် အကြောင်းရှိသော အမှုပြုလျှင်၊

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

(ယ) အများပြည်သူတို့အား သို့တည်းမဟုတ် ပြည်သူတစ်စုအား အထိတ်တလန့်ဖြစ်စေရန် ကြံရွယ်ချက် တစ်ခုခုပြုလုပ်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် ယင်းသို့ဖြစ်စေရန် အကြောင်းရှိသော အမှုကိုပြုလျှင်၊

(င) မမှန်ဟုသိလျက်နှင့် သို့တည်းမဟုတ် မမှန်ဟုယုံကြည်လောက်အောင် အကြောင်းရှိလျက်နှင့် မမှန်ဟုသတင်းလွှင့်ရန် ကြံရွယ်၍ တစ်ခုခုလုပ်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် ယင်းသို့ဖြစ်စေရန် အကြောင်းရှိသော အမှုကိုပြုလျှင်၊

(စ) နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးအတွက် ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်သော သယ်ယူပို့ဆောင်မှုကိုဖြစ်စေ၊ လုပ်ငန်းကိုဖြစ်စေ၊ စစ်သုံးလက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်ကိုပြုလုပ်ခြင်း သို့တည်းမဟုတ် သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ မရှိမဖြစ်သော ပစ္စည်းများပေးသွင်းထောက်ပံ့လျှင် သို့တည်းမဟုတ် ဖြန့်ဖြူးခြင်းကိုဖြစ်စေ ဟန့်တားရန်သော်လည်းကောင်း၊ နှောင့်နှေးစေရန်သော်လည်းကောင်း၊ ချုပ်ချယ်ရန်သော်လည်းကောင်း ကြံရွယ်၍ တစ်ခုခုလုပ်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် ဖြစ်စေရန်အကြောင်းရှိသောအမှုကိုပြုလျှင်၊

(ဆ) စစ်သုံးလက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်ကို လုံးလုံးဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်စေ၊ ထိရောက်စွာ အသုံးပြု၍မရအောင်သော်လည်းကောင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်အောင်သော်လည်းကောင်း၊ ထိုလက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်ပြုလုပ်ရာ၌ဖြစ်စေ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရာ၌ဖြစ်စေ၊ ပါဝင်လုပ်ကိုင်သော သို့တည်းမဟုတ် အသုံးပြုသောသူကို ဘေးဖြစ်စေအောင်သော်လည်းကောင်း၊ ဘေးပွားများစေအောင်သော်လည်းကောင်း ကြံရွယ်၍ တစ်ခုခုလုပ်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် ယင်းသို့ဖြစ်စေရန် အကြောင်းရှိသောအမှုကိုပြုလျှင်၊

(ဇ) နိုင်ငံတော်၏ဘောဂဗလ၌သော်လည်းကောင်း၊ အစိုးရချေးယူငွေ၌သော်လည်းကောင်း၊ အစိုးရ၏အာမခံ၌သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံး၌ဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ၌ဖြစ်စေ၊ တရားဝင်ငွေစက္ကူ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒင်္ဂါး၌သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူတို့၏ အယုံအကြည်ပျက်ပြားစေရန် သို့တည်းမဟုတ် နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးအတွက် ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်စိမ့်သောငှာ အစိုးရပြုလုပ်သော ဘဏ္ဍာရေးဆောင်ရွက်ချက် အောင်မြင်မှုကိုဖြစ်စေ၊ စီမံချက်အောင်မြင်မှုကိုဖြစ်စေ၊ ထိခိုက်စေရန်ကြံရွယ်၍ တစ်ခုခုလုပ်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် ယင်းသို့ဖြစ်စေရန် အကြောင်းရှိသော အမှုကိုပြုလျှင်၊

(ဈ) ပြည်ထောင်စု သို့တည်းမဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအားသော်လည်းကောင်း၊ ဒေသန္တရအာဏာပိုင်အဖွဲ့အားသော်လည်းကောင်း ပေးရမည်ဖြစ်သော သို့တည်းမဟုတ် ဥပဒေအရ

ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေအကျိုးအာဏာသက်ရောက်သော ဓလေ့ထုံးစံအရဖြစ်စေ ပေးရမည်ဖြစ်သော မြေခွန်တော်၊ အခွန်တော်၊ နှုန်းခွန်၊ ခိုင်းကြေး အခြားပေးဆောင်စရာငွေတစ်ခုခုကို မပေးမဆောင် ငြင်းဆန်အောင်ဖြစ်စေ၊ ပေးဆောင်ခြင်းကို ရွှေ့ဆိုင်းအောင်ဖြစ်စေ လူတစ်ဦးတစ်ယောက် ကို သို့တည်းမဟုတ် လူမျိုးစားတစ်ခုခုကို သို့တည်းမဟုတ် အများ ပြည်သူကို အားပေးရန် သော်လည်းကောင်း၊ လှုံ့ဆော်ရန်သော်လည်းကောင်း ကြံရွယ်၍ တစ်ခုခုလုပ်လျှင် သို့တည်း မဟုတ် ယင်းသို့ဖြစ်စေရန်အကြောင်းရှိသောအမှုကို ပြုလျှင်၊

(ည) ပြည်ထောင်စု၏ လုံခြုံရေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကိုသော်လည်းကောင်း ထိခိုက်စေရန် အကြောင်းရှိသောနည်းလမ်းဖြင့် အများပြည်သူ၏ သို့တည်းမဟုတ် ပြည်သူလူတစ်စု၏ ကိုယ်ကျင့်တရားကိုဖြစ်စေ၊ အပြုအမူကိုဖြစ်စေ ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန်ဖြစ်စေရန် ကြံရွယ်၍ တစ်ခုခုလုပ်ကိုင်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ယင်းသို့ဖြစ်စေရန်အကြောင်းရှိသော အမှုကိုပြုလျှင်၊

(ဋ) အစိုးရရာဇဝတ်အမှုထမ်းများကိုဖြစ်စေ၊ အစိုးရရာဇဝတ်အမှုထမ်းအမျိုးအစား တစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ၊ အစိုးရရာဇဝတ်မှုထမ်းတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်သော လက်ရုံးအားဖြင့် ခုခံဖီဆန်အောင် တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း လှုံ့ဆော်ရန် ကြံရွယ်၍ တစ်ခုခုလုပ်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် ယင်းသို့ဖြစ်စေရန် အကြောင်းရှိသောအမှုကိုပြုလျှင်၊

(ဌ) လက်နက်ဥပဒေ၊ ပေါက်ကွဲတတ်သော ဓါတ်ယမ်းမီးကျောက် အက်ဥပဒေ သို့တည်းမဟုတ် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းများအက်ဥပဒေကိုဖြစ်စေ၊ ထိုအက်ဥပဒေအရ ပြုလုပ်ထားသောနည်းဥပဒေကိုဖြစ်စေ ကျူးလွန်အောင် သို့တည်းမဟုတ် ကျူးလွန်သောပြစ်မှုကို အားပေးကူညီအောင်တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ လှုံ့ဆော်ရန်ကြံရွယ်၍ တစ်ခုခုလုပ်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် ယင်းသို့ဖြစ်စေရန်အကြောင်းရှိသောအမှုကိုပြုလျှင်၊

(ဍ) တရားဥပဒေလမ်းကြောင်းအတိုင်း မလိုက်နာမဆောင်ရွက် ခုခံအောင်သော်လည်းကောင်း၊ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ရှောင်ရှားအောင်သော်လည်းကောင်း၊ တရားစီရင်ဆောင်ရွက်မှုကိုဖြစ်စေ၊ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားအောင်ပြုမှုကိုဖြစ်စေ၊ အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေအောင်သော်လည်းကောင်း၊ အပိုဒ် (ဈ) ၌ ဖော်ပြထားသော ပေးဆောင်စရာများကို မပေးမဆောင် ငြင်းဆန်အောင်သော်လည်းကောင်း၊ ပေးဆောင်ခြင်းကို ရွှေ့ဆိုင်းအောင်သော်လည်းကောင်း၊ ပြုသောအစီအစဉ်ကိုဖြစ်စေ၊ ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်ကိုဖြစ်စေ၊ တိုက်ရိုက်သော်လည်း

ကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း အားပေးရန်၊ လှုံ့ဆော်ရန်၊ ပြင်ဆင်ရန် သို့တည်း မဟုတ် သဘောတူကြောင်းဖော်ပြရန် သို့တည်းမဟုတ် ထိုအစီအစဉ်ကိုဖြစ်စေ၊ ထိုပြုမူ ဆောင်ရွက်ချက်ကိုဖြစ်စေ ဖြစ်မြောက်တိုးတက်စေရေးအတွက် လူသူစုဆောင်း၊ သိမ်းသွင်း အောင်၊ ထိုသို့လူသူစုဆောင်းသိမ်းသွင်းရေးအတွက် ပြင်ဆင်အောင် ငွေကောက်ခံစုဆောင်း အောင် သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ငွေကောက်ခံစုဆောင်းရေးအတွက် ပြင်ဆင်အောင်၊ တိုက်ရိုက် သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း အားပေးရန်၊ လှုံ့ဆော်ရန်၊ ပြင်ဆင်ရန် သို့တည်းမဟုတ် သဘောတူကြောင်းဖော်ပြရန် ကြံရွယ်၍ တစ်ခုခုလုပ်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် ယင်းသို့ဖြစ်စေရန် အကြောင်းရှိသော အမှုကိုပြုလျှင်။

(ဂ) ပုဒ်မ ၅ က (၁) ဖြစ်မှု

(၁) **ဖြစ်ဒဏ်ပြဋ္ဌာန်းချက်**

(၇) နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်စီရင်ခြင်းခံရမည့်အပြင် ငွေဒဏ်လည်း စီရင်ခြင်းခံရမည်။

(အက်ဥပဒေအမှတ် - ၂၆/၁၉၅၈ အရ **ပြင်ဆင်ထားသည်။**)

(၂) **ဖြစ်မှုမြောက်ရန်လိုအပ်သည့်အင်္ဂါရပ်များ**

ပုဒ်မ ၅ (က) (၁)။ မည်သူမဆို —

(က) ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၁၂၄ -က ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ခုခုကို ကျူးလွန်အောင်သော်လည်းကောင်း၊

(ခ) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလက်နက်ကိုင်စစ်တပ်အစည်းအရုံး၏ သို့မဟုတ် အစိုးရ အရာထမ်း အမှုထမ်းများ၏ စည်းကမ်းသေဝပ်မှု သို့မဟုတ် စိတ်ဓာတ်တက်ကြွမှုကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် ထိခိုက်စေအောင်သော်လည်းကောင်း၊

(ဂ) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလက်နက်ကိုင်စစ်တပ်အစည်းအရုံးဝင်တစ်ဦးဦးအား သို့မဟုတ်အစိုးရအရာထမ်းတစ်ဦးဦးအား စည်းကမ်းဖီဆန်အောင်သော်လည်း ကောင်း၊ သစ္စာမဲ့အောင် သော်လည်းကောင်း၊ ပုန်ကန်အောင်သော်လည်းကောင်း၊ တာဝန်ဝတ္တရားကို မဆောင်ရွက်ဘဲ နေအောင်သော်လည်းကောင်း၊

(ဃ) ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၁၅၃-က ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ခုခုကို ကျူးလွန်အောင်သော်လည်းကောင်း၊

(င) ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၂၉၅-က ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ခုခုကို ကျူးလွန်အောင်သော်လည်း ကောင်း၊

ရဲဘောဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

အကြံဉာဏ်ပေးသည့် တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်သည့် သို့မဟုတ် အားပေးအားမြှောက်ပြုသည့်လက်ရေး စာရွက်စာတမ်းကိုဖြစ်စေ၊ ပုံနှိပ်စာရွက်စာတမ်းကိုဖြစ်စေ ပုံနှိပ်လျှင်၊ တည်းဖြတ်လျှင်၊ ထုတ်ဝေလျှင်၊ ပေးလျှင်၊ ပြသလျှင်၊ ရောင်းလျှင် အများမြင်သာအောင် ဖော်ပြထားလျှင် သို့မဟုတ် လက်ရှိထားလျှင်၊

(ဃ) တရားစွဲဆိုရန် ခွင့်ပြုမိန့်ကိစ္စ

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်လှန်ရေးအစိုးရ ပြည်ထဲရေးဌာန၏ ၂၄-၁၀-၆၂ နေ့စွဲပါ စာအမှတ် စ(၂)/၈၃/၁၇ အပိုဒ် (၁၂) အရ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် အရေးပေါ်စီမံမှု အက်ဥပဒေအရ အရေးယူတရားစွဲဆိုမည့် အမှုအားလုံးတွင် တရားစွဲဆိုခွင့်ရရန် ဗဟိုလုံခြုံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်မှုကော်မတီ၏ သဘောတူညီချက် တောင်းယူရမည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗဟိုလုံခြုံရေးနှင့်အုပ်ချုပ်မှုကော်မတီ၏ သဘောတူညီချက်မရရှိဘဲ မည်သူ့အားမျှ ဤဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုခြင်းမပြုရဟုလည်းကောင်း သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများသို့ ညွှန်ကြားထားပါသည်။ ယခုအခါတွင် ဗဟိုလုံခြုံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီမှာ မရှိတော့သဖြင့် ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနသို့တင်ပြ၍ တောင်းခံကြရပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ညွှန်ကြားချက်မှာ အောက်အဆင့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဆောင်ရွက်မှုမှားယွင်းခြင်း မရှိစေရေးအတွက် ဝန်ကြီးအဖွဲ့က ကြပ်မတ်ကွပ်ကဲနိုင်ရန် စီမံခန့်ခွဲရေး သဘောအရ ထုတ်ပြန်သော ညွှန်ကြားချက်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆပါသည်။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် အရေးပေါ်စီမံမှု အက်ဥပဒေတွင် တရားရုံးသို့ တရားစွဲဆိုရန် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခု၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုမိန့်လိုအပ်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိပါ။

သို့ဖြစ်၍ ယင်းဥပဒေအရ အရေးယူသောအမှုများကို ပြည်ထဲရေးနှင့်သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ကြိုတင်တရားစွဲဆိုခွင့်အမိန့်မပါဘဲ စွဲဆိုလာပါက တရားရုံးများအနေဖြင့် လက်ခံစစ်ဆေးရန် သင့် မသင့် လမ်းညွှန်မှုပေးပါရန် တင်ပြအပ်ပါသည်ဆိုတဲ့ ဆွေးနွေးချက်နဲ့ပတ်သက်လို့ ပြန်လည်ဖြေကြားလိုတာကတော့ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ အရေးပေါ်စီမံမှုအက်ဥပဒေအရ အရေးယူတဲ့ တရားစွဲဆိုတဲ့အမှုမှာ တရားစွဲဆိုခွင့်အမိန့်ပါရမယ်လို့ ပြဋ္ဌာန်းချက်မရှိပါဘူး၊ အဲဒါကြောင့် အဲဒီအမှုမျိုးကို တရားစွဲဆိုခွင့်အမိန့်မပါဘဲ တရားရုံးကိုတင်လာရင် တရားရုံးက လက်ခံစစ်ဆေးရပါမယ်။ ပြည်ထဲရေးဌာနက သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများဆီ ညွှန်ကြားချက်ထုတ်ထားတာဟာ စီမံခန့်ခွဲရေးကိစ္စဖြစ်လို့ တရားရုံးအနေနဲ့ မသက်ဆိုင်ပါဘူး (မှတ်ချက်။ ပြည်သူ့တရားသူကြီးအဖွဲ့ နှင့် ပြည်နယ်တိုင်းတရားသူကြီးအဖွဲ့များ၏ ဒုတိယအကြိမ် ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး ဒုတိယနေ့တွင် ပြည်သူ့တရားသူကြီးအဖွဲ့၊ အဖွဲ့ဝင် ဦးအေးမောင်၏ ပြန်လည်ဖြေကြားချက်မှ ကောက်နုတ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအစည်းအဝေး ဒုတိယနေ့ မှတ်တမ်းစာမျက်နှာ ၆၉ ၌ ပါရှိပါသည်။)

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

(င) ဗဟိုတရားရုံးစီရင်ချက်မှ ကောက်နုတ်ချက်

လျှောက်ထားသူ ဦးဝင်းဟန်သည် ပြည်သူပိုင် ပိုင်းလော့စက်ရုံမှ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအလုပ်သမားတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ဦးဝင်းဟန်သည် တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ် စက်ရုံအတွင်း၌ စက်ရုံအလုပ်သမား ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း များနှင့်တွေ့ဆုံသောအခါ အစိုးရအပေါ် အကြည်အညိုပျက်စေသော စကားများ ပြောဆိုခဲ့သည်။ ၎င်းပြော ဆိုသောစကားများတွင် တော်လှန်ရေးကောင်စီကို အပုပ်ချသည့် စကားများပါဝင်ကြောင်း၊ တရားလိုပြ သက်သေများက ထွက်ဆိုသည်။ ဦးဝင်းဟန်၏ အပြုအမူမှာ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများက အစိုးရအပေါ် မေတ္တာ ပျက်စေရန်နှင့်စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းပြီး ဝတ္တရားဆောင်ရွက်မှု ယုတ်လျော့စေရန်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ၎င်းအပေါ်တွင် အရေးပေါ်စီမံမှု အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ (က) အရ မြို့နယ်တရားစီရင်ရေး အဖွဲ့က ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းမှာ ဥပဒေအရ မှန်ကန်သည်။ တိုင်းတရားစီရင်ရေးအဖွဲ့က ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၅၀၄ ကို ပြောင်းလဲ၍ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သည့်အတွက် မှန်ကန်ခြင်းမရှိပေ။ နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ် ပိပြားရေးကို ပျက်ပြားစေရန်အကြံဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား တမင်စော်ကား၍ ဒေါသထွက်အောင် ပြုမှုသာလျှင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၅၀၄ အရ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ရန်ဖြစ်သည်။ (ဦးဝင်းဟန် နှင့် နိုင်ငံတော်၊ ဗဟိုတရားရုံး၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၄၆ (ခ)/၁၉၇၃ မှ ကောက်နုတ်ချက်)။

ဦးမင်းစိန်အပေါ် စွဲဆိုထားသော ပြစ်မှုသည် သေးငယ်သော ပြစ်မှု အမျိုးအစားမဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေးနှင့် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိခိုက်စေနိုင်သော ပြစ်မှုအမျိုးအစားဖြစ်သည်။ သက်သေတစ်ဦးတစ်ယောက် ကိုမျှ မစစ်ဆေးရသေးသဖြင့် စွပ်စွဲချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ဦးမင်းစိန်အပေါ် မည်မျှငြိစွန်းကြောင်းပေါ်လွင်ခြင်း မရှိသေးချေ။ ထို့သို့ပေါ်လွင်ခြင်းမရှိသေးသည့်အလျောက် လက်ရှိအဆင့်တွင် ဦးမင်းစိန်အား အာမခံ လွတ် ထုချေခွင့်ပြုရန်မသင့်ချေ။ အထက်ပါအကြောင်းများကြောင့် ဦးမင်းစိန်၏ လျှောက်ထားချက်ကို ပယ်လိုက် သည်။ (ဦးမင်းစိန် နှင့် နိုင်ငံတော်၊ ဗဟိုတရားရုံး၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အထွေထွေလျှောက်လွှာအမှတ် ၂၉/၈၂ မှ ကောက်နုတ်ချက်)

သာကေတမြို့နယ်၊ ပြည်သူ့ရဲစခန်းမှ စခန်းမှူး ဦးမင်းကြည်က လျှောက်ထားသူ အနော်တာလီ (ခ) ဦးမောင်စိန်အပေါ်တွင် ခိုးယူမှု၊ ဓားပြတိုက်မှု ကျူးလွန်သူများနှင့်ပေါင်းသင်းပြီး နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ပျက်ပြားအောင်ပြုလုပ်သည်ဟု စွပ်စွဲကာ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ အရေးပေါ်စီမံမှု အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ (ည) အရ တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။ သာကေတမြို့နယ်တရားရုံးက ပြစ်မှုကြီးအမှတ် ၁၈၂၃/၇၉ တွင် စစ်ဆေးကြားနာ၍ စွဲဆိုသည့်အတိုင်း စွဲချက်တင်ခဲ့ပြီးလျှောက်ထားသူအား ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူများ ချုပ်နှောင် ခံဝန်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ (၁) (စ)(ဆ) အရ၊ ကျပ် ၁၀၀၀ တန်ခံဝန်သူနှစ်ဦးဖြင့် ၃ နှစ်အတွင်း ကောင်းမွန်စွာ

နေထိုင်စေရန် ခံဝန်ချုပ် ချုပ်ဆိုရမည်ဟု အမိန့်ချမှတ်သည်။ လျှောက်ထားသူက ရန်ကုန်တိုင်းတရားရုံးသို့ အယူခံ ဝင်ရောက်ခဲ့သော်လည်း မအောင်မြင်သဖြင့် ဗဟိုတရားရုံးသို့ ဤပြင်ဆင်မှုကို တင်သွင်းသည်။

သာကေတမြို့နယ် တရားရုံးကပေါ်လွင်သော သက်သေခံအထောက်အထားများအရ လျှောက်ထားသူ၏ ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်များသည် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ အရေးပေါ်စီမံမှုအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ (ည) အရ ပြစ်မှုတွေ့ရှိကြောင်း ဆုံးဖြတ်ချက်မပြုခဲ့ပေ။ သို့ရာတွင် လျှောက်ထားသူသည် သာကေတမြို့နယ် ၂/က ရပ်ကွက်ရှိ အိမ်နှင့်ပတ်သက်၍ အငြင်းပွားမှုများရှိနေသဖြင့် ပြစ်မှုများမဖြစ်ပွားစေရန်နှင့် မငြိမ်မသက်ဖြစ်ပွားမှုများကို ကာကွယ်စေရန် ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူများ ခြေချုပ်နှင့်ခံဝန်ဥပဒေအရ ခံဝန်ချုပ် ချုပ်ဆိုထားရန်လိုအပ်ကြောင်း ဖော်ပြပြီး ယင်းဥပဒေပုဒ်မ ၅ (၁) (စ) (ဆ) အရ ခံဝန်ချုပ် ချုပ်ဆိုရန် အမိန့်ချမှတ်သည်။

တရားရုံးသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား ကောင်းမွန်စွာ ကျင့်ကြံနေထိုင်ရေးအတွက် ခံဝန်ချုပ်ချုပ်ဆိုစေဟူသော အမိန့်ချမှတ်ရန် လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်လျှင် ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူများ ခြေချုပ်နှင့်ခံဝန် ဥပဒေပုဒ်မ ၅ နှင့် ၆ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ယင်းသို့သောအမိန့်ကို မချမှတ်သင့်ကြောင်း အကြောင်းပြထုချေရန် ဆင့်ဆိုသောအမိန့်ကို ဦးစွာချမှတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့အမိန့်ချပြီးနောက် လိုအပ်သလိုအရေးယူ၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြုပြီးမှသာ ပုဒ်မ ၁၁ သို့မဟုတ် ၁၂ အရ ခြေချုပ်အမိန့် သို့မဟုတ် ခံဝန်ပေးရန် အမိန့်ချမှတ်ရမည်ဖြစ်ပေသည်။ သာကေတမြို့နယ်တရားရုံးက လျှောက်ထားသူအပေါ်တွင် ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူများ ခြေချုပ်နှင့်ခံဝန်ဥပဒေအရ အရေးယူဆောင်ရွက်ထားခြင်းမရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

ထို့ကြောင့် လျှောက်ထားသူ၏ ပြင်ဆင်မှုလျှောက်လွှာကို ခွင့်ပြုပြီး သာကေတမြို့နယ် တရားရုံးနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းတရားရုံးက ဤအမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ချမှတ်ထားသည့်အမိန့်များကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

(အနော်တာလီ (ခ) ဦးမောင်စိန် နှင့် နိုင်ငံတော်၊ ဗဟိုတရားရုံး ပြစ်မှုဆိုင်ရာပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၄၂၈ (ခ)/၁၉၈၀)

(စ) အရေးပေါ်စီမံမှု အက်ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်သော အမှုအခင်းများကိစ္စ

အထက်အကြောင်းအရာပါကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်လှန်ရေးအစိုးရ၊ ပြည်ထဲရေးဌာန၏ ၂၄-၁၀-၆၂ နေ့စွဲပါ စ (၂)/၈၃/၁၇ အရ အမှာစာ ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

☆☆☆☆☆

ရဲတာဝန်များနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေရေးရာအပြာပြာ

(၃) ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်သူများ မှတ်ပုံတင်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ ပြစ်မှုအကြောင်း (၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ အမှတ် ၄၁)

(မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေအတွဲ ၁၊ စာမျက်နှာ ၆၁ ၌ ပါရှိပါသည်)

ပုဒ်မ ၆။ (၁) မည်သူမဆို —

(က) ဤအက်ဥပဒေကိစ္စများအလို့ငှာ အကြောင်းအရာတစ်ခုခုကို ဖော်ပြရာ၌ သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ အရမ်းမဲ့ဖြစ်စေ၊ အရေးကြီးသောအချက်၌ မဟုတ်မမှန်သောအကြောင်းအရာတစ်ခုခုကိုဖော်ပြလျှင် သော်လည်းကောင်း၊

(ခ) လိမ်လည်ရန်အကြံအစည်နှင့် —

(၁) မိမိသည် သို့တည်းမဟုတ် အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်သည် သက်သေခံကတ်ပြားတွင် ဖော်ပြထားသူ ဖြစ်သည်ဟု မဟုတ်မမှန်ဖော်ပြလျှင်သော်လည်းကောင်း

(၂) ဤအက်ဥပဒေနှင့်အညီ ပြုလုပ်သည့်နည်းဥပဒေများအရ မိမိကိုယ်တိုင် ထိန်းသိမ်းထားရန် တာဝန်ရှိသော သက်သေခံကတ်ပြားကို အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား လက်ရှိထားခွင့် ပြုလျှင်သော်လည်းကောင်း၊

(၃) သက်သေခံကတ်ပြားနှင့် အထင်မှားစေလောက်အောင် ဆင်တူရိုးမှားပြုလုပ်ထားသော စာရွက်စာတမ်းတစ်ခုခုကို လက်ရှိထားလျှင်သော်လည်းကောင်း၊

ထိုသူသည် ဤအက်ဥပဒေအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်။

(၂) မည်သူမဆို ဤအက်ဥပဒေအရ နည်းလမ်းတကျ ဆင့်ဆိုသည့်အတိုင်း လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်လျှင်ဖြစ်စေ၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုလုပ်သည့်နည်းဥပဒေ တစ်ခုခုကိုကျူးလွန်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် နည်းဥပဒေအတိုင်း လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်လျှင်ဖြစ်စေ ထိုသူသည် ဤအက်ဥပဒေအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်၊

(၃) ဤအက်ဥပဒေအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူတိုင်းကို ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သောအခါ နှစ်နှစ်ထက် မပိုသော အလုပ်ကြမ်းနှင့်ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အလုပ်မဲ့ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေငါးရာထက် မပိုသောငွေဒဏ် ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ်ငွေဒဏ် နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ စီရင်ရမည်။

သို့သော် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို အကျဉ်းစစ်ဆေး၍ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သောအခါ ခြောက်လအထိ အလုပ်ကြမ်းနှင့်ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အလုပ်မဲ့ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေနှစ်ရာထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ်ငွေဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ စီရင်ရမည်။

★★★★★

(၄) ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ လက်နက် (အရေးပေါ်ပြစ်ဒဏ်စီရင်မှု) (ယာယီ) အက်ဥပဒေ
ပုဒ်မ ၂ ပြစ်မှုအကြောင်း
(၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ အမှတ် ၃၁)

(Arms Emergency Punishment Temporary Act, 1949)

(မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေအတွဲ ၂၊ စာမျက်နှာ ၁၉၇ ၌ ပါရှိပါသည်)

(က) ပုဒ်မ ၂။ (၁) (က) (ခ) (ဂ) (ဃ) ပြစ်မှု

(၁) **ပြစ်ဒဏ်ပြဋ္ဌာန်းချက်**

သေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ တစ်သက်ပတ်လုံးတစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ၁၀ နှစ်ထက်မပိုသော အလုပ်ကြမ်း နှင့် ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အလုပ်မဲ့နှင့်ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ စီရင်ရမည်။

ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ရန် အားပေးကူညီသူ တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ထိုပြစ်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ပြစ်ဒဏ်ကို စီရင်ခြင်းခံရမည်။ ပုဒ်မ ၂ (၂)

(၂) **ပြစ်မှုမြောက်ရန် လိုအပ်သည့် အင်္ဂါရပ်များ**

ပုဒ်မ ၂။ (၁) တည်ဆဲဖြစ်သော အခြားဥပဒေတစ်ခုခုတွင် မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ မည်သူမဆို —

(က) အစိုးရပိုင် သို့တည်းမဟုတ် ဥပဒေအရလက်ရှိ ကိုင်ဆောင်ခွင့်ရှိသူပိုင် အမြောက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားလက်နက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ခဲယမ်းမီးကျောက်နှင့်ဖြစ်စေ စပ်လျဉ်း၍ ခိုးမှုကျူးလွန်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် ကျူးလွန်ရန် ကြံစည်အားထုတ်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊

(ခ) အစိုးရပိုင် အမြောက်ကိုဖြစ်စေ၊ အခြားလက်နက်ကိုဖြစ်စေ၊ ခဲယမ်းမီးကျောက်ကိုဖြစ်စေ ရောင်းချလျှင် သို့တည်းမဟုတ် ရောင်းချရန် ကြံစည်အားထုတ်လျှင်၊

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

(ဂ) ဥပဒေအရ လက်ရှိကိုင်ဆောင်ခွင့်ရှိသူပိုင် အမြောက်ကိုဖြစ်စေ၊ အခြားလက်နက်ကိုဖြစ်စေ၊ ခဲယမ်းမီးကျောက်ကိုဖြစ်စေ ဥပဒေအရ လက်ရှိကိုင်ဆောင်ခွင့်မရှိသော အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား ရောင်းချလျှင် သို့တည်းမဟုတ် ရောင်းချရန် ကြံစည်အားထုတ်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊

(ဃ) အစိုးရပိုင် သို့တည်းမဟုတ် ဥပဒေအရ လက်ရှိကိုင်ဆောင်ခွင့်ရှိသူပိုင် အမြောက်ကိုဖြစ်စေ၊ အခြားလက်နက်ကိုဖြစ်စေ၊ ခဲယမ်းမီးကျောက်ကိုဖြစ်စေ ဥပဒေအရ လက်ခံရယူပိုင်ခွင့်မရှိသော အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား ပေးအပ်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် ပေးအပ်ရန် ကြံစည်အားထုတ်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊

(ခ) နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ် စီရင်ချက်မှ ကောက်နုတ်ချက်

အယူခံတရားလိုအား မူလရုံးမှလက်နက် (အရေးပေါ်ပြဌာန်းချက်စီရင်မှု) ယာယီဥပဒေပုဒ်မ ၂ (၁) (က) အရ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ထားသည်။ ယင်းပုဒ်မသည် အစိုးရပိုင်လက်နက် သို့မဟုတ် ခဲယမ်းမီးကျောက်များကို ခိုးယူမှုအတွက် ပြဌာန်းသတ်မှတ်ထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ယခုအမှုတွင် ပျောက်ဆုံးလျော့နည်းသွားသည့် ယမ်းတောင့်များကို အယူခံတရားလိုအား အပ်နှံထားသဖြင့် အယူခံတရားလို၏ လက်ရှိဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ယမ်းပျောက်ဆုံးမှုအတွက် အယူခံတရားလိုသည် ခိုးမှုကျူးလွန်သည်ဟု ဆိုရန်ခဲယဉ်းပေသည်။ မိမိအားယုံမှတ်အပ်နှံထားသော ယမ်းတောင့်များကို အလွဲသုံးစားပြုခဲ့သည်ဟု ယူဆရန်ရှိသဖြင့် ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၄၀၉ အရ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ အယူခံတရားလိုအား မူလရုံးမှ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ထားသည့် ပြစ်မှုအစား ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၄၀၉ အရ ပြစ်မှုကိုပြောင်းလဲ၍ စီရင်လိုက်သည်။ (မောင်ငွေဝင်းနှင့် နိုင်ငံတော်၊ နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှု အမှတ် ၃၅၆/၇၂ မှကောက်နုတ်ချက်၊ ၃၀-၁၀-၇၂ နေ့တွင် အမိန့်ချမှတ်သည်။)

(ဂ) ဗဟိုတရားရုံး စီရင်ချက်မှ ကောက်နုတ်ချက်

ဗဟိုဥပဒေရုံးအနေဖြင့် အယူခံတရားခံ မောင်သောင်းစိန်သည် မည်သည့်ဥပဒေပုဒ်မကို ကျူးလွန်သည်၊ ယင်းသို့ကျူးလွန်ကြောင်း မည်သည့်အထောက်အထားများရှိသည်။ ယင်းအပေါ် လက်ရှိစွဲချက်တင်ထားသော လက်နက်အရေးပေါ်ဥပဒေမှ အခြားဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်သို့ အဘယ်ကြောင့်ပြောင်းလဲပြီး အပြစ်ပေးနိုင်သည် အစရှိသော အချက်များကို တင်ပြရန် တာဝန်ရှိ သော်လည်း ဗဟိုတရားရုံးက သင့်လျော်မည်ဖြစ်သော အခြားဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် အပြစ်ပေးရန် ယေဘုယျ သဘောတင်ပြခြင်းမှာ နည်းလမ်းမှန်ကန်သည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ ဤအယူခံမှုကို ပယ်လိုက်သည်။ (နိုင်ငံတော်နှင့် မောင်သောင်းစိန်၊ ဗဟိုတရားရုံး ပြစ်မှုဆိုင်ရာ

အယူခံမှုအမှတ် ၈၈/၇၇ မှ ကောက်နုတ်ချက်)

မောင်စိုးဝင်းက ရိုင်ဖယ်သေနတ်ကို မောင်ကန်ကိုယ်တိုင် လာပေးထားသောကြောင့် မိမိတွင် အပြစ်မရှိကြောင်းချေပသည်။ သို့ရာတွင် ရိုင်ဖယ်သေနတ်ကို မောင်ကန်သည် ဖဲရှုံးသောကြောင့် မောင်စိုးဝင်းထံတွင် အပေါင်သဘောထားကြောင်း သက်သေခံအထောက်အထားမရှိချေ။ ထို့ကြောင့်မောင်စိုးဝင်းသည် အမှုမှ လွတ်ရာလွတ်ကြောင်း မောင်ကန်အပေါ် အပြစ်ဖို့၍ ထုချေခြင်းသာဖြစ်နိုင်သည်။ သေနတ်ကို မောင်စိုးဝင်းထံမှ ပြန်လည်ရရှိသောအခါတွင် မောင်စိုးဝင်းသည် သေနတ်ထိပ်ပိုင်း သစ်သားများကိုဖြတ်၍ အိမ်အောက်တွင် မြေမြှုပ်ထားပြီးဖြစ်သည်။ မောင်စောလွင် (လိုပြ - ၇) ၏ ထွက်ချက်အရလည်း မောင်စိုးဝင်းသည် ၎င်းထံ သေနတ်တစ်လက်ရောင်းရန် လာစပ်ဖူးကြောင်း ပေါ်ပေါက်သည်။ ထို့ကြောင့် မောင်စိုးဝင်းသည် မောင်ကန်ထံမှ သေနတ်ကို အပေါင်ပစ္စည်းအဖြစ်ရရှိ သိမ်းဆည်းထားသည်ဆိုခြင်းမှာ မဖြစ်နိုင်ချေ။

အကြောင်းအရာအားလုံးကို ခြုံ၍စဉ်းစားလျှင် လျှောက်ထားသူ မောင်ကန်အပေါ် ငြိစွန်းသော သက်သေခံချက်မှာ ပူးတွဲတရားခံ မောင်စိုးဝင်းက ၎င်း၏လွတ်ရာလွတ်ကြောင်းအတွက် ထုချေသော ဖြောင့်ချက်မျှသာဖြစ်သောကြောင့် လျှောက်ထားသူအပေါ် သံသယကင်းရှင်းစွာ အပြစ်ပေးနိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် မြို့နယ်တရားရုံးနှင့် တိုင်းတရားရုံးတို့၏ အမိန့်ကိုပယ်ဖျက်၍ လျှောက်ထားသူ မောင်ကန်အား အမှုမှ အပြီးပြတ်လွတ်ရန် အမိန့်ချမှတ်သည်။ (မောင်ကန်နှင့် နိုင်ငံတော်၊ ဗဟိုတရားရုံး၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၃၉၆ (ခ)/၇၇ မှ ကောက်နုတ်ချက်)

☆☆☆☆☆

(၅) ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ပြည့်တန်ဆာနှိပ်ကွပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၊ ၅၊ ၆၊ ၇ နှင့် ၈ ပြစ်မှုများအကြောင်း (၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ အမှတ် ၂၄)

(မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေအတွဲ ၄၊ စာမျက်နှာ ၁၅၆ ၌ ပါရှိပါသည်)

(က) ပုဒ်မ ၃။ ပြစ်မှု

(၁) ပြစ်ဒဏ်နှင့်ပြဋ္ဌာန်းချက်

တစ်နှစ်ထက်မနည်း၊ သုံးနှစ်ထက်မများသည့် ထောင်ဒဏ်စီရင်ခြင်းခံရမည်။ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်းခံရသူသည် မိန်းမဖြစ်လျှင် ထိုမိန်းမကို သတ်မှတ်ထားသည့် နေရာဌာန၌ ထိန်းသိမ်း

ထားခြင်းအားဖြင့် ထောင်ဒဏ်ကျခံစေရမည်။ (အက်ဥပဒေအမှတ် ၁၉/၁၉၅၆ အရ ပြင်ဆင်ထားပါသည်။)

(၂) **ပြစ်မှုမြောက်ရန် လိုအပ်သည့်အင်္ဂါရပ်များ**

မည်သူမဆို ပြည့်သူတို့နှင့်ဆိုင်သောလမ်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူတို့နှင့်ဆိုင်သော နေရာ၌သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူတို့ဝင်ထွက်သွားရောက်မြဲနေရာ၌သော်လည်း ကောင်း ထိုလမ်း၊ ထိုနေရာတို့မှ မြင်သာအောင်၊ ကြားသာအောင် အိမ်၊ အဆောက်အအုံ၊ အခန်း၊ ရေယာဉ် သို့မဟုတ် ကုန်းယာဉ်အတွင်းကသော်လည်းကောင်း၊ အပက သော်လည်း ကောင်း၊

(က) ပြည့်တန်ဆာကိစ္စ အလို့ငှာ နှုတ်အမူအရာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်အမူအရာဖြင့်ဖြစ်စေ ဟီရိဩတ္တပ္ပတရားကင်းမဲ့လျက် မိမိကိုယ်ကာယကို တမင်လှစ်ပြခြင်းဖြစ်စေ၊ အခြား နည်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အာရုံစွဲငြိစေခြင်း သို့မဟုတ် အာရုံစွဲငြိစေရန် အားထုတ်လျှင် သို့တည်းမဟုတ်၊

(ခ) ပြည့်တန်ဆာကိစ္စအလို့ငှာ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအား မြူခေါ်သွေးဆောင် ခြင်း၊ နှောင့်ယှက်ခြင်း၊ တားဆီးခြင်း သို့မဟုတ် အနီးအနားတွင် ရစ်ဝဲခြင်းပြုလျှင်၊

(ခ) ပုဒ်မ ၅။ (၁) ပြစ်မှု

(၁) **ပြစ်ဒဏ်ပြဋ္ဌာန်းချက်**

တစ်နှစ်ထက်မနည်း၊ ငါးနှစ်ထက်မပိုသည့် ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်အပြင် ငွေဒဏ် လည်းချမှတ်နိုင်သည်။ (ဥပဒေအမှတ် ၇/၉၈ ဖြင့် ပြင်ဆင်ထားပါသည်။)

(၂) **ပြစ်မှုမြောက်ရန် လိုအပ်သည့်အင်္ဂါရပ်များ**

မည်သူမဆို အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက် ပြည့်တန်ဆာအဖြစ်ဖြင့် စီးပွား ရှာဖွေရရှိသည်ကို သိလျက်နှင့် ထိုသူရှာဖွေရရှိသော စီးပွားကိုလုံးဝဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ် တစ်ဒေသဖြစ်စေ မှီ၍ အသက်မွေးဝမ်းပြုလျှင်၊ ပုဒ်မ ၅ (၁)။

မှတ်ချက်။ ။ ပြည့်တန်ဆာ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ပြည့်တန်ဆာအဖြစ်ဖြင့် စီးပွားရှာဖွေစေရန် ကူညီ သည်ဟုသော်လည်းကောင်း၊ အားပေးသည်ဟုသော်လည်းကောင်း၊ အနိုင်အထက်ပြုသည်ဟု သော်လည်း ကောင်း ယူဆဖွယ်ရာဖြစ်အောင် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် ပြည့်တန်ဆာနှင့်အတူနေကြောင်း သို့မဟုတ် အတူအပေါင်းအဖော် ပြုလေ့ရှိကြောင်း သို့မဟုတ် ပြည့်တန်ဆာ၏ အသွားအလာကို ကြီးကြပ် ညွှန်ကြားချုပ်ချယ်ကြောင်း ထင်ရှားလျှင် ထိုသူသည်အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက် ပြည့်တန်ဆာအဖြစ်ဖြင့်

ရှာဖွေရရှိသော စီးပွားဖြစ်ကြောင်းသိလျက်နှင့် ထိုစီးပွားကိုမှီ၍ အသက်မွေးခြင်းမပြုကြောင်း ထင်ရှားအောင် မပြနိုင်ပါက ထိုသူအား ထိုသို့မှီ၍ အသက်မွေးမြူသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။ ပုဒ်မ ၅ (၂)။

(ဂ) ပုဒ်မ ၆။ ဖြစ်မှု

(၁) ပြစ်ဒဏ်ပြဋ္ဌာန်းချက်

အလုပ်ကြမ်းနှင့် တစ်နှစ်အောက်မနည်း သုံးနှစ်ထက်မပိုသည့် ထောင်ဒဏ်စီရင်ခြင်းခံရမည်။ ယောကျ်ားဖြစ်လျှင် ကြိမ်ဒဏ်လည်းစီရင်နိုင်စေရမည်။ (အက်ဥပဒေအမှတ် ၁၉/၅၆ အရ ပြင်ဆင်ထားပါသည်။ မူလက ငွေဒဏ်နှင့်တကွ အလုပ်ကြမ်းနှင့်ထောင်ဒဏ် သုံးနှစ်အထိဟုသာ ပါရှိပါသည်။)

(၂) ဖြစ်မှုမြောက်ရန်လိုအပ်သည့်အင်္ဂါရပ်များ

မည်သူမဆို မိန်းမတစ်ယောက်ကို ပြည့်တန်ဆာကိစ္စဖြစ်စေရန်သော်လည်းကောင်း၊ ပြည့်တန်ဆာကိစ္စအလို့ငှာ ပြည့်တန်ဆာအိမ်တွင် သွားရောက်နေထိုင် ကျက်စားစေရန်သော်လည်းကောင်း ကြံရွယ်လျက်ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ်၊

ထိုမိန်းမကို ပြည့်တန်ဆာဖြစ်စေရန်သော်လည်းကောင်း၊ ပြည့်တန်ဆာကိစ္စအလို့ငှာ ပြည့်တန်ဆာအိမ်တွင် သွားရောက်နေထိုင်ကျက်စားစေရန်သော်လည်းကောင်း၊ သွေးဆောင်ခြင်း၊ အနိုင်အထက်ပြုခြင်း ခံရဖွယ်ရှိသည်ကိုသိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊

ထိုမိန်းမကို ပြည့်တန်ဆာအိမ်မဟုတ်သော လက်ရှိနေရာတစ်ခုခုမှ ထွက်ခွာသွားရန် မည်သည့်နည်းနှင့်မဆို သွေးဆောင်လျှင်၊

(ဃ) ပုဒ်မ ၇။ ဖြစ်မှု

(၁) ပြစ်ဒဏ်ပြဋ္ဌာန်းချက်

နှစ်နှစ်ထက်မပိုသော ကာလတိုင်အောင် သတ်မှတ်ထားသော ရပ်ကွက်အတွင်း၌သာ သွားလာနေထိုင်စေ၍ သတ်မှတ်ထားသည့်နေရာနှင့် အချိန်များတွင် ထိုသူကိုယ်တိုင် လာရောက်တိုင်ကြားရမည်ဟု အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။ (မှတ်ချက်။ ပုဒ်မ ၇ (၁) (က) (ခ) (ဂ) (ဃ) (င) အရ စွဲဆိုသည့်အမှုတွင် ထောင်ဒဏ်ပုံးဝမချမှတ်နိုင်ပါ။ နှစ်နှစ်ထက်မပိုသော ခံဝန်ချုပ် ချုပ်ဆိုရမည်ဟုသာ အမိန့်ချမှတ်နိုင်ပါသည်။

ရဲတာဝန်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာအဖြာဖြာ

(၂) ဖြစ်မှုမြောက်ရန် လိုအပ်သည့်အင်္ဂါရပ်များ

ပုဒ်မ ၇။ (၁) ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၀ မှ ၁၂၆ - က ၊ ထို့ပြင် ပုဒ်မ ၅၁၄၊ ၅၁၄-က၊ ၅၁၄-ခ နှင့် ၅၁၅ များပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ဆိုလတ္တံ့သော သူတစ်ဦးဦးနှင့် သက်ဆိုင်စေရမည်။

(က) ပြည့်တန်ဆာအဖြစ်ဖြင့် အမြဲအသက်မွေးသူ သို့တည်းမဟုတ်၊

(ခ) ပုဒ်မ ၆ တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့်အမှုကို ကျူးလွန်လေ့ရှိသူ သို့မဟုတ်၊

(ဂ) ပြည့်တန်ဆာအဖြစ်ဖြင့် ရှာဖွေရရှိသည့် စီးပွားကို လုံးဝဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်စေ မှီ၍ အသက်မွေးမြူသူ သို့မဟုတ်၊

(ဃ) ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၇၂ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၃၇၃ အရ ဖြစ်မှုကို ကျူးလွန်လေ့ရှိသူ သို့မဟုတ်

(င) ဤအက်ဥပဒေအရ ဖြစ်မှုကို ကျူးလွန်လေ့ရှိသူ၊

(၃) လုပ်ထုံးလုပ်နည်း

- ဖြစ်မှုဆိုင်ရာ အသေးမှု ဖွင့်လှစ်ရမည်။
  ဖော်ပြပါ အမှုများတွင် တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့သည် စွဲဆိုလွှာ၌ပါရှိသည့် အကြောင်းအချက်များ၊ ခံဝန်တန်ဖိုး၊ ခံဝန်သက်တမ်း၊ ခံဝန်သူအရည်အချင်းတို့ကို ဖြစ်မှုပုံစံ (၄၈) တွင် ရေးသား၍ပဏာမအမိန့်ချမှတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ တစ်နည်းဆိုရလျှင် ဖြစ်မှုပုံစံ (၄၈) ကို ဖြည့်သွင်း၍ တရားခံအား ထုချေရှင်းလင်းချက် တောင်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။
- အမှုကိုသာမန်အမှုစစ်ဆေးသည့်အတိုင်း စစ်ဆေးရမည်။ (စွဲချက်မတင်ရပါ)
- အမှုစစ်ဆေးနေစဉ် တရားခံကိုလုံလောက်သောခံဝန်နှင့် အချုပ်လွှတ် ထုချေခွင့်ပြုနိုင်ပါသည်။
- ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၁၂ အရ တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့က ပဏာမအမိန့်ချမှတ်သည့်အခါ စွပ်စွဲခံရသူတရားခံက အပြစ်ရှိကြောင်း ဝန်ခံစေကာမူ ခံဝန်ချုပ်ဆိုရမည်ဟု အမိန့်မချမှတ်နိုင်ပါ။ တရားလိုနှင့်တရားလိုပြသက်သေများထွက်ချက်အရ ခိုင်လုံသော အထောက်အထားပေါ်ပေါက်မှသာလျှင် တရားရုံးကအပြစ်ပေးနိုင်ပါသည်။ တရားခံကအပြစ်ရှိကြောင်း ဝန်ခံစေကာမူ တရားလိုဘက်မှ ခိုင်လုံသော သက်သေအထောက်အထားများ မတင်ပြနိုင်ပါက တရားခံကိုလွှတ်ရပါမည်။
- သို့မဟုတ် နှစ်ဘက်သက်သေ စစ်ဆေးပြီးနောက် အမှုမထင်ရှားပါက တရားခံကို အပြီးအပြတ်လွှတ်ရပါမည်။